

JELENTÉS
A BÜKKI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG
2016. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

Jóváhagyta:

.....
Dr Rác András
Környezetügyért felelős helyettes államtitkár

2017

Összeállította:

Rónai Kálmánné, Jósvári Mária, Dudás György, Korózs Lajos
Baráz Csaba, dr. Barta Levente, Hegyi Tünde, Horkay Ágnes, Magos Gábor, Csikos Valéria,
Ferenczy Gergely, Frank Tamás, Gombkötő Péter, Harmos Krisztián, Holló Sándor, Korózs Lajos,
Kovács Károly, Kovács Krisztián, Kovács Mihály, Mezei János, dr. Nagy Károly, Tóth László,
Ilonczai Zoltán, Ósz Gábor, Paulikovics Ildikó, Pongrácz Ádám, Pozsonyi András, Schmotzer
András, Sulyok József, Szarvas Imre, Szögedi Zsuzsanna, Telekes József, Urbán László, Veres
Péter

Eger, 2017. június

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

1. BEVEZETÉS	4
2. SZEMÉLYI ÁLLOMÁNY	9
3. OLTALOM ALATT ÁLLÓ TERMÉSZETI ÉRTÉKEK ÉS TERÜLETEK ADATAI, INFORMÁCIÓI	11
3.1. ORSZÁGOS JELENTŐSÉGŰ VÉDETT, VÉDELEMRE TERVEZETT TERMÉSZETI, NATURA 2000 ÉS EGYÉB TERÜLETEK ÉS EZEK VÁLTOZÁSAI	11
3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek	11
3.1.2. „Ex lege védett” természeti területek	17
3.1.3. „Ex lege” védett természeti értékek	19
3.1.4. Natura 2000 területek	21
3.1.5. Nemzetközi jelentőségű területek	23
3.1.6. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületei	28
3.2. TERÜLETVÁSÁRLÁSOK, KISAJÁTÍTÁSOK ADATAI	30
3.3. SAJÁT VAGYONKEZELÉSŰ TERÜLETEK	31
3.4. TERÜLET NÉLKÜL, EGYEDI JOGSZABÁLYAL VÉDETT ÉS VÉDELEMRE TERVEZETT ÉRTÉKEK ...	38
3.4.1. Védett mesterséges üregek	38
3.5. EGYÉB SPECIÁLISAN MEGKÜLÖNBÖZTETETT VÉDELEMBEN RÉSZESÜLŐ TERÜLETEK	38
3.6. MAGAS TERMÉSZETI ÉRTÉKŰ TERÜLETEK	39
4. KUTATÁS ÉS MONITOROZÁS	42
4.1. KUTATÁS	42
4.2. MONITOROZÁS	43
4.3. TIR-BE BETÖLTÖTT ÉS BETÖLTÉSRE ELŐKÉSZÍTETT ADATOK	56
4.4. JELENTÉSI KÖTELEZETTSÉG	56
5. TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TEVÉKENYSÉG	58
5.1. A) TERMÉSZETVÉDELMI KEZELÉSI TERVEK	58
5.1.B) NATURA 2000 FENNTARTÁSI TERVEK	62
5.2. ÉLŐHELY-FENNTARTÁS, KEZELÉS	62
5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások	62
5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése	64
5.3. ÉLŐHELY-REHABILITÁCIÓ	71
5.4. FAJMEGŐRZÉSI TEVÉKENYSÉGEK	72
5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások	72
5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése	75
5.6. IDEGENHONOS INVÁZIÓS FAJOKKAL KAPCSOLATOS GYAKORLATI TEVÉKENYSÉGEK	84
5.7. GÉNMEGŐRZÉS	84
5.6.1. Génmegőrzési tevékenységek ismertetése állatok esetében (nukleusz állományok)	88
5.6.2. Génmegőrzési tevékenységek ismertetése növények esetében	89
5.7. ERDŐTERÜLETEK, ERDŐGAZDÁLKODÁS	90
5.7.1. Nem saját vagyionkezelésben lévő védett vagy Natura 2000 erdőterületek	90
5.7.2. Saját vagyionkezelésben lévő erdőterületek kezelése	91
5.8. VADÁSZTERÜLETEK, VADGAZDÁLKODÁS	96
5.9. HALGAZDÁLKODÁSI VÍZTERÜLETEK	97
5.9.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek	97
5.9.2. Védett természeti területen található halastavak	98
5.10. TERMÉSZETVÉDELMI MENTŐTEVÉKENYSÉG	99

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

6. TÁJVÉDELEM.....	101
6.1. EGYEDI TÁJÉRTÉKEK (TELEPÜLÉSENKÉNTI KIMUTATÁS, VÁLTOZÁSOK	101
6.2. TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK ÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVEK, VALAMINT TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV ÉS TELEPÜLÉSKÉPI RENDELET VÉLEMÉNYEZÉSE, KÖZREMŰKÖDÉS AZ ELKÉSZÍTÉSBN, ADATSZOLGÁLTATÁS.....	105
6.3. FEJLESZTÉSI KONCEPCIÓK ÉS EGYÉB TERVEK VÉLEMÉNYEZÉSE, KÖZREMŰKÖDÉS AZ ELKÉSZÍTÉSBN.....	108
6.4. TÁJVÉDELMI JELENTŐSÉGŰ BEAVATKOZÁSOK	108
7. PROJEKTEK.....	110
8. JOGI ÉS ÜGYIRATFORGALOMMAL KAPCSOLATOS TEVÉKENYSÉG.....	120
8.1.2. <i>Jelentési feladatok a Minisztérium számára .....</i>	<i>123</i>
8.1.3. <i>Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés.....</i>	<i>124</i>
8.2. SZABÁLYSÉRTÉS	125
8.3. TERMÉSZETVÉDELMI BÍRSÁG	125
8.4. BÜNTETŐ ÜGYEK.....	126
8.5. POLGÁRI PEREK.....	127
9. TERMÉSZETVÉDELMI ŐRSZOLGÁLAT.....	128
9.1. ALAPADATOK.....	128
9.1.1. <i>Személyi feltételek.....</i>	<i>128</i>
9.1.2. <i>Technikai felszereltség.....</i>	<i>128</i>
9.1.3. <i>Polgári Természetőrök.....</i>	<i>128</i>
9.2. FELADATELLÁTÁS.....	129
9.2.1. <i>Hatósági feladatellátás .....</i>	<i>129</i>
9.2.2. <i>Együttműködés más hatóságokkal .....</i>	<i>130</i>
9.2.3. <i>Nem hatósági feladatok ellátása.....</i>	<i>130</i>
10. KÖLTSÉGVETÉS ÉS VAGYON	135
10.1. KIADÁSOK (TERÜLETKEZELÉSRE, VÉDETT TERMÉSZETI TERÜLETEK, NEM VÉDETT NATURA 2000 TERÜLETEK)	135
10.2. BEVÉTELEK	138
10.3. VAGYON.....	141
10.3.1. <i>Befektetett eszközök.....</i>	<i>142</i>
10.3.2. <i>Forgóeszközök.....</i>	<i>143</i>
10.4. ÉPÜLETEK	144
10.5. ESZKÖZÖK.....	147
11. BEMUTATÁS, OKTATÁS, TÁRSADALMI KAPCSOLATOK.....	148
11.1. ÖKOTURISZTIKAI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI INFRASTRUKTÚRA	148
11.1.1. <i>Látogató-, és oktatóközpontok .....</i>	<i>148</i>
11.1.2. <i>Tanösvények, terepi bemutatóhelyek.....</i>	<i>150</i>
11.1.3. <i>Egyéb bemutatóhelyek.....</i>	<i>157</i>
11.1.4. <i>Erdei iskolai bázishelyek.....</i>	<i>158</i>
11.1.5. <i>Szálláshelyek.....</i>	<i>159</i>
11.1.6. <i>Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények.....</i>	<i>160</i>
11.2. ÖKOTURISZTIKAI ÉS KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMOK, SZOLGÁLTATÁSOK	160
11.2.1. <i>Szakvezetéses túrák, speciális túrák.....</i>	<i>160</i>
11.2.2. <i>Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények .....</i>	<i>160</i>
11.2.3. <i>Erdei iskolák, erdei óvodák.....</i>	<i>161</i>

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

11.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások.....	161
11.2.5. Kiadványok.....	162
11.2.6. Látogatóstatisztika	177
11.3. TÁRSADALMI KAPCSOLATOK.....	179
11.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása	180
11.4. TERVEZETT FEJLESZTÉSEK (2016).....	181
11.5. EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSOK.....	182
11.6. FONTOSABB ESEMÉNYEK.....	184
12. KÖZFOGLALKOZTATÁS	185
12. 1. ALAPFELADATOK, SZEMÉLYI FELTÉTELEK	185
12. 2. ÉLVÉGZETT FELADATOK, EREDMÉNYEK	185
12. 3. TAPASZTALATOK.....	189
12. 4. JAVASLATOK	189
13. KAPCSOLATTARTÁS HAZAI PARTNERSZERVEZETEKSEL	190
14. BELFÖLDI ÉS KÜLFÖLDI EGYÜTTMŰKÖDÉS	191
15. ELLENŐRZÉS	192
16. ÉVES MUNKA LEGFONTOSABB ÖSSZEFOGLALÁSA, KÜLÖN RÉSZLETEZVE A TERVEZETT PÁLYÁZATOK ÜTEMEZÉSÉT ÉS MEGVALÓSÍTÁSÁT	199
17. FONTOSABB CÉLKITŰZÉSEK A KÖVETKEZŐ ÉVRE (MUNKATERV)	203
17.1. KEZELÉSI TERVEK, FENNTARTÁSI TERVEK, VÉDETTÉ NYILVÁNÍTÁS, NATURA 2000 TERÜLETEK	203
17.2. KUTATÁS, ALAPÁLLAPOT-FELMÉRÉS, MONITOROZÁS.....	204
17.3. ÉLŐHELY-KEZELÉS, FENNTARTÁS	209
17.4. TERÜLETI VÉDETTSÉGTŐL FÜGGETLEN FAJMEGŐRZÉSI BEAVATKOZÁSOK.....	209
17.5. ÉLETTELEN TERMÉSZETI ÉRTÉKEK VÉDELME	210
17.6. OKTATÁS, BEMUTATÁS, TÁRSADALMI KAPCSOLATOK.....	211
17.7. TERMÉSZETVÉDELMI INFORMÁCIÓS ÉS NYILVÁNTARTÁSI RENDSZEREK FENNTARTÁSA, FEJLESZTÉSE.....	212
17.8. AZ IGAZGATÓSÁG KÖNYVELÉSI PROGRAMJÁNAK ISMERTETÉSE.....	213

1. Bevezetés

2016-ban a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság közvetlen jogszabályi környezete, az Alapító Okirat és a Szervezeti és Működési Szabályzat rendezése és frissítése megtörtént, ezért a tárgyévi tevékenységet az új szervezeti rendszerben történő működés, hatékonyabb feladatellátás határozta meg.

A Szervezeti és Működési Szabályzat módosításának fő célja teljesült, mely szerint az Igazgatóság tevékenységét három fő területen koncentrálja. Az általános igazgatóhelyettes irányítja a letisztított, klasszikus természetvédelmi feladatcsoportot, külön igazgatóhelyettesi irányítás alá került a vagyon- és területgazdálkodás, továbbra is megmaradt a gazdasági szakterület önállósága szintén igazgatóhelyettesi irányítás alatt. Természetesen a különféle szakterületek továbbra is szorosan együttműködnek.

A **természetvédelmi feladatok** közül elsőként említendő a szintén szabályozás jellegű Natura 2000-es területek fenntartási terveinek elkészítése, melyből 9 darab a természetvédelmi kártalanítási keretösszegekből, további 7 db Svájci-Magyar Együttműködési Programból valósult meg. A részben BNPI vagyonkezelésben lévő kísérleti mintaprojekt területeken elkészültek a kivitelezési tervdokumentációk (pl. számlalási terv) is.

Az erdei mintaterületeken xilofág rovar és madártani felmérések során számos jelölő faj és élőhely feltérképezése történt meg. Ugyancsak kiemelt tervezési feladatként teljesült a Bükki Nemzeti Park kezelési tervének előkészítése mely vitaanyagként jelenleg a jóváhagyásra vár.

Számos közösségi jelentőségű növény- és állatfaj, valamint élőhely esetében láttunk el monitorozási feladatokat. Fajmegőrzési programjaink közül növények esetében megemlíthető a **mocsári kardvirág** (*Gladiolus palustris*) élőhelykezelése, valamint számos fokozottan védett madárfaj védelmi programja. Az igazgatósági feladatok profiltisztítása eredményeképpen tudtunk olyan feladatokra koncentrálni, melyek csak az igazgatóság területén fordulnak elő, valósíthatók meg, ezért a 2016. év a faji sokszínűség megőrzése érdekében jelentős előrelépést hozott.

Kiemelt jelentőségű az újonnan faji rangra emelkedett, kizárólag hazánkban, a Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzetben élő **magyar szöcskegér** (*Sicista trizona*) megőrzése, melynek érdekében élőhelyének enyhe fenntartó legeltetését végeztük el 2016-ban. Elindítottuk a tárgyalásokat a kárpát medencei endemikus **fekete bödöncsiga** (*Theodoxus praevoastianus*) egyetlen hazai élőhelyének megmentése érdekében.

Nagy figyelmet kap az hazánkban újra megtelepedett, fokozottan védett **farkas** (*Canis lupus*) védelmi programja, melynek része az egyedek folyamatos kameracsapdás megfigyelése is. Ennek révén nyert bizonyítást, hogy a faj eredményesen szaporodik a Bükkben, melyről honlaphírekben, kameracsapdás felvételekkel is beszámoltunk.

Vizes élőhelyeink, védett halfaunánk hatékonyabb megőrzése érdekében 1 fő hidrobiológussal bővítettük igazgatóságunk állományát, így a saját vagyonkezelésben lévő védett vízterek megóvása is kiemeltebb figyelmet kapott az elmúlt évtől.

Feladataink ellátásában nemcsak hazai partnerszervezetekkel, hanem külföldi természetvédelmi szervezetekkel is együttműködünk, közös kutatási és monitorozási programok, konferenciák, közös pályázatok révén. Partneri körünk egész Európára kiterjed, tagjai vagyunk az EUROPARC szövetségnek és alapító tagjai annak Kelet-Közép Európai Szekciójának, részt vettünk annak 2016. évi munkájában.

Elkészítettük a Herman Ottó Intézet által koordinált LIFE Integrált Projekt (IP) első tervezési elemét.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Élettelen, földtani értékeink megőrzése terén kiemelhető, hogy elkészítettük és jóváhagyásra a minisztérium felé megküldtük 10 darab földtani alapszelvény természetvédelmi kezelési tervét. Fontos esemény, hogy a **Hungarikum Bizottság** 2016. június 17-ei ülésén a *kaptárkövekkel* és a *bükkaljai kőkultúrával* is bővítette a **Hungarikumok Gyűjteményét**. A felterjesztést kezdeményező egri Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesülettel igazgatóságunk szorosan együttműködött a felterjesztés kidolgozásában.

Több évnyi szünet után újonnan felvettük a kapcsolatot a világ első határon átnyúló geoparkjával, a *Novohrad-Nógrád Geoparkkal*. A tárgyalások eredményeként, új együttműködési megállapodásban rögzítetten igazgatóságunk vezető szerepet vállalt a NNG irányításában, működtetésében, valamint ellátja a NNG nemzetközi képviseletét. Munkánk eredményeként, a Novohrad-Nógrád Geopark – mely 2010-ben lett a Globális Geoparkok Hálózatának tagja - 2016. tavaszától felkerült az *UNESCO Globális Geopark* listájára is.

2016-ban elkezdődött a *források* védetté nyilvánításának előkészítése. Az igazgatóságunk működési területén nyilvántartott 2.923 forrásból első körben leválogatásra került 55 védetté nyilvánítani tervezett forrás, majd a szempontok pontosítása után ez a szám 28 forrásra (forráscsoportra) szűkölt. Jelentős feladatot generált a településrendezési tervek véleményezése, a barlangok kezelése.

Az átalakuló társadalmi elvárásokat, változásokat figyelembe vevő új Szervezeti és Működési Szabályzatunk alapján az egykori Közönségszolgálati Osztályból megalakult a Természetismereti Oktatási Osztály valamint a Kommunikációs és Ökoturisztikai Osztály. Ezek megalakulása mindkét esetben létszámbővüléssel is járt a jelentősen bővülő feladatok ellátására tekintettel.

Természetismereti Oktatási tevékenységünkben új programelemeket jelenítettünk meg, erdei iskolai programszolgáltatásunkat bővítettük. Nagy sikernek örvendenek éjszakai programjaink, úgy mint a csillagászati bemutató programok, valamint a denevér-ismertető programok, mely utóbbiak szervesen kapcsolódtak a 2016 év emlése éve: a denevér programokhoz.

A természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos “Jeles Napokon” (pl. Víz Világnapja, Föld Napja, Madarak és Fák Napja, Biológiai Sokféleség Napja, Barlangok Világnapja, Állatok Világnapja, Európai Denevér Éj) szakmai előadásokkal, több korosztályt megszólító programokkal, játékos vetélkedőkkel hívtuk fel a figyelmet természeti környezetünk megőrzésének fontosságára. 2016-ban először rendeztük meg a Lázberci Tájvédelmi Körzetben a Biológia Sokféleség Napját, melyen a térségből hat iskola mintegy 300 tanulója vett részt a hat állomásból álló programon. A foglalkozások során betekintést nyertek a természetvédelemben dolgozó szakemberek munkájába és az élővilág sokszínűsége is: növényfajokat, rovarokat, pókokat határoztak, ismerkedtek a madárgyűrűzéssel és a hegyvidéki patakok élővilágával. A nappali program csúcspontjaként kilátogatott hozzánk a Bükki Nemzeti Park idei védnöke, Horkai Zoltán is, aki élő farkasával kápráztatta el a rendezvényen résztvevő gyerekeket. Az est lezárásával denevéreket fogtunk, éjszakai lepkéket figyeltünk meg, illetve távcsöves bemutatót, és csillagászati megfigyelést tartottunk.

Természeti értékeinket, természetvédelmi programjainkat és tevékenységünket honlapunkon és Facebook-oldalunkon túl rendszeresen megjelenő hírlevelünkben, valamint nyomtatott formában a rendszeresen megjelenő Zöld Horizont periodikánkban ismertetjük.

Terepi bemutató infrastruktúránk (például tanösvények, információs pontok) felmérése alapján elvégeztük azok karbantartását, folyamatosan nyomon követjük állapotukat, fejlesztésüket elsősorban pályázati forrásokból tervezzük.

Kommunikációs és ökoturisztikai tevékenységünket, megjelenésünket az önálló osztály létrehozásával szintén jelentős mértékben bővítettük, a megnövekedett feladatokhoz személyi

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

állománynövekedést is rendeltünk. Az osztály megvalósította az igazgatóság 2016. évi fő irányvonalát, biztosította a „**Jelen lenni**” célkitűzés érvényesülését. Növeltük társadalmi szerepvállalásunkat, számos rendezvényen vettünk részt. Szomolyán megrendeztük a **III. Bükkaljai Mustrát**, melyen helyi kézműves termelők, valamint Nemzeti Parki Védjegyes termelőink kínálták áruikat. Igazgatóságunk elkötelezett a védjegyes termékek hagyományörző, tiszta forrásból származó termékei iránt így elismert szakmaisággal üzemelteti a nemzetiparktermek.hu honlapot, melyen a 10 magyarországi nemzeti park védjegyes termékei kerülnek bemutatásra.

A 2016. évben megnyitott *Szalajka-völgyi Információs Házunk* nagy népszerűsége tett szert a kirándulók körében, mely információs pont, kiállítás és nemzeti parki termékek boltja egyben. Az épületben tablós kiállításon mutatjuk be a Szalajka-völgy természeti értékeit és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi tevékenységét. A nemzeti parki védjegyes termékek választékában a helyiek mellett megtalálhatók más hazai nemzeti park igazgatóságok termékei is.

Sikerrel folytattuk védnöki programunkat. 2016-ban Horkai Zoltán, a nemzetközi filmipar elismert állatkoordinátora segítségével hívtuk fel a figyelmet a természet önszabályozó képességét megtestesítő nagyragadozóakra. Az év folyamán a téma iránt érdeklődők több programunkon is találkozhattak Horkai Zoltánnal és farkasaival.

Jelentős büszkeségünk, hogy *Enyedi Ildikó Berliini Filmfesztiválon Arany Medve-díjat nyert Testről és Lélekről című filmje* – melynek állatos jeleneteit Horkai Zoltán irányításával a Bükkben forgatták – terepi felvételeinek elkészítésében Természetvédelmi Őrszolgálatunk aktív segítséget nyújtott.

Megújítottuk a kapcsolatunkat több önkormányzattal, illetve oktatási intézménnyel. A 2016-ban egyetemi rangot kapott *Eszterházy Károly Egyetemmel* 2016 decemberében együttműködési megállapodást írtunk alá. Ennek szellemében indítottuk a „*Globalizáció és Természetvédelem*” előadás-sorozatunkat, melyen neves előadók számolnak be a globális környezeti problémák ártalmairól.

Ökoturisztikai, valamint természetismereti nevelési vonalon az új felállásnak köszönhetően jóval koordináltabban, hatékonyabban tudjuk feladatainkat ellátni.

Természetvédelmi fejlesztési programjaink **pályázati** forrásainak megteremtése terén 2016-ban egyik legjelentősebb feladatunk a 2014-2020 programozási ciklus új pályázatainak benyújtása volt, valamint a nyertesek támogatási szerződéseinek megkötése. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016-ban 10 db KEHOP, 2 db LIFE, 1 db GINOP és 7 db Interreg pályázatot készített el, ebből 2016 évben 12 db pályázatunk kapott pozitív támogatói döntést. Támogatási szerződéssel rendelkező KEHOP projektjeink zökkenőmentes lebonyolítása érdekében a támogatási összeg jelentős részét 2016-ban lehívtuk, a projekteket elindítottuk.

Már futó pályázatainkkal összesítve 2016-ban összesen 4.939 millió forint támogatás felhasználásáról szóló kötelezettségvállalással rendelkezünk. Hat pályázatot nyújtottunk be az Interreg V-A Szlovákia-Magyarország Együttműködési Program, egyet az Interreg Duna Transznacionális Program pályázati felhívására, melyből négyben mi vagyunk a vezető partnerek.

A vezetésünkkel zajló, „A kerecsensólyom védelme ÉK-Bulgáriában, Magyarországon, Romániában és Szlovákiában” című LIFE+ projekt elnyerte az Európai Bizottság „**Legjobb LIFE természetvédelmi program**” díját, melyet 2016. május 31-én Brüsszelben, a „Zöld hét” rendezvény keretében tartott díjkiosztó ünnepségen vettünk át. Így igazgatóságunk már második ízben részesült ebben a díjban az általa vezetett kerecsenvédelmi LIFE projektek révén.

Természetvédelmi Őrszolgálatunk létszáma az elmúlt évben egy fővel nőtt, melyet a Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet területén jelentkező feladattömeg ellátása tett szükségessé, így lehetővé vált a területen az őri jelentét fokozása. A hatósági feladatellátás mellett egyre nagyobb

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

szerepet kap az őrszolgálat munkájában az egyéb természetvédelmi kezelési feladatok elvégzése, a terepi túravezetéstől, iskolai előadásoktól a területkezelési tevékenységig gyakorlatilag minden, az igazgatóság feladatkörében megjelenő tevékenység.

Természetvédelmi **területkezelési** tevékenységünkben jelentős új elem a 2015-ben elindított Dél-borsodi természetvédelmi területkezelési egység működtetése. Itt több mint 1000 ha-on látjuk el saját kezelésben gyepterületeink legeltetéssel és kaszálással történő fenntartását.

Természetvédelmi területeink fenntartásában kiemelt szerepe van az **őshonos magyar állatfajtáknak**, részt veszünk azok országos génmegőrzési programjaiban. Kiemelhető ezek közül a *Furioso North-Star* ló állami ménese, valamint a *kárpáti borzderes szarvasmarha* parádi állománya. Ezek mellett *magyar szürke szarvasmarha*, *magyar tarka szarvasmarha*, *magyar merinó juh*, *hortobágyi fekete racka*, *komondor*, *puli*, illetve *mudi* van az igazgatóság állatállományában, melyek közül a *puli* esetében az országos génmegőrzési program koordinátori szerepét is ellátjuk a nemzeti-park-igazgatóságok között.

Saját vagyonkezelésben lévő területeken az **erdőkezelési** tevékenységünk során elsődleges célunk a természetes erdei élőhelyek és az élőhelyi elemek, illetve a kompozicionális összetétel fenntartása, állapotának javítása és/vagy rekonstrukciója. Erdei élőhely-rekonstrukcióként említhető a tájidegen, illetve termőhelynek nem megfelelő faállományok szerkezetátalakításos felújítása (beleértve a fahasználatot, a sikeres első kivitelt, a pótlást és az erdősítések ápolását is). Elsősorban elegyetlen nemes nyarasokat és akácokat kezelünk ezzel a viszonylag drasztikus módszerrel, mivel ezekben az állományokban az őshonos erdőállomány megjelenését csak nagyon hosszú időtávlatban tudnák a természetes folyamatok biztosítani.

Élőhely-fenntartást az erdőszerkezet-átalakítások második fázisában, a természeteshez közelítő fafajösszetétel megőrzésével végzünk, amit az ápolási tevékenységekkel érünk el.

Nem saját vagyonkezelésű területeinken az erdőtervezésben való részvétellel próbáljuk a természetvédelmi célokat érvényesíteni. 2016-ban a Lillafüredi, valamint a Felsőtárkányi körzet üzemtervezése zajlott, mely utóbbi 2017-ben zárul.

A **vagyongazdálkodási** igazgatóhelyettes irányítása alá tartozik a területkezelési és a vagyongazdálkodási osztály, ami ellátja a birtokügyi, informatikai, területkezelési és a vagyongazdálkodási feladatokat.

Szükségességét a pályázatok során megvalósított beruházások, vagyonelemek hatékony és ellenőrzött üzemeltetése, (pl: Batúz-tanya állattartó telep, parádi állattartó telep, frekvenciált turisztikai helyeink) valamint a területkezelés (gyep, szántó, erdő) megnövekedett, saját és haszonbérbe adott feladatai indokolták.

A megnövekedett állatlétszám, mind emberi, mind gépi erőforrás fokozott igénybevételét jelentette.

Tekintettel arra, hogy a 2016. év során a teljes üzemelés egy irányítás alá került, így az erőforrások optimalizálása, felhasználásuk költséghatékonysága igazolta, hogy a speciális szakmai felügyelet, az átgondolt, tervszerű, előrettekintő üzemvitel biztosítja a megnövekedett feladatok naprakész ellátását, a szükséges erőforrások rendelkezésre állását.

A költségek folyamatos elemzésével bevezetett erős kontrolltevékenység garantálta, hogy a beavatkozások a természetvédelmi szempontokat figyelembe véve, de takarékosan és optimalizáltan a szükséges időben és módon történjenek meg.

A **pénzügyi szakterületen** az előírt és vállalt feladatokat teljesítettük. Likviditásunk biztosított volt az év folyamán.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Az új alapító okirattal, illetve a jóváhagyott SzMSz–el sikerült a megváltozott feladat struktúrához a szervezeti felépítést is megteremteni. Ennek megfelelően az integrált nyilvántartási rendszerünkben kialakítottuk a nyilvántartási, ellenőrzési pontokat. Napi információkkal folyamatosan ellenőrizni, monitorozni tudjuk a tevékenységeinket. A pályázati pénzek elszámolásának, azok ellenőrzésének ezek elengedhetetlen feltételei.

A 2016–ban elindult nyertes KEHOP pályázatainkra év vége előtt megérkeztek az előlegek. Így az elkövetkező időszakban az Igazgatóságunk fizetőképessége nem került veszélybe, nem kell megelőlegezni a pályázati kiadásokat intézményi forrásból.

Több esetben sor került a korábbi években zárt pályázatok utóellenőrzésére. Az ellenőrzések levezénylését, adatszolgáltatásai 2016-ban sikeresen teljesítettünk.

Problémát okozott az előzőleg alkalmazott integrált számviteli adatbázis adatainak elérése, mely az ellenőrzések időpontjára nem volt biztosított. Irányító szervi segítség, intézkedés után ezek elérése 2017–re megoldódott.

Igazgatóságunknál jelentős a közfoglalkoztatottakkal történő feladat ellátás. 2016–ban átlagban 171 fő foglalkoztatása történt. Minden esetben a rehabilitációs járulék fizetésének kiváltására csökkent munkaképességű dolgozókat foglalkoztatunk.

2. Személyi állomány

Megnevezés		Szakképzettség				
		alapfokú	középfokú	felsőfokú	nyelvismeret (fő/nyelvek száma)	továbbképzések, 2016-ban szerzett vizsgák, diplomák
dolgozók (fő)	Kormánytisztviselő	-	9	83	58	100
	Munka Törvénykönyv hatálya alá tartozó	34	8	13	13	-
	Szerződéses	-	-	-	-	-
Összesen		34	17	96	71	100

1. A nemzeti park-igazgatóságok részéről a védett természeti területek és a Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán nem hazai költségvetési források terhére foglalkoztatottak száma (fő)	
1.1. Kormánytisztviselők - teljes munkaidőben	-
1.2. Szerződéses munkavállalók - teljes munkaidőben	-
1.3. MTvK munkavállalók - teljes munkaidőben	19
1.4. Kormánytisztviselők - részmunkaidőben	-
1.5. Szerződéses munkavállalók - teljes munkaidőben	-
1.6. MTvK munkavállalók - teljes munkaidőben	-
2. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán alkalmazott közfoglalkoztatottak száma (fő)	171
3. A védett természeti területek és Natura 2000 területek természetvédelmi kezelése kapcsán az igazgatósággal írásos megállapodás alapján együttműködő vállalkozások érintett munkavállalóinak becsült száma (fő)	
3.1 Turisztikai szolgáltatók	52
3.2. Megbízott tervező/kivitelező vállalatok	1.150
3.3. Gazdálkodók, mezőgazdasági, erdészeti vállalkozások	650-700
3.4. Egyéb	650

Jóváhagyott létszámunk 122 fő. Átlagos statisztikai létszámunk: 318 fő. Létszámunk a közfoglalkoztatottakat nem számítva 147 fő.

Az engedélyezett létszámtól való eltérést (átlagban + 196 fő) 171 fő közfoglalkoztatott, 19 fő pályázati forrásból foglalkoztatott, 6 fő megváltozott munkaképességű foglalkoztatott 4 fő GYED-en és GYES-en lévő foglalkoztatott alkalmazása okozza. A megváltozott munkaképességű dolgozók

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

esetén 2 fő után fizetnünk kellett rehabilitációs járulékot. Igazgatóságunkon a kormánytisztviselők beállási szintje 2016. december 31-én 114 %.

2016 - ban történt személyi változások:

- Kormánytisztviselőink közül 5 fő jogviszonya közös megegyezéssel (köztük osztályvezető is), 1 fő jogviszonya a dolgozó halálával szűnt meg.
- 1 igazgatóhelyettes, 4 vezetői kinevezés történt a jóváhagyott SzMSz alapján,
- fizikai, állatgondozók felvétele,
- 4 fő gyeden lévő kollégánknak kiesését helyettesítéssel oldjuk meg.

2016 - ban szervezetünknel nem történt létszámleépítés.

Igazgatóságunkon a képzettségi szint megfelelő, felsőfokú végzettségű kormánytisztviselőink aránya 90 %. Az elmúlt évben is változás történt a felsőfokú végzettséggel rendelkezőknél. Jelenleg 3 fő felsőfokú továbbképzésben, 1 fő felsőfokú alapképzésben vesz részt. Betöltetlen álláshelyünk nincs.

Igazgatóságunkon a nyelvismereti szint javítása fontos feladat (nyelvismerettel rendelkezők aránya 47 %), ezért dolgozóink nyelvtanulását támogatjuk. Beszélt nyelvek a következők: angol, német, orosz és portugál.

2016 - ban több dolgozónk is részt vett továbbképzésen, illetve vizsgázott. Ezek a következők:

- 8 fő alapvizsga
- 3 fő szakvizsga
- 1 fő felsőfokú képzés
- 88 fő tanfolyamon/képzésen (4 fő kötelező mérlegképes továbbképzésen) vett részt.

Kormánytisztviselőink csak részben teljesítették a vállalt és kötelezően meghatározott továbbképzéseket. Az éves átlagos kreditek ütemezés szerint haladnak, összesen 4 év alatt kell a kötelező kredit pontokat megszerezni. Igazgatósági szinten a norma túlteljesítésre került.

Tárgyévben is sor került a 10/2013 (VI. 30.) KIM rendelet alapján a közszolgálati egyéni teljesítményértékelési rendszer (TÉR) használatára. Ez a központosított webes alkalmazás segíteni kívánja az értékelési folyamat végrehajtását. A teljesítményértékeléseket az értékelő vezetőknek január 31-ig kellett elkészíteniük. Az értékelés alapja az illetményeltérítéseknek is.

3. Oltalom alatt álló természeti értékek és területek adatai, információi

3.1. Országos jelentőségű védett, védelemre tervezett természeti, Natura 2000 és egyéb területek és ezek változásai

3.1.1. Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek

- Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett és védelemre tervezett természeti területek összesítő adatai

Működési terület (ha)	884 736					
Megnevezés	Védett természeti terület		Ebből fokozottan védett (ha)	Változás a tárgyévben (ha)	Védelemre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)			Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Nemzeti park	1	43.169	6.010	0	1	1.176
Tájvédelmi körzet	9	79.817	6.751	0	7	13.288
Természetvédelmi terület	14	1994,3	0	213,3	8	1.175
Természeti emlék	39	65,21	5,083	0		
Védelemre tervezett földtani alapszelvények				1,9470	5	8,3969
Védelemre tervezett földtani képződmények				1,1059	2	1,1059
Összesen	63	125.045,51	17.844	213,3	17	15.639

9 földtani alapszelvény 5,725 ha területtel a Bükk Nemzeti Park és Lázberci Tájvédelmi Körzet országos jelentőségű védett természeti területének speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületeként speciális kezelés tervezett a 2016-ban elkészült kezelési terv alapján

4 földtani alapszelvény 4,7720 ha területtel a Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet, Lázberci Tájvédelmi Körzet, Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet és a Sósartyán Hencs-hegy természetvédelmi területe országos jelentőségű védett természeti területének speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületeként speciális kezelés tervezett a 2017-ben elkészülő kezelési terv alapján.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

- Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal létesített védett természeti területek adatai

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Bükki Nemzeti Park	138/NP/76	43.169	6.010
Borsodi Mezőség TK.	212/TK/89	17.932,2	0
Hevesi Fűves Puszták TK.	258/TK/93	15.805	0
Hollókői TK.	141/TK/77	149,6	0
Karancs-Medves TK.	211/TK/89	6.619	519
Kelet-cserhádi TK.	210/TK/89	7.425	477
Kesznyéteni TK.	232/TK/90	6.083,9	0
Lázbérci TK.	118/TK/75	4.054,1	805
Mátrai TK.	180/TK/85	12.178,6	2436
Tarnavidéki TK.	260/TK/93	9.569,8	2514
Bél-kő TT.	318/TT/08	97,2	0
Erdőtelki arborétum TT.	19/TT/50	7,2	0
Erdőtelki-égerláp TT.	206/TT/89	18,1	0
Gyöngyösi Sár-hegy TT.	114/TT/75	402,6	0
Ipolytarnóci ősmaradványok TT.	54/TT/54	512	0
Kerecsendi-erdő TT.	72/TT/60	119,6	0
Kőlyuktető TT.	268/TT/98	117,5	0
Maconkai-rét TT.	327/TT/12	6	0
Márkházapusztai fás legelő TT.	314/TT/07	273,2	0
Siroki Nyírjes-tó TT.	79/TT/61	21	0
Sóshartyáni Hencse-hegy TT.	298/TT/04	104,7	0
Szomolyai kaptárkövek TT.	77/TT/60	4,6	0
Szőlőskei-erdő TT.	128/TT/76	27	0
Tardi-legelő TT.	313/TT/07	283,9	0
Béri Nagy-hegy földtani alapszelvény természeti emlék	376/TE/15	3	0
Dédestapolcsányi földtani alapszelvény természeti emlék	378/TE/15	2,1	0
Güdő-rkert földtani alapszelvény természeti emlék	379/TE/15	0,813	0
Kőlyuk-oldali földtani alapszelvény természeti emlék	383/TE/15	1,9	0
Pappenheim-bánya földtani alapszelvény természeti emlék	391/TE/15	1,67	0
Síkfőkúti földtani alapszelvény természeti emlék	394/TE/15	0,364	0

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Szentkúti barátlakások földtani alapszelvény természeti emlék	396/TE/15	0,235	0
Bogácsi Hintó-völgy kaptárköve természeti emlék	336/TE/14	0,531	0
Cserépváraljai Furgál-völgy kaptárkövei természeti emlék	338/TE/14	1,74	0
Cserépváraljai Nyúl-völgy-oldal kaptárköve természeti emlék	339/TE/14	0,524	0
Cserépváraljai Setét-völgy kaptárköve természeti emlék	340/TE/14	1,03	0
Cserépváraljai Vén-hegy kaptárkövei természeti emlék	341/TE/14	0,471	0
Demjéni Bányaél kaptárköve természeti emlék	342/TE/14	0,664	0
Demjéni Hegyes-kő-tető és Ereszvény-völgy kaptárkövei természeti emlék	343/TE/14	8,09	0
Demjéni Remete-völgy kaptárköve természeti emlék	344/TE/14	0,968	0
Egerbaktai Szent-völgy kaptárköve természeti emlék	347/TE/14	1,54	0
Egerszalóki Menyecske-hegy kaptárkövei természeti emlék	348/TE/14	2,43	0
Egerszalóki Öreg-hegy kaptárköve természeti emlék	349/TE/14	0,099	0
Egri Cakó-tető kaptárkövei természeti emlék	350/TE/14	11,72	0
Egri Mész-hegy déli sziklacsoportjának kaptárkövei természeti emlék	351/TE/14	1,436	0
Egri Mész-völgy kaptárköve természeti emlék	352/TE/14	0,617	0
Egri Nyerges-hegy keleti oldalának kaptárköve természeti emlék	353/TE/14	0,261	0
Egri Nyerges-hegy nyugati oldalának kaptárkövei természeti emlék	354/TE/14	2,71	0
Kácsi Kecske-kő kaptárköve természeti emlék	355/TE/14	1,47	0
Noszvaji Dóc kaptárkövei természeti emlék	356/TE/14	1,5	0
Noszvaji Farkas-kő kaptárköve természeti emlék	357/TE/14	0,101	0

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Név	Törzskönyvi szám	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)
Noszvaji Pipis-hegy kaptárköve természeti emlék	358/TE/14	0,541	0
Ostorosi Pajdos kaptárkövei természeti emlék	359/TE/14	2,215	0
Ostorosi Tag-gödör kaptárkövei természeti emlék	360/TE/14	0,591	0
Ostorosi Vizes-völgy kaptárköve természeti emlék	361/TE/14	0,479	0
Salgótarjáni Pécs-kő kaptárköve természeti emlék	363/TE/14	1,47	0
Siroki Földkunyhó-tető kaptárköve természeti emlék	364/TE/14	1,64	0
Siroki Rozsnak-völgy kaptárkövei természeti emlék	365/TE/14	2,74	0
Siroki Törökasztal és Bálványkövek kaptárkövei természeti emlék	366/TE/14	1,69	0
Siroki Várhegy kaptárkövei természeti emlék	367/TE/14	3,34	0
Szomolyai Csobánka kaptárköve természeti emlék	370/TE/14	0,612	0
Szomolyai Ispán-berki-tető kaptárkövei természeti emlék	371/TE/14	0,858	0
Tardi Pokol-oldal kaptárköve természeti emlék	372/TE/14	0,451	0
Tibolddaróci Ablakos-kő-völgy, Karud alja és Kőkötő kaptárkövei természeti emlék	373/TE/14	0,599	0

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Védelemre tervezett természeti területek adatai

Név	Védelemre tervezett terület típusa (bővítés/egyedi)	Kiterjedése (ha)	Ebből fokozottan védett (ha)	Védetté nyilvánítás állapota
Bükki Nemzeti Park	bővítés	1.176		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Borsodi Mezőség TK.	bővítés	2.797		Középtávú terv
Hollókői TK.	bővítés	53		Középtávú terv
Ipolymenti TK.	egyedi	3.961		Középtávú terv
Kelet-cserhádi TK.	bővítés	475		Középtávú terv
Kesznyéteni TK	bővítés	56		Középtávú terv
Mátrai TK.	bővítés	5.478		Középtávú terv
Tarnavidéki TK.	bővítés	468		Középtávú terv
Etesi Fás-legelő TT.	egyedi	67		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Gyöngyösi Sár-hegy TT.	bővítés	208		55/2016. (VIII. 16.) FM rendelet
Mátraverebélyi Kőszirthegy és Meszes-tető TT.	egyedi	869		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Nagylóci-Kőhegy TT.	egyedi	172		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Nagyvisnyói kőfejtők TT.	egyedi	14		-
Szilvásvárad Aszaló TT.	egyedi	188		Kezelési terv alapidokumentációja elkészült
Vécsi legelő TT.	egyedi	188		Középtávú terv
Kisnánai Szék-rét TT.	egyedi	70,8		Középtávú terv

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Védelemre tervezett természeti területek

Az elkészült Bükki Nemzeti Park kezelési tervével kapcsolatban egyeztetünk az FM Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztállyal, mint koordináló szervezettel.

A 2016-ben végzett védetté nyilvánítási tevékenység összefoglalása:

Országos jelentőségű védetté nyilvánítások és kezelési tervek

- A Bükki Nemzeti Park kezelési tervének tárcaközi egyeztetése zajlik.
- A természeti emlékként védetté nyilvánítani tervezett 2 db kiemelkedő földtani természeti érték, 4 db földtani alapszelvény és országos jelentőségű védett természeti területnek speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületeként 4 db földtani alapszelvény kezelési terveinek elkészítésére vállalkozói szerződést kötöttünk a természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat terhére. A kezelési tervek elkészítésének határideje 2017. május 30.
- A természeti emlékként védetté nyilvánítani tervezett 1 db földtani alapszelvény és országos jelentőségű védett természeti területnek speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületeként 9 db földtani alapszelvény kezelési terve elkészült 2016. április 30-ai határidővel a természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat terhére.
- 2016-ban elkezdődött a források védetté nyilvánításának előkészítése. Év elején az FM és a nemzeti park-igazgatóságok egyeztetése mellett kidolgozásra kerültek az ex lege források védetté nyilvánítási lehetőségei. Az FM-el egyeztetetten és együttműködve az igazgatóság működési területén található 2.923 forrásból első körben leválogatásra került 55 védetté nyilvánítani tervezett forrás, majd a szempontok pontosítása után ez a szám 28 forrásra (forráscsoportra) szűkölt. A 10 db forrás felmérésére és védetté nyilvánítási felterjesztési anyag (természetvédelmi kezelési terv) elkészítésére vállalkozói szerződést kötöttünk a természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat terhére. A kezelési tervek elkészítésének határideje 2017. május 30.
- A Gyöngyösi Sár-hegy bővítése az 55/2016. (VIII. 16.) FM rendelettel megvalósult.

Helyi védetté nyilvánításokkal kapcsolatos tevékenységek:

2016-ban a mezőcsáti Kardos-dűlő helyi védetté nyilvánítását segítettük, a kazári riolittufa és az istenkúti földtani szelvény védettségi helyzetéről adtunk véleményt helyi védetté nyilvánításhoz és megírtuk a 2015-ben elkezdett ivádi helyi jelentőségű védett területek (2 helyszín) kezelési terveit.

3.1.2. „Ex lege védett” természeti területek

Ex lege védett természeti területek	Egyedi jogszabállyal védett természeti területen elhelyezkedő		Egyedi jogszabállyal védett természeti területen kívül elhelyezkedő	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Láp	2	11,6598	39	968,3402
Szikes tó	0	0	0	0
kunhalom	14	nincs adat	91	nincs adat
földvár	43	nincs adat	117	nincs adat
forrás	788	nincs adat	676	nincs adat
víznyelő	0	0	0	0

Ex lege védett természeti területek	Egyedi hatósági határozattal lehatárolt ex lege védett természeti területek		Egyedi hatósági határozattal lehatárolásra váró ex lege védett természeti területek	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)	Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Láp			41	980
Szikes tó			0	0
kunhalom			123	Egyeztetés alatt
földvár			162	Egyeztetés alatt
forrás			2.923	Egyeztetés alatt
víznyelő			0	0

A források felmérése során a minisztérium és a nemzeti park-igazgatóságok által kidolgozott terepi adatfelvételi lapot töltöttünk ki, amely alapján a minisztériumban elkészített számítógépes adatbázisba kerülnek rögzítésre az adatok. A források helyszíni leírásán, GPS-el történő helymeghatározásán, fotódokumentálásán, hozamadatain túl a források fizikai paramétereit (pH, vezetőképesség, hőmérséklet) is rögzítjük. A forrás beazonosítását a program generálta kataszteri szám segíti, és számos egyéb adat is rögzítésre kerül.

A természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat terhére a következő földvárak kataszterezése fejeződött be 2016-ban vállalkozói szerződés szerint, 2015. évi keretből:

Földvárak:

1. Cserépfalu – Mész-tető (késő bronzkori – kora vaskori erődített telep) (KEHOP),
2. Kisgyőr, Borsodgeszt, Harsány– Halom-vár (bronzkori?, középkori?) (KEOP),
3. Maklár – Baglyas-halom (kora és középső bronzkori tell) (KEHOP),
4. Novaj – Halom (kora és középső bronzkori tell) (KEHOP),
5. Tard – Tatár-domb (kora és középső bronzkori tell),
6. Vatta – Test-halom (kora és középső bronzkori tell),
7. Bogács – Pázsag (bronzkor, tell?) – új felvétel,

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Kunhalmok:

8. Borsodivánka – Nagy-halom (őskori),
9. Boconád – Alatka-puszta (bronzkor, Hatvani-kultúra, tell) (KEOP), (MEPAR?),
10. Mezőcsát – Lapos-halom (bronzkori tell) (KEOP), (MEPAR?),
11. Erdőtelek – Hanyi-halom (középkor?) (KEOP),
12. Mezőkövesd – Halom-domb – MePAR.

A kártalanítási keretből a következő földvárak és kunhalmok kataszterezése indult el 2016-ban vállalkozói szerződés szerint, 2017. május 30-i befejezési határidővel:

Földvárak:

1. Bükkszék, Pósvár – középkori, császárkori?
2. Felsőtárkány, Várhegy – őskori, középkori (KEHOP),
3. Kispánai vár – középkori,
4. Parád, Veresvár – középkori,
5. Sajónémeti, Várhegy – középkori,
6. Sály, Latorvár – középkori,
7. Sály, Örsúr vára – középkori,
8. Sály, Latorvár-tető – őskori,
9. Sály, Léleklyuk-tető – középkori,

Kunhalmok:

10. Besenyőtelek, Kis-halom – őskori? (MePAR),
11. Mezőtárkány, Lapos-halom – őskori? (MePAR),
12. Mezőtárkány, Nagy-halom – őskori? (MePAR),

Feladatok:

A kunhalmok és földvárak teljes területének, változatos földművei, felszíni morfológiában jelentkező régészeti jelenségeinek minél részletesebb (a 2009-ben megjelent útmutató, adatlap és kitöltési segédlet szerinti) felvétele, megismerése, a földvár-kataszter teljesebbé, pontosabbá tétele.

Várható eredményként objektumonként egy komplett, sokirányú megalapozó adat- és dokumentumhalmaz jön létre, amely alapján a szükséges védelmi intézkedések jobban tervezhetőbbek, a szükséges védelmi intézkedések meghatározhatók lesznek, az esetlegesen szükséges védetté nyilvánítási kezdeményezést megalapozhatja, a kezelési terv leglényegesebb szakmai adatait biztosíthatja.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

3.1.3. „Ex lege” védett természeti értékek

Megnevezés	Barlangok száma (db)	Felszíni védőövezet kiterjedése (ha), összes	Ebből fokozottan védett barlang (db)	Változás a tárgyévben (db)
Ex-lege védett barlangok	1.246		54	3
Összesen	1.246		54	3

• 3.1.3.1. Barlangok/kiépítések, műszaki beavatkozások

Barlangok bejárat- és járatbiztosítása, valamint a bejáratok lezárásának és biztosításának fenntartása

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén 54 fokozottan védett barlang nyílik. Összesen 43 barlang lezárással ellátott, ami összesen 53 barlangajtó kezelését jelenti. Ezekből az alábbi 7 barlangi lezárást nem mi kezelünk:

- Diósgyőrtapolcai-barlang
- Garadna-forrásbarlang
- Királykúti-sziklaüreg
- Miskolctapolcai-tavasbarlang
- Szalajka-forrásbarlang
- Szinva-forrasi-barlang
- Anna-barlang vízművek által lehatárolt táró bejárata (az eredeti bejárat).

Két barlang több bejáratral rendelkezik, melyek külön ajtót jelentenek; ezek a következők: Anna-barlang (3 db ajtó); Létrási Vizes-barlang (2 db ajtó).

Három barlangrendszer két külön bejáratral rendelkezik: Szepesi-Láner-barlangrendszer, Bolhási-Jávorkúti-barlangrendszer, Szivárvány-Sebes-barlangrendszer.

2016-ban nyolc barlangajtó lakatját kellett lecserélni. Két barlang esetében a korrodált és sérült (Esztáz-kői-barlang), illetve a megrongált Szikla-forrasi Felső-barlang ajtajának javítását rendeltük meg, melyek 2016. áprilisában készültek el.

A „Bükki barlangok megőrzését, természeti állapotának helyreállítását szolgáló beruházások IV. ütem” KEHOP pályázatok előkészítési munkálatai, tervezése megtörtént, illetve a kivitelezés közbeszerzési eljárása is megkezdődött. 2016. augusztus 6-án hirtelen nagy mennyiségű eső zúdult a Létrás-Jávorkút-Bánkút, Lusta-völgy térségében. Az egyik barlangot kutató barlangászegyesület tagjainak megfigyelése szerint kb. 80 mm eső esett 2-3 óra alatt. A jávorkúti erdész csapadékmérése szerint 60 mm esett két óra alatt, a lillafüredi csapadékmérő állomásunkon pedig 32 mm csapadékot mértünk. A hirtelen csapadék átázott talajra hullott, és intenzitása miatt gyakorlatilag a talaj semmit nem tudott magába fogadni, ugyanakkor a víznyelőbarlangok bejárataiba befolyó vizek eddig nem tapasztalt hozamúra duzzadtak. Két barlang (Létrási Vizes-barlang 1. bejárata, és a Fekete-barlang) bejáratát a felhalmozódott uszadékfa és hordalék eltömítette, kettőnél (Diabáz-barlang és Bolhási-víznyelőbarlang) pedig csak az ún. vész-beömlőnyílás működik a feltöltődés miatt. A havária miatt az említett barlangbejáratokban helyreállítási munkálatokat kellett végezni, melyet a kezelhetőség biztosítása indokolt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

• 3.1.3.2. Hasznosítási jelentések

A vagyonkezelésünkben lévő, hasznosítási engedéllyel rendelkező barlangjainkban 2016-ban 86 hasznosítási jellegű barlangtúra került lebonyolításra az alábbi megoszlásban:

Megnevezés	Barlang neve	Túrák száma (db)	Látogatók száma (fő)
Könnyű barlangtúra	Esztáz-kői-barlang rövid túra	37	367
Könnyű barlangtúra	Kő-lyuk	25	234
Könnyű barlangtúra	Hillebrand Jenő-barlang	1	6
Könnyű barlangtúra	Lilla-barlang	1	10
Overallos közepes nehézségű barlangtúra	Létrási Vizes-barlang rövid túra	10	67
Overallos közepes nehézségű barlangtúra	Esztáz-kői-barlang hosszú túra	5	32
Overallos közepes nehézségű barlangtúra	Kecske-lyuk	1	6
Overallos extrém nehézségű barlangtúra	Létrási Vizes-barlang hosszú túra	3	22
Overallos extrém nehézségű barlangtúra	Bolhási-víznyelőbarlang	3	24
Összesen		86	768

A fentiek alapján a résztvevők létszámának aránya a 2015-ös év létszámához képest: 111 %. A túrák száma a tavalyihoz képest 11%-kal nőtt.

A barlangokban lebonyolított túrák száma és a résztvevők létszáma eddig vagy stagnált, vagy csökkent illetve egyes barlangokban 2015-ben egyáltalán nem volt túra, 2016-ban azonban volt. A Létrási Vizes-barlang rövid túráin résztvevők száma majdnem megkétszereződött.

Vagyonkezelői hozzájárulással lezajlott barlangtúrák

A vagyonkezelésünkben lévő barlangokban 2016-ban 83 barlangtúra engedélykérelem érkezett be (2015-ben a túrakérelmek száma 100 volt, tehát annak arányában 17%-os a csökkenés),

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

és 256 barlangtúra zajlott le (2015-ben 269 barlangtúra volt, tehát 5 %-os csökkenés adódik) vagyonkezelői hozzájárulásunk alapján, amelyeken összesen 2.078 személy vett részt (a 2015-ös létszám 2.107, így 1,4%-os csökkenés jelentkezik).

• 3.1.3.3. Dokumentációs tevékenységek

Dokumentációs tevékenységet elsősorban a közhiteles nyilvántartáshoz kapcsolódóan a barlangok és források felmérésével végez igazgatóságunk.

A barlangokkal kapcsolatos alapidokumentációs feladatokat a közhiteles barlangnyilvántartás keretéből illetve a minisztérium által biztosított kártalanítási keretből végeztettük el. Ennek legnagyobb részét barlangok felszín alatti kiterjedésének meghatározására fordítottuk.

• 3.1.3.4. Térképezés

2016-ban a kártalanítási keretből, a közhiteles barlangnyilvántartás kialakítása céljára 1530 m barlangjártat felszín alatti meghatározására kötöttünk szerződést, melyek 2017. április 30-ig készülnek el.

• 3.1.3.5. Állapotfelvelelek

A barlangok állapotfelvelelei munkatársunk helyszínelései során folyamatosan zajlottak és zajlanak. Ez a tevékenység azonban monitorozás jellegű, és a barlangok állapotfelveletli nyomtatványa nem kerül kitöltésre. Támazkodunk az engedélyezett barlangtúrák, valamint a megbízási szerződések alapján barlangtérképezést végzők jelentéseire is.

• 3.1.3.6. Barlangfeltárások

Tárgyévben a kutatóegyesületek a Kőhádi Meander-barlangban, a Sebes-tetői-barlangban tártak fel új szakaszokat, kb. 10 m illetve kb. 20 m hosszúságban. Egy új barlangot (Maja-barlang) a barlangkutatók felszíni bejárás során találtak.

3.1.4. Natura 2000 területek

A tárgyévben a Natura 2000 területek kiterjedése nem változott.

Megnevezés	Kihirdetett		Változás a tárgyévben (ha)	Kihirdetésre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)		Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Különleges Madárvédelmi Terület	6	229.748	0	0	0
Különleges Természetmegőrzési Terület	60	80.850	0	0	0

A Natura 2000 területeket érintő hatósági/szakhatósági ügyekben (más célú hasznosítás, művelésből való kivonás, telephely-engedélyezés, telephelybővítés, erdészeti eljárások) 2016-ban a

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

természetvédelmi hatóság munkáját segítve számos esetben adtunk szakvéleményt az érintett természetvédelmi hatóságok számára.

A Földművelésügyi Minisztérium megkeresése esetén, elidegenítési eljárásokhoz, önkormányzati tulajdonba adáshoz szükséges miniszteri nyilatkozat kiadásához adtunk természetvédelmi szakmai állásfoglalásokat. Kiemelt feladatként jelentkezett 2016-ban is a „Földet a Gazdáknak Program” keretében a Natura 2000 területnek minősülő állami tulajdoni hányadú földrészletek értékesítésével kapcsolatos szakvéleményezéseink összeállítása.

A Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (NFA) által 2015-ben haszonbérletbe adni tervezett ingatlanok természetvédelmi előírásaival kapcsolatban elkészítettük a védett és Natura 2000 területekre vonatkozó előírás-jegyzék javaslatunkat.

A természetvédelmi kártalanítási keretösszegeből 9 darab Natura 2000 fenntartási tervet készített el igazgatóságunk:

HUBN20007	Kisgyőri Halom-vár - Csincse-völgy - Cseh-völgy
HUBN20012	Egerbakta-Bátor környéki erdők
HUBN20020	Sátai Tökés-völgy
HUBN20029	Girincsi Nagy-erdő
HUBN20032	Tiszakeszi-morotva
HUBN20055	Szentkúti Meszes-tető
HUBN20056	Tepke
HUBN20057	Bézma
HUBN20059	Szandai Várhegy

A tervek esetében a területi és szakági egyeztetéseket is lefolytattuk, az ezek eredményeképp beérkezett észrevételeket bedolgoztuk a tervjavaslatokba, majd elküldtük a szaktárcának. A tervek „Szakmai Bizottság” általi véleményezése 2017-ben várható. Két nagyobb kiterjedésű területnél (Borosdi-Mezőség KTT és Kesznyéteni Sajó-öböl KTT) folytattuk a 2015-ben megkezdett megalapozó dokumentáció elkészítéséhez szükséges kutatásokat (kiemelten az élőhelyterképezés tekintetében).

A Svájci-Magyar Együttműködési Program keretében futó „A fenntartható természetvédelem megalapozása magyarországi Natura 2000 területeken” (SH/4/8) projekt keretében folyamatos együttműködésben állunk a tervkészítésért illetve a kutatásokban érintett műhelyekkel és intézményekkel (Magyar Madártani- és Természetvédelmi Egyesület, Szent István Egyetem Környezet- és Tájgazdálkodási Intézet, SZIE Vadvilág Megőrzési Intézet, MTA Ökológiai Kutatóközpont). Az alábbi Natura 2000 fenntartási terveket a konzorcium elkészítette és eljuttatta igazgatóságunkhoz:

HUBN20044	Recski Hegyes-hegy
HUBN20046	Gyöngyösi Sár-hegy
HUBN20047	Mátra északi letörése
HUBN20048	Gyöngyöstarjáni Világos-hegy és Rossz-rétek
HUBN20049	Mátrabérc - Fallóskúti-rétek
HUBN20050	Gyöngyöspatai Havas
HUBN20051	Nyugat-Mátra
HUBN10006	Mátra

A részben BNPI vagyongazdálkodásban lévő kísérleti mintaprojekt területeken elkészültek a kivitelezési tervdokumentációk (pl. szálalási terv). Az erdei mintaterületeken – a munkába külsős vállalkozókat bevonva – xilofág rovar és madártani felméréseket végeztünk, elvégeztettük a monitorozás második fázisának felméréseit.

A Natura 2000 szakmai feladatok során számos jelölő faj és élőhely felmérését végeztük el (a természetvédelmi kártalanítási keret részét képező „Natura 2000 monitorozás” célkeret felhasználásával), részben külső kutatók bevonásával. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

munkatársai munkatervükbe beépítve botanikai (Natura 2000 jelölőfajok), gerinctelenzoológiai (elsősorban bogár) és nagyragadozó felméréseket dolgoztak ki és hajtottak végre.

Elkészítettük a Herman Ottó Intézet által koordinált LIFE Integrát Projekt (IP) első tervezési elemét, melynek keretében élőhelyrekonstrukciók (helyreállítás, puffterület kialakítása) és kommunikációs akciókat készítettünk elő. A pályázat részben az önrész hiánya miatt – nem került benyújtásra 2016-ban, de a 2017. év kiemelt feladatákként fog jelentkezni.

„A közösségi jelentőségű természeti értékek hosszú távú megőrzését és fejlesztését, valamint az EU biológiai sokféleség stratégia 2020 célkitűzéseinek hazai szintű megvalósítását megalapozó stratégiai vizsgálatok” (KEHOP-4.3.0-15-2016-00001) projektnek „a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek megőrzését szolgáló tudásbázis fejlesztése (NATURA)” fejlesztési elem keretében két ízben adatszolgáltatással éltünk a kedvezményezett (Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság) felé. A projekt másik elemét képviselő „Nemzeti ökoszisztéma szolgáltatás térképezés és -értékelés (NÖSZTÉP)” keretében munkatársaink is bevonásra kerültek.

Az INTEREG Duna Programhoz benyújtásra került „ECO KARST” témacímű projektünk, amely karszterületek ökoszisztéma szolgáltatásait tervezi vizsgálni – pozitív elbírálásában részesült. A projekt 2017. január 1-én indul hivatalosan.

3.1.5. Nemzetközi jelentőségű területek

Területvédelmi kategória	A terület adott kategória szerinti besorolását tábla jelzi (területek száma)	Az adott területkategórián működő tanösvények száma	Az adott területkategórián illetve azzal (térben és tematikailag) összefüggésben működő látogatóközpontok száma	Az adott területkategórián végrehajtott élőhely-rekonstrukciók száma (és összes kiterjedése ha-ban)	Az adott területkategórián folytatott természetvédelmi kezelések összes kiterjedése (ha)
Natura 2000 terület	40	50	12	6 db, 256 ha	2.597,1
Ramsari terület	1	1	0	0	1136,3
MAB BR	0	0	0	0	0
Európa Diplomás terület	1	5	1	0	220
Világörökségi terület	1	2	1	1 (15 ha)	30
Geopark	1	>20	0	330,56 ha	220

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Megnevezés	Kihirdetett		Változás a tárgyévben (ha)	Kihirdetésre tervezett	
	Száma (db)	Kiterjedése (ha)		Száma (db)	Kiterjedése (ha)
Ramsari területek	1	17.932	0	0	0
MAB bioszféra-rezervátumok	0	0	0	0	0
Európa diplomás területek	1	512	0	0	0
Világörökség/várományos területek	1/1	151/512*	0	0	0
Geopark	1	1.619 km ² **	0	0	0

*jelölt/puffer terület

**a nemzetközi Geopark magyar és szlovák oldali részeinek összterülete

- **Ramsari területek**

Az egyetlen Ramsari területünk teljes egészében átfed a Borsodi-mezőség Tájvédelmi Körzettel, ezért az ott folyó természetvédelmi munkák és élőhely-rekonstrukciós pályázatok a Ramsari terület kedvező ökológiai állapotának a kialakítását is szolgálták.

- **MAB bioszféra-rezervátumok**

MAB bioszféra rezervátum terület nincs a működési területünkön.

- **Európa Diplomás területek**

Ipolytarnóci Ósmaradványok természetvédelmi terület

A terület 2016. évi jelentését az Európa Tanács ellenvetés nélkül elfogadta (T-PVS/DE (2017) 12). A jelentések utolsó pontja az Európa Tanács ajánlásaira tett intézkedéseket tárgyalja, ezért az érvényben levő előírások a kezelési tevékenységet mindenkor meghatározzák.

2010. szeptember 16-i határozatában (CM/ResDip(2010)15a) az Európa Tanács Miniszteri Bizottsága az 512 hektáros Ipolytarnóci Ósmaradványok természetvédelmi terület Európa Diplomáját 2020. szeptember 11-ig meghosszabbította. A szakértői vélemények és alapos konzultációk figyelembevételével hozott döntés az ez idáig szokásos 5 éves időtartam helyett rendkívüli módon, 10 évre előlegezte meg a bizalmat.

A különleges határozatban a terület kezelőjének, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságnak kiemelkedő színvonalú geoturizmus fejlesztései és a terület térségben betöltött jelentős szerepvállalása is szerepet játszottak. Az 1995-ben először megítélt kitüntető címmel felelősség is jár, a döntéshez – miként minden megelőző határozatban - ajánlásokat is csatoltak. Ezen irányelveket a terület működtetője követni fogja, éves jelentésekben előrehaladásukról számot ad.

A kezelési tevékenység sarkalatos pontjait képező ajánlások közé tartoznak:

- a további kutatások, öslénytani feltárások folytatása, a természeti értékek megőrzésének, bemutatásának és a tudományos eredmények közzétételének elősegítése;

- aktív szerepvállalás a szlovák-magyar Novohrad-Nógrád Geoparkban, a térség természeti értékeinek hatékony megőrzése és interpretálása, valamint az Ósmaradványoknak a geoturizmus többnyelvű információs központjává válása érdekében;

- a terület határánál beléptető kapu létesítése a pufferzóna és központi terület turizmusának kontrollálása érdekében;

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

- a geológiai tanösvény védőépületeinek további tájba illesztése, a falu és látogató központ közötti elektromos légvezeték földkábelre cserélése;

- a régebben telepített akác és fenyvesek fokozatos visszaszorítása, őshonos fafajok térnyerésének elősegítése, erdőkben és védett állatfajokban kárt okozó vadállomány kontrollálása természetkímélő vadgazdálkodás révén;

- zárt és nyílt területek egyensúlyának fenntartása a faluhatár menti tájképi mozaik szerkezet és a biológiai változatosság megőrzése érdekében;

2016-ban a geológiai tanösvényi vizes őslévhely feltárása folytatódott, 6-8 nemzettséggel bővült az alsó-miocén faunalista, melynek látogatói interpretációját új 3D és 4DX filmekkel színesebbé tettük. A kutatások a Tasnádi Kubacska Csarnokban tovább folytatódnak.

• **Világörökségi területek**

Hollókői Tájvédelmi Körzet

Az 1977-ben létrehozott 151 hektáros Hollókői Tájvédelmi Körzet a műemlékvédelmi Ófalut és természeti környezetét foglalja magába. A területet 1987-ben az UNESCO *Hollókő ófalu és környezete* néven a Kulturális Világörökség részének nyilvánította. Fenntartása többszereplős, a BNPI a beerdősült és hagyásfás részekért, valamint az ófalui tájház kiállításának működtetéséért felelős, partneri viszonyban a helyi önkormányzattal. A világörökségi törvényből következően az új világörökségi kezelési terv sikeres elkészítéséhez a BNPI konzultációs szerepét 2014-ben is teljesítette.

A hollókői világörökségi terület világörökségi gondnokságát 2013-ban az EMMI miniszter határozta meg. A kijelölt gondnokkal a BNPI szoros kapcsolatot ápolva működik együtt. A Hollókői TK tervezett bővítése (*HTK 2003 évi kezelési tervének 15. sz. melléklete*) nem érinti a világörökségi terület lehatárolását. 108/2017. (IV. 28.) Korm. rendelet Hollókő ófalu és környezete világörökségi kezelési tervéről rendelkezik, mely majd mindent felülír.

Hollókő ófalu és környezete bekerült a Hungarikumok Gyűjteményébe is.

A 148/2007. (XII. 27.) KvVM rendelet az Országos Természetvédelmi Hivatal elnökének 2/1977. OTvH számú határozatával védetté nyilvánított Hollókői Tájvédelmi Körzet védettségét fenntartja. A 2/1977. OTvH számú határozatban a terület rendeltetése az alábbi:

- Megőrizzze a jelenkor és elkövetkező nemzedékek számára a világörökség részeként a hollókői tájrészlet jellegzetes arculatát, ahol kis területen sajátos kultúrtörténeti, természeti és tájképi értékek ötvöződnek egybe.

- Őrizze meg az Ófalu népi építészetének és településszerkezetének, valamint a várromnak természeti környezetét, a fás legelő részeit.

- Gazdaságtörténeti értéként tartsa fent az egykori kisparaszti gazdálkodási módra jellemző keskenyparcellákat.

- Védje és kezelje a terület egyéb természeti értékeit.

- Lehetőséget nyújtson a látogatói megismeréshez, bemutatáshoz, aktív szerepet vállaljon a természet-megőrzési tudatformálásban, ismeretterjesztésben.

- Segítse elő a szabadidő kulturált felhasználását; szolgálja a természeti és kultúrértékek megismerésére irányuló ökoturizmust olyan módon, hogy az a természeti értékeket és a kultúrtáját ne károsítsa.

A terület eredeti rendeltetésének fenntartása, valamint a világörökségi cím megtartása is kihívással jár, melyre a kezelési terv részletesen kitér. A BNPI fontos szereplője a megőrzésnek, a 15,2 hektáros hagyásfás rekonstrukció ennek bizonyítéka. Több projekt elképzelés célozza az elavult tanösvényhálózat és az Ófaluban levő tájház teljes felújítását, de addig is a Vártúra ösvény buszparkolótól a vári pihenőig vezető szakaszát felújítottuk 5 tábla kihelyezésével, és a TK-ról készített kétnyelvű geoturisztikai térképből is átadtunk egy jelentős készletet a helyi

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

önkormányzatnak. Az Ófalui tájház elavult kiállítását a BNPI 2016. decemberében bezárta, 2017-ben csak jeles események kapcsán lesz kinyitva.

Tarnóci Ősélőhely – Várományosi Listán

Az Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi terület ősi világa világszínvonalú bemutató létesítményeivel 2001 óta az UNESCO világörökségi várományosi listán található. Központi részének (Tarnóci Ősélőhely, 104 hektár) 2003 évi nevezésére a Világörökségi Bizottság (28 COM 14B.13, 2004) további szakértői vizsgálatokig elnapolta a döntést, a terület a Tentative Listán szerepel. A terület önálló arculatú honlapja (osmaradvanyok.hu) háromnyelvű, a BNPI kezelésében van. A világörökségi várományos területek felülvizsgálata során megállapították, hogy a terület dokumentációja és lehatárolása összhangban van a világörökségi törvényből fakadó előírásokkal. Puffer területként a természetvédelmi terület teljes mértékben számításba került.

A legújabb őslénytani felfedezések is indokolják a várományosi listán tartást. A terület UNESCO Globális Geopark beléptető kapujaként is funkcionál, potenciális fejlesztési lehetőségei nemzetközi szinten is kiemelkedőek.

• UNESCO Geoparkok - Novohrad-Nógrád Geopark

A világ első, határokon átnyúló nemzetközi geoparkjának, az Európai Geoparkok Hálózatának (EGN) és a Globális Geoparkok Hálózatának tagságát 2010-ben elnyerő magyar-szlovák Novohrad-Nógrád Geopark (NNG) eredetileg 63 nógrádi települést és 28 szlovák oldali önkormányzatot foglalt magában. Vanyarc település időközbeni hozzácsatolásával területe a nevezési 1.585 km²-ről 1.619 km²-re nagyobbodott.

A kistérségi kezdeményezéssel 2008-ban alakult NNG az egykor szétszakadt tájat és palóc közösségeket öleli határok nélküli egységbe. Az ilyen alulról jövő kezdeményezések közös, egymást kiegészítő hálózati munkájának ösztönzése a térségi természetvédelem állami letéteményese (BNPI) számára is fontos feladat. A helyi lakosság aktív közreműködésével a természetvédelem missziója nagyobb hatékonysággal teljesíthető. Egy élő geopark létrehozása és működtetése a BNPI számára egy olyan erős társadalmi bázis kiépítését jelenti, melynek támogatása révén a természet-megőrzési törekvések hatékonyabban érvényesülhetnek. Ráadásul a polgárbarát természetvédelem példájával a BNPI jelenlétét regionális szinten is erősítheti.

A BNPI már a kezdetektől kezdeményezője és vezető partnere volt a nógrádi geológiai értékek közérthető interpretációjának. Az 1990-es évek óta a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (BNPI) és a Cerova Vrchovina CHKO (Szlovákia) szakértői szoros kapcsolatot ápoltak a földtani bemutatóhelyek fejlesztésében. A 2005-ben elkezdődött geoparki törekvéseket előmozdítva, a BNPI támogatásával, az Ipolytarnóci Ősmaradványok tt-n alakult meg a Nógrádi Geopark Egyesület (NGE), melyet a magyar oldali települések összefogására hoztak létre. A nemzetközi cím elnyeréséig tartó kooperációt mutatja, hogy a geopark nemzetközi vezetőségébe a BNPI képviselőjét delegálták.

Sajnos 2010 végétől, a nemzetközi cím elnyerése után a menet közben átalakított Geopark Nonprofit Kft megalakulásával a Geopark vezetőségéből a BNPI kiszorult. Ennek ellenére a BNPI közreműködött a Geopark irányításából szintén kiszorult Nógrádi Geopark Egyesülettel az ország első geoturisztikai térképének elkészítésében. A geoparki fejlesztésként megnyitott Baglyaskői Látogatóközpont időközben élő geoparki információs központtá vált, nemzetközi szakmai találkozónak is teret adva, Ipolytarnócon az Európai Geoparkok Hete programot mindig lebonyolítottuk.

A BNPI az elmúlt néhány évben is számos projekt helyszínt képzett ki geoparki arculat szerint, a geosite megjelenés egységesítésével nagymértékben segítve az EGN felülvizsgálat sikerét. 2015 nyarán a Geopark Nonprofit Kft vezetőség átalakult, illetve 2016 júliusában újból vezető

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

váltás volt. 2015 novemberében a Globális Geoparkok Hálózatának tagjai - az NNG kivételével - UNESCO Geoparkká váltak. Igazgatóságunk és az NNG együttműködési megállapodását követően, a geopark 2016. február 15-én ugyancsak megkapta az UNESCO címet.

Novohrad-Nógrád Geopark UNESCO Globális Geoparkok Hálózatához való csatlakozásának támogatását az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága az NNG és BNPI között létrejövő szorosabb együttműködéshez kötötte.

2016. január 26-án az FM székházában, az FM és az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága képviselőinek jelenlétében, a felek aláírták az együttműködési megállapodást. Ezzel egy időben az UNESCO Magyar Nemzeti Bizottsága (Dr. Réthelyi Miklós elnök) is aláírta az NNG UNESCO Globális Geoparkok Hálózatához való csatlakozását támogató levelét.

Novohrad - Nógrád Geopark Nonprofit Kft. új ügyvezető igazgatója, Dr. Oláh Péter kezdeményezésére az együttműködési megállapodást a felek 2016. szeptember 28-án módosították. A módosítás lényegi elemei a következők:

A Geopark küldetését, az NNG Nonprofit Kft. hosszú távú céljait, szakmai feladatait, legalább egy évet elérő megvalósítási idejű projektjeit, kiemelkedő beruházásait érintő kérdésekben a BNPI számára teljes betekintést, szakmai ellenőrzési lehetőséget és előzetes egyetértési jogot biztosít. A BNPI szakmai előzetes egyetértési joga alapján hozott döntését indoklással köteles alátámasztani. Az NNG Nonprofit Kft. a fenti tárgyú döntéseiről a döntés meghozatalát megelőzően legalább nyolc munkanappal írásban tájékoztatja a BNPI-t. A BNPI egyetértési jogát a tájékoztatás kézhezvételét követő nyolc munkanapon belül írásban gyakorolja. A határidő eltelte után az egyetértés megadottnak tekinthető.

Az NNG Nonprofit Kft.-t érintő külföldi szerepvállalás, kötelező megjelenés, kapcsolattartás esetében – különösen fórumokon, konferenciákon, tanácskozásokon, érdekképviselési megbeszéléseken, döntéshozatali üléseken, az UNESCO szakmai szervezeteivel való kapcsolattartásban, a Globális Geopark Hálózat Koordinációs Bizottságának tagsági delegálásban – átadja a korlátozás nélküli, teljes körű szakmai képviselési jogot a BNPI-nek. A BNPI részéről a joggyakorló személy Szarvas Imre TT vezető, melynek eleget is tett a Globális Geoparkok Hálózatának 7. Kongresszusán. Az NNG Nonprofit Kft. biztosítja az e pontban meghatározott feladatok ellátásához szükséges információkat, anyagi és pénzügyi forrásokat a Felek által előzetesen jóváhagyott költségvetésnek megfelelően. 2016. év végén felmerült a Geopark teljes szerkezeti ártrendezése, melynek eredményeként mind a szlovák, mind pedig a magyar oldalon nagyobb szerepet kapnának a természetvédelmi szervezetek. A struktúra átalakítás egyeztetési fázisba került, erről a Magyar Geopark Bizottság is tájékoztatást kapott. 2016 végén a Geopark szlovák oldala területi bővítési igénnyel lépett fel, melynek engedélyeztetési eljárása valószínűleg a Geopark 2018-ban esedékes felülvizsgálata utánra tolódik.

• **Hungarikum**

Hollókő ófalu és környezete, a különlegesen egyedi palóc értékeket ápoló terület a Hungarikumok Gyűjteményében szerepel. Célszerű lenne a világörökségi várományosi listán szereplő Ipolytarnóci Ősmaradványok gyűjteménybe vételének is, ennek informális javaslatát eljuttattuk a FM felé.

A Hungarikum Bizottság 2016. június 17-ei ülésén a „Kaptárkövek és a bükkaljai kőkultúra” természeti környezet kategóriaként a Hungarikumok Gyűjteményébe emeléséről, ezzel elnyerte a Hungarikum címet. Az ajánlást a Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület tette, melyet előbb az Ágazati Értéktárba, majd a Magyar Értéktárba és végül a Hungarikumok Gyűjteményébe is elfogadták.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

3.1.6. Országos jelentőségű védett természeti területek speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületei

2014-ben kiemelt természetvédelmi oltalmat kapott hazánk valamennyi jelenleg ismert és ez idáig még nem védett kaptárkő-előfordulása, a kaptárkövek megóvását szolgáló természeti emlékek létesítéséről, valamint a kaptárkövek megóvását szolgáló természetvédelmi kezelési terv kihirdetéséről szóló 17/2014. (X. 27.) FM rendelet alapján. Igazgatóságunk területén 6 kaptárkő a BNP országos jelentőségű védett természeti területének speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületeként összesen 6,082 ha kiterjedésben kapott speciális kezelési tervet.

	A) Részterület megnevezése	B) Település	Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján	Össz kiterjedés	Országos jelentőségű védett természeti terület megnevezése	Működési területével érintett nemzeti park igazgatóság
1.	Cserépfalu Ördögtorony kaptárkő	Cserépfalu	055a hrsz.-ból az Y761980,X291757; Y762016,X291661; Y761931,X291626; Y761890,X291730 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,999 ha kiterjedésű rész	0,999 ha	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
2.	Cserépváralja Csordás-völgy kaptárkövei	Cserépváralja	0105a hrsz.-ból az Y763695,X287738; Y763751,X287623; Y763654,X287575; Y763609,X287691 EOV koordinátákkal lehatárolt 1,31 ha kiterjedésű rész	1,31 ha	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
3.	Cserépváralja Koldustaszító kaptárköve	Cserépváralja	065a hrsz.-ból az Y764472,X289953; Y764419,X289860; Y764327,X289935; Y764390,X289985 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,931 ha kiterjedésű rész	0,931 ha	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
4.	Cserépváralja Köves-lápa kaptárkövei	Cserépváralja	078 hrsz.-ból az Y764835,X288273; Y764840,X288196; Y764758,X288186; Y764759,X288263 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,613 ha kiterjedésű rész	0,613 ha	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság
5.	Cserépváralja Mangó-tető kaptárkövei	Cserépváralja	0103 hrsz.-ból az Y763931,X288094; Y763928,X288087; Y763812,X288125; Y763811,X288125; Y763817,X288133 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,1 ha kiterjedésű rész,	1,40 ha	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

A) Részterület megnevezése	B) Település	Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján	Össz kiterjedés	Országos jelentőségű védett természeti terület megnevezése	Működési területével érintett nemzeti park igazgatóság
		0104 hrsz.-ból az Y763928,X288087; Y763892,X288006; Y763763,X288066; Y763811,X288125 EOV koordinátákkal lehatárolt 1,07 ha kiterjedésű rész,			
		0131b hrsz.-ból az Y763937,X288111; Y763931,X288094; Y763817,X288133; Y763831,X288150 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,227 ha kiterjedésű rész			
6. Cserépváralja Nagy-Bábaszék és Szőlő-tető kaptárkövei	Cserépváralja	082a hrsz.-ból az Y764473,X287985; Y764445,X287897; Y764429,X287829; Y764379,X287871; Y764412,X287986 EOV koordinátákkal lehatárolt 0,811 ha kiterjedésű rész	0,811 ha	Bükki Nemzeti Park	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság

2016-ben kezelési tevékenységet nem kellett a területeken végezni.

A természeti emlékként országos jelentőségű védettséget kapott kaptárkövek közül az Eger – Mész-hegy kaptárkö területén a Kaptárkö Természetvédelmi és Kulturális Egyesülettel kötött szerződés alapján, saját forrás terhére természeti állapot helyreállítási munkák elvégzésére került sor 2016. május 31. befejezési határidővel. A munka során a kaptárköveket veszélyeztető növényzet eltávolítására került sor.

A földtani alapszelvények és földtani képződmények védetté nyilvánításáról és természetvédelmi kezelési tervéről szóló 55/2015. (IX. 18.) FM rendelet nyomán 2 alapszelvény a BNP országos jelentőségű védett természeti területének speciális természetvédelmi kezelési tervű részterületeként összesen 1,862 ha kiterjedésben kapott speciális kezelési tervet.

	A) Részterület megnevezése	B) Földtani alapszelvény esetében annak kódszáma	C) Település	D) Területi lehatárolás ingatlan-nyilvántartási helyrajzi számok / Egységes Országos Vetületi Rendszer (EOV) koordináták alapján	E) Összkiterjedés (hektár)	F) Országos jelentőségű védett természeti terület megnevezése
1	Bálvány északi földtani alapszelvény	P-03, T-70	Nagyvisnyó	0409/7f hrsz.-ból az Y756348,X307572; Y756303,X307533; Y756282,X307558; Y756327,X307598 EOV koordináták által kijelölt 0,202 ha kiterjedésű rész	0,202	Bükki Nemzeti Park
2	Tó-bérc-bánya földtani alapszelvény	J-76	Szarvaskő	070/6b	1,66	Bükki Nemzeti Park

2016-ben kezelési tevékenységet nem kellett a területeken végezni.

A természeti emlékként országos jelentőségű védettséget kapott alapszelvények közül a Felsőtárkány – Gődörkert alapszelvény területén a Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesülettel kötött szerződés alapján természeti állapot helyreállítási munkák elvégzésére került sor saját forrás terhére, 2016. május 31. befejezési határidővel. A munka során az alapszelvény felújítására és veszélyeztető növényzet eltávolítására került sor.

3.2. Területvásárlások, kisajátítások adatai

Tárgyi évben igazgatóságunknak a védett területek helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény végrehajtására az alábbi pénzügyi források álltak rendelkezésre:

- Bükkszenterzsébet 0132/8 hrsz - ú ingatlan kártalanítására vonatkozó, 596.561 Ft továbbra is Dr. Gordos Csaba ügyvédnél van letétbe helyezve;
- Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló 2014. évi C. törvény alapján „Természetvédelmi kártalanítás” fejezeti kezelésű előirányzatból a védett természeti területek védettségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény végrehajtására biztosított 180.000.000 Ft támogatás;
- Magyarország 2016. évi központi költségvetéséről szóló 2015. évi C. törvény 1. számú melléklet XII. Földművelésügyi Minisztérium fejezet 20. Fejezeti kezelésű előirányzatok cím, 02 „Környezetvédelmi előirányzatok” alcím, 09 „Természetvédelmi kártalanítás” alapján a védett természeti területek védettségi szintjének helyreállításáról szóló 1995. évi XCIII. törvény végrehajtására biztosított 117.000.000 Ft;
- saját bevételi forrás.

Fenti forrásokból igazgatóságunk 2016-ban összesen 242 hektár területet vásárolt meg.

A Borsodi Mezőség TK területén lévő tiszababolnai 0123/2 hrsz-ú ingatlan esetében az illetékes kormányhivatal 2015. évben a kisajátítási eljárást befejezte, a kártalanítási összegek nagyrészt kifizetésre kerültek. A kisajátítási eljárásban érintett néhány tulajdonos a kártalanítási összeggel szemben bírósági eljárást kezdeményezett, a bírósági eljárás még folyamatban van. A 2008. évben indított és 2011. évben kisajátítási határozattal zárult kesznyéteni ingatlanok vonatkozásában a tulajdonosok mind a jogcím, mind többletkártalanítás vonatkozásában bírósági keresettel éltek. Mindkét eljárás 2016 évben részünkre pozitív eredménnyel zárult.

Elővásárlással a 2016. évben 5 esetben éltünk a –Mátrai – Dél-borsodi - Nógrádi tájegységek területein 14 ha-on.

A több éve húzódó földcserekek esetében tárgyi évben jelentős előrelépés nem történt.

3.3. Saját vagyonkezelésű területek

Művelési ág	Tárgyévi változás (ha)	Össz-kiterjedés (ha)*	Saját használatban		Haszonbérbe (hasznosításba) adva	
			Ha	%	Ha	%
Szántó	31	4.451	1.681	38	2.770	62
Gyep	-431	20.073	5.625	28	14.448	72
Kert	0	0	0	-	0	-
Szőlő	0	3	3	100	0	0
Gyümölcsös	0	19	19	100	0	0
Nádas	26	117	116	99	1	1
Halastó	-5	0	0	-	0	-
Erdő	375	4.492	4.430	99	62	1
Kivett	38	1.609	1.552	96	57	4
Összesen	34	30.764	14.102	44	17.338	56

*A kimutatás tartalmazza a kártalanítási kötelezettséggel terhelt, ingatlan-nyilvántartásban bejegyzett, valamint a vagyonkezelésünkben lévő területeken felül a BNPI tulajdonosi joggyakorlásában lévő területeket is.

Birtokügyi feladatok

Folytattuk az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (továbbiakban OKIR) birtokügyi adatainak pontosítását. Az adatkezeléshez kapcsolódó munka gerincét a védett és a védelemre tervezett földrészetek megosztásából keletkezett duplumok megszüntetése, valamint a tulajdoni lapra tévesen bejegyzett védettségi kategóriák egyeztetése (javítása) képezte. Munkánk során, a tulajdoni lapon észlelt védettségi bejegyzések hiányát vagy tévesen rávezetett védettség törlését is kértük. A zártkerti ingatlanok művelési ág változása ingyenes lett, a földhivatalok megküldik nekünk az illetékességi területünket érintő földrészletekről a tulajdoni lapokat, ellenőrizzük, hogy a Natura 2000 jogi jelleg be van-e jegyezve, illetve tévesen rajta van-e. A Környezetvédelmi és Természetvédelmi Hivataltól kérjük a jogi jelleg bejegyzését, illetve a tévesen bejegyzett jogi jelleg törlését. Folytattuk az adatbázisban szereplő földrészletekre vonatkozó tulajdoni lapok digitális állományainak rögzítését. A haszonbérleti szerződések rögzítése is megtörtént az OKIR 1.2.31-es programban és a beszkenelt szerződések is feltöltésre kerültek.

A Nemzeti Földalapkezelő Szervezet és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság között három vagyonkezelési szerződés került aláírásra. VK2013-2072/2016M1 számú természetvédelmi célú vagyonkezelési szerződés és a 260093-1998-0100/2016MI számú vagyonkezelési szerződés módosítása 2016.03.29. a VK2013-273/2016M2 számú természetvédelmi célú vagyonkezelési szerződés kiegészítése 2016.10.27.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

260093-1998-0100/2016M1 számú vagyonkezelési szerződés módosítása a vad védelméről, vadgazdálkodásról, és a vadászati jogokról, kötelezettségekről szól. VK2013-272/2016M2 természetvédelmi célú vagyonkezelési szerződés kiegészítésében 14440,6189 ha és 8738,53 AK. értékű ingatlanok kerültek beemelésre a szerződésben. A vagyonkezelési szerződés aláírása után, megkerestük az illetékes földhivatalokat, hogy a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet tulajdonosi joggyakorlását, és az Igazgatóságunkat, mint vagyonkezelőt bejegyezze.

Az igazgatóság a 2016. évben megvásárolta Dormánd 074/2,3, 4, 5, 6, 7, 8, 8, 9, Répáshuta 0107, Tard 703 hrsz-ú ingatlanokat, erről tájékoztattuk az MNV Zrt-t és az új vagyonkezelői szerződéshez beszereztük a miniszteri egyetértő nyilatkozatokat.

Jelenleg a Magyar Állam tulajdonába és az MNV Zrt. tulajdonosi joggyakorlásába tartozó, Egyházasgerge 096/2 hrsz-ú ingatlan vonatkozásában kértük az MNV Zrt-t, hogy az ingatlan vagyonkezelői jogát engedje át az Igazgatóság részére. Az új vagyonkezelői szerződés megkötéséhez ezen ingatlan vonatkozásában is beszereztük a miniszteri egyetértő nyilatkozatot.

Vadásztársaságoktól 2016. évi többlethasználati díj beszedése is folyamatban van, nagy részük befizette a 2016-os évben, egy részük áthúzódik a 2017-es évre.

2016. évben a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságnál 1 ütemben került meghirdetésre haszonbérleti pályázati eljárás, melynek lezárását követően a haszonbérleti szerződések megkötése áthúzódott 2017 évre.

Az Igazgatóság 2016. évben 3 megyében 11 birtoktestre folytatott le földhaszonbérleti pályázatát 240,4863 ha területen. Ebből 12,9193 ha szántó hasznosítású. A meghirdetett birtoktestek közül 5,9986 ha volt a legkisebb, 61,5092 ha volt a legnagyobb birtok méret.

A 2016. november 14-én meghirdetett 11 db haszonbérleti pályázati blokkra 2017. február 28-án eredményt hirdettünk. Az eredményeket az Igazgatóság hirdetőtábláján és holnapján, illetve az érintett Önkormányzatok hirdetőtábláin tettük közzé.

A fenti pályázati egységre 21 regisztráció történt és összesen 21 db pályázat került benyújtásra. A pályázatok bírálata, a nyertes pályázókkal a szerződéskötés áthúzódott 2017 évre.

2016. évben 55 db földhaszonbérleti szerződés került megkötésre. Pályázati eljárás kapcsán 2016-ban nem kötöttünk szerződést.

A beérkező igények alapján pályázat nélkül folyamatosan végeztük az 5 ha alatti területekre vonatkozó bérleti szerződések kötését. 2016. évben 13 db, 5 ha alatti területre vonatkozó szerződés került megkötésre. 4 db szerződés 2020. december 31-ig, 28 db 2021. december 31-ig, 6 db 2023. december 31-ig hosszabbításra került.

A 2016. évben 4 db haszonbérleti szerződés járt le és 1 db szerződés került megszüntetésre, mivel a haszonbérleti szerződés megkötésekor a haszonbérlet a haszonbérleti szerződés megkötésekor még nem rendelkezett a földhasználati jogosultsághoz szükséges alanyi feltételek közül földműves regisztrációval. Egy esetben kezdeményeztük a haszonbérleti szerződés felmondását, mivel Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya természetvédelmi bírság megfizetésére kötelezte a bérlőnket.

A 2016. évben megkötött szerződések haszonbérleti díjának kiszámítása esetén az NFA által ajánlott 1.250 Ft/AK/év összeget érvényesítettük.

Az Igazgatóság a régebben kötött, még élő szerződések haszonbérleti díjak fajlagos mértékét 2016-ban nem változtatta meg. Az újonnan kötött szerződésekben az NFA által ajánlott 1.250 Ft/AK/év mértéket érvényesítettük. A meghosszabbított szerződések esetén a hosszabbítandó szerződésekben szereplő fajlagos mértéket, illetve infláció mértékével emelt fajlagos mértéket alkalmaztuk a bérleti díj számlázása során.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Kezelési tevékenység

Igazgatóságunk a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatallal kötött együttműködési megállapodás keretében évek óta közreműködik az AKG, a Natura 2000 kompenzációs kifizetések, a kölcsönös megfeleltetés élőhelyvédelmi és madárvédelmi irányelven alapuló, JFGK 2., 3. kifizetések helyszíni ellenőrzésében. 2016-ban a Területkezelési Osztály koordinálásával a természetvédelmi őrszolgálat tagjai összesen 139 ilyen ellenőrzésen vettek részt, de még a 2017-es évre is húzódott át ellenőrzés.

Területkezelési tevékenységünket 2016-ban már megnövekedett gépkapacitással, illetve jelentős állatlétszám bővüléssel kezdtük meg. A Dél-borsodi tájegységben kialakított Batúz-tanya környékén lévő gyepterületek természetvédelmi kezelését 87 Furioso-North Star fajtájú lóval, 2 Nóniusz lóval, valamint 150 db magyar merinó juh jerkével kezdtük meg. Év elején beszerzésre került 3 törzskönyves magyar merinó kos, az év második felében pedig 44 db magyar tarka szarvasmarha üszőt vásárolt Igazgatóságunk. A Dél-Hevesi szürkemarha gulya a szaporulatnak köszönhetően csaknem kétszeresére nőtt az elmúlt évben. A Mátrai Tájegységben, a Parádi állattartó telepünkön elhelyezett kárpáti borzderes szarvasmarha, illetve hortobágyi feketeracka juh állomány végzi a parádi hegyi legelők természetvédelmi kezelését, fenntartását.

Az egyre bővülő állatállományunk részére történő kaszáló és legelőterületek biztosítása, valamint a megfelelő mennyiségű és minőségű abraktakarmány előállításának során a természetvédelmi élőhelykezelési szempontok maximális figyelembevételével végezzük tevékenységünket.

A 2016-os évben összességében 2.660,6 hektár területre nyújtottunk be egységes területalapú támogatási kérelmet.

A 2016-ban elvégzett kezelési tevékenységeket tájegységenként az alábbiakban mutatjuk be:

Nyugat-bükki Tájegység

A tájegységben jellemzően gyepterületi feladatok jelentkeztek 2016-ban, amelynek jelentős részét a korábbi KEOP pályázat keretében folytatott élőhely-rekonstrukciók további kezelése, fenntartási munkái tették ki. Az elvégzett szárzúzásokat, kaszálást saját gépparkunkkal hajtottuk végre. A fenntartási munkák keretében a felsőtárkányi Barát-réten, a bükkzsérci Ortás-réten, a cserépfalui Perpác-réten, az Oszla réten valamint Túr bucka környezetében a helyreállított rétekről a szénát értékesítettük helyi állattartó gazdálkodónak, összességében 30 hektárról. A rétre begyalogló erdő további térnyerésének megakadályozására szárzúzásokat végeztünk a rétek szegélyében. Az Oszla réten, az itt lévő tájházunk közvetlen környezetében kézi kaszálást végeztünk.

A tájegység területén a lezárt KEOP pályázatok utánkövetése az egi Ostoros-völgyben, valamint a cserépfalui Hidegkúti legelőn saját gépekkel végeztük a szárzúzási munkákat, illetve közmunkások segítségével kézi cserjeirtást. A Hidegkúti legelő visszacserjésedésének megakadályozására sikerült hosszútávú megállapodást kötnünk egy helyi állattartó gazdálkodóval, aki kecske- és juh állomány legeltetésével végzi el a természetvédelmi területkezelési feladatokat.

Ostoros határában, a Rétre-járó-dűlőben 5.000 négyzetméteren idén is elvégeztük a korábbi években megkezdett kézi cserjeirtást. Ennek eredményeként a védett és közösségi jelentőségű növényfajokban gazdag gyeperdő és a sztyepecserjések állapota javult.

Kelet-bükki Tájegység

A Kelet-bükki Tájegységben a kisgyőri Vár-völgyben lévő rét kezelését a korábbi évekhez hasonlóan a széna lábon történő értékesítésének formájában oldottuk meg idén is. 2016-tól a szántó hasznosítás teljesen megszűnt a Tájegység területén lévő saját vagyonkezelésű területein, az elmúlt években szántó művelési ággal bérbe adott területek esetén is kivétel nélkül kaszáló vagy legelő hasznosítást írunk elő a haszonbérleti szerződések.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

További kezelési tevékenységet a szórványos elhelyezkedés, a terep adottságok, és a munka jellege miatt közmunka program keretében valósítottunk meg. Régi gyümölcsfajtákat megőrző gyümölcsösök rekonstrukciója keretében Cserépváralja 0133 hrsz-on, és Tard 0196/4 hrsz-on cserjeirtást, gyümölcsös ápolást végeztünk. Legelő rekonstrukció, illetve élőhelyfenntartás keretében a Tard 0196/5 hrsz-on kézi cserjeirtást, sarjleverést, és kézi kaszálást végeztünk.

Dél-borsodi Tájegység

A tájegységben az Igazgatóság által vagyongekeztelt területek aránya megközelíti a 80%-ot. A mezőgazdasági tevékenységre alkalmas, nem saját kezelésre tervezett területek legnagyobb része haszonbérbeadásra került, nagyrészt helyben élő, élethivatásszerűen mezőgazdasági tevékenységet folytató gazdálkodók részére. Saját kezelésű tevékenységet mintegy 3.500 hektáron végzünk. Az Igazgatóság saját kezelésű területeit 2 csoportra lehet bontani. Az egyik ahol aktív, rendszeresen ismétlődő természetvédelmi kezelés történik, jellemzően a gyepterületek, a szántóföldek, erdők és nádasok, kiterjedésük mintegy 2.000 hektár, melyből erdő mintegy 600 hektár. A másik kezelési csoportban tartoznak az aktív, rendszeres kezelést nem igénylő területek, pl. vizes élőhelyek, mocsarak, kivett területek, amelyek kiterjedése megközelíti az 1.500 hektárt.

A tájegységben a természetvédelmi élőhelykezelési feladatok ellátását a 2016-ban KEOP forrásból megépült Batúz tanyán lévő 87 Furoso-North Star egyeddel, 2 db Nóniusz kancával, 150 db magyar merinó juhval kezdtük meg. A mezőszéki állatállomány 2016 augusztusában kiegészült 44 db magyar tarka szarvasmarhával. A telepen 3 darab Deutz Fahr traktor, valamint kaszák, bálázó, gémes rakodó áll szolgálatban elsősorban gyepterületek, valamint telepi munkák elvégzésére. A saját kezelésben hagyott szántóföldi területek kezelése az élőhelyek fenntartásán túl elsősorban a tájegység állatállományának takarmány szükségletét voltak hivatottak kielégíteni. A 2016-os évet a Batúz tanya közelében 48,77 ha-on telepített lucernával kezdtük, amit tavasszal a Kesznyéteni TK-ban 24 ha-on telepített lucernafölddel gyarapítottunk. 39 hektáron zabot termeltünk, a szemtermést betakarítás után a Bazúz-tanya terménytárolójában helyeztük el. Kukoricát 9,6 hektáron vetettünk, azonban még kelés előtt jelentős károkat okozott a terület vaddisznó állománya, melyet vadkár-elhárító vadászatokkal igyekeztünk mérsékelni, de termést így sem sikerült betakarítani, a szárazúzott tarló viszont táplálékforrást jelentett egyes madár (pl.: daru)- és rágcsáló fajoknak, a rágcsálók pedig ragadozómadarak és baglyok számára. A szántóföldi munkák jelentős részét vállalkozók bevonásával végeztük, de a gyepterületek kezelésénél is igénybe kellett vennünk sajátgépkapacitásunkon kívül helyi bérmunkát is..

A nádas területek kezelése áthúzódott 2017. év elejére, amit szintén vállalkozó bevonásával tudunk megvalósítani.

Tarna-Lázbérc Tájegység

A tájegységben saját vagyongekeztelt terület mindösszesen 578,1667 ha-t tesz ki. A Tarna-Lázbérc Tájegységben csak néhány szántó van, amelyek kis (jellemzően 1 ha alatti, összesen 3,8 ha) kiterjedésűek. A felhagyás okozta visszagyepesedés miatt évek óta már a szántóként való művelés helyett gyepgazdálkodás, illetve természetvédelmi gyepkezelés folyik rajtuk. A saját kezelésben lévő gyepterületek közül 50 hektár térmértékben mezőgazdasági kezelést nem igénylő terület található.

Szentdomonkoson mintegy 4 hektár, korábban szántóként (vadföld) hasznosított terület gyepé visszaalakítása folyik. A területen saját géppel végeztünk kaszálást. A kaszálék jelenleg vadtakarmányozásra volt alkalmas, de a terület gyepé alakulása kedvező ütemben halad, 2017-ben várhatóan réti széna kaszálása történhet a területről. Idén a területen saját gépekkel történt a fenntartási tevékenység. Ezen felül a Borsodszentgyörgy 0111 helyrajzi számon, a Palinai gyümölcsösben a tavaly eltelepített csemeték ápolása, szárazítás, kerítésjavítás, valamint kézi

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

kaszálása történt. A gyümölcsösből idén nem történt betakarítása, Tarnaleleszen nem saját vagyongazdálkodásban lévő területen 1,72 hektáron védekeztünk özönnövények terjedése ellen.

Tarnaszentmárián, a Verpeléti Vár-hegyen idén is elvégeztük a korábbi években megkezdett kézi cserjeirtást, és újabb területet vontunk be a kezelésbe. Így már több mint 2.000 négyzetméteren végzünk gyepterkezelést. Ennek eredményeként a védett és közösségi jelentőségű növényfajokban gazdag gyepterkezelés stabilizálódik, a virágzó egyedek száma sokszorosa a kezelés megkezdése előtti állapothoz képest.

Mátrai Tájegység

Élőhelykezeléseinket a Mátrai TK négy különböző élőhelyén, Mátraszentimre, Parád, Gyöngyössolymos települések közigazgatási területéhez tartozó legelőkön, illetve további négy település (Gyöngyös, Pálosvörösmart, Visonta, Abasár) közigazgatási területén található a Sár-hegyen végezzük állandó jelleggel.

A mátraszentimrei területünkben mintegy 35 hektár területet kaszáltunk élőhelyfenntartási céllal a saját gépjárműnk bevonásával. A legértékesebb élőhelyek itt a sztyeppesedő hegyi rétek, illetve kis foltokban megtalálható kékperjés láprétek. A természetvédelmi kezelés során fontos szempont volt a kezelés mozaikosságának biztosítása a kaszálás időbeli és térbeli széthúzásával, illetve kisebb területrészek érintetlenül hagyásával. A keletkező szalmaszalmakészlet bálázott formában került a parádi állattartó telepre.

A parádi állattartó telepünket körülvevő mezofil jellegű hegyvidéki gyepeinket a kárpáti borzderes valamint hortobágyi racka állományunkkal legeltettük, az attól távol eső területeket pedig kaszálással hasznosítottuk. Célunk a kárpáti borzderes állományunk növelése, ennek okán a legelőterületeinket 2016-ban 5 hektárral, mintegy 30 hektárra bővítettük, továbbá év végén lehetőségünk nyílt szomszédos gyepterületek megvásárlására, ami 2017-ben fog realizálódni. A téli istálló állattartáshoz a szalastakarmányt részben a mátraszentimrei területeinken, részben pedig a Nógrád-Ipoly valamint a Dél-hevesi Tájegységben állítottuk elő, továbbá a szükséges abrakanyagot Dél-hevesi Tájegységből szállítottuk a telepre.

A hortobágyi racka törzsállományunkat év végén Ipolytarnócra helyeztük át, a selejtezett egyedeket értékesítettük.

Dél-hevesi Tájegység

A szántóföldek térségben jellemző, jelentős területi részesedésének megfelelően a szántóföldi gazdálkodás a tájegységben folyó vagyongazdálkodási és területkezelési tevékenység meghatározó eleme. A gazdálkodás speciális jellegét elsősorban két fontos szempontrendszer együttes érvényre juttatása adja, mely szerint a szántóföldi környezethez, mint élőhelyhez köthető életközösségek és kiemelt természeti értékek (pl. madárfajok) élőhelyi igényeinek megfelelő területkezelés valósuljon meg, gazdaságilag is fenntartható keretek között. Mindennek megvalósulását az elmúlt tíz évben az Agrár-környezetgazdálkodási Program zonális célprogramjaiban való részvétel nem csak segítette, de annak jellegét meg is határozta. A gazdálkodás során megtermelt termény mennyiségét a termőhelyi adottságokon és a természetvédelmi technológiát meghatározó előírásokon túl a természetvédelmi jellegű prioritások korlátozták le.

A szántóföldi növénytermesztési feladatokat közbeszerzési eljárás keretében kötött keretszerződések alapján, vállalkozóval végeztettük el.

A 2016/17-es gazdálkodási évtől kezdődően hangsúlyosabbá tesszük a természetvédelmi célú területkezelést mindazok ellenére, hogy a támogatási rendszer átalakulása az ilyen jellegű gazdálkodást nem segíti. Célunk, hogy a gazdasági fenntarthatóság elérése mellett a vagyongazdálkodás ezen szegmense ténylegesen természetvédelmi terület-, illetve élőhely kezelést

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

jelentsen. Mindennek megvalósításához megkezdjük a gazdálkodás bizonyos fokú átalakítását, melynek legfontosabb elemei az alábbiakból tevődnek össze:

- átlagos táblaméretetek csökkentése első lépésben a jelenlegi 15 hektárról 10 hektárra
- a jelenlegi nagyobb parcellák felosztása 6-8 méter széles vetett mezsgyék kialakításával
  - a mezsgyék elsősorban évelő méhlegelő jellegű magkeverékekkel kerülnek elvetésre, melyek, mint önálló élőhely foltok, fontos természetvédelmi jelentőséggel bírnak
  - helyben termett fűmagtermés begyűjtése és termesztése
  - a termesztett szántóföldi növénykultúrák diverzifikációja, mely érinti egyrészt az eddigi fajtaválasztékát (pl. durum) és jelenti új, elsősorban pillangós takarmánynövények (baltacím, szarvaskerep, stb.), méhlegelők, valamint azok keverékeinek termesztését
  - évelő növénykultúrák vetésterületének növelése
  - a kaszálással hasznosított területek esetében a kaszálás tér-és időbeli változatosságának fenntartásával a folyamatos növényborítás és megnyitás kialakítása, amellyel sok faj számára szükséges élőhelyi feltétel teremthető meg.

Az elsődleges, élőhely kezelési cél mellett a növénytermesztési ágazat fontos feladata a saját állatállomány szálás és szemes takarmányigényének biztosítása, valamint a természetvédelmi célok elérése mellett lehetővé váló árunövény előállítás.

A szántóföldi növénytermesztéssel hasznosított terület mértéke 700 hektár, melyen a szükséges munkálatok elvégzését- tekintettel a tevékenység humán erőforrás és gépkapacitás igényére – továbbra is vállalkozói bér munkára alapozzuk.

Természetvédelmi célú gyepterületet a tájegységben mintegy 640 hektár területen végzünk, ebből Dormánd és Poroszló külterületén 240 hektárt kaszálóként hasznosítunk. A kaszálással hasznosított területek esetében a kaszálás tér-és időbeli változatosságának fenntartásával a folyamatos növényborítás és megnyitás kialakítása a célunk, amellyel sok faj számára szükséges élőhelyi feltétel teremthető meg. A megtermelt réti szénát a gulya téli takarmányozására használjuk fel.

A fennmaradó 400 hektáros egybefüggő területen, Tarnaszentmiklós határában alakítottuk ki a legeltetési állattartással végzett területkezelés feltételeit a „Kék vércse védelme a Kárpát-medencében” LIFE+ projekt segítségével. A magyar szürke szarvasmarhákkal történő legeltetés lényegében egy arra alapozott kísérleti területkezelés, melynek keretében a legeltetéssel kezelt területeken három különböző legeltetési nyomást alakítottunk ki. A magas legeltetési nyomás alatt tartott legelőszakaszon az egy hektárra eső nagyállat egység (NÁE) 1,5, a közepes intenzitású szakaszokon 0,75, míg az alullegetett területen ez az érték 0,35 NÁE/ha. A kísérlet célja, hogy meghatározzuk a területen természetvédelmi szempontból legkedvezőbb legeltetési módot. A kísérlet zárása és az eredmények kiértékelése 2017-ben fog megtörténni.

Nógrád-Ipoly Tájegység

A 2015-ben pályázati forrásból a tájegységbe beszerzett, 3 erőgépet és a hozzájuk tartozó adaptereket, a szállításukhoz szükséges Unimog teherautót pótkocsival, önjáró kaszát és kézi eszközöket tartalmazó gép- és eszközparkunk használatba vétele nagyban segítette a területkezelési tevékenységünket. Az előző évben befejeződött élőhely-rekonstrukcióval érintett gyepterületek állapotfenntartási munkái közül a kaszálást és szárazúzást már a saját gépeinkkel végeztük el. A

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

gépeink kapacitásával el nem látható feladatokat – mint az erdészeti szárazítás, kézi cserjeirtás pedig vállalkozók bevonásával került sor.

Emellett a tájegységben tovább él a korábbi évek gyakorlata, mely szerint helybeli gazdálkodók részére takarmányt biztosítunk lábon értékesítés keretében.

Összességében a Kelet-Cserhát és a Karancs-Medves TK-ban 330 hektár, előzőleg élőhely-rekonstrukcióval érintett gyep kezelése történt meg a fenti módokon.

A korábbi évekhez hasonlóan közfoglalkoztatott kollégáink 2016-ban is nagymértékben hozzájárultak az inváziós növények (parlagfű, selyemkóró, fehér akác) visszaszorításához, valamint az idegenforgalommal érintett területek hulladékmentesítéséhez.

Az ***Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Területen*** több helyszínen folyamatos kezelői feladatot láttunk el. Ezek keretében folytatódott a Holya-tanya környékén található öreg gyümölcsös felújítása, a vizes élőhelyek fenntartása, valamint az erdei tisztások kezelése is. Őzönnövények visszaszorítására a közeli litkei Csádalj és az ipolytarnóci állattartó telep térségében került sor. Az év eleji bozótirtás után háromszori kaszálás és a széna összegyűjtése történt meg a mozaikos biotópok fenntartása érdekében.

Az élőhelyek mellett jelentős feladatot jelentett a bemutatóhely infrastruktúrájának állagmegőrzéséhez kapcsolódó munkák elvégzése.

2016 végén a hortobágyi racka juh törzsállományunkat Parádról Ipolytarnócra helyeztük vissza, így a génmegőrzési és fajtabemutató tevékenység továbbra is itt valósul meg.

Az ősi magyar kutyafajták génmegőrzésére irányuló tevékenységünk keretében Ipolytarnócon tartjuk a fekete törzskönyves puli párt, szerepük a rackanyáj mellett pásztorkutyaként jelentős.

A ***Hollókői Tájvédelmi Körzetben*** található tanösvények karbantartása folyamatos volt az év során a járhatóság és hulladékmentesítés biztosítása érdekében az andezit telér kőbánya bemutatóhely közelében.

A sérült és elhasználódott bemutató táblák és táblatartó szerkezetek egy részét eltávolítottuk, pótlásuk folyamatban van.

A vár alatti, rehabilitált fás legelő bemutatását célzó ismertető táblák állagmegóvására különös figyelmet fordítottunk.

A fás legelő fenntartása haszonbérleti szerződésben vállalt kötelezettségeknek köszönhetően hosszútávon biztosított.

3.4. Terület nélkül, egyedi jogszabállyal védett és védelemre tervezett értékek

Objektum	Regisztrált összesen (db)	Ebből a tárgyévben regisztrált (db)
Védelemre tervezett mesterséges üregek	0	0

3. 4.1. Védett mesterséges üregek

A természetvédelmi szempontból jelentős mesterséges üregek védetté nyilvánításáról szóló 63/2015. (X. 16.) FM rendelet alapján 7 mesterséges üreg vált védetté igazgatóságunk működési területén.

	Név	Település	Bejáratnak helyt adó ingatlan helyrajzi száma	Bejáratni koordináta	
				EOV X	EOV Y
1.	Antal-táró	Recsk	056/1	287021	726343
2.	Béke-táró	Parádsasvár	023/1	285963	717588
3.	Denevér-táró	Szarvaskő	05/22	293812	746570
4.	Ezüstbánya-táró	Gyöngyösoroszi	029/1	281012	711388
5.	Etelka I. táró	Parád	02	287060	725770
6.	Vizeslyuk-táró I.	Mátraszentimre	034/17	284024	709942
7.	Y-táró	Miskolc III. kerület	01049	305563	766778

3.5. Egyéb speciálisan megkülönböztetett védelemben részesülő területek

- **Erdőrezervátum**

A működési területünkön 10 erdőrezervátum található. Az erdőrezervátumok magterületén erdészeti beavatkozás nem folyik. Az erdőrezervátumok védőzónájában a Magyar Nemzeti Erdőrezervátum Bizottság kezelési irányelvei alapján a folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódok érvényesítésére törekszünk. Eljárásrendi hiba miatt két erdőrezervátum védőzónában véghasználatra került sor az elmúlt évben.

Ez az eljárásrendi hiba az az általunk már sokszor jelzett probléma, hogy az erdőtervezések folyamatában jogalkalmazási probléma tapasztalható. A körzeti erdőtervek ugyanis úgy kerülnek jóváhagyásra, hogy az abban megállapított jogok és kötelezettségek ellentétesek az ERDŐGAZDÁLKODÁSRÓL SZÓLÓ 2009. ÉVI XXXVII. TÖRVÉNY 22.§ (1), 24.§ (1), (3), (4) bekezdéseivel, ill. A TERMÉSZET VÉDELMEÉRŐL SZÓLÓ 1996. ÉVI LIII. TÖRVÉNY 5.§ ÉS 31.§ szakaszaival.

Az idézet jogszabályhelyek alapján tervezhető ugyan védett természeti területen lévő erdőben erdőgazdálkodási beavatkozás gazdasági célból is, azonban az nem lehet kedvezőtlen hatással a védett erdőterületeken folyó erdőgazdálkodás elsődleges céljára: a természetvédelemre. Amennyiben e fő feltétel teljesül, úgy az Erdőterv rendelet rendelkezései szerint lehet megtervezni, ill. végrehajtani az adott erdőgazdálkodási beavatkozást. A gyakorlatban azonban úgy tervezik meg az adott beavatkozásokat, hogy nem vizsgálják annak hatását az erdő rendeltetésére.

Ebből következően – minimális eltéréssel – a gazdasági rendeltetésű erdőkben alkalmazott keretek között folyik a gazdálkodás a természetvédelmi erdőkben is, aminek a módosítására csak eseti jelleggel, részletes indoklás kíséretében van mód – amennyiben azt a gazdálkodó és az

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

erdészeti hatóság is elfogadja. Így olyan célok nem teljesülnek, mint pl.: a biológiai sokféleség megőrzése, esetleges fejlesztése; a védett állatok és növények élőhelyének megóvása, életfeltételeinek biztosítása – hogy csak a legfontosabbakat említsük.

Fokozottan jelentkezik ez a probléma az erdőrezervátumok védőzónájában, amelyek feladata a magterület zavartalan biológiai folyamatainak biztosítása, azonban jogi státuszuk „pusztán” védett terület. A fent leírt gyakorlat (jogalkalmazási probléma) miatt ezért a gyakorlatban bármilyen fahasználatot megtervez(het)nek és megvalósítanak a védőzónákban – függetlenül a nevesített feladatuktól –, amik így egyáltalán nem töltik be az erdőrezervátumokban nekik szánt feladatot.

• **Nemzeti Ökológiai Hálózat**

A településrendezési tervek készítésével párhuzamosan az ökológiai hálózat elemei 2016-ban is az érintett tervezési egységben a KÜVET-hez lettek igazítva. Az országos ökológiai hálózat külterületi helyrajzi számokhoz történő igazítása az alábbi településeken történt meg 2016-ban: Adács, Aldebrő, Alsótold, Ároktő, Bátonyterenye, Bátor, Bekölce, Bercel, Berente, Bogács, Borsodgeszt, Buják, Bükkábrány, Bükkszentkereszt, Bükkszék, Csány, Cserépfalu, Cserhátszentiván, Csincse, Dédestapolcsány, Ecséd, Ecseg, Egerbakta, Erdőtelek, Feldebrő, Felsőtold, Garáb, Gelej, Girincs, Gyöngyöspata, Harsány, Hejőbába, Hejőkürt, Heréd, Heves, Hont, Hort, Kács, Kápolna, Karácsond, Karancsalja, Karancsberény, Karancslapujtó, Kesznyéten, Kisbárkány, Kisnána, Kozárd, Lőrinci, Mályi, Markaz, Márkháza, Mátraderecske, Mátraszőlős, Mátraterenye, Mátraverebély, Mezőnagymihály, Mikófalva, Miskolc, Nagybárkány, Nagytálya, Négyes, Nemesbikk, Ostoros, Oszlár, Pásztó, Petőfibánya, Pétervására, Répáshuta, Sajóbábony, Sajóecseg, Sajókeresztúr, Sajószentpéter, Sajószöged, Salgótarján, Sály, Sámsonháza, Sirok, Sósartyán, Szajla, Szanda, Szentistván, Szilvásvár, Szurdokpuszpöki, Tibolddaróc, Tiszabábolna, Tiszadorogma, Tiszalúc, Tiszavalk, Varbó, Vatta.

Az adatok pontosítása során – az elmúlt évben végzett felmérések alapján - egyes területek (pl. intenzíven használt szántók, szőlők, beépített területek) kikerültek, míg a legutóbbi módosítás óta eltelt időszakban feltárt természeti értékeket magukba foglaló területeket a hálózat részévé tettük.

Össességében az Nemzeti Ökológiai Hálózat össz-kiterjedése lényegesen nem változott, kiterjedése a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén 462.261 ha, ebből magterület 232.548 ha, ökológiai folyosó 115.292 ha, puffer terület 115.420 ha.

3.6. Magas Természeti Értékű Területek

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területéhez 4 Magas Természeti Értékű Terület tartozik részben, vagy egészében.

Borsodi Mezőség MTÉT

Teljes területe 121.104 ha, melyből a támogatható terület 70.758 ha kiterjedésű. A NATURA 2000 területek aránya 49%.

Bükkalja MTÉT

Teljes területe 18.372 ha, melyből a támogatható terület 13.110 ha kiterjedésű. A NATURA 2000 területek aránya 19%.

Hevesi-sík MTÉT

Teljes területe 61.626 ha, melyből a támogatható terület 57.523 ha kiterjedésű. A NATURA 2000 területek aránya 84%.

Taktaköz MTÉT

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Teljes területe 39.206 ha, melyből a támogatható terület 27.189 ha kiterjedésű. A NATURA 2000 területek aránya 58%.

A 2010 – 2014 időszakban a támogatott területei az alábbiaknak megfelelően alakultak.

Sorcímkék	Borsod	Bükkalja	Heves	Taktaköz	Végösszeg
AD1) Szántóföldi növénytermesztés tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	9.239,24	0,00	13.724,29	0,00	22.963,54
AD3) Szántóföldi növénytermesztés madár- és apróvad élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	260,70	837,79	1.739,85	1.945,78	4.784,12
AD4) Szántóföldi növénytermesztés kék vércse élőhelyfejlesztési előírásokkal célprogram	70,67	0,00	178,64	0,00	249,30
BC1) Gyepgazdálkodás tűzok élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	11.780,04	0,00	2.654,83	0,00	14.434,88
BC2) Gyepgazdálkodás élőhely-fejlesztési előírásokkal célprogram	68,64	286,39	1.184,03	2.448,40	3.987,46
BD2) Természetvédelmi célú gyeptelepítés célprogram	18,81	188,91	62,32	420,67	690,71
Végösszeg	21.438,09	1.313,10	19.543,97	4.814,85	47.110,01

Az adatokból jól látszik, hogy az MTÉT zonális célprogramjait elfogadták a gazdálkodók és főként a két nagyterjedésű alföldi területen jelentős mértékben csatlakoztak is hozzá. a két kisebb kiterjedésű területen ugyan kisebb arányban, de még így is jelentős számban csatlakoztak a programhoz. A program kiváló lehetőséget biztosított a természetvédelmi célok elérésére és a két ágazat együttműködésére.

Az új támogatási ciklus pályázatát komoly várakozások előzték meg. A pályázók számáról és a megpályázott területek nagyságáról ugyan MTÉT bontású adatokkal nem rendelkezünk, de a gazdálkodói visszajelzések és az országos adatok alapján feltételezzük, hogy meghaladta az előző ciklus mértékét.

Az új támogatási ciklusban a támogatott területek aránya a rendelkezésünkre álló adatok alapján a következőeknek megfelelően alakult.

Sorcímkék	Borsod	Bükkalja	Heves	Taktaköz	Végösszeg
gyep alföldi madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"	309,55		1.527,26		1.836,81
gyep hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"		121,31		963,25	1.084,56
gyep tűzokvédelmi	2824,26		13,45		2.837,71

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

előírásokkal (Zonális)"					
szántó alföldi madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"	708,45		4.138,88		4.847,33
szántó hegy- és dombvidéki madárvédelmi előírásokkal (Zonális)"				1,58	1,58
szántó kék vércse védelmi előírásokkal (Zonális)"	778,79		12,84		791,64
szántó tűzokvédelmi előírásokkal (Zonális)"	480,11		214,60		694,71
Végösszeg	5.101,16	121,31	5.907,03	964,82	12.094,32

Az adatokból jól látszik, hogy a támogatott területek aránya jelentős mértékben lecsökkent, 47110 ha-ról 12094 ha-ra amely 75 %-os területvesztést jelent. A Bükkalja MTÉT-en gyakorlatilag megszűnt a program támogatása (a támogatható terület 1 %-ára csökkent), a Taktaközben az előző ciklus támogatott területeinek 20 %-ára csökkent az arány, ugyan ez a Borsodi Mezőségeen 25 %, a Hevesi-síkon pedig 30 %. Az alacsony nyerési arány mellé társult az elhúzódozó értékelés és eredményhirdetés, melynek következtében egy év a ciklusból teljes mértékben kiesett. Az eredmények megjelenését követően a nemzeti-park-igazgatóság az általa támogatott programban teljesen kiszolgáltatott eszköztelen helyzetbe került, hiszen a korábbi kommunikációval ellentétes eredmények születtek. A természetvédelmi érdekek érvényesítése jelentős hátrányt szenvedett a régióban, és a korábban a természetvédelemmel jó és egyre javuló kapcsolatban lévő gazdálkodók eltávolodtak az Igazgatóságtól és más gazdálkodási utakat kezdtek keresni. A korábban meglévő nagyterjedésű, összefüggő támogatási zónák, amelyeken a természetvédelmi érdekek érvényesültek, mára megszűntek és felaprózódtak, így a meglévő területek hatása is töredékére csökkent.

A késői eredményhirdetés következtében 2016 évben a gazdálkodókkal zajló érdemi kommunikáció is a töredékére csökkent. Az Igazgatóság területén az MTÉT ellenőrzések száma is elenyésző volt 2016-ban.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

4. Kutatás és monitorozás

4.1. Kutatás

No.	Kutatási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A kutatást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás
1.	Barlangok kataszterezése, járatok felszín alatti meghatározása, barlangok természetvédelmi alapállapot felvétele	1530	Kft.	1530 m barlangjárat felszín alatti meghatározása és térképi ábrázolása. A teljesítés áthúzódik 2017-re.	Elemi költségvetés, saját felmérések, természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat
2.	Egyedi tájértékek felmérése	400	vállalkozó	4 település egyedi tájértékeinek felvétele (2015-ös keret, 2016. április 30. zárással)	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat
3.	Egyedi tájértékek felmérése	400	vállalkozó	4 település egyedi tájértékeinek felvétele (2016-os keret, 2017. április 30. zárással)	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat

Barlangok kezelésére, bejáratok marbantartására 2016-ban 321.580 Ft-ot, lakatok beszerzésére 73.000 Ft-ot használtunk fel, illetve kötöttünk le, melyek teljesítése áthúzódik 2017-re (lakatok beszerzése, illetve ajtók javítása). Barlangok közhiteles természetvédelmi nyilvántartására 1.530.000 Ft-ot használtunk fel a kártalanítási keretből barlangtérképezésre, mely teljesítés 2017. április 20-ig esedékes.

A közhiteles barlangnyilvántartás kialakítására 2015. évi pénzügyi lehetőségeinkből 2.174 m barlangjárat felszín alatti meghatározására kötöttünk szerződést, melyek 2016. május 31.-ig készültek el.

A források közhiteles nyilvántartásának felülvizsgálatát folyamatosan végeztük. 2016-ben új forrás felmérése nem történt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

4.2. Monitorozás

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
1.	Havasi hagyma <i>Allium victorialis</i> (Ablakoskő-völgy)	5	Pozsonyi András (BNPI)	A növényfaj populációjának állománya stabil, 2016-ban 100000 tövet számoltunk, ebből 15 % virágzott.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációjának állománybecslése
2.	Magas istác <i>Armeria elongata</i> (Bélapátfalva: Galya-kopasza, Noszvaly: Nagy-Galya, Bükkzsérc: Vasbánya-tető)	5	Pozsonyi András (BNPI)	A növényfaj populációjának állományai stabilak, jelenleg 2937 egyed a teljes állomány a 3 lelőhelyen.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációjának állománybecslése
3.	Kisfészekű aszat <i>Cirsium brachycephalum</i> eseménykövetés (BNPI működési területe)	20	BNPI dolgozói	A növényfaj újabb populációi kerültek felvételre, 4 lelőhelyen 1655 egyed.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációjának állománybecslése
4.	Papucskosbor <i>Cypripedium calceolus</i> (Bükk: Csákpilis, Bálvány, Cseres-tető, Kerekdomb, Heves-Borsodi-dombság: Csernely)	30	Sulyok József, Pozsonyi András (BNPI)	A növényfaj populációjának állományai csökkennek, jelenleg 1093 egyed az állomány nagysága a 21 lelőhelyen.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációjának állománybecslése
5.	Piros kígyószisz <i>Echium maculatum</i> (Eger-Felnémet: Gazsi-lápa, Kisgyőr: Ásottfa-tető, Kerecsend: Lógó-part, Rimóc: Szél-hegy, Gyöngyös: Sár-hegy)	15	Pozsonyi András (BNPI)	A növényfaj populációjának állományai stabilak, jelenleg 2031 egyed az állomány nagysága az 5 lelőhelyen.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációjának állománybecslése
6.	Piros kígyószisz <i>Echium maculatum</i> eseménykövetés (BNPI működési területe)	15	BNPI dolgozói	A növényfaj újabb populációi kerültek felvételre, 22 lelőhelyen 4503 egyed.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációjának állománybecslése

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
7.	Magyarföldi husáng <i>Ferula sadleriana</i> (Bélapátfalva: Bélkő)	5	BNPI dolgozói	A növényfaj populációjának állománya csökken, jelenleg 163 egyed az állomány nagysága.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációjának állománybecslése
8.	Kikeleti hóvirág <i>Galanthus nivalis</i> eseménykövetés (BNPI működési területe)	15	BNPI dolgozói	A növényfaj újabb populációi kerültek felvételre, 68 lelőhelyen 401741 egyed.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációjának állománybecslése
9.	Mocsári kardvirág <i>Gladiolus palustris</i> (Bátonyterenye: Lengyendi-Galya, Fallóskút: Tugár-rét)	5	Pozsonyi András (BNPI)	A növényfaj populációjának állománya stabil, jelenleg 49 virágzó tő az állomány nagysága.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációjának állománybecslése
10.	Heverő iszapfü <i>Lindernia procumbens</i> eseménykövetés (BNPI működési területe)	15	BNPI dolgozói	A növényfaj jelenlétét az idei évben nem észleltük	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációjának állománybecslése
11.	Magyar köhúr <i>Minuartia frutescens</i> (Bátor: Büdös-kő, Közép-hegy, Nagy-kő, Puszta-falu; Bélapátfalva: Szász-bérc, Bér: Kopasz-hegy, Eger: Afrika-tető, Czakó-föld, Czakó-kő, Czakó-tető, Kavicsos-tető, Mész-hegy, Nagy-Czakó, Rakottyás, Rókafarm, Nyerges, Nyerges-tető, Üveg-hegy; Felsőtárkány: Galya-tető, Középső-orom, Gyöngyöstarján: Világos-hegy, Noszvaj: Engedi-oldal; Ostoros: Mocsár-kút-tető, Nagy-Pajdos; Szarvaskő: Akasztó-domb, Keselyű-hegy Kis-hegy, Malom-hegy, Pyrker-szikla, Tardos-bérc, Veres-oldal)	10	Pozsonyi András (BNPI)	A növényfaj populációjának állományai stabilak. 2016-ban a 33 lelőhelyből 30 felmérése történt meg, a faj állományainak összegyedszáma Igazgatóságunkon jelenleg 33538 tő.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációjának állománybecslése

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
12.	Leánykökörcsin <i>Pulsatilla grandis</i> eseménykövetés (BNPI működési területe)	15	BNPI dolgozói	A növényfaj újabb populációi kerültek felvételre, 29 lelőhelyen 663 egyed.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
13.	Teleki-virág <i>Telekia speciosa</i> (Bükkzsérc: Hór-völgy, Cserépfalu: Hosszú-völgy, Hór-völgy, Kisgyőr: Ilona-ház, Béni-völgy, Galuska-völgy, Szent-Miklós-kút)	10	Pozsonyi András (BNPI)	A növényfaj populációjának állományai csökkennek, jelenleg 141 egyed az állomány nagysága.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
14.	Janka-tarsóka <i>Thlaspi jankae</i> (Miskolc: Nagymező, Apc: Somlyó, Dormánd: Nagy-Hanyi, Cserépfalu: belterület, Verpelét: Kő-hegy)	10	Pozsonyi András (BNPI)	A növényfaj populációjának állományai stabilak, jelenleg 33779 egyed az állomány nagysága az 5 lelőhelyen.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
15.	Janka-tarsóka <i>Thlaspi jankae</i> eseménykövetés (BNPI működési területe)	25	BNPI dolgozói	A növényfaj újabb populációi kerültek felvételre, 121 lelőhelyen 289118 egyed.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
16.	Nagygomba közösségek monitorozása (Bükk Óserdő erdőrezervátum)	300	Dr. Benedek Lajos Krisztián	A mintavételi területeken összesen 84 fajt észleltünk, a termőtestszám 6062 volt.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
17.	Erdőrezervátumok monitorozása	1493	Horváth Soma Árpád	A 2016-os évben Paphárs-Kecskevár (ER 62) és Pataj (ER 67) erdőrezervátumok magterületeinek állapotfelvétele készült el.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Faállomány-szerkezet vizsgálat, cserjeszint, gyepszint felmérés

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
18.	Cickórós szikes puszták (<i>Achilleo-Festucetum</i>) társulás monitorozása (<i>Tiszanána: Sáros-érdűlő</i>)	80	Dr. Vojtkó András (EKF)	A társulás fajkompozíció-vizsgálata 50 db 1x1 méteres kvadrátban (cönológiai felvételezés)	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Fajkompozíció-vizsgálat
19.	Ürmös szikes puszták (<i>Artemisio-Festucetum</i>) társulás monitorozása (<i>Heves: Bika-Nyilas</i>)	80	Dr. Vojtkó András (EKF)	A társulás fajkompozíció-vizsgálata 50 db 1x1 méteres kvadrátban (cönológiai felvételezés)	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Fajkompozíció-vizsgálat
20.	Szurdokerdő (<i>Phyllitidi-Aceretum</i>) társulás monitorozása (Hór-völgy)	150	Dr. Vojtkó András (EKF)	A társulás fajkompozíció-vizsgálata 165 db 1 méter átmérőjű kvadrátban (cönológiai felvételezés)	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Fajkompozíció-vizsgálat
21.	Melegkedvelő tölgyes (<i>Corno-Quercetum</i>) társulás monitorozása (Vár-hegy, Kis-Piliske)	300	Dr. Vojtkó András (EKF)	A társulás fajkompozíció-vizsgálata 165 db 1 méter átmérőjű kvadrátban (cönológiai felvételezés)	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Fajkompozíció-vizsgálat
22.	Nagybárcány kvadrát (O5x5_032) élőhelyterképezése	750	Dr. Barina Zoltán (MTM)	A vizsgált 2500 ha-on 894 db élőhelyfolt jellemzése történt meg az Á-NÉR élőhelyosztályozási rendszer alapján.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Élőhely-tipizálás, élőhelyek változásának nyomon követése
23.	Domaháza kvadrát (R5x5_121) élőhelyterképezése	100	Pozsonyi András (BNPI)	A vizsgált 2500 ha-on 675 db élőhelyfolt jellemzése történt meg az Á-NÉR élőhelyosztályozási rendszer alapján.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Élőhely-tipizálás, élőhelyek változásának nyomon követése

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
24.	Inváziós növényfajok (bálványfa <i>Ailanthus altissima</i> , selyemkóró <i>Asclepias syriaca</i> , gyalogakác <i>Amorpha fruticosa</i> , aranyvessző <i>Solidago spp.</i>) monitorozása (Nagybárcány)	40	Dr. Barina Zoltán (MTM)	A kvadrátban 3 inváziós növényfajt sikerült kimutatni: az aranyvessző fajokat és a selyemkórót, összesen 27 élőhelyfoltban.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Fajok populációinak állománybecslése
25.	Inváziós növényfajok (bálványfa <i>Ailanthus altissima</i> , selyemkóró <i>Asclepias syriaca</i> , gyalogakác <i>Amorpha fruticosa</i> , aranyvessző fajok <i>Solidago spp.</i>) monitorozása (Domaháza)	20	Pozsonyi András (BNPI)	A kvadrátban 3 inváziós növényfajt sikerült kimutatni: a kanadai aranyvesszőt, a bálványfát és a selyemkórót, összesen 72 élőhelyfoltban.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Fajok populációinak állománybecslése
26.	Közösségi jelentőségű gyepek élőhelyek felmérése extenzív adatlapokkal (3270-2007 OB Sajóörös: Sajó, 40A0-2019 M7 Bélapátfalva: Bél-kő, 5130-2007 P2bN Szarvaskő: Varga-tető, 6190-2020 H1 Bélapátfalva: Bél-kő, 6210-2019 H4 Borsodnádásd: Karácsonylova, 6210-2020 H4 Ózd: Akasztó-domb, 6210-2027 H4 Hevesaranyos: Dakó-hegye, 6210-2031 H4 Domaháza: Mihály-homloka, 6240-2022 H3a Szarvaskő: Kis-hegy, 6250-2018 H5a Kápolna: Felső-rét, 6410-2002 D2 Erk: Gosztonyi-föld, 6430-2011 D5 Borsodszentgyörgy: Patak-völgy, 6440-2015 D34 Girincs: Nagy-erdő, 6510-2002 D34 Tard: Bála-völgy, 6520-2002 E1 Miskolc: Nagymező, 7230-2005 D1 Domaháza: Tó-völgye-patak)	640	Dr. Vojtkó András (EKF)	Natura2000 gyepek növénytársulások fajkompozíció-vizsgálata, az adatlapok kitöltése megtörtént	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Natura 2000 növénytársulások változásának nyomon követése

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
27.	Közösségi jelentőségű erdős élőhelyek felmérése extenzív adatlapokkal 9110-2014 K7a Hangony: Siska-tető, 9130-2020 Noszvaj: Bükkös-alja, 9150-2002 LY3 Felsőtárkány: Bikk-bérc, 9180-2003 LY1 Cserépfalu: Hór-völgy, 91E0-2016 J5 Mályinka: Csondró-völgy, 91F0-2002 J5, Tiszaújváros: Kubik-sor, 91G0-2020 K2 Arló: File-völgy-bérc, 91H0-2044 L1 Eger: Nagy-Eged, 91M0-2012 L2a Bükkzsérc: Herman	320	Pozsonyi András, Kalmár Zsuzsa (BNPI)	Natura2000 erdős növénytársulások fajkompozíció-vizsgálata, az adatlapok kitöltése megtörtént	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Natura 2000 növénytársulások változásának nyomon követése
28.	Tornai patakcsiga (<i>Sadleriana pannonica</i>) felmérése a Dél-Bükkben	300	Farkas Roland	Közel száz forrás megvizsgálása után összesen négyben került elő a faj	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj elterjedésének pontosítása, új populációk keresése
29.	Védett és közösségi jelentőségű csigafajok felmérése Cserhát	500	Farkas Roland	A vizsgált 41 mintavételi helyen összesen 55 faj jelenlétét sikerült kimutatni	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok elterjedésének pontosítása, új populációk keresése
30.	Védett és közösségi jelentőségű bogárfajok felmérése Bükk hegység	700	Kovács Tibor	Az Északi-Bükkben a közösségi jelentőségű szaproxilofág bogár jelölőfajok közül ötöt sikerült kimutatni. Ezek a <i>Cerambyx cerdo</i> (68 adat), a <i>Cucujus cinnaberinus</i> (15 adat), a <i>Limoniscus violaceus</i> (3 adat), a <i>Lucanus cervus</i> (23 adat) és a <i>Rosalia alpina</i> (46	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok elterjedésének pontosítása, új populációk keresése

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
				adat).		
31.	Fokozottan védett és közösségi jelentőségű lepkefajok (Anker-araszoló <i>Erannis ankeraria</i> , sztyeplepke <i>Catopta thrips</i> , magyar tavaszi-fésűsbagoly <i>Dioszeghyana schmidtii</i> , csíkos medvelepke <i>Euplagia quadripunctaria</i>) felmérése Bükk NP működési területe	250	Korompai Tamás, Kozma Péter, Lantos István, Magos Gábor (BNPI)	Az Igazgatóság működési területén 2016-ban 49 védett lepkefajnak mintegy 450 adatát gyűjtöttük.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok elterjedésének pontosítása, új populációk keresése
32.	Közösségi jelentőségű lepkefajok monitorozása (országos) (magyar tavaszi-fésűsbagoly <i>Dioszeghyana schmidtii</i> , budai szakállasmoly <i>Glyphyteryx loricatella</i> , sztyeplepke <i>Catopta thrips</i> , magyar ősziaraszoló <i>Chondrosoma fiduciarium</i> , füstösszárnyú ősziaraszoló <i>Lignoptera fumidaria</i> , csüngő araszoló <i>Phyllometra culminaria</i>)	3.000	Korompai Tamás (koordinátor)	A monitorozás keretében 2016-ban 7 lepkefaj vizsgálata valósult meg, új populációk kerültek elő, az egyes fajok országos elterjedése pontosításra került. A magyar ősziaraszoló életmódjáról új ismereteket szereztünk.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok elterjedésének pontosítása, egyes populációk állománybecslése
33.	Nedves élőhelyeken előforduló közösségi jelentőségű lepkefajok országos monitorozásának koordinációja, jelentés összeállítása	5.000	Ilonczai Zoltán (koordinátor)	A 2016. évben összesen 38 helyszínen 9 lepkefaj 48 populációját vizsgáltuk. Egyik fajnál sem tapasztaltunk jelentősebb negatív változást a korábbi állomány nagyságaikhoz	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok populációinak állománybecslése

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
				képest. A díszes tarkalepke egy új populációját, a sajládi erdő állományát is vizsgáltuk, ahol életképes állomány jelenlétét tapasztaltuk.		
34.	Védett és közösségi jelentőségű egyenesszárnyú fajok felmérése (Bükk-fennsík és a Lök-völgy)	500	Dr. Szövényi Gergely	A mintavételek során 28 mintavételi helyen gyűjtöttünk adatokat, összesen 38 Orthoptera faj egyedeit észleltük.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok elterjedésének pontosítása, új populációk keresése
35.	Egyenesszárnyú közösségek monitorozása (Heves: Bika-Nyilas, Tiszanána: Sáros-érdűlő)	300	Dr. Nagy Antal (Debreceni Egyetem)	A mintavételek során 21 egyenesszárnyú faj összesen 210 identifikálható egyede került befogásra	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Fajkompozíció-vizsgálat
36.	Halközösségek vizsgálata, halfaunisztika Bükki NP működési területe	200	Csipkés Roland (BNPI)	31 víztér összesen 88 mintavételi szelvényében 38 faj (1 kagyló, 2 rovar, 27 hal, 5 kétéltű, 2 hüllő, 1 madár) összesen 6.475 egyede került azonosításra. A halak közül 8 védett, 2 pedig fokozottan védett - összesen 2.966 példány.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok elterjedésének pontosítása, egyes populációk állománybecslése, fajkompozíció-vizsgálat

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
37.	Pannon gyík monitorozás (Kozárd)	20	Harmos Krisztián, (BNPI)	A faj populációinak állományai stabilak	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációjának állománybecslése
38.	Országos Ürgemonitorozó Akció (Maklár: reptér, lőtér, Miskolc: reptér)	10	Papp Viktor Gábor, Pozsonyi András (BNPI)	A maklári reptéren és lőtéren az évek óta tartó ürgepopuláció csökkenés következtében úgy tűnik végleg eltűntek az ürgek. A miskolci reptéren százas nagyságrendű lehet az ürgeállomány.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
39.	Pelemonitorozás (Kerecsendi erdő)	10	Sasvári János (BNPI)	A mintavételi területen két pelefaj (mogyorós pele, erdei pele) odúfoglalását tapasztaltuk.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
40.	Pelemonitorozás (Tard: Kutya-hegy, Gelej: Kapocsi-rét, Mezőkövesd: Szilos-tető)	270	Szikra-Szabó Bt.	A mintavételi területen három pelefaj (mogyorós pele, erdei pele, nagy pele) odúfoglalását tapasztaltuk.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A faj populációinak állománybecslése
41.	Ritka és telepesen fészkelő madárfajok felmérése	250	BNPI őrszolgálat	A felmérések során 15 madárfaj összesen 570 költő párját figyeltük meg	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok populációinak állománybecslése

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
42..	Ragadozómadarak felmérése (országos)	2.300	Magyar Madártani Egyesület	A 17 ragadozómadár-faj állományainak országos felmérése megtörtént	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok populációinak állománybecslése
43.	Madáratlasz térképezés	2.000	BNPI őrszolgálat, Szalakóta Egyesület	40 db 2,5x2,5 UTM négyzet felmérése. Ebből 32 db-ot az őrszolgálat tagjai mértek fel, 8 db-ot pedig a Szalakóta Egyesület.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok populációinak állománybecslése
44.	Erdőkhöz kötődő védett és közösségi jelentőségű madárfajok felmérése Bükk hegység (Egri erdőtervezési körzet)	300	Szalakóta Egyesület	A bejárások során 16 erdei madárfajt sikerült felmérni a mintaterületen.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok populációinak állománybecslése
45.	Gyöngybagolyköpetek gyűjtése és kisemlős-határozás bagolyköpetből (Bükkalja, Borsodi Mezőség)	450	dr. Estók Péter (EKF)	A vizsgálatok során három mintavételi helyről (Mezőnagymihály, Szentistván, Tiszabábolna) származó gyöngybagoly köpetanyagot elemeztük, összesen 715 zsákmányállat maradványai kerültek elő.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Kisemlősfajok populációinak állománybecslése
46.	Denevér közösségek monitorozása (Ny-Bükk, D-Hevesi, D-Borsodi Tájegység)	265	dr. Estók Péter (EKF)	Az épületlakó denevérek monitorozása során átvizsgált 7 épületből 3 faj 640 egyede került meg. A nászbarlangi monitorozás során a Jáspis-barlangban 6 faj 35 egyede került befogásra. Telelő	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok populációinak állománybecslése

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
				denevérek monitorozása során a Lök-völgyi-barlangból összesen 3 faj 3 egyedét sikerült kimutatni. A hosszúsárnyú denevér mátrai kölykezőhelyén, az Antal-tárónál folytatott monitorozás során 905 hosszúsárnyú denevér kirepülését figyeltük meg, 620 közönséges denevér kirepülése mellett.		
47.	Denevér közösségek monitorozása (K-Bükki, Tarna-Lázbérc Tájegység)	485	Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület	Az épületlakó denevérek monitorozása során 22 épületből 7 denevérfaj 2.400 egyede került meg. A nászbarlangi monitorozás során 3 barlangban (Hajnóczi-barlang, Fekete-barlang, István-lápai-barlang) 14 denevérfaj 458 egyede került befogásra. A teletőhelyek monitorozása során 8 földalatti járatot ellenőriztünk, 10 denevérfaj 5.079 egyede került észlelésre. A hosszúsárnyú denevér	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok populációinak állománybecslése

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
				szálláshelyein (Kecskegyűd, Tatárárki-barlang, Herman Ottó-barlang, Kőlyuk-barlang) folytatott monitorozás során összesen 1.850 hosszúsárnyú denevér kirepülését figyeltük meg.		
48.	Mohafajok (<i>Dicranum viride</i>) és mohaközösségek felmérése (vizes élőhelyek, erdőrezervátumok, szikes gyepek, száraz gyepek)	1.500	Magyar Természettudományi Múzeum	A <i>Dicranum viride</i> 4 lelőhelyen történő felmérése mellett 17 mintanegyzetben végeztük el a mohavegetáció monitorozását.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok populációinak állománybecslése, fajkompozíció-vizsgálat
49.	Nagyragadozók felmérése (farkas, barnamedve, hiúz) Bükk NP működési területe	1.500	BNPI őrszolgálat	A nagyragadozók állománykövetését célzó munkánk során 2016. május 1. és 2017. április. 30. között több száz adattal bővítettük adatbázisunkat. Az adatok túlnyomó többsége farkastól (<i>Canis lupus</i>) származik, valamint egyetlen bizonyítottan tekinthető barnamedve (<i>Ursus arctos</i>) adattal rendelkezünk.	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A fajok elterjedésének pontosítása, populációinak állománybecslése

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	Monitorozási projekt tárgya, helyszíne	Összeg (e Ft)	A monitorozást végző szervezet	Főbb eredményei	Forrás	Projekt célja
50.	Földvár kataszterezés	600	Nature Plan Természetvédelmi és Környezetvédelmi Szolgáltató Kft.	7 földvár és 5 kunhalom FM által kidolgozott felmérése, állapotának újraértékelése, irodalmi, történeti adatainak összegyűjtése, összefoglalása (2015-ös keret, 2016. április 30. zárással)	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A kunhalom- és földvárkataszterbe felvett objektumok újravizsgálata
51.	Kunhalom, földvár kataszterezés	600	Nature Plan Természetvédelmi és Környezetvédelmi Szolgáltató Kft.	9 földvár és 3 kunhalom FM által kidolgozott felmérése, állapotának újraértékelése, irodalmi, történeti adatainak összegyűjtése, összefoglalása (2016-os keret, 2017. május 31. zárással)	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	A kunhalom- és földvárkataszterbe felvett objektumok újravizsgálata
52.	Földtani alapszelvények felmérése	700	Nature Plan Természetvédelmi és Környezetvédelmi Szolgáltató Kft.	10 földtani alapszelvény kezelési terve (2015-ös keret, 2016. április 30. zárással)	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Védetté nyilvánítás előkészítése, kezelési terv elkészítése.
53.	Földtani alapszelvények felmérése	700	Nature Plan Természetvédelmi és Környezetvédelmi Szolgáltató Kft.	8 földtani alapszelvény és 2 kiemelkedő földtani érték kezelési terve (2016-os keret, 2017. május 31. zárással)	Természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat	Védetté nyilvánítás előkészítése, kezelési terv elkészítése.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

A Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer (NBmR) szakmai irányítását a Földművelésügyi Minisztérium keretében működő Irányító Központ végzi. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság alkalmazásában álló koordinátor a kidolgozott protokollnak megfelelően készít tervet és végzi el – illetve megbízott kutatókkal végezteti - a feladatokat. 2016-ban az alábbi feladataink voltak: 13 védett és 4 inváziós edényes növényfaj monitorozása, mohafajok- és mohaközösségek, gombaközösségek, gerinces (*ürge, pannon gyík, halfajok, madárfajok, kisemlősök, nagyragadozók, denevérfajok, pelefafajok*) és gerinctelen állatfajok (*csigafajok, egyenesszárnyúak, lepkék, bogarak*), valamint 2 élőhely-térképezési kvadrát (Salgóbánya, Borsodi Mezőség) és 4 növénytársulás monitorozása, 2 erdőrezervátum-magterület alapállapot-felmérése, 16 db közösségi jelentőségű gyepes- és 8 db erdős élőhely felmérése extenzív adatlapokkal.

4.3. TIR-be betöltött és betöltésre előkészített adatok

TIR-be betöltött adatok

2016-ban jelentős adatfeltöltés a TIR-be nem történt, biotikai adatainkat alapvetően saját adatbázisunkban kezeljük.

Betöltésre előkészített adatok

NBmR élőhelytérképezési kvadrátok 2011. évi adatai

TIR-el kapcsolatos feladatok ellátása

1. Részt vettünk a Természetvédelmi Informatikai Tanácsadó Testület ülésin.
2. A TIR 2.0 (OKIR TIR modul) használata során észlelt hibákat folyamatosan jelentjük a Minisztériumi kapcsolatunknak, aki továbbítja ezeket a program fejlesztői felé.
3. Az OKIR-al kapcsolatos üzemeltetési feladatainkat elláttuk.
4. A saját készítésű vektoros térképeinket folyamatosan karbantartottuk, fejlesztettük.

Egyéb 2016-ben megvalósult informatikai tevékenységek

- Folytattuk a Windows XP-vel telepített gépek cseréjét, illetve frissítettük Windows 7-re.
- Folytattuk a Microsoft Office 2003-as verziójának cseréjét Microsoft Office 2007-re.
- A haszonbérleti szerződésekhez térképmelléleteket készítettünk.
- A vonalas telefonok percdíjának csökkentése érdekében a meglévő CPS szolgáltatást meghosszabbítottuk.
- Videó megfigyelő rendszerrel kapcsolatos feladatainkat elláttuk.
- Térképeket készítettünk a felhasználói igények szerint.
- Elkészítettük a térképmelléklet a kisvízi élőhelyek KEHOP pályázathoz.
- A vagyongazdálkodási tervhez térképmellékletet készítettünk.
- Az ESZIR adatok eléréséhez szükséges VPN kapcsolatokat igényeltünk.
- Az új MTÉT fedvényt letöltöttük a minisztérium szerveréről és a kollégák rendelkezésére bocsátottuk.
- Új vadászterület fedvényt készítettünk a kapott shape-ekből.

4.4. Jelentési kötelezettség

Nemzeti jelentési kötelezettségünknek eleget tettünk (éves madárjelentés, NBmR feladatok jelentése)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

A Natura 2000 területek hivatalos adatlapjainak (Standard Data Form) éves felújítását elvégeztük.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

5. Természetvédelmi kezelési tevékenység

5.1. A) Természetvédelmi kezelési tervek

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes természetvédelmi kezelési terv	kezelési terv (jogszabályban megjelenő rész)
1	Kerecsendi-erdő TT	119,6	elkészült	elkészült	40/2016. (VI. 15.) FM rendelet
2	Bükk Nemzeti Park	42.269	elkészült	elkészült	elkészült, minisztériumi egyeztetése megkezdődött
3	Lázbérci TK	3.633,8	folyamatban	-	-
4	Kelet-cserhádi TK	7.425	folyamatban	-	-
5	Borsodi Mezőség TK	17.932	folyamatban	elkészült	-
6	Tarnavidéki TK	9.569,8	folyamatban	elkészült	-
7	Hollókői TK	141,2	elkészült	-	-
8	Kesznyéteni TK	6.083,9	folyamatban	elkészült	-
9	Szomolyai Kaptárkövek	4,8	elkészült	elkészült	folyamatban
10	Siroki Nyírjestő TT	21	elkészült	elkészült	28/2016. (IV. 11.) FM rendelete
11	Gyöngyösi Sárhegy TT	186	elkészült	elkészült	55/2016 (VIII. 16.) FM rendelet
12	Kőlyuktető TT	A védetté nyilvánítás alapját képező érték (szőlőfajta génállomány) megszűnt, jövőjéről később születik döntés			
13	Erdőtelki Arborétum TT	3,04	folyamatban	-	-

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes természetvédelmi kezelési terv	kezelési terv (jogszabályban megjelenő rész)
14	Ipolytarnóci Ősmaradványok TT	513	folyamatban	-	-
15	Lázbérci TK bővítése		elkészült	elkészült	9/2008 (IV.10.) KvVM rendelet
16	Mátrai TK	11.841	elkészült	elkészült	15/2008. (VI.3.) KvVM rendelet
17	Karancs-Medves TK	6.619	elkészült	elkészült	6/2010 (III.31.) KvVM rendelet
18	Hevesi Fűves Puszták TK	16.114	elkészült	elkészült	15/2005 (VII.14.) KvVM rendelet
19	Hevesi Fűves Puszták TK bővítés		elkészült	elkészült	26/2008 (X.22.) KvVM rendelet
20	Erdőtelki Égerláp TT	22,4	elkészült	elkészült	14/2008. (VI.3.) KvVM rendelet
21	Bélkő TT (része lett a nemzeti parknak)	97,27	elkészült	elkészült	5/2008. (II.19.) KvVM rendelet
22	Márkháza-pusztai Fáslegelő TT	273	elkészült	elkészült	19/2007 (VI.1.) KvVM rendelet
23	Sóshartyáni Hencse-hegy TT	104,7	elkészült	elkészült	13/2004 (VII.21) KvVM rendelet
24	Szóllóskei-erdő TT	63,7	elkészült	elkészült	8/2009.(VI.9.) KvVM rendelet
25	Tardi legelő TT (része lett nemzeti parknak)	280	elkészült	elkészült	16/2007 (IV.20.) KvVM rendelet
26	Tervezett Szilvásvárad Aszaló-hegy TT	189	elkészült	elkészült	-
27	BNP tervezett nyugati bővítése	1192	elkészült	elkészült	-
28	Borsodi Mezőség TK bővítése	3.496	-	-	-
29	Tervezett Etesi Fáslegelő TT	67	elkészült	elkészült	-
30	Kesznyéteni TK tervezett bővítése	56	-	-	-
31	Maconkai-rét TT	6	elkészült	elkészült	16/2012. (II. 21.) VM rendelet

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes természetvédelmi kezelési terv	kezelési terv (jogszabályban megjelenő rész)
32	Mátrai TK déli bővítése	1.500	elkészült	folyamatban	-
33	Mátrai TK nyugati bővítése	kb. 3600	-	-	-
34	Tervezett Mátraverebély Kőszirt-Meszes-hegy TT	869	elkészült	elkészült	-
35	Tervezett Nagylóci Kőhegy TT	172	elkészült	elkészült	-
36	Sárhegyi TT tervezett bővítése	208	elkészült	elkészült	55/2016 (VIII. 16.) FM rendelet
37	Tervezett Ipolymenti TK	kb. 4000	-	-	-
38	Tarnavidéki TK tervezett bővítése	468	-	-	-
39	32 helyszínen kaptárkövek mint természeti emlékek	55,128	elkészült	elkészült	17/2014. (X. 27.) FM rendelet
40	6 helyszínen kaptárkövek védett természeti terület érintő speciális természetvédelmi kezelési tervei	6,082	elkészült	elkészült	17/2014. (X. 27.) FM rendelet
41	Természeti emlékké nyilvánított 7 db földtani alapszelvény	10,082	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
42	2 db földtani alapszelvény védett természeti terület érintő speciális természetvédelmi kezelési terve	1,862	elkészült	elkészült	55/2015. (IX. 18.) FM rendelet
43	Védetté nyilvánított 7 db mesterséges üreg	-	elkészült	elkészült	63/2015. (X. 16.) FM rendelet
44	1 helyszínen természeti emlékké nyilvánítandó földtani alapszelvény	6,4499	elkészült	elkészült	folyamatban
45	9 helyszínen földtani alapszelvények védett természeti területet érintő speciális természetvédelmi kezelési tervei	5,725	elkészült	elkészült	folyamatban
46	4 helyszínen természeti emlékké nyilvánítandó földtani alapszelvény	1,9470	folyamatban	folyamatban	folyamatban

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	A védett vagy védelemre tervezett terület neve	A tervezési terület nagysága (ha)	Megalapozó dokumentáció	Részletes természetvédelmi kezelési terv	kezelési terv (jogszabályban megjelenő rész)
47	4 helyszínen földtani alapszelvények védett természeti területet érintő speciális természetvédelmi kezelési tervei	4,7720	folymatban	folymatban	folymatban
48	2 helyszínen természeti emlékké nyilvánítandó kiemelt földtani érték természetvédelmi kezelési tervei	1,1059	folymatban	folymatban	folymatban

2016-ban 2 helyi védett kezelési terv kidolgozása: Ivád: Kápolna-völgy, Ivád: Kastélykert, Erdőkövesd: Dudar-hegyés további 2 terület előkészítés alatt.

5.1.B) Natura 2000 fenntartási tervek

Különböző források felhasználásával elkészült 30 terv, amelyből 9 vár a Szakmai Bizottság elfogadására, a többit – a Szakmai Bizottság elfogadását követően – véglegesítettük. A tárgyévben megkezdtük 6 területre a tervekészítési folyamatot (megalapozó kutatások, kezelési javaslatok kidolgozása).

5.2. Élőhely-fenntartás, kezelés

5.2.1. Az élőhelyeket érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Gyepterületek

Az erdőgazdálkodók a hegyi rétek egy kisebb részét 2016-ban kaszálással kezelték és kis kiterjedésben extenzív legeltetés is megvalósult. A Bükki Nagy-mező esetében a legeltetés 2014-ben is szünetelt, amely az eddig legelt területek gyeptípusainak regenerációját eredményezte. A legeltetés elmaradása viszont a vaddisznó kártételét növelte.

Erdők

A Natura 2000 területek erdőtervének felülvizsgálata során továbbra is problémát jelent, hogy a természetvédelmi szempontból jelentős edafikus társulások védelme érdekében a hatóságok továbbra is csak 5 % hagyásfát hajlandóak előírni az erdőtervben, holott ezen élőhelyek maradandó károsodást szenvednek az amúgy klímaváltozással sújtott területeken. Főleg a sziklai bükkösök azok, amelyekben a rendkívül értékes fajkészlet ellenére további fahasználatokat terveznek és amelyek továbbra is konfliktus forrást jelentenek a gazdálkodó és a természetvédelmi kezelő között.

Harkályfajok védelme érdekében mivel az erdős területeken nagy léptékű, intenzív erdőgazdálkodás folyik ezért az idős állományok területe csökken a hegységeken. Jelentős problémát jelentenek az őshonos fafajú erdőkben folyó engedélyezett és engedély nélküli száradék termelések. Egyes területeken teljesen hiányzik a holtfa az erdőkben. További probléma a nem megfelelő fahasználati módok előtérbe kerülése. Sokszor száraló vágás helyett részterületes véghasználatot végeznek. Ezek a tevékenységek nagyban veszélyeztetik a harkályfajok fészkelő és táplálkozó területeit. A harkályfajok védelme érdekében a holtfa visszahagyását, illetve folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodási módokat, hagyásfacsoportokat próbálunk meg elérni erdőtervezéseknél. Valamint 48 ismert fehérhátú harkály territóriumában kezdeményeztünk erészeti orlatozást a természetvédelmi hatóságoknál.

Vizes élőhelyek vízfolyások

2016-ban folytatódottak a vízfolyások mederrendezései, a kotrások és a növényzetirtási munkálatok. Utóbbiak főleg a közmunkaprogram keretében zajlottak. Ezek összességében az eddig is özönnövényekkel fertőzött és nem túl jó állapotban lévő csatornázott vízfolyások ökológiai állapotán tovább rontottak. Az aszályos évek a lápi élőhelyek állapotát is kedvezőtlen irányba befolyásolták. Továbbra is tapasztalható a nád előretörése, elsősorban a dombvidéki területeken.

A vizek ökológiai állapota és az ott élő védett fajok megőrzése szempontjából nem elhanyagolható hatású az abba mesterségesen betelepített halfauna. A védett, közösségi jelentőségű területeket érintő haltelepítések révén több esetben a védett terület állapotában előnytelen változások következhetnek be (Szinva, Hámori-tó).

Számos vízfolyáson található tározók alatt rendszeresen tapasztaljuk a vízszint jelentős csökkenését vagy teljes eltűnését, mely alapvetően ütközik a természetvédelem érdekeivel. Ezen

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

jelenségek a szélsőséges időjárási körülmények miatt egyre gyakrabban megfigyelhetők és a vízfolyásokban élő élővilág totális pusztulásával járnak.

A természetes vizek halfaunájának védelme érdekében ötoldalú egyeztetést folytattunk a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályának munkatársaival, a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei halászati felügyelővel, az Észak-magyarországi Horgász Egyesület elnökével és az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság kollégájával. Az egyeztetés célja a 2016-ban benyújtott halgazdálkodási tervek kapcsán felmerült nézeteltérések konstruktív megbeszélése, illetve a jövőre vonatkozó együttműködések lehetőségének a megteremtése volt – elsősorban a sebes pisztráng (*Salmo trutta*) telepítésére, valamint a dombvidéki kisvízfolyások halasítására vonatkozóan.

A halgazdálkodási jogosultak által benyújtott halgazdálkodási tervek kapcsán a többi jogosulttal is egyeztetünk, minden esetben sikerrel. A Tiszalúci Holt-Tisza éves horgászrendjének kidolgozása 2016-ban is közösen történt a Sporthorgász Egyesület Tiszalúc vezetőivel.

A korábbi évekhez hasonlóan továbbra is számos vízfolyás esetében tapasztalható a tározók alatti szakaszon a vízszint rendszeres és jelentős csökkenése, vagy teljes eltűnése, ami a kisvízfolyások faunáját rendkívül károsan érinti (pl. Nyögő-patak, Harica, Arlói-tározó). A nyári, csapadékszegény időszakban létfontosságú lenne a kisvízfolyások állandó vízborításának biztosítása a tározókból, mivel ez a csapadék hiánya miatt más módon nem lehetséges.

A saját vagyongazdálkodású Tiszalúci-Holt-Tisza esetében 2016-ban is tovább folytatódtak az egyeztetések a víztér vízpótlásának a hosszútávú megoldásáról, valamint egyeztetések történtek a horgászati hasznosítást érintő horgászhelyek, stégek ügyében is.

Működési területünket érintő víztereken kárókatona (*Phalacrocorax carbo*) riasztási – gyérítési tevékenységhez – természetvédelmi kezelői hozzájárulást adtunk.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

5.2.2. Élőhely-fenntartási, kezelési tevékenységek ismertetése

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely (használat)	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
1.	Dél-Borsodi Tájegység	1.210	legelő, kaszáló	Legeltetés, kaszálás a Borsodi Mezősége jellemző életközösség megőrzése céljából
2.	Dél-Borsodi Tájegység	44,2	szántó	Abak takarmány (zab, zabos bükköny, kukorica) előállítás a területen tartott állatállomány számára
3.	Dél-Borsodi Tájegység	75,7	szántó	Lucerna, füves lucerna - szálas takarmány előállítása céljából
4.	Nyugat-bükki Tájegység, Felsőtárkány	9,7	szántó	Visszagyepesített terület, kaszálás a kialakított kultúrallapot fenntartását érdekében
5.	Nyugat-bükki Tájegység, Cserépfalu 053/d	57,8	legelő	Tisztító kaszálás, legeltetés vállalkozó bevonásával (fás legelő kultúrallapot megőrzése érdekében)
6.	Kelet-bükki Tájegység, Tard	1,7	szántó	Szórvány gyümölcsös ápolási munkái
7.	Tarna-Lázberc Tájegység, Borsodszentgyörgy	13	gyümölcsös	kaszálás, gyümölcsös fenntartási munkái
8.	Tarna-Lázberc Tájegység, BükkSZenterzsébet, Szentdomonkos	27	legelő, kaszáló	kaszálás, szárzúzás a megfelelő kultúrallapot fenntartása érdekében
9.	Mátrai Tájegység, Mátraszentimre: Tugár- és Fallóskúti-rét	27	hegyi rét	Hegyi rét fenntartása kaszálással, a területszélek szárzúzása.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely (használat)	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
10.	Mátrai Tájegység, Parád: Somhegy-bükki legelő	30	hegyi rét	Hegyi rét fenntartása legeltetéssel, a területszélek szárazítása, sarjleverés, inváziós keserűfű kaszálása
11.	Mátrai Tájegység, Mátraszentimre: Hidegkút, Kutyatörő rét	8	hegyi rét	Hegyi rét fenntartása kaszálással, a területszélek szárazítása, a területszélek szárazítása, sarjleverés, inváziós keserűfű kaszálása
12.	Mátrai Tájegység, Gyöngyösi Sár-hegy TT	3	sztyeprét	Kaszálás
13.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	190	szántó	Őszi búza gyomirtása, tápanyag utánpótlása, betakarítása
14.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	112	szántó	Őszi búza talaj-előkészítése, vetése
15.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	20	szántó	Durumbúza talaj-előkészítése, vetése
16.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	25	szántó	Őszi káposztarepce betakarítása
17.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	21	szántó	Őszi káposztarepce telepítés
18.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	30	szántó	Őszi árpa betakarítása

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely (használat)	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
19.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	31	szántó	Őszi árpa talaj-előkészítése, vetése
20.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	63	szántó	Napraforgó talaj-előkészítése, vetése, betakarítása
21.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	138	szántó	Lucerna kaszálása
22.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	37	szántó	Lucernatelepítés
23.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	10	szántó	Tavaszi zab talaj-előkészítése, vetése, betakarítása
24.	Dél-hevesi Tájegység: sarudi, dormándi táblák	23	szántó	Kukorica talaj-előkészítése, vetése, betakarítása
25.	Dél-hevesi Tájegység: Hamvajárás, Tarnaszentmiklós	400	legelő	Magyar szürke szarvasmarhával történő legeltetés
26.	Dél-hevesi Tájegység: dormándi, poroszlói, tarnaszentmiklói táblák	160	kaszáló	Széna betakarítás, bálakészítés
27.	Dél-hevesi Tájegység: Tarnaszentmiklós, Pély község határok	2	vizes élőhely	Gátrendszer, műtárgyak környékének ápolása, inváziós és tájidegen fajok irtása

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely (használat)	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
28.	Nógrád-Ipoly Tájegység pihenő és bemutatóhelyeinek hulladékmentesítése	20	létesítmény	A környezeti állapot javítása, a természeti képet rontó, illetve a sokszor ökológiai csapdaként megjelenő (futóbogarak, cickányok számára) hulladék kézi összegyűjtése és lerakóhelyre történő szállítása
29.	Nógrád-Ipoly Tájegység turistaútjainak és tanösvényeinek hulladékmentesítése	160	létesítmény	A környezeti állapot javítása, a természeti képet rontó, illetve a sokszor ökológiai csapdaként megjelenő (futóbogarak, cickányok számára) hulladék kézi összegyűjtése és lerakóhelyre történő szállítása
30.	Nógrád-Ipoly Tájegységben lévő rehabilitált bányák hulladékmentesítése	7	bányaterület	A környezeti állapot javítása, a természeti képet rontó, illetve a sokszor ökológiai csapdaként megjelenő (futóbogarak, cickányok számára) hulladék kézi összegyűjtése és lerakóhelyre történő szállítása
31.	Nógrád-Ipoly Tájegység területe, több helyszín	50	gyep	A természeti és ökológiai állapot javítása, a lokálisan jelentkező, inváziós növényfajok (parlagfű, feketéllő farkasfog, selyemkóró, fehér akác, nebánsvirág, kisvirágú őszirózsa, ezüstfa) visszaszorítása
32.	Nógrád-Ipoly Tájegység területe, több helyszín	1	vizes élőhely, gyep	Védett kétéltűfajok élő- és szaporodó helyeinek fenntartása, védett madárfajok odútelepeinek karbantartása
33.	Nógrád-Ipoly Tájegység, Baglyaskő-vár Természetvédelmi Látogatóközpont	1	létesítmény	Bel- és kültéri bemutatóhelyek karbantartása, madármenhely működtetése (14 faj 64 egyede időszakos befogadása)
34.	Nógrád-Ipoly Tájegység, Ipolytarnóci Ősmaradványok, 5520.sz. vadászterület, Ipolytarnóc	510	erdő	Vadászterületek kezelése
35.	Nógrád-Ipoly Tájegység, Ipolytarnóc TT, Látogatóközpont területe	6	kívett	Őshonos rackaállomány fenntartása

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely (használat)	Fenntartás célja - fő beavatkozások/kezelések
36.	Nógrád-Ipoly Tájegység, Ipolytarnóci Ősmaradványok TT	5	vizes élőhely	Vizes élőhely fenntartása, kaszálás, karbantartási munkák
37.	Nógrád-Ipoly Tájegység, Ipolytarnóci Ősmaradványok TT, Felső-Hólya tanya	1	gyümölcsös	Gyümölcsösök kezelése, fenntartási munkái
38	Nógrád-Ipoly Tájegység, Ipolytarnóc TT, Látogatóközpont területe	10	kivett	A látogatóközpont körüli parkolók és árkok, út menti területek folyamatos karbantartása, a bemutatóhelyek látogathatóságának biztosítása, szemétkezelés, túravezetés, a bemutató épületek és melléképületek takarítása, régi drótkerítések felszámolása
39	Nógrád-Ipoly Tájegység, Ipolytarnóci Ősmaradványok TT	12	gyep	Ökoturisztikailag érintett térségek környezetének gyepkezelése

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság illetékességi területén számos élőhely-típusban folytak természetvédelmi célból kezelések. Területnagyságban kiemelkedők a Dél-hevesi Tájegység és a Dél-borsodi Tájegység területén végzett területkezelési tevékenységek.

A Hevesi Füves Puszták TK-ban található tűzokvédelmi területeken található szántóinkon, mintegy 700 hektáron saját gazdálkodást folytattunk a tűzok és más fokozottan védett madárfajok számára ideális élőhely-struktúra kialakítása érdekében, a megfelelő művelési módok alkalmazásával.

A Dél-borsodi tájegységen belül jelentősen, 1.000 hektár fölé nőtt a saját kezelésben lévő területek kiterjedése a Batúz-tanyához kapcsolódóan. A Furioso-North Star lóállománynak a Borsodi Mezőség TK-ba kerülésével jelentős területek saját kezelését kezdhettük meg legeltetésre alapozott, extenzív állattartással.

Hegy- és dombvidéki területeinken kiemelhető a hagyományos tájhasználat által kialakított gyepterületek rekonstrukciója és fenntartása a Bükki Nemzeti Parkban, a Mátrai, a Kelet-Cserhát, a Lázberci és a Tarnavidéki, valamint a Hollókői Tájvédelmi Körzetben.

A bükki és mátrai hegyi rétek kezelése esetében a korábbi évek során bebizonyosodott, hogy a kizárólag kaszálással történő hasznosítás természetvédelmi szempontból hosszú távon nem mindenütt célravezető. Egyes, gyengébb fűhozamú réteken a kaszálásokat hagyományos módon történő legeltetéssel kell kombinálni vagy felváltani.

A Nógrád-Ipoly, Mátrai és Nyugat-bükki Tájegységünkben ennek megfelelően részben a természeti értékeket fenntartó extenzív legeltetéssel történő hasznosításra készítjük elő folyamatosan egyes területeinket. A Mátrai, és a Nyugat-bükki Tájegységünkben egyes területek tényleges legeltetéses hasznosítása is megkezdődött. A Mátrai Tájegységben saját állatállománnyal, a Nyugat-bükki Tájegységben részben haszonbérlettel, részben bérlegeltetéssel.

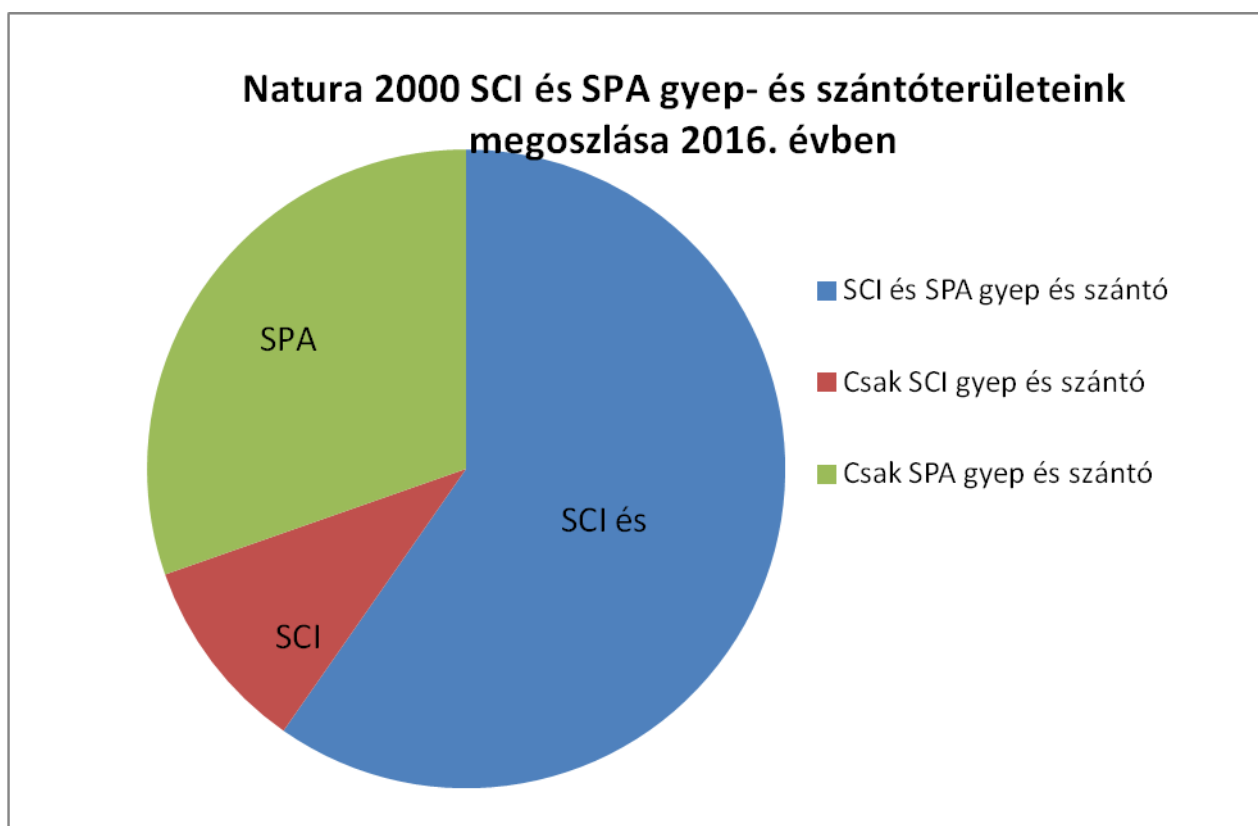
A kezelések részeként több védett területünkről távolítottuk el a nemcsak a tájképet rontó és szennyező forrásként funkcionáló, hanem ökológiai csapdaként is működő kommunális hulladékot.

Szántó művelési ágú területeinken – hasonlóan a gyepekhez – nagyrészt bérbeadással valósítottuk meg az elérendő célokat. E helyszíneken – elsősorban tűzokvédelmi és ragadozómadár-védelmi célból – továbbra is a korábbi évben bevezetett látogatási korlátozást alkalmaztuk a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet területén. Az ezzel kapcsolatos tapasztalatok, elsősorban a ragadozómadarak esetében kedvezőek, a korlátozás a természet-megőrzési cél mellett a terület tulajdonosai, bérlői számára is hasznosnak bizonyult. A korlátozás bevezetése előtt komoly gondot jelentett a területen megjelenő különböző gyűjtögető tevékenységek (kamilla, gomba) végzése által okozott zavarás. A korlátozás bevezetésével jogalapot teremtettünk a hatékony és jogszerű fellépésre, így a költségek zavartalanabban valósulhatnak meg. A gazdálkodók ugyanennek révén nagyobb vagyonbiztonságot élvezhetnek, így a rendszert ők is támogatják.

Továbbra is folytattuk a vizes élőhely rehabilitációhoz kötődő fenntartási munkálatokat mind a Hevesi-sík, mind a Borsodi-Mezőség területén.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

A saját kezelésű gyep- és szántóterületeink Natura 2000 területekkel való érintettséget az alábbiakban illusztráljuk:

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

5.3. Élőhely-rehabilitáció

No.	A terület megnevezése	Az érintett terület nagysága (ha)	Élőhely típusa	Forrás	Kezdeté, befejezése	A rehabilitáció célja - fő beavatkozások/kezelések
1.	Tarna-Lázberc Tájegység Borsodszentgyörgy	14,5	száraz- és félszáraz gyepek	KEOP	2014-2015	Szárazzás, széna bála készítés a kaszálón található életközösség megőrzése érdekében
2	Tarna-Lázberc Tájegység Borsodszentgyörgy	9,0	gyümölcsös	elemi költségvetés	2014-2015	Kaszálás, gyümölcsfa telepítés, ritka alma- és szilva fajták génmegőrzése
3	Tarna-Lázberc Tájegység Bükkszenterzsébet	11,5	száraz- és félszáraz gyepek	KEOP, elemi költségvetés	2014-2015	Szárazzás, tisztító kaszálás a kaszálón található életközösség megőrzése érdekében
4	Tarna-Lázberc Tájegység Borsodbóta, Bánhorváti, Uppony	24,0	száraz- és félszáraz gyepek	KEOP, elemi költségvetés	2014-2015	Szárazzás, cserjeirtás, kaszálás a kaszálón található életközösség megőrzése érdekében
5.	Nógrád-Ipoly Tájegység: Ecseg, Kisbárcány, Kozárd, Márkháza, Sámsonháza községhatárok	90	sztyeprét	KEOP	2014-2015.	Élőhely-rekonstrukció, a fajgazdag sztyeprétek eredeti életközösségének helyreállítása (szárazzás)
6.	Nógrád-Ipoly Tájegység: Kisbárcány, Kozárd, Márkháza, Nagybárcány, Sámsonháza	107	sztyeprét	KEOP	2014-2015.	Élőhely-rekonstrukció, a fajgazdag sztyeprétek eredeti életközösségének helyreállítása (kézi cserjeirtás)

2015-ben lezárultak élőhely-rehabilitációs programjaink, a 2016-os évben ezen területek fenntartását saját géppel, illetve vállalkozó bevonásával tudtuk végrehajtani. Voltak olyan mozaikosan elhelyezkedő, meredek kiettségű területek, amelyek gépi kezelését nem tudtuk megoldani, vállalkozóval, kézi erővel történő kezelése pedig forráshiány miatt nem megoldott.

5.4. Fajmegőrzési tevékenységek

5.4.1. A fajokat érintő jelentősebb ökológiai állapotváltozások

Növények

A 2016-ös évben végzett monitoring tevékenységünk során több szubalpin, boreális reliktumfaj esetében tapasztaltuk az állományok visszaesését (pl. *havasi ikravirág* - *Arabis alpina*, *boldogasszony papucs* - *Cypripedium calceolus*), amely valószínűleg összefüggésbe hozható a klímaváltozással. Ezzel párhuzamosan a szubmediterrán jellegű növényfajoknak viszont a terjedése figyelhető meg. (*vitézvirág* - *Anacamptis pyramidalis* új előfordulások előkerülése, illetve állománynövekedés.

Madarak

Parlagi sas (*Aquila heliaca*) (Bükk hegység és peremterületei, Mátra, Borsodi Mezőség, Hevesi-sík): 2016-ben a faj 53 ismert territóriumából 42 esetben kezdődött el költés, és 79 fióka repült ki. A Parlagi LIFE. keretében fészekőrzész végeztünk a Borsodi Mezőségben.

Kerecsen sólyom (*Falco cherrug*) (Borsodi Mezőség, Kesznyéten, Hevesi-sík) A MAVIR ZRT-vel közösen 9 esetben traverzes költőládák karbantartását, kavicspótlását végeztük el. A faj által lakott gally műfészkek közül 4-et újítottuk fel a biztonságos költések érdekében. Költési eredmények 29 ismert teritóriból 14 sikeres költésből 51 fióka repült ki.

Füleskuvik (*Otus scops*) (Bükkalja, Mátraalja) A faj számára alkalmas fészkelőhelyeken 50 db mesterséges odút helyeztünk ki, mivel a hegylábi területeken sok helyen hiányoznak a fészkelésre alkalmas idős, odvas fák.

Harkályfajok: közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*), fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*), fekete harkály (*Dryocopos martius*) (Bükk hegység és peremterületei, Mátra): az erdős területeken nagy léptékű, intenzív erdőgazdálkodás folyik. Az idős állományok területe csökken a hegységekben. Jelentős problémát jelentenek az őshonos fafajú erdőkben folyó engedélyezett és engedély nélküli szaradék termelések. Egyes területeken teljesen hiányzik a holtfa az erdőkből. További probléma a nem megfelelő fahasználati módok előtérbe kerülése. Sokszor száraló vágás helyett részterületes véghasználatot végeznek. Ezek a tevékenységek nagyban veszélyeztetik a harkályfajok fészkelő és táplálkozó területeit. Hosszú távon az élőhelyek beszűkülés jelentős állománycsökkenéshez fog vezetni ezeknél a fajoknál.

Gyurgyalag (*Merops apiaster*) (Nógrád, Heves, B.-A.-Z. megyék): a faj fészkelőhelyeül szolgáló löszfalak, felhagyott homokbányák sok helyen kezdenek teljesen benövényesedni, leromlani. A klasszikus fészkelő helyek egyre jobban szorulnak vissza, fenntartásuk fontos lenne. A működő bányákban kialakuló új, fészkelésre alkalmas falak pedig bányászati tevékenység által veszélyeztetettek. A fészkelőhelyek közül néhányat önkéntesekkel együttműködve sikerült rekultiválni.

Szalakóta (*Coracias garrulus*) (Borsodi Mezőség, Hevesi-sík) a faj védelme érdekében 2016-ban 500 odút gyártattunk le és ezek kihelyezése folyamatban van a faj számára alkalmas élőhelyeken. A szalakóta állománya stabil, kis mértékű emelkedés tapasztalható.

Fehérgólya (*Ciconia ciconia*) (Borsod, Heves és Nógrád megyék) Az áramszolgáltatókkal közösen folytattuk a vezetékre épült új fészkek fészektartókra történő áthelyezését. Ehhez a fészektartókat igazgatóságunk biztosította. 2016-ban 21 esetben történt tartó kihelyezés. A

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

nagyméretű fészkek vékonyítását is több helyszínen elvégeztettük. Ebben az évben 321 ismert költőpár volt a működési területünkön.

Vízirigó (*Cinclus cinclus*) (Bükki Nemzeti Park, Mátra): a faj számára tradicionális vizes élőhelyek állapota nem javult. A költését két helyen sikerült kimutatni a Bükk és Mátra hegységekben. A patakok vízhozama, és zavartsága továbbra is a fő veszélyeztető tényező (ez részben az időjárási tényezőkre vezethető vissza).

Emlősök

Erdőlakó denevérfajok: Az erdős területeken jelenleg folytatott erdőgazdálkodási gyakorlat miatt a többkorú, vegyes fajösszetételű zárt erdőállományokhoz kötődő denevérfajok jelentős élőhely-vesztést (szálláshelyek – odvas fák, táplálkozóterületek – idős, zárt erdőállományok) szenvednek. E tényezők a táplálékbázison keresztül is visszahatnak a denevérállományokra, így közösségi kötelezettségeink teljesítése e téren jelentős problémákkal terhelt. Az elmúlt évben is számos adattal bővült az erdőlakó fajok ismertsége. Az élőhelyfelmérések automatizált ultrahang loggerekkel történt, köszönhetően a SH4/13 projektnek.

Barlanglakó denevérfajok: A Bükkben is felbukkantak fehér-orr-szindrómát (White-Nose Syndrome, WNS) tüneteket hordozó denevéregyedek, melyek az legnagyobb bükki denevér telelőállományt is érintik. A barlanglakó denevérállományokat az illegális barlangi turizmus mellett a barlangok közelében végzett kiterjedt fahasználatok miatt bekövetkező mikroklimatikus változások is veszélyeztetik.

Egyes természetes üregek lezárásával néhány faj részpopulációinak helyzete javult (István-lápai-víznyelőbarlang), azonban a legjelentősebb tradicionális élőhelyek fennmaradása a jelenlegi erdőgazdálkodási gyakorlat miatt még a védett területen is veszélyben van.

Épületlakó denevérfajok:

Az NBmR keretében rendszeresen ellenőrzött épületlakó kolóniák esetében több faj esetében állománycsökkenés figyelhető meg, melynek pontos oka nem ismert, de vélhetően összefüggésben áll az épületpadlások mikroklimájának szélsőségessé válásával, a környező idős erdőterületek, mint táplálkozóterületek csökkenésével és a környező vízfolyások emberi és klimatikus okok miatti állapotváltozásával is.

Az épületeket kezelő szervezetek jelentős forráshiánnyal küzdenek, így a denevérek számára szálláshelyet biztosító épületek rossz állapota a denevérállományokra is visszahat. Az épületek utóbbi évtizedben jellemző kivilágítása a hazai szakirodalom alapján is jelentős negatív hatással van az épületlakó denevérfajokra. 2016-ban is több épületben a denevérkolóniák megőrzése érdekében beavatkozásokat végeztünk, svájci támogatású futó pályázatunk során négy épületben javítottuk az ott élő denevérkolóniák helyzetét. Kisebb épület átalakításokkal tettük kedvezőbbé a jelenlegi élőhelyi adottságokat és az állományok rendszeres felmérését biztosító feltételeket.

A panelépületekben előforduló denevérfajokkal kapcsolatos problémákat rendszeresen kezeljük. A panelépületekben élő denevérfajok megszűnő szálláshelyeinek ideiglenes pótlására több ezer denevér befogadására alkalmas mesterséges denevértoronyt építettünk és a denevérek telelésére is alkalmas denevérodúkat helyeztünk ki.

A fajcsoport megőrzése a jelenlegi erdőgazdálkodási gyakorlat megváltoztatását igényli.

Nagyragadozók

2015 nyarán sikeresen dokumentáltuk a bükki farkasok szaporodását. Az esemény kapcsán igazgatóságunk számos média hír révén tudta népszerűsíteni a nagyragadozókat, az általuk végzett

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

ökológiai szolgáltatásokat. A 2016. évi terepi megfigyeléseink számának csökkenése a faj állományának csökkenését jelzik. Az állománycsökkenés oka jelenleg ismeretlen.

2016-ban a Bükk déli és nyugati lábánál a fokozottan védett farkasok problémákat okoztak a nem kellően felkészült állattartó telepeknél (örzés, technikai védelem hiánya, nem megfelelő dögkezelés). A környék hat gazdálkodóját a rendelkezésre álló kártalanítási keretből beszerzett, a nagyragadozók távoltartására is alkalmas villanypásztorok rendelkezésre bocsátásával segítettük. A gazdálkodókat a Kuvasz-Őr program munkatársa is felkereste, aki kuvaszkölykök ingyenes biztosításával segítette a gazdálkodók tevékenységét. Igazgatóságunk kiemelten kezeli a nagyragadozók védelmét, az őshonos kutyafajták funkcióban történő megőrzését, és a legeltető állattartás, mint a gyepék természetvédelmi kezelési módjának egységben történő fenntartását.

A barnamedve és hiúz ismert hazai élőhelyeire vonatkozó ismeretek az idén is néhány friss megfigyelési adattal bővültek.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

5.4.2. Fajmegőrzési tevékenységek ismertetése

Rövidítések magyarázata: V: védett; FV: fokozottan védett, Be: Berni Egyezmény, Bo: Bonni Egyezmény

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajmegőrzési terv	Védettség foka	Tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
1.	Túzok (<i>Otis tarda</i>)	Van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004	2016-ben csak a Hevesi-Borsodi- Síkon 5 tyúkot sikerült összesen felmérni költési időben. Elláttuk a fajmegőrzési tervben szereplő feladatokat. A LIFE program terhére megvásárolt földterületeken tűzokkímélő gazdálkodást folytatunk.
2.	Fekete gólya (<i>Ciconia nigra</i>)	Van MME	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN 10003 Hevesi Sík KMT HUBN 10004 Mátra KMT HUBN 10006 Nógrád megye	Az ismert költőállománya ebben az évben újra növekedett. A faj fészkelőhelyein kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését az illetékes természetvédelmi hatóságoknál.. Összesen 35 pár került felmérésre 2016-ban. 12 ismert költésből 30 fióka repült ki.
3.	Fehér gólya (<i>Ciconia alba</i>)	Van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsod-Abaúj Zemplén Heves Nógrád megyék települései, lakott területei.	Az áramszolgáltatóval együttműködve folytattuk az aktív védelmi tevékenységet, összesen 21 db került kihelyezésre. Ebben az évben 321 ismert fészkelőpár került felmérésre.
4.	Réti sas (<i>Haliaeetus albicilla</i>)		FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004 Kesznyéten KMT HUBN 10005	2016-ban tovább növekedett a 11 ismert revírből 4 pár költött sikeresen melyből 6 fióka repült ki sikeresen. . A faj fészkelőhelyein ebben az évben is kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését az illetékes természetvédelmi hatóságoknál.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajmegőrzési terv	Védettség foka	Tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
5.	Parlagi sas (<i>Aquila heliaca</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004 Kesznyéten KMT HUBN Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN 10003 Tardonai dombság Mátra KMT HUBN 1000610005	2016-ban az ismert revírek száma 53, az ismert 42 költésből 79 fióka repült ki. A Parlagi LIFE projekt lezárult ebben az évben. Fészkeőrzést, monitorozást végeztünk a faj védelme érdekében.
5.	Békászó sas (<i>Aquila pomarina</i>)	Európa Tanács	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN 10003 Tardonai dombság Mátra KMT HUBN 10006	2016-ban 13 költésből 10 sikeres költést ismertünk, melyekből összesen 10 fióka repült ki. A faj fészkelőhelyein 2016-ban is kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését. Egy példány adult hímét jeladóztunk a Bükk hegységben táplálkozóterület vizsgálat céljából.
6.	Kígyászölyv (<i>Circaetus gallicus</i>)	Nincs	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN 10003 Mátra KMT HUBN 10006 Nógrád Megye	Fészkelőállománya stabilnak mondható. 18 ismert revírből összesen 10 pár költött sikeresen. Ezeknél 10 fióka repült ki. A faj fészkelőhelyein kezdeményeztük erdészeti korlátozások elrendelését az illetékes természetvédelmi hatóságoknál.
7.	Kerecsensólyom (<i>Falco cherrug</i>)	Van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004 Kesznyéten KMT HUBN 10005	29 ismert revírből 25 helyen volt bizonyított költés. 15 pár költött sikeresen. Összesen 51 fióka repült ki ezekből a fészkekből. Négy fészeknél táplálékvizsgálatokhoz pedig kameracsapdát helyeztünk ki az ürge LIFE+ program keretében.
8.	Kékvércse (<i>Falco vespertinus</i>)	van	FV, Be, Bo, NATURA 2000, CITES	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004	Ismert költés 175 pár volt 27 költőtelepen. A fészkelőtelepeken folytattuk a színes gyűrűzést. Ebben az évben folytatódott a faj védelmét szolgáló LIFE+ program is.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajmegőrzési terv	Védettség foka	Tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
9.	Gyöngybagoly (<i>Tyto alba</i>)		FV, Be.	Borsod-Abaúj Zemplén Heves Nógrád megyék településein.	2016-ban újabb költőládákat gyártattunk és helyzetünk ki fajvédelem keretében.
10.	Uhu (<i>Bubo bubo</i>)	Nincs	FV,	Bükk hegység és peremterületei KMT (10003), Mátra KMT (HUBN 10006)	12 ismert fészkelő pár volt 2016-ban. Négy sikeres költésből öt fióka repült ki.
11.	Kuvik (<i>Athene noctua</i>)	Nincs	FV	Borsod-Abaúj Zemplén Heves Nógrád megyék	A fajvédelme érdekében költőládákat gyártattunk, és helyeztünk ki a működési területünkön.
12.	Urali bagoly (<i>Strix uralensis</i>)	nincs	FV, Be, NATURA 2000, CITES	Bükk hegység és peremterületei KMT HUBN 10003 Mátra KMT HUBN 10006	Állományfelmérés, adatgyűjtés történt működési területünk potenciális élőhelyein. 2016-ban 7 fészkelő párról volt adatunk.
13.	Vízirigó (<i>Cinclus cinclus</i>)	nincs	FV	Bükk hegység és peremterületei KMT (10003), Mátra KMT (HUBN 10006)	2016-ban nem volt ismert költési adata a fajnak.
14.	Fehérhátú fakopáncs (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	nincs	FV	Bükk, Mátra hegység, Tarnavidék, Karancs-Medves	Ebben az évben 48 revírt sikerült felmérni. A faj ismert élőhelyin korlátozást kezdeményeztünk az illetékes természetvédelmi hatóságnál.
15.	Szalakóta (<i>Coracias garrulus</i>)	Van MME	FV, Be, Bo, NATURA 2000	Borsodi Sík KMT HUBN 10002 Hevesi Sík KMT HUBN 10004 Kesznyéten KMT HUBN 10005	A költőállomány a Heves-Borsodi Síkon, Bükkalján és Kesznyétenben több mint 300 pár volt. 2016-ban 500 db új mesterséges odút gyártattunk le a LIFE projekt keretében és folyamatban van a kihelyezésük.
16.	Gyurgyalag (<i>Merops apiaster</i>)	Van MME	FV, Be, Bo	Borsod-Abaúj Zemplén Heves Nógrád megyék	2016-ban 48 ismert költőtelep volt a BNPI működési területén.
17.	Haris (<i>Crex crex</i>)	Nincs	FV	Borsod-Abaúj Zemplén Heves Nógrád megyék	Ebben az évben 86 revírt sikerült felmérni.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	A faj magyar és tudományos neve	Fajmegőrzési terv	Védettség foka	Tevékenység helyszíne	A tevékenység és az eredmények rövid ismertetése
18.	Piszdedenevér (<i>Barbastella barbastellus</i>)	nincs	FV, Be, Bo, NATURA 2000	Bükki Nemzeti Park Mátrai Tájvédelmi Körzet	Pályázati fejlesztés eredményeként a faj élőhelyeinek felderítettsége nagyságrendi emelkedést mutat az elmúlt évek tekintetében.
19.	Farkas (<i>Canis lupus</i>)	van	FV Be, NATURA 2000	Bükki Nemzeti Park	A Bükkben stabilan jelenlévő nagyragadozó állományát folyamatosan figyelemmel követjük.
20.	Anker-araszoló (<i>Erannis ankeraria</i>)	van	FV, NATURA 2000	Mátra, Bükk	A faj elterjedéséről, ökológiai igényeiről és életmódjáról új információkat sikerült gyűjteni, melyek hozzájárulnak a megbízható monitorozási módszerek kidolgozásához, és a faj hatékonyabb védelméhez. Az újabb ismeretek miatt aktuálissá vált a 2004-ben készített fajmegőrzési terv felülvizsgálata.
21.	Magyar tavaszi-fésűsbagoly (<i>Dioszeghyana schmidtii</i>)	Nincs	FV, NATURA 2000	Bükki Nemzeti Park	Az elmúlt évtizedben jelentősen gyarapodtak a faj életmódjával és elterjedésével kapcsolatos ismereteink. Továbbá a faj védelmét szolgáló kezelési javaslatok is megfogalmazásra kerültek. Ezért aktuálissá vált a fajmegőrzési terv elkészítése.
22.	Boldogasszony papucs (<i>Cypripedium calceolus</i>)	van	FV, NATURA 2000	Bükki Nemzeti Park	2016-ban megvalósult két helyszínen a faj élőhelyének kezelése (tisztítás, tájidegen fenyő eltávolítás).
23.	Mocsári kardvirág (<i>Gladiolus palustris</i>)	van	FV, NATURA 2000	Mátrai Tájvédelmi Körzet	Az élőhely kezelése 2016-ban is megvalósult.
24.	NATURA 2000 jelölő fajok felmérése	Nincs	V, NATURA 2000	Bükki Nemzeti Park Igazgatóság teljes működési területe	Tovább folytattuk a 2005-ben megkezdett munkát, amelynek célja a jelölő fajok összes eddigi előfordulásának felmérése, új előfordulások keresése. Ennek során számos új adata került elő a leánykökörccsin (<i>Pulsatilla grandis</i>), piros kígyószisz (<i>Echium russicum</i>), Janka-tarsóka (<i>Thlaspi jankae</i>), kiséfészkesz (<i>Cirsium brachycephalum</i>) fajoknak.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Védett fajok tekintetében működési területünket érintően az alábbi külső személyek, intézmények végeztek kutatásokat:

A faj magyar és tudományos neve	Védettség foka	Személy/intézet	A kutatás célja
<i>Alga, makrofiton, makroszkópikus gerinctelen és hafajok</i>	V/FV	MTA Ökológiai Kutatóközpont Balatoni Limnológiai Intézet	Közösségek vizsgálata, faunisztika
<i>Nagyfejű csajkó (Lethrus apterus)</i>	V	Debreceni Egyetem	Genetikai variabilitás, szaporodásbiológia, utódgondozás
<i>Vándorsólyom (Falco peregrinus)</i>	FV	Pilisi Természetvédelmi Egyesület	Gyűrűs és műholdas jelölés
<i>Gyöngybagoly (Tyto alba)</i>	FV	MME Heves Megyei Csoport/ Dr. Solti Béla	Fém lábgyűrűs jelölés
<i>Dunai tarajos gőte (Triturus dobrogicus)</i>	V	MTTM	Populációgenetikai vizsgálatok
<i>Foltos szalamandra (Salamandra salamandra), Barna varangy (Bufo bufo)</i>	V	MTTM	Filogeográfiai kutatások
<i>Szalakóta (Coracias garrulus)</i>	FV	Szegedi Tudományegyetem MME Bükki Helyi Csoport	Ürülék és tollminta gyűjtése genetikai vizsgálatok céljából. Gyűrűzés.
<i>Parlagi sas (Aquila heliaca)</i>	FV	MME	LIFE+ projekt keretében színes gyűrűs jelölések, jeladózás, táplálék és genetikai vizsgálat.
<i>Planária-fajok (Tricladida)</i>	NV/V	Pannon Egyetem, Fülep Teofil	Faunisztikai és ökológia vizsgálatok
<i>Denevér-fajok (Chiroptera)</i>	V/FV	MTTM Denevérgyűrűzési Központ Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület	Faunisztikai, ökológiai és populációgenetikai vizsgálatok
<i>Magyar szöcskegér (Sicista trizona)</i>	FV	Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület	Élőhelyhasználat
<i>Vidra (Lutra lutra)</i>	FV	Kaposvári Egyetem	Post mortem vizsgálatok

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

A **boldogasszony papucs** (*Cypripedium calceolus*) felsőtárkányi élőhelyen őrzés valósult meg 2016. májusában. A parasznyi és a mályinkai élőhelyen tovább folytatott az élőhely aktuális kezelési feladatait (tisztítás, tájidegen fenyő eltávolítás).

A mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*) lengyendi-galyai élőhelyén 2016-ban is elvégeztük az élőhely gyepkezelését. Az élőhely tisztassá történő átminősítése a körzeti erdőterv módosításával megtörtént.

Gerinces-zoológiai szempontból különösen jelentősek védett hegyvidéki területeink hegylábi szegélyei, melyek táplálkozó területként szolgálnak az erdős területeken költő veszélyeztetett fajoknak (például *parlagi sas*, *békászó sas*, *kígyászölyv*, *darázsölyv*, *feketególya*, *uhu*).

Hegyvidéki élőhelyeink változatosságának biztosítására az erdőterületek természetvédelmi szempontból megfelelő kezelése nyújthat biztosítékot. Mivel ezek túlnyomórészt állami erdészeti részvénytársaságok kezelésében, illetve magántulajdonosok és azok közösségi tulajdonában vannak, így számunkra a közvetett beavatkozás az eljáró hatóság számára megadott természetvédelmi javaslatban realizálódik. A körzeti erdőtervezésben való közreműködésünk során szorgalmaztuk a természetvédelmi szempontból is fenntartható erdőgazdálkodás bevezetését, a folyamatos erdőborítás melletti erdőhasználati modellt, amely sajnos a jogszabályi háttér változása miatt jelentős ellenállásba ütközött. Az erdőgazdálkodás középtávú terveinek véleményezésénél a fajmegőrzési programok által kidolgozott élőhely-védelmi javaslatokat is megpróbáljuk érvényesíteni. Az erdei életközösség diverzitásának hosszú távú, biztonságos megőrzése csak a fent említett gazdálkodási modell általános bevezetésétől várható.

Gerinces fajok megőrzésére kijelölt területeink másik meghatározó típusai síkvidéki agrár élőhelyeink. A gyakorlati védelmi programoknak köszönhetően egyes fajok a működési terület jelentős részén akár természetvédelmi szempontból degradáltak minősíthető agrár-területeken is előfordulnak. E területek egy részét a Natura 2000 területek Különleges Madárvédelmi Területek köré vettük fel, de más módon is (például fajmegőrzési programok kivitelezése, hatósági eszközök közvetett alkalmazása, az agrár-támogatási rendszer menedzsmentje) próbáltuk megőrizni.

Igazgatóságunk több fajmegőrzési program kidolgozásában, gyakorlati kivitelezésében is közreműködött, együttműködve más kutatóhelyekkel, társadalmi szervezetekkel.

A gerinces állatfajok védelme érdekében az alábbi védelmi feladatokat láttuk el:

Halak (*Pisces*): Elsősorban természetvédelmi kezelői tevékenységünk keretében számos kisvízfolyás halászati vízterületté nyilvánítása és víztestek halgazdálkodási terve egységes szempontrendszer szerint kerül megvalósításra, köztük országosan védett területek természetes halfaunájának megőrzésére tettünk javaslatokat. 2016-ban számos víztest halfaunisztikai vizsgálatára is sor került.

Kétéltűek

A korábban végrehajtott, vonalas létesítmények mentén végzett, kétéltűek védelmét szolgáló beruházások mellett a további problémás helyszínek felderítése is folyamatos.

Igazgatóságunk nemzeti parki törzsterületén jelentős számú kétéltű élőhely rekonstrukcióját végezte el, melynek elsősorban az alpesi götte állományok stabilizálása volt a célja. A kétéltűek megőrzését is szolgálja a svájci pályázatunk denevérélőhelyek fejlesztésével kapcsolatos ún. denevér számára létesített vizesélőhely-fejlesztések is.

Madarak

Veszélyeztetett madárfajaink védelme érdekében a fajmegőrzési tervnek és a korábbi gyakorlatnak megfelelően élőhely-kezelési, fejlesztési munkákat (fateleptetés, illetve korábbi telepítések megápolása), mesterséges fészkelőhelyek kialakítását (ragadozómadarak, baglyok, szalakóta, énekesmadarak), zsákmányállat védelmet, javasolt hatósági korlátozásokat, egyedi beavatkozásokat, az elektromos hálózaton történő védelmi munkákat, a sérült egyedek gyógykezelésével, repatriálásával kapcsolatos feladatokat végeztük. A tűzokálomány megőrzése érdekében a fajmegőrzési program szinte minden ajánlását alkalmaztuk. A faj lokális védelmi helyzetének javulását várjuk a befejezett KEOP-pályázatok vezeték kiváltási, földkábel fektetési projektjeitől.

Sérült, valamint későn kelt madarak gondozását a BNPI egri, valamint salgótarjáni (Baglyaskő) központjában, valamint az Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Területen állatorvos és közmunkaprogramban dolgozó személyek bevonásával végezzük. A sérült madarak kezelése érdekében szorososan együttműködünk a Miskolc Városi Vadasparkkal, a HNPI-vel, a Fővárosi Állat- és Növénykerttel valamint a Mályi Természetvédelmi Egyesülettel. A madarak beszállítását természetvédelmi őrszolgálatunk végzi. Madarak mentéséhez 2 db voliért adtunk át tartós használatra a Mályi Természetvédelmi Egyesületek.

2015-ben került befejezésre a „*Madarakra veszélyes 20 kV-os vezeték szakaszok madárbarát szigetelése a Dél-borsodi Tájegység területén*” és a „*Madarakra veszélyes 20 kV-os vezeték szakaszok madárbarát szigetelése a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi körzet területén*” elnevezésű projektet. A csaknem 670 millió Ft-os beruházás során igazgatóságunk a Dél-borsodi Tájegység területén mintegy 480 km hosszúságú, madárvédelmi szempontból veszélyes középvezetékű szabadvezeték hálózatot alakítottak madárbaráttá. A Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet 500 millió Ft-os beruházás során közel 480 km hosszú, még burkolatlan középvezetékű szabadvezeték-szakaszok madárvédelmi szempontból veszélyes vezetékének és oszlopelemeinek burkolása, átalakítása, cseréje történt.

A parlagi sas-védelme Magyarországon (Conservation of imperial eagles by managing human-eagle conflicts in Hungary) LIFE+ pályázat partnereként a hazai ragadozó madarakat, elsősorban a parlagi sast veszélyeztető egyik fő tényezőt, az illegális mérgezéseket kívánjuk visszaszorítani. A projekt része a hazai állomány folyamatos monitorozása amely elsődlegesen a fészkelőhelyek rendszeres ellenőrzéséből, madarak jeladózásából áll. Továbbá műfészek kihelyezése és veszélyeztetett fészek őrzése is része a programnak, az őszi-téli időszakban pedig az illegális mérgezések felderítése a cél. Ezt elsődlegesen az időszakos megtelepedési területeken végezzük, melyhez kutyás keresőegységet is használunk. 2016-ban zárult le a program, a tervezett akciókat igazgatóságunk teljes egészében megvalósította. A pályázat elérte célját, a mérgezések esetek száma a program kezdete óta drasztikusan lecsökkent, évente 0-1 esetet találtunk az elmúlt 3 évben.

Kékvércse védelme a Kárpát medencében (Conservation of Falco vespertinus in the Carpathian Basin) 2012 szeptemberében indult ez az 5 éves LIFE+ projekt, amely a kék vércse védelmét szolgáló területhasználati módszerek kidolgozását támogatja. A program kedvezményezettje a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület, a BNPI mint partner vesz benne részt. Az Igazgatóság a Dél-hevesi Tájegység egyik kiemelt jelentőségű közel 400 ha-os területén, 120 szürke marhával történő legeltetéses kezelést valósít meg. A projekt célja, hogy megvizsgáljuk, milyen legeltetési intenzitás és egyéb területhasználati módszerek (kaszálás, pihentetés, vizes élőhelyfoltok kezelése, stb.) alkalmazása mellett alakítható a terület a kék vércsek számára leginkább alkalmassá, miközben a gazdálkodás ökonómiai fenntarthatósága is biztosított marad. Ezek mellett a klasszikus védelmi tevékenységet is folytatni kívánjuk, ezek az állomány monitorozása, fészkelőládák kihelyezése, szárnyékerdők telepítése. A projekt eredményeit a természetvédelem mellett a gazdálkodók számára is hozzáférhetővé kívánjuk tenni, illetőleg olyan

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

példával szeretnénk szolgálni, ami a természetvédelem (hangsúlyozottan a kék vércse) és a földhasználók igényeinek is egyaránt megfelel.

Kerecsensólyom afterLIFE program keretében igazgatóságunk működési területén felmértük a faj fészkelőállományát. 2016-ban amely 29 revírben 14 sikeres költés volt, melyből összesen 51 fióka repült ki. A MAVIR-ral és az ÉMÁSZ-szal együttműködésben fészkelő ládákat helyeztünk ki a magasfeszültségű oszlopokon, az itt költő pároknál pedig közösen történtek meg a gyűrűzések, illetve a táplálékmaradvány gyűjtések.

Az igazgatóság működési területén üzemtervezett erdős területeken korábban kidolgozott irányelveknek megfelelően a fészkelő fokozottan védett madárfajok esetében az illetékes kormányhivataloknál kezdeményeztük a fészkelőhely körüli korlátozás elrendelését költési időben és azon túl is az élőhelyek megőrzése céljából. Továbbá ezeket az információkat tájékoztatásul megküldtük az illetékes erdészeti igazgatóságok számára is.

Emlősök

Denevérvédelmi vonatkozásban a barlangi állományok védelmét látogatási korlátozásokkal biztosítottuk. Erdei élőhelyeken élő fajok védelmét a fahasználati tervek véleményezése során beépített korlátozásokkal igyekeztünk megoldani, részben sikerrel. Panellakó denevéreink védelmével kapcsolatos teendőket igazgatóságunk évek óta rendszeresen végzi. A hatósági előírásokban tett kisebb szakmai javaslatainkkal a városi környezetben élő denevérállományok védelme is hatékonyabban végezhető, ellenőrizhető. Az épületek szigetelésével kapcsolatosan jelentős számú lakóingatlan került helyszínelésre.

Igazgatóságunk az SH/4/13 kódszámú, „*Erdei életközösségek védelmét megalapozó többcélú állapotértékelés a magyar Kárpátokban*” című pályázat egyik partnerszervezetként jelentős denevérvédelmi tevékenységet tervezett. A projektben résztvevő partnerek (BEKE, ANPI) denevérvédelmi munkáját igyekeztük maximálisan összehangolni. A mintavételek során jelentős mennyiségű adatot gyűjtöttünk, melyek alapvetően az igazolták, hogy a jelenleg védett természeti területeken folyó, vágásterülettel jellemezhető erdőgazdálkodási gyakorlat nem összeegyeztethető a fajcsoport erdei élőhelyeken előforduló tagjainak megőrzésével. A fahasználatok a denevéreket és élőhelyeiket közvetlen pusztítják. Az idős, összefüggő erdei denevérfajok számára minden egyes véghasználat egyértelműen csökkenti az élőhelyek kiterjedését, melyet a következő idősebb állomány kialakulásáig (mintegy 80-90 évig hatóan) megsemmisít.

A fajjal kapcsolatos ellenszenv csökkentése és objektív ismeretek továbbítása céljából 2016-ban négy alkalommal szerveztünk élőállatos farkasos bemutatót szerveztünk Horkai Zoltán részvételével.

A nagyragadozókkal kapcsolatos adatgyűjtés és monitoring folyamatos. A bükki farkasok megőrzése céljából számos technikai eszközt vásárolt igazgatóságunk (kameracsapdák, rádiótelemetriás eszközök). Az eszközök egy része már terepen, használatban van.

A faj folyamatos jelenlétének ténye indokoltá teszi a fajmegőrzési terv aktualizálását, valamint a gazdálkodók részéről esetlegesen a jövőben jelentkező konfliktushelyzetek megelőző jellegű, a faj élőhelyen maradását biztosító fajmegőrzési intézkedési rendszer mielőbbi kidolgozását. A jelenlegi szabályozási környezetben a farkas tartós megtelepedését követően populációinak fennmaradása csupán adminisztratív eszközökkel, aktív megőrzési lehetőségek hiányában nem lesz megoldható. A faj észlelhető nyári egyedszáma a vadászati szezon előrehaladásával csökkent. A társas vadászatok során az állománya részben szétszórodott, de az illegális kilövésesek sem kizárhatók.

Az észak-magyarországi nagyragadozók megőrzése érdekében a három illetékes nemzeti park szakmai egyeztetését kezdeményeztük az FM részvételével.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Ürge

Szirmabesenyőn egy kiemelt ipari beruházás területén állommentés történt, ami az egyik, működési területünkön található legnagyobb ürgeállományt érintette. Az állomány egy része áttelepítésre került. A jelenleg álló beruházás miatt az ürgeállomány egy része a már mentesített területen ismételten megtelepedett, így a mentesítést ismételni szükséges. Az ürgék a mentesített területről védett területen található gyepre kerültek áttelepítésre.

Magyar szöcskeegér (*Sicista trizona*)

A faj hazai állományának kiemelt kezelése érdekében rendszeres szakmai egyeztetés folyik a fajt kutató szakemberekkel (LIFE-projekt). A faj maradványállományának megőrzésében kulcsfontosságú az élőhelyek megfelelő kezelése.

Lepkefajok

Sztyeplepke (*Catopta thrips*): a faj életmódjával kapcsolatos fontos megfigyelés történt ebben az évben: a repülési időben (augusztus elején) találtuk a faj hernyóját. Ebből arra lehet következtetni, hogy nem egy éves fejlődésű a faj. Ez magyarázhatja azt a korábbi megfigyelést, miszerint nem lehet minden évben kimutatni a fajt egy adott élőhelyen. Lehetnek évek, amikor a kedvezőtlen körülmények miatt a hernyók nem tudnak vagy nem akarnak bebábozódni, hanem várnak egy kedvezőbb évre, és ilyenkor sok imágó kel ki, míg a kedvezőtlen években nagyon kevés (az észlelési küszöb alatt marad a faj).

Anker-araszoló (*Erannis ankeraria*): 2016-ban is folytattuk a 2012-ben elkezdett intenzív kutató, monitorozó tevékenységet. Ennek köszönhetően számos új, a korábbi irodalmi megállapításokat nem igazoló ismeretre tettünk szert, melyeket a 2015-ös jelentésben ismertettünk. Magyar tavaszi-fésűsbagoly (*Dioszeghyana schmidtii*): Az elmúlt évtizedben jelentősen gyarapodtak a faj életmódjával és elterjedésével kapcsolatos ismereteink a BNPI működési területén végzett kutatások révén. Ezeket felhasználva megfogalmaztunk a faj védelmét segítő kezelési javaslatokat is. Ezen új ismeretek birtokában érdemes lenne a fajmegőrzési terv előkészítését megkezdeni. A terv elkészültéhez még szükség lenne az ország más területein további kutatások elvégzésére.

5.6. Idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos gyakorlati tevékenységek

Erdei élőhely-rekonstrukcióként említhető a tájidegen, illetve termőhelynek nem megfelelő faállományok szerkezetátalakításos felújítása (beleértve a fahasználatot, a sikeres első kivitelt, a pótlást és az erdősítések ápolását is). Elsősorban elegendően nemes nyárasokat és akácokat kezelünk ezzel a viszonylag drasztikus módszerrel, mivel ezekben az állományokban az őshonos erdőállomány megjelenését csak nagyon hosszú időtávlatban tudnák a természetes folyamatok biztosítani.

A Nógrádi tájegység területén elsősorban parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) visszaszorítása történt meg a közmunkaprogram segítségével, a Mátrai tájegység területén japánkeserűfű-fajok (*Fallopia* spp.) kaszálása történt.

5.7. Génmegőrzés

Hortobágyi fekete racka

A hegyi rétek kezelését végző, egyúttal a racka génmegőrzésben is részt vevő ipolytarnóci és parádi racka juh állomány, melynek egy része törzstenyészet, az év kezdetén 54 egyedből állt. Év közben a tenyésztésre nem alkalmas egyedek egy részét értékesítettük. A szaporulat 11 egyed volt (9 jerke-, illetve 2 kosbárány, az utóbbi kettő azonban sajnos elhullott).

2016. december 31-i állapot szerint 49 fekete rackánk van, amelyek közül Ipolytarnócon 28 egyed, Parádon pedig 21 egyed található.

megnevezés	Nyitó állomány	Bekerülés			Kikerülés				Záró állomány
	2016.01.01	Szaporulat	Vásárlás	Átminősítés	Értékesítés	Vágás	Elhullás	Átminősítés	2016.12.31
tenyészanya	21	0	0	4	0	0	0	0	25
jerke	16	0	0	0	0	0	0	4	12
jerkebárány	0	9	0	0	0	0	0	9	0
Nőivarú	37	9	0	4	0	0	0	13	37
tenyészkos	3	0	0	2	1	0	0	0	4
egyéb kos	14	0	0	0	4	0	0	2	8
kosbárány	0	2	0	0	0	0	2	0	0
Hímivarú	17	2	0	2	5	0	2	2	12
Összesen	54	11	0	6	5	0	2	15	49

Ipolytarnóc	Db	Parád	Db
anya	16	anya	9
jerke	11	jerke	1
kos	1	kos	11
Összesen:	28	Összesen:	21

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Magyar szürke szarvasmarha

A tarnaszentmiklósi állattartó telepen tartott magyar szürke szarvasmarha állományunkkal a „Kék vércse védelme a Kárpát-medencében” c. LIFE+ projekt keretében egy közel 360 ha-os egybefüggő gyepterületet kezelünk, mely más állatfaj legeltetésére adottságai, illetve sajátos vegetációja miatt nem alkalmas. A magyar szürke marha gulya a 2016-os évet 119 egyeddel kezdte meg, mely az év második felében születő borjakkal 209 egyedre nőtt.

	Nyitó állomány	Bekerülés		Kikerülés			Záró állomány
	2016.01.01	Szaporulat	Vásárlás	Értékesítés	Kényszervágás	Elhullás	2016.12.31
üsző	107	0	0	0	2	1	107
borjú	3	44	0	0	0	0	44
Nőivarú	110	44	0	0	2	1	151
bika	3	0	0	0	0	0	3
bikaborjú	6	46	0	0	0	0	52
Hímivarú	9	46	0	0	0	0	55
Összesen	119	90	0	0	2	1	206

Kárpáti borzederes szarvasmarha

A veszélyeztetetté vált, hagyományos hármás hasznosítású szarvasmarha; a kárpáti borzderes, az érzékeny hegyvidéki gyepek természetvédelmi kezelésére és rehabilitációjára messzemenően alkalmas. Igazgatóságunk nagy örömmel vállalja föl e környezettel összhangban termelő, fenntartható módon tartható fajta újbóli meghonosítását lehetővé tevő génmegőrző tevékenységet. Parádi állattartó területünkre tehén és üszőállományunk párosításához az elmúlt évben egy központi lajstrom számmal rendelkező bikát szereztünk be, melynek 2016-ban 3 nő-, illetve 3 hímivarú utóda is született. Az év elején született többi borjú a 2015-ben már vemhesen érkező tehenek révén gyarapította állományunkat.

	Nyitó állomány	Bekerülés		Kikerülés			Záró állomány
	2016.01.01	Szaporulat	Vásárlás	Értékesítés	Kényszervágás	Elhullás	2016.12.31
tehén	4	0	0	0	0	0	10
üsző	6	0	0	0	0	0	3
borjú	3	4	0	0	0	1	3
Nőivarú	13	4	0	0	0	1	16
bika	0	0	1	0	0	0	1
bikaborjú	1	5	0	0	1	0	5
Hímivarú	1	5	1	0	0	0	6
Összesen	14	9	1	0	1	1	22

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Furioso-North Star ló

A 2015. január 1-től tulajdonunkba került és a Batúz-tanya Természetvédelmi Kezelési Központban tartott Furioso-North Star lóállomány révén 2016-ban is igen hatékonyan tudtuk megvalósítani a BMTK kiemelt természeti értéket képviselő gyepeinek kezelését, miközben e sportban-, katonai-, illetve mezőgazdasági használatban elvülhetetlen érdemeket szerzett hagyományos magyar fajta genetikai állományának a megőrzését is szakszerűen biztosítjuk. 2016 – ban negyvenkét, –köztük kevés utóddal bíró kanca családokból származó - kancát fedeztettünk két, magas genetikai értéket és ritka ménvonalakat képviselő ménnel, a csikók születése 2017 tavasz folyamán várható. Az állomány létszáma az év zárásakor a következőképpen alakult: Kanca: 45, kancacsikó: 15, mén: 9, méncsikó: 5, herélt: 12 egyed.

	Nyitó állomány	Bekerülés		Kikerülés			Záró állomány
	2016.01.01	Szaporulat	Vásárlás	Értékesítés	Kényszervágás	Elhullás	2016.12.31
kanca	0	0	0	0	0	0	45
kanca csikó	0	4	0	0	0	0	15
Nőivarú	56	4	0	0	0	0	60
mén	0	0	0	0	0	1	9
mén csikó	0	1	0	0	0	0	5
Hímivarú	26	1	0	0	0	0	26
Összesen	82	5	0	0	0	1	86

Nóniusz ló

A Batúz-tanyába 2015-ben vásárolt 2 befogolt Nóniusz lovat a Furioso NS lovaink fogatos kiképzésben használjuk. A fajta tenyésztését Igazgatóságunk nem tervezi.

	Nyitó állomány	Bekerülés		Kikerülés			Záró állomány
	2016.01.01	Szaporulat	Vásárlás	Értékesítés	Kényszervágás	Elhullás	2016.12.31
kanca	2	0	2	0	0	0	2
kanca csikó	0	0	0	0	0	0	0
Nőivarú	2	0	2	0	0	0	2
mén	0	0	0	0	0	0	0
mén csikó	0	0	0	0	0	0	0
Hímivarú	0	0	0	0	0	0	0
Összesen	2	0	2	0	0	0	2

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Magyar merinó juh

A Dél-borsodi Tájegységben a természetvédelmi értékeinek védelme érdekében bizonyos legelő területek megfelelő kezelését juh állomány legeltetésével végezzük. Az Igazgatóságunk által 2015-ben a két vezető tenyésztőtől beszerzett 150 db, legnagyobbbrészt „A” minősítésű származási lappal rendelkező jerkéhez 2016-ban 3 pedigrés tenyészkest vásároltunk, ugyancsak a két nukleusz tenyészet egyikéből. A nyár folyamán az időközben anyává minősített jerek párósítása megtörtént, így november - december hónapban 23 anyától 27 bárány született, melyeket árubáránként értékesítünk.

megnevezés	Nyitó állomány	Bekerülés			Kikerülés				Záró állomány
	2016.01.01	Szaporulat	Vásárlás	Átminősítés	Értékesítés	Vágás	Elhullás	Átminősítés	2016.12.31
tenyészanya	0	0	0	150	0	0	4	0	146
jerké	0	0	0	0	0	0	0	0	0
jerkébárány	0	15	0	0	0	0	1	0	14
Nőiivarú	150	15	0	150	0	0	5	150	160
tenyészkos	0	0	3	0	0	0	0	0	3
egyéb kos	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kosbárány	0	12	0	0	0	0	1	0	11
Hímivarú	0	12	3	0	0	0	1	0	14
Összesen	150	0	150	0	0	0	0	0	174

Magyar tarka szarvasmarha

Igazgatóságunk a Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet természetvédelmi célú legeltetéses kezelésének diverzifikálása céljából úgy döntött, hogy a legelő állatállományt hústípusú magyar tarka szarvasmarhával egészíti ki. Ennek érdekében egy neves tenyésztő állományából 2016 augusztusában 44 db üszőt vásároltunk, melyek továbbtenyésztésével az állományt a jövőben kb. 150 egyedre kívánjuk fejleszteni.

	Nyitó állomány	Bekerülés		Kikerülés			Záró állomány
	2016.01.01	Szaporulat	Vásárlás	Értékesítés	Kényszervágás	Elhullás	2016.12.31
üsző	0	0	44	0	0	1	43
borjú	0	0	0	0	0	0	0
Nőiivarú	0	0	44	0	0	1	43
bika	0	0	0	0	0	0	0
bikaborjú	0	0	0	0	0	0	0
Hímivarú	0	0	0	0	0	0	0
Összesen	0	0	44	0	0	1	43

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Ősi magyar kutyafajták tartása és tenyésztése

Igazgatóságunk 2016-ban is részt vett az őshonos magyar kutyafajták génmegőrzési programjában. A programhoz kapcsolódóan az alábbi egyedeket tartjuk, tenyésztésüket 2017-től tervezzük.

Ssz.	Fajta	Kennel név (hívó név)	Ivar	Születési idő	Szín	Tartási hely	Megjegyzés
1.	<i>komondor</i>	Beremendi-Bundás Ulrika (Bundás)	szuka	2015.06.11	fehér	Parád állattartó telep	Tanya őrzés
2.	<i>komondor</i>	Andaházi Tanyák öre Fürge (Fürge)	kan	2015.07.10	fehér	Batúz-tanya	Tanya őrzés
3.	<i>mudi</i>	Csehül Csaholó Bankó (Cifra)	kan	2015.04.25	cifra		Juhterelés
4.	<i>mudi</i>	Gulakuti Irgum Burgum Bögöly (Bögöly)	szuka	2014.10.10	fekete	Parádi állattartó telep	Szarvasmarha és juhterelés
5.	<i>mudi</i>	Királytanyai Észak (Böbe)	szuka	2015.06.06	fakó		
6.	<i>mudi</i>	Királytanyai Gerle (Gerle)	szuka	2009.12.23	fekete		
7.	<i>mudi</i>	Királytanyai Virág (Bojka)	szuka	2012.10.10	cifra		
8.	<i>puli</i>	Viharsarok Pusztá Vitéz (Pamacs)	kan	2013.03.27	fekete	Ipolytarnóc	Bemutató
9.	<i>puli</i>	Szép-Apáti Fény (Fény)	szuka	2015.05.09	fekete		
10.	<i>puli</i>	Fénybojtáros Ákos (Ákos)	kan	2004.06.06.	fehér	Ipolytarnóc	Bemutatósi célból.

5.6.1. Génmegőrzési tevékenységek ismertetése állatok esetében (nukleusz állományok)

2016 –ban a Dél-borsodi Tájegységben átadott Batúz-tanya Természetvédelmi Kezelési Központban folytattuk a Furioso-North Star lófajta genetikai állományának fenntartását. Ennek keretében a Furioso-North Star Országos Lótenyésztő Egyesülettel kialakult kapcsolatunk felhasználásával 2016. évtől kezdődően célpárosításokat hajtottunk végre. A génmegőrzési programunk keretében ritka, néhány esetben csak a mi állományunkban fellelhető származási vonalak állományának stabilizálása a célunk.

Jelenleg a fajta törzskanca állományának 20%-a, törzsmén állományának 10%-a található a tenyészetünkben.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

A Batúz-tanyára a loállományunk mellé 2016-ban beszereztünk 44 egyed őshonos magyar tarka szarvasmarha növendék üszőt, valamint a veszélyeztetett mezőgazdasági fajtakörbe tartozó nőivarú merinóállományunkba kosokat állítottunk be, megkezdve ezzel a tenyésztési tevékenységet.

Az őshonos hortobágyi fekete rackajuh állományunk törzstenyésztésen kívüli részét Parádról Ipolytarnócra helyeztük át továbbtartásra, valamint itt van lehetőségünk a fajta bemutatására és megismertetésére.

A tarnaszentmiklósi magyar szürke szarvasmarha állományunk teljes létszáma átlépte a 200-at, a gulya 95 százalékban fajtatiszta egyedekből áll. Célunk, hogy olyan fajtatiszta tenyész állományt hozzunk létre, amelynek utódai jó minőségi alapanyagot jelentenek majd a tenyészállat értékesítésben. A 2016-os évet 107 anyatehénnel zártuk, létszámukat a jövőben 150-re szeretnénk növelni, tenyésztési tevékenységünket ennek megfelelően végeztük az év során.

Parádon a 2016 elején vásárolt kárpáti borzderes szarvasmarha bikánktól év végére 6 egyed fajtatiszta borjú született. A hegyi legelők eltartó képességének függvényében az ottani állomány minimális növelését tervezzük. A fajta elismertetése jelenleg is folyamatban van.

Az nemzeti parkok ősi magyar kutyafajták génmegőrzésére irányuló tevékenységéről szóló döntés alapján Igazgatóságunk a puli fajta tenyésztésében vállalt feladatokat.

Ipolytarnócon törzskönyves pulikat, a többi állattartó telepünkön komondorokat és mudikat szintén tartunk a pásztoroló legeltetés feladatának ellátására. Mivel az említett fajtákban több, kiváló küllemű és a gyakorlati feladok végrehajtása során is bevált egyed is rendelkezésünkre áll, 2017-ben tervezzük ezek tenyésztését is.

5.6.2. Génmegőrzési tevékenységek ismertetése növények esetében

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság kezelésében lévő génmegőrző kertek

1. Tiszababolna: Szili-erdei erdészház (Borsodi Mezőség TK)

Kiterjedése: 0,7 ha

Létesítésének időpontja: 2013.

Létesítésének célja: a dél-borsodi régió hagyományos gyümölcsfajtáinak ex-situ megőrzése.

Fajták: 43 fajta.

Alma: sóvári, booscopi szép, jonatán, csörgő alma, nyári fontos, húsvéti rozmaring, továbbá 13 még nem vagy bizonytalan határozású fajta.

Körte: búzás körte, bosc kobak, vilmos, nyári kármán, jegenyekörte (Hardenpont téli vajkörte), kisasszony körte, továbbá 10 még nem v. bizonytalan határozású fajta.

Egyéb: 4 cseresznye, 4 szilvafajta.

Rövid leírás: A Szili-erdészház egykori kertjében hagyományos gyümölcsfákból álló fajtagyűjtemény és szaporítókert van kialakítás alatt. Ebben a fajtagyűjteményben a Dél-Borsodban található régi gyümölcsfajtákat szaporítjuk. Középtávú célunk, hogy bemutathassuk - egy tanösvény és látogatóközpont formájában -, milyen virágzó gyümölcsészet folyt itt a Tisza mellett még pár évtizeddel ezelőtt.

2. Borsodszentgyörgy: Palinai gyümölcsös. (Tarnavidéki TK)

Kiterjedése: 13 ha

Leírás: Meghatározóan jonatán ültetvény, amelyben 1-2 renet fajta is található. A fák idősök, állapotuk rossz, illetve nagyon rossz, termésük erősen alternál.

KEOP forrásból helyreállításra került a gyümölcsor gyepfelszíne, amelynek fenntartási munkái saját géppel végeztük a 2016. évben. A gyümölcsöst szintén a pályázati forrásból körbekerítettük, a kerítés mellé galagonya sövényt telepítünk az egykori állapotnak megfelelően. A kidőlt, hiányzó fákat régi fajtájú csemetékkel pótoltuk.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Az Igazgatóságunk kezelésében lévő rekonstruált szórványgyümölcsösök:

1. Eger: Ostoros-völgy

Kiterjedése: kb. 6 ha

Leírás: KEOP forrásból történt meg a rekonstrukció. Jelenleg néhány idős gyümölcsfa található területen: bacsa körte (3 fa), ismeretlen körtefajta (4-5 fa) sóvári alma (1 fa), kanadai renet (1 fa), ismeretlen, magról kelt almák (5-6 fa) besztecei jellegű szilva (30-40 fa), dió idős magról fái (2-3 fa), cseresznye idős magról kelet fái (10-12 fa), konstantinápolyi jellegű birs (8-10 sarjtelep idős egyedekkel), házi berkenye (1 fa). Telepítésre került 400 db bereczki és konstantinápolyi birs, körte (28 db – kálmán, árpával érő, Liegle-vaj, Favréné), alma (58 db – batul, sóvári, fahéj, húsvéti rozmaring, aranyparmen, fontos), szilva (112 db besztecei, ageni, bódi, debreceni muskotály), cseresznye (2 db szomolyai).

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság egyéb génmegőrző tevékenysége:

1. Bükk-vidéken található régi fajták szaporítása

Jelenleg körülbelül 600 db almacsemetével rendelkezünk az alábbi fajtákból:

parker pepin, Entz rozmaring, húsvéti rozmaring, batul, jonathan, bauman renet, sóvári, téli aranyparmen, fontosalma, egri piros, boskooppi szép, delicious, bismark alma, hercegnő alma, sikulai, nagyasszony alma (nyári piros kálvil), sárga szépvirágú és további 5-6, eddig nem azonosított fajta. Kb. 30-40 db körte: kármán körte, zöldmagdolna, Favréné, Liegle-vajkörte, Paris körte, gyöngyörte, bacsa.

2. Szaporított fajták örökbeadási programja:

A nemzeti park által szaporított fajtákból magánszemélyeknek 1-2 db-ot, közintézményeknek, egyházi intézményeknek megegyezés szerinti mennyiségben adunk át oltványokat. Az oltványok átadását olyan feltételekhez kötjük, amelyek biztosítják a megőrzésüket és a nemzeti park „ellenőrzési jogát” a helyes kezeléssel kapcsolatban. Jelenleg templomkertekbe (Bér - evangélikus, Markaz - katolikus, Noszvaj – református templomok), iskolákba, óvodákba (Eger, Füzesabony), tájházakhoz (Mezőkövesd), szakiskolai tangazdaságba (Egri Kereskedelmi és Mezőgazdasági Szakközép- és Szakiskola), nemzeti park kezelésében lévő tanyák, épületek kertjeibe, Északerdő Zrt. bekényi bemutatókertjébe és magánszemélyeknek adunk át oltványokat.

Nemzeti parki területen lévő Északerdő Zrt. vagyonkezelésében lévő terület: Kács, Békaháza: 8-10 régi körtefajta és 6-8 régi almafajta körülbelül 100 öreg fával

Egererdő Zrt. által kezelt, Tarnavidéki TK részét képező Arló: Ivánkai vadász kastély almáskertje: 10-12 régi almafajta: boskooppi szép, Bismark alma, delicious, hercegnő alma, batul, fehér téli tafota, Simonffy piros és 3-4 meg nem határozott fajta.

Mónosbél, önkormányzati tulajdonú, helyi védelemre javasolt almáskert. 35-40 fa, batul, nyári piros kálvil, sárga szépvirágú, sikulai, Entz-rozmaring, aranyparmen, hercegnőalma, sóvári, jonatán, fontos és 1-2 azonosítatlan fajtával.

5.7. Erdőterületek, erdőgazdálkodás

5.7.1. Nem saját vagyonkezelésben lévő védett vagy Natura 2000 erdőterületek

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

A védett és Natura2000 területeken található erdőtervezett erdőterületekkel és a fásításokkal kapcsolatos eljárásokban adatszolgáltatás, ill. belföldi jogsegély keretében tájékoztattuk az illetékes erdészeti és természetvédelmi hatóságokat az eljárásokban érintett terület természeti értékeiről, valamint a javasolt korlátozásokról. Az eddigi gyakorlatnak megfelelően 2016-ben is minden, az Igazgatóság működési területén található védett erdőterületet érintő hatósági/szakhatósági engedélyhez adtunk szakvéleményt. A több szervezet együttműködését igénylő eljárások miatt jellemzően 5 napos ügyintézési határidővel kell dolgoznunk, ami nem teszi lehetővé előírásaink megfelelő kidolgozását, ill. adataink – ügyvel kapcsolatos – rendszerbe foglalását.

A természetvédelmi hatóság helyett képviseltük a természetvédelmi érdekeket a Lillafüredi és a Felsőtárkányi körzet erdőtervezése során (ez utóbbi még jelenleg is folyamatban van). Az erdőtervi tárgyalásokon a legnagyobb probléma az, hogy az írott jogszabályokban foglaltak nem tudnak a gyakorlat részévé válni. A jelenlegi gyakorlat szerint ugyanis az erdészeti hatóság – minimális eltéréssel – ugyanazokat a szabályokat alkalmazza a védett erdőterületeken történő erdőgazdálkodás megtervezése során, mint a gazdasági erdőkben. Amennyiben a természetvédelem szervezete olyan korlátozásokat szeretne bevezetni, amelyek ettől jelentősen eltérnek – ám a tartamos gazdálkodást nem veszélyeztetik (pl.: folyamatos erdőborítást biztosító gazdálkodási módszerek üzemi szintű bevezetése) –, azt nem vezetik át az erdőterven arra hivatkozva, hogy nincsenek adatok, amik az adott erdőterület unikális voltát bizonyítanák. Eközben elfeledkeznek arról, hogy az Erdőtörvény szerint a védett erdőkön történő gazdálkodás célja a természetvédelem, és a gazdasági célú gazdálkodás csak olyan módon és mértékben gyakorolható, ami ezt a célt nem befolyásolja. Azaz: az erdészeti hatóságnak, ill. az erdőgazdálkodóknak kellene olyan adatokat, ill. tényeket bemutatni, amik bizonyítják, hogy az általuk javasolt beavatkozások nincsenek hatással a terület védett természeti értékeire. Amíg e témában nincs változás, addig nem várható, hogy a természetvédelem szempontja érvényesüljenek az erre kijelölt erdőterületeken.

5.7.2. Saját vagyonkezelésben lévő erdőterületek kezelése

Az erdőkezelési tevékenységünk során az elsődleges célunk a természetes erdei élőhelyek és az élőhelyi elemek, illetve a kompozicionális összetétel fenntartása, állapotának javítása és/vagy rekonstrukciója.

Élőhely-fenntartást az erdőszerkezet-átalakítások második fázisában, a természeteshez közelítő fafajösszetétel megőrzésével végzünk, amit az ápolási tevékenységekkel érünk el.

Erdei élőhely-fejlesztést tudatos erdőkezeléssel a nevelővágások, szálalóvágások, valamint egyéb termelések során valósítottunk meg összesen 55,76 ha területen. A fahasználatok jelölése során a hagyományos, sematikus erdőkép kialakítása helyett a hiányzó strukturális és kompozicionális elemek megjelenése érdekében történt a beavatkozás. A garábi Varjú-bércen természetvédelmi erdőkezelés során ilyen erdőszerkezet javítását célzó beavatkozásokkal (léknyítás, alsósintű fák, ritka elegyfajok, illetve nagyobb méretű faegyedek stb. megsegítésével) egyidőben - az MTA ÖKBI kutató csoportjával közösen - speciális erdei mikroélőhelyek kialakítását is megkezdtük, mintegy 34,31 ha-os erdőtömbben. Elsősorban a holtfához kapcsolódó erdei élőlénycsoportok, valamint az odúlakó gerinces állatok számára alakítottunk ki mikrohabitatokat. A területen a vácrátóti munkacsoport monitoring tevékenységet is végez, ezáltal az eredmények kimutathatóvá válnak. A későbbiek során más élőlénycsoportok (pl. herbivor rovarfajok) életfeltételeinek a megteremtését is tervezzük elvégezni.

Az elmúlt évben több erdei tisztás, kopár helyreállítása (elsősorban akácmentesítése) is megtörtént, amely tevékenységet 2017-ben is folytatni fogunk. Ezzel a zárt erdőtömbökön belül olyan nyitott foltok, valamint a nyitott foltok és a zárt erdőterületek közötti átmeneti zónák keletkeznek, amelyek számos védett-, illetve Natura 2000 jelölő faj számára biztosíthatják a megtelepedést.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Az előbbieket mellett a Svájci Alap támogatásával a Gyöngyösi Sár-hegy TT területén tovább folytattuk az állomány alatti őshonos újulatra alapozott lékes felújítások kivitelezését elegyes tölgyes és fenyves állományokban. A 2016-os évben a lékek közötti beavatkozások, valamint a kiválasztott lékek vadvédelmi kerítéseinek a kivitelezése történt meg.

Lakossági bejelentésre reagálva, valamint tanösvényeink biztonságos üzemeltetése okán több erdőrészletben kellett veszély elhárítása miatt erdőtervtől eltérő fahasználatot kérnünk az erdészeti hatóságtól.

A saját vagyongazdálkodásban lévő erdőtervezett területen bejegyzett erdőgazdálkodóként 4.659,30 ha kiterjedésű területet kezelünk, amelyből a faállománnyal borított terület 4.387,20 ha. Az egyéb részletek (tisztás, nyiladék, út, erdei vízállás, vízfolyás stb.) területe 281,10 ha-t tesz ki. Ezek az erdők 7 tájegységben, 5 megyében és összesen 62 községhatárban találhatóak. Az erdőterületek üzemmód szerinti megoszlását az alábbi táblázat szemlélteti

Üzemmód	Vágásos	Szállaló	FANE	Átalakító	Összes:
Terület(ha)	1783,48	448,01	837,80	1308,91	4387,20
Megoszlás(%)	40,65	10,21	19,10	29,84	100,00

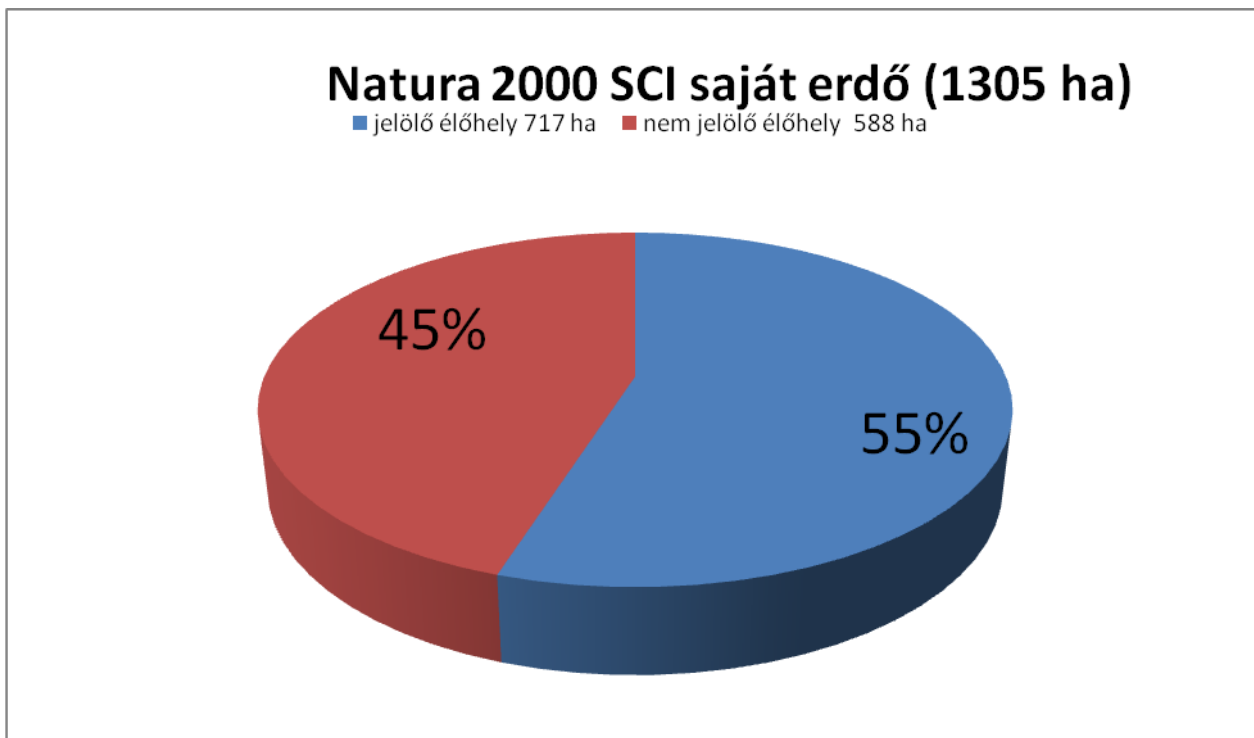
A zömében őshonos fafajok alkotta termőhely honos erdőállományok területfoglalása mintegy 67%, míg az idegenhonos, illetve termőhely idegen faállománytípusok 33%-ot tesznek ki. A leginkább jellemző őshonos faállománytípusok a cseresek, gyertyános-tölgyesek, kocsánytalan tölgyesek, bükkösök, gyertyánosok, míg az idegenhonosok közül legnagyobb arányban az akácok, nemes nyárasok és az erdei fenyvesek vannak jelen. Területi arányuk ugyan kevésbé szembetűnő, azonban kiemelt természetvédelmi jelentőségük miatt említést érdemelnek pl. a Tarna - Lázberci TK területén is megtalálható patak menti égeresek, vagy a Dél-Hevesi Tájegységben található lösztölgyes, a „Kerecsendi-erdő”. Ezek a kiemelt értékek erdőkezelés szempontjából is különleges területek.

A 2016-os évben területvásárlás folytán tovább növekedett az Igazgatóság vagyongazdálkodásában lévő erdőterületek nagysága, amelyekre az erdőgazdálkodóként való bejelentkezés részben megtörtént, részben folyamatban van

Az erdőterület termőhelyi- és faállományviszonyai rendkívül változatosak. Termőhelyi viszonyok tekintetében szinte valamennyi, fásszárú vegetáció életfeltételeit biztosító termőhelytípus-változat jelen van.

A saját vagyongazdálkodásban lévő erdőterületeink közel 1/3-ad része a Natura 2000 hálózat részeként Különleges Természetmegőrzési Terület, amelyből mintegy 717,0 ha a különböző jelölő élőhelyek térfoglalása. Ezek az élőhelyek az alábbiak:

- 9130 - Szubmontán és montán bükkösök
- 91EO - Puhafás ligeterdők, éger- és kőrisligetek, illetve láperdők
- 91GO - Pannon gyertyános-tölgyesek
- 91HO - Pannon molyhos tölgyesek
- 91IO - Euro-szibériai erdőssztyepp tölgyesek
- 91MO - Pannon cseres-tölgyesek

Mag- és csemetetermelés

A 2016-ös évben a korábbi időszakban kipróbált és bevált, erdészeti szaporítóanyag termelésével foglalkozó vállalkozóktól szereztük be az erdőfelújítások első kiviteléhez és pótlásához a szükséges mennyiségű és minőségű, származási igazolással ellátott magot, illetve csemetét. A későbbiekben meg kell találnunk a módját, hogy a védett területeken folytatott erdei élőhely-rekonstrukció során a ritka fa- és cserjefajokat (amelyeknek szaporítóanyaga nehezen, vagy nem beszerezhető a piacon) vissza tudjuk vinni az eredeti termőhelyeikre, elsősorban azokba az edafikus társulásokba, amelyek jellemzően véderdők, illetve az idegenhonos fafajú faállományok szerkezet-átalakításaiba.

Erdőfelújítás, erdőtelepítés, erdőművelés

2016. évben a tavaszi és nyári időszak folyamán az erdőterületeinken a legsürgetőbb erdőművelési munkák (talaj előkészítés, ültetés, ápolás, pótlás stb.) elvégzése megtörtént. Elsősorban a korábbi szerkezetátalakításokban keletkezett erdőfelújítási kötelezettségeink teljesítése volt az elsőrangú feladat, illetve ezek ápolása. Saját gépüzemet a Dél-Borsodi Tájegységben lévő szerkezetátalakításos erdőfelújításainkban használtunk a sorközi ápolások kivitelezéséhez. Antonio Carraro munkagéphez kapcsolt szárzúzóval 17 ha, valamint Irus Deltrak önjáró rézsúkasza segítségével 18 ha ápolási tevékenységet végeztünk el. Közmunka program keretében foglalkoztatott munkások kézi ápolást (27 ha), valamint pótlást végeztek az erdősítésekben. 2016-ban hátralékos erdőfelújításunk 0,31 ha-on volt (Tiszabábolna 1 J). A mesterséges erdőfelújításokban (I. kivitelek) - a természetvédelmi célok megvalósulása érdekében – a szokásos 1-2 helyett 3-6 féle őshonos elegy fafajt alkalmaztunk.

Az élőhelyeket erősen degradáló vadállomány károsító hatása miatti védekezést a mesterséges erdősítések, valamint a lékes természetvédelmi beavatkozások egy részénél vadkárelhárító kerítés, illetve villanypásztor építésével oldottuk meg.

Az őszi erdősítési időszakot a csemetebeszerzés problémái és a korán beköszöntő erős és tartós fagyok miatt sajnos nem tudtuk kihasználni.

Erdőkezelés, fahasználat

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

1. Dél - Borsodi TE:

- Erdősítések ápolása (Tizadob, Tizakeszi, Mezőcsát, Tizadorogma, Tizabábolna, Szentistván) – 110 ha
- Mesterséges erdőfelújítás első kivitele és a szükséges talajelőkészítés (nemes nyár szerkezet-átalakítások puhafás- és keményfás ligeterdőkkel) (Tizadob, Tizakeszi) – 10 ha
- Erdősítések pótlása (Tizadob, Mezőcsát, Tizakeszi) – 8 ha
- Befejezett erdősítés (Tizadob) – 2,86 ha
- Nemes nyár és akác tarvágásos szerkezet-átalakítás (Tizabábolna, Tizakeszi) – 5,47 ha
- Faállomány nevelési munkák (Tizadorogma) – 3,93 ha

2. Nógrád - Ipoly TE:

- Erdősítések ápolása (Sámsonháza, Kisterenye, Felsőtold, Ipolytarnóc, Salgótarján) – 30,49 ha
- Pótlások (akác és fenyő szerkezet-átalakítások őshonos kemény lombos erdőkké) (Ipolytarnóc, Sámsonháza, Salgótarján) – 1,64 ha
- Faállomány nevelési munkák (Ipolytarnóc, Salgótarján, Karancsalja, Somoskőújfalu, Garáb) – 33,22 ha
- Egyéb részlet rendeltetés szerinti állapotának visszaállítása (Ipolytarnóc) – 1,43 ha

3. Nyugat - Bükki TE:

- Pótlások (akác szerkezet-átalakítások őshonos kemény lombos erdővé) (Felsőtárkány) – 0,50 ha
- Egyéb részlet rendeltetés szerinti állapotának visszaállítása (Cserépfalu, Felsőtárkány) – 1,80 ha
- Erdősítések ápolása (Bükkzsérc, Felsőtárkány, Cserépfalu) – 11,09 ha
- Faállomány nevelési munkák (Felsőtárkány, Bükkzsérc, Bélapátfalva) – 14,94 ha

4. Kelet - Bükki TE:

- Mesterséges erdőfelújítás első kivitele és a szükséges terület előkészítés (akác szerkezet-átalakítás elegyes tölgyessé) (Cserépváralja) – 3,34 ha
- Erdősítések ápolása (Cserépváralja) – 6,68 ha
- Faállomány nevelési munkák (Cserépváralja, Kisgyőr) – 2,00 ha
- Akác tarvágásos szerkezet-átalakítás (Cserépváralja) – 1,00 ha
- Vadkárrelhárító kerítés építése (Cserépváralja) – 1000 fm

5. Dél - Hevesi TE:

- Erdősítések ápolása (Tarnaszentmiklós, Poroszló, Kerecsend) – 15,63 ha
- Pótlások (Kerecsend) – 0,80 ha
- Akác tarvágásos szerkezet-átalakítás (Kerecsend) – 0,37 ha

6. Mátrai TE:

- Faállomány nevelési munkák (Gyöngyös) – 3,01 ha

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Az elvégzett erdőművelési és fahasználati munkák összesítő táblázata

Munkaművelet	Terület (ha)	Erdőterületről kihozott faanyag (nettó m ³)	Kitermelt faanyag (bruttó m ³)
Erdőfelújítások ápolása vállalkozóval*	109,44	-	
Erdőfelújítások ápolása saját gép*	55,88	-	
Terület előkészítés* (talaj előkészítés, tuskózás, cserjeirtás, stb.)	14,17	-	
Mesterséges erdőfelújítás első kivitele (idegenhonos faállományok őshonos fafajú erdővé történő átalakítása)**	14,39	-	
Pótlások (idegenhonos faállományok őshonos fafajú erdővé történő átalakítása)**	6,14	-	
Véghasználat (NNY és akác tarvágás)	6,84	1500	1750
Faállomány nevelés (TI, TKGY, NFGY, SZV, ET)	62,11	1000	1350
Összesen:	-	2500	3100

* halmozott terület munkaműveletenként

** egyszeres terület (padkázás, tányérozás, csemeteültetés)

A tervezet bruttó 6.300 m³ kitermelendő fatömegből összesen így csak 3.100 m³ realizálódott, melynek oklái a következők:

1. Kedvezőtlen időjárási körülmények (sáros, átázott talaj) miatt a Dél-borsodi Tájegységünkben maradtak el fakitermelések, így például egy 1.000 m³-es nevelővágás, illetve Tiszakesziben egy 900 m³ részterületes tarvágás.

2. A fapiacon az általunk kínált választék értékesítése jelentős nehézségekbe ütközik:

- közel 1.000 m³ kijelölt lucfenyőnk maradt lábon, mert nem volt rá megfelelő kereslet
- az akác termelésekből csak a tűzifa választékot lehet eladni, magasabb értékű választékra csak tűzifa áron lenne igény, így ezek termelését elhagytuk (Salgótarjánban 300 m³ nevelővágás).

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

5.8. Vadászterületek, vadgazdálkodás

No.	Vadászterület megnevezése (ahol az Igazgatóság a vadászatra jogosult)	Kiterjedése (nettó vadászterület ha)
1.	Nógrád megyei 12-552010-4-3-0 sz. vadászterület Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Ipolytarnóci Ósmaradványok Természetvédelmi Terület	499
2.	Borsod-Abaúj-Zemplén megyei 05-653310-4-3-0 sz. vadászterület Dél-borsodi Földtulajdonosi Közösség /az igazgatóság a tulajdonosok külső képviselője/	23.533
Összesen:		24.032

Igazgatóságunk két vadászterületen érintett közvetlenül a vadgazdálkodásban.

A Nógrád megyei 12-552010-4-3-0 kódszámú, Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Ipolytarnóci Ósmaradványok Természetvédelmi Terület elnevezésű vadászterületen önálló vadászati joggal rendelkezünk. A vadászterület különleges (természetvédelmi) rendeltetésű.

Az ipolytarnóci vadászterület vadászatra alkalmas területének kiterjedése mindössze 499 hektár. Itt extenzív vadgazdálkodást folytatunk. A terület jellegét tekintve zömmel hajdani erodált legelő helyén telepített és természetes szukcesszió nyomán létrejött középkorú erdő, illetve elcserjésedett gyep. A sűrű növényzet mellett a terep rendkívül szabdalt, úgyhogy ember által nehezen, helyenként alig járható. Ezek a jellegzetességei a nagyvad, elsősorban a vaddisznó számára kiváló létfeltételeket teremtenek, így legfontosabb feladatunk a vaddisznóállomány szabályozása.

Az 510 hektár területű, különleges rendeltetésű ipolytarnóci vadászterületen bérvadászat és szakszemélyzeti vadászat keretében 21 db gímszarvas, 10 db őz, 65 db vaddisznó, 3 db róka és 5 db borz került terítékre. A mezei nyúl és fácán állomány lassú növekedése látható. A vizes területeken a megjelent a tőkés réce is és a megfigyelések alapján fészkel is a szigeteken. A miocén erdő köré a villanypásztor telepítése eredményes volt, semmilyen vadkár nem volt tapasztalható, az erdő fejlődése folyamatos.

A Borsodi Mezőségben lévő vadászterület 2/3 részén, lényegében a védett természeti területen - ami 2008. óta a Ramsari egyezmény hatálya alá is tartozik - kizárólag természetvédelmi célból folyik vadászati tevékenység a hivatásos vadászok irányításával. Alapvető feladatnak tartjuk - elsősorban a tűzok védelme érdekében – a róka és a vaddisznó állományának szabályozását. Sportvadászat kizárólag a vadászterület szegélyén engedélyezett. A vadászterület működtetésének anyagi fedezetét a vadászó földtulajdonosok biztosítják, melyet a hivatásos vadászok munkabérére és a vadgazdálkodásra forgat vissza a Földtulajdonosi Közösség. Pénzügyileg a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságtól teljesen függetlenül, de az Igazgatóság szakmai felügyelete mellett működik a vadászterületen a vadgazdálkodás.

A tavalyi évben 209 db őz, 257 db vaddisznó, 40 db fácán, 8 db erdei szalonka, 7 db nyári lúd, 22 db tőkés réce, 190 db dolmányos varjú, 22 db szarka, 6 db szajkó és 116 db róka került terítékre (élő vad befogás nem volt).

A következő üzemtervi ciklus, mely 2017 és 2037 között valósul meg, valamint az újonnan kijelölt vadászterület határok már a 2016-os évre is feladatokat adott Igazgatóságunknak. A Nógrád megyei Kormányhivatal által a NO/FMO/928-2/2016. iktatószámú határozatával kijelölt 552010-202 ipolytarnóci vadászterület változatlan határvonallal és területtel lett kialakítva. A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei Kormányhivatal BOH/01/2895-19/2016. iktatószámú határozattal kijelölt Dél-borsodi terület viszont az előző üzemtervi ciklushoz képest mintegy 1400 hektárral csökkent.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Évvégén sor került mindkét vadászterületünk kapcsán földtulajdonosi gyűlés összehívására és lebonyolítására, ahol határozat született a földtulajdonosi közös képviselő személyéről, valamint, vadászati jog haszonbérlet útján történő hasznosításáról.

Igazgatóságunk 2015-től kezdődően az ellenőrzése alá tartozó vadgazdálkodási egységekben terítékre kerülő állatokból különböző termékek gyártását kezdte meg. A termékek között füstölt- és szárazáru kerül előállításra. A termékek előállításához vaddisznó és gímszarvas húst használunk fel. Szárazáruként szalámit és kolbászt gyártatunk, füstölt termékek közül paedig sonka kerül előállításra. A termékeket részben reprezentációs célokra használtuk fel, valamint a látogató helyeinken áruljuk őket. Az előállított termékek „Nemzeti Parki Termék” védjeggyel vannak ellátva. A termékekről érkezett pozitív visszajelzések hatására az előállítás volumenének bővítését tervezzük 2017. évben.

5.9. Halgazdálkodási vízterületek

Igazgatóságunk saját vagyongazdálkodásában lévő kivett mocsár, árok, patak, csatorna, vízfolyás, tó meghatározásokkal jelzett vízterületeinek a halászati hasznosítása kis kiterjedésük és kedvezőtlen hidrológiai kondícióik miatt kevés kivételtől eltekintve nem lehetséges. A saját vagyongazdálkodásunkba tartozó tartozó nagyterjedésű Tiszalúci Holt-Tisza nevű víztérnek (hrsz. Tiszalúc: 033, 032. Tiszadob: 0551, 0568, 0572) a halászati hasznosítója a Sporthorgász Egyesület Tiszalúc, mely rendelkezik érvényes halgazdálkodási tervvel, továbbá a helyi horgászrend is a Bükki Nemzeti park Igazgatóság, mint természetvédelmi kezelő bevonásával készült. A Ludányhalászi Öreg-tó (Ludányhalászi 0423 hrsz) vízterület halászati hasznosítója a II. Rákóczi Ferenc Horgászegyesület (Szécsény), mely szintén rendelkezik érvényes halgazdálkodási tervvel.

5.9.1. Természetvédelmi és génmegőrzési szempontból különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek

A különleges rendeltetésű halgazdálkodási vízterületek kérdése 2015-ben tovább folytatódott. 2014-ben már megtörtént az Igazgatóság által felvételre javasolt vízterek jegyzékének összeállítása. A Földművelésügyi Minisztérium 2015-ben további információkat (a közérdek indoklásának kiválasztását, a védelemre javasolt értékeket, a különleges rendeltetésűvé nyilvánítás várható hatásait és az érvényben lévő természetvédelmi korlátozásokat) kért a vízterekről, valamint kérte a javasolt víztestek számának véglegesítését is. Ebbe első körben – természetvédelmi, vagy génmegőrzési közérdek indoklásával – azok a vízterek kerültek, ahol a vízterület jelenleg is halgazdálkodási terület, a halgazdálkodási vízterületen a halgazdálkodási jogot nemzetipark-igazgatóság gyakorolja, továbbá a halgazdálkodási jog gyakorlója hozzájárult a halgazdálkodási vízterület különleges rendeltetésűvé nyilvánításához.

Ennek eredményeként 35 víztér, illetve ezek vízrendszere került felsorolásra a benyújtott végleges anyagban. A vizek kijelölése az adott vízterek élővilágának, természeti értékeinek, élőhelyi adottságainak, valamint az Igazgatóságra háruló jövőbeni költségeknek a mérlegelése alapján történt. Ezek közül 2016-ban 13 víztér (víztér együttes) esetében született meg a különleges rendeltetésűvé nyilvánító határozat, melyek a következők:

- Inérháti-főcsatorna
- Tiszadobi-főcsatorna
- Prügyi-főcsatorna
- Peres-Kígyós-ér
- Csincse-patak és Csincse-övescsatorna
- Csernely-patak
- Kulcsárvölgyi-patak

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

- Keringő-csatorna és Álom-zugi-csatorna torkolati szakasza
- Pecek-éri-csatorna
- Sulymos-főcsatorna
- Tiszalúci-csatorna (Ó-Takta)
- Tiszalúci-morotva
- Rigós-csatorna

E vízterületek jelenleg is halgazdálkodási területek, vagy a halgazdálkodási vízterületen a halgazdálkodási jogot nemzetipark-igazgatóság gyakorolja, esetleg a halgazdálkodási jog korábbi gyakorlója hozzájárult a halgazdálkodási vízterület különleges rendeltetésűvé nyilvánításához.

A felsorolt vízterek közül az Inérváti-főcsatorna, a Tiszadobi-főcsatorna, a Prügyi-főcsatorna, a Peres-Kígyós-ér, valamint a Csincse-patak és Csincse-övcatorna esetében a vagyonkezelői szerződés már megkötésre is került. A többi esetben a szerződések még kidolgozás alatt állnak.

Az Inérváti-főcsatorna esetében megindult a halgazdálkodási vízterületek különleges rendeltetésűvé nyilvánításához kapcsolódó eljárás. Az Inérváti-főcsatorna (hrs. Tiszalúc: 045/1, 047, 057/6. Tiszadob: 0493/1, 0469. Kesznyéten: 0190, 0230, 0283. Tiszaújváros: 0260, 0255.) halgazdálkodási jogának igazgatóságunk a gyakorlója. Az Inérváti-főcsatornán halászati tevékenységként faunisztikai kutatást és halállomány felmérést végeztünk a korábbi években. Miután 2016-ban megtörtént a vízfolyás különleges rendeltetésű halászati víztérre nyilvánítása az itt élő lápi póc (*Umbra krameri*) állományának védelme és megőrzése érdekében, ennek megfelelően 2016-ban nem történt halásítás, továbbá a vízfolyáson a horgászati tevékenység sem engedélyezett. Haltelepítést és a horgászat engedélyezését az Igazgatóság a későbbiekben sem tervezi.

5.9.2. Védett természeti területen található halastavak

Saját vagyonkezelésben lévő védett halastóval nem rendelkezünk, nem saját vagyonkezelésben lévő halastavak esetében pedig a halgazdálkodási tervek véleményezésénél érvényesítjük a természetvédelmi előírásokat. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén az alábbi táblázatban felsorolt helyrajzi számokon található „halastó” művelési ágba tartozó vízterek érintenek egy, vagy több természetvédelmi szempontból jelentős területet.

	Település	Hrsz	Natura 2000 SAC	Natura 2000 SPA	Védett terület	Fokozottan védett terület
1	Szilvásvárad	0164/11d	Bükk-fennsík és Lök-völgy (HUBN20001)	Bükk-hegység és peremterületei (HUBN10003)	Bükki NP	igen
2	Kesznyétem	0166	Kesznyéteni Sajó-öböl (HUBN20069)	Kesznyéten (HUBN10005)	Kesznyéteni TK	-
3	Mezőnagymihály	0224/27b	Borsodi Mezőség (HUBN20034)	Borsodi-sík (HUBN10002)	Borsodi Mezőség TK	-
4	Gelej	032	-	Borsodi-sík (HUBN10002)	-	-

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

5.10. Természetvédelmi mentőtevékenység

A védett fajokkal kapcsolatban a BNPI természetvédelmi őrszolgálat az egész év során végzi a természetvédelmi mentési feladatokat. A mentés során hozzávetőlegesen 4.650 km került felhasználásra.

Az állatok elhelyezése, befogadóhoz kerülése szerteágazó. A védett fajok egy része A BNPI közfoglalkoztatottjához, Kelemen Tamáshoz került Egerbe. Itt nagy szakértelemmel történik a madarak felerősítése, feltáplálása majd szabadon engedése.

További befogadó helyek a távolság és a sürgősség figyelembe vételével kerülnek meghatározásra, ezek a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság és a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesületének látogatóközpontja (Sasközpont), a Mályi természetvédelmi egyesület Madármentő Állomása. Alapvető feladatok ellátása lehetséges a Nógrád-Ipoly TE Baglyaskő-vár Természetvédelmi Látogatóközpontjában. A legkritikusabb állapotú, és legnagyobb természetvédelmi értéket képviselő példányok továbbra is a Fővárosi Állat és Növénykert (FÁNK), illetve a hortobágyi Madárkórház Alapítvány vendégei.

VÉDETT FAJOK MENTÉSE 2016. ÉVBEN A BNPI MŰKÖDÉSI TERÜLETÉN			
	Fajok száma	Egyedszám	Mentett fajok
2016. január	0	0	
2016. február	3	4	Óz, karvaly, szürke gém
2016. március	1	1	Egerészölyv
2016. április	1	1	Macskabagoly
2016. május	6	8	Házi veréb, bütykös hattyú, óz, vízisikló, macskabagoly, egerészölyv,
2016. június	11	17	Egerészölyv, jégmadár, fehér gólya, barna rétihéja, óz, molnárfecske, kuvik, sün, erdei fülesbagoly, házi veréb, széncinege,
2016. július	4	6	Fehér gólya, molnárfecske, egerészölyv, széncinege,
2016. augusztus	8	10	Mókus, fehér gólya, karvaly, gyurgyalag, egerészölyv, fekete gólya, héja, sün
2016. szeptember	6	8	Zöldike, karvaly, héja, denevér, tengelic, egerészölyv
2016. október	2	2	Egerészölyv, rézsikló
2016. november	3	3	Macskabagoly, kuvik, erdei fülesbagoly
2016. december	1	2	Karvaly
Folyamatos mentés		250	Egyéb mentett fajok (egerészölyv, meggvágó, feketerigó, kuvik, fehér gólya, nagy kócsag, szürkegém, molnárfecske, héja, karvaly, szürke gém, gyurgyalag, sarlósfecske, korai denevér, közönséges törpedenevér, rőt koraidenevér)
Összesen	27	312	

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

A védett fajokkal kapcsolatban a BNPI természetvédelmi őrszolgálat az egész év során végzi a természetvédelmi mentési feladatokat. A mentés során hozzávetőlegesen 5.100 km került felhasználásra.

Az állatok elhelyezése, befogadóhoz kerülése szerteágazó. A védett fajok egy része a BNPI közfoglalkoztatottjához, Kelemen Tamáshoz került Egerbe. Itt nagy szakértelemmel történik a madarak felerősítése, feltáplálása majd szabadon engedése.

További befogadó helyek a távolság és a sürgősség figyelembe vételével kerülnek meghatározásra, ezek a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság és a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesületének látogatóközpontja (Sasközpont), a Mályi természetvédelmi egyesület Madármentő Állomása, valamint a Miskolci Vadaspark. Alapvető feladatok ellátása lehetséges a Nógrád-Ipoly TE Baglyaskő-vár Természetvédelmi Látogatóközpontjában. A legkritikusabb állapotú, és legnagyobb természetvédelmi értéket képviselő példányok továbbra is a Fővárosi Állat és Növénykert (FÁNK), illetve a hortobágyi Madárkórház Alapítvány vendégei.

6. Tájvédelem

6.1. Egyedi tájértékek (településenkénti kimutatás, változások)

Objektum	Regisztrált összesen (db)	Ebből a tárgyévben regisztrált (db)
Egyedi tájértékek	2.843	Egyeztetés alatt

*TIR – OKIR konvertáláskor pontosított adat

A természetvédelmi kártalanítás fejezeti kezelésű előirányzat terhére 400.000 Ft-ot fordítottunk az egyedi tájértékek felvételezésére. Ebből 4 településen (Adács, Karácsond, Halmajugra, Vámosgyörk) összesen 189 egyedi tájértéket regisztráltunk a Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület bevonásával. Az egyedi tájértékek felvételének szerződés szerinti teljesítése 2017. április 30. Folyik az elkészült felvételei adatok minőségbiztosítása, ellenőrzése.

Település	Felmérés dátuma	Értékek száma
Adács	2016	55
Halmajugra	2016	60
Karácsond	2016	27
Vámosgyörk	2016	47

Az egyedi tájértékek listáját a településrendezési tervekhez végzett előzetes adatszolgáltatás keretében megküldjük és felhívjuk a figyelmet az 1996. évi LIII. tv. 6. § (5) bekezdés szerint a *településrendezési tervekben* való szerepeltetésre. Az egyedi tájértékek között is szereplő, kulturális és földtani értékeket hordozó kaptárkövek megóvásáért kiemelt figyelmet fordítunk.

Egyedi tájértékek felmérése során is adatfelvételi lappal dolgozunk, amely a MSZ 20381:2009 szabvány szerint készült. Az adatlapon felvett információkat a minisztérium által kidolgozott Excel adatbeviteli táblázatban rögzítjük. Ennek segítségével kerülnek feltöltésre az adatok és fotódokumentációk az OKIR-be. A 2016-ban felvett egyedi tájértékek a minőségbiztosítás után 2017-ben kerülnek be az OKIR rendszerébe.

Az egyedi tájérték-felmérés során is szükséges az objektumok állapotának jellemzése, amely elsősorban csak szemrevételezés alapján elvégezett állapotfelmérésen alapul. Ezek az adatok is szerepelnek az egyedi tájérték OKIR-be feltöltött kataszteri lapján.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén eddig kataszterezett egyedi tájértékek számát település szerinti bontásban az alábbi táblázat tartalmazza:

Település	Felmérés dátuma	Felülvizsgálat időpontja	Értékek száma
Adács	2016		55
Aldebrő	2001, 2014	2010	57
Alsótold	2010		14
Andornaktálya	2001	2010	8

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

<i>Település</i>	<i>Felmérés dátuma</i>	<i>Felülvizsgálat időpontja</i>	<i>Értékek száma</i>
Arló	2010		13
Átány	1990	2010	4
Balaton	2001	2010	16
Bánhorváti	2000	2010	15
Bárna	2010		12
Bátor	2004	2010	28
Bekölce	2001	2010	7
Bélapátfalva	2001	2010	8
Bér	2010		21
Berkenye	2010		37
Berzék	2003	2010	9
Besenyőtelek	2001	2010	12
Boconád	2013		43
Bogács	2001	2010	14
Bokor	2010		11
Borsodbóta	2001	2010	5
Borsodgeszt	2001	2010	12
Borsodivánka	2001	2010	5
Borsodnádasd	2010		24
Borsodszentgyörgy	2010		12
Bócs	2003	2010	20
Buják	2009		51
Bükkábrány	2001	2010	7
Bükkaranyos	2001	2010	3
Bükkszék	2001	2010	21
Bükkszenterzsébet	2001	2010	9
Bükkszentkereszt	2001	2010	9
Bükkszentmárton	2001	2010	4
Bükkszécs	2001, 2005	2010	35
Cered	2010		18
Cserépfalu	2001	2010	12
Cserépváralja	2001	2010	9
Cserhátszentiván	2010		19
Csernely	2010		14
Csokvaomány	2000	2010	11
Dédestapolcsány	2000	2010	17
Demjén	2001	2010	9
Detk	2014		83
Domaháza	2010		10
Domoszló	2001	2010	10
Dormánd	2001	2010	6
Ecseg	2010		33
Eger	2001	2010	55
Egerbakta	2001	2010	7

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

<i>Település</i>	<i>Felmérés dátuma</i>	<i>Felülvizsgálat időpontja</i>	<i>Értékek száma</i>
Egerbocs	2001	2010	11
Egercsehi	2001	2010	29
Egerfarmos	2001	2010	8
Egerlövő	2001	2010	7
Egerszalók	2001	2010	11
Egerszólát	2001	2010	7
Erdőkövesd	2001	2010	6
Erdőkürt	2010		26
Erdőtelek	2013		72
Erk	2015		26
Fedémes	2004	2010	20
Feldebrő	2001	2010	9
Felsőtárkány	2001	2010	12
Felsőtold	2010		9
Füzesabony	2001	2010	11
Garáb	2010		10
Gyöngyöshalász	2010		36
Halmajugra	2016		60
Hangony	2010		21
Harsány	2001	2010	5
Hernádkak	2003	2010	8
Hernádnémeti	2003	2010	8
Hevesaranyos	2004	2010	23
Hevesvezekény	1990	2010	10
Hollókő	2012		42
Ipolytarnóc	1997	2010	13
Istenmezeje (Szederkénypuszta)	2001	2010	5
Ivád	2001	2010	12
Járdánháza	2010		14
Kács	2001	2010	12
Kál	2012		18
Kápolna	2012		19
Karácsond	2016		27
Kerecsend	2001	2010	17
Királd	2001	2010	2
Kisfüzes	2001	2010	6
Kisgyőr	2001	2010	1
Kisköre	2013		26
Kisnána	2001	2010	6
Kissikátor	2010		7
Kompolt	2012		48
Kozárd	2010		24
Köröm	2003	2010	10

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

<i>Település</i>	<i>Felmérés dátuma</i>	<i>Felülvizsgálat időpontja</i>	<i>Értékek száma</i>
Kutasó	2010		8
Lénárdaróc	2000	2010	10
Ludas	2014		31
Maklár	2001	2010	10
Mályinka	2000	2010	5
Markaz	2001	2010	8
Mátraballa	2001	2010	5
Mezőkeresztes	2001	2010	3
Mezőkövesd	2001	2010	9
Mezőnagymihály	2001	2010	2
Mezőnyárád	2001	2010	8
Mezőszemere	2001	2010	8
Mezőtárkány	2001	2010	17
Mikófalva	2001	2010	7
Mónosbél	2001	2010	6
Nagyfüged	2015		33
Nagyoroszi	2010		42
Nagytálya	2001	2010	3
Nagyút	2012		26
Nagyvisnyó	2000	2010	18
Négyes	2001	2010	2
Nekézseny	2000	2010	12
Noszvaj	2001	2010	16
Novaj	1999, 2001	2010	17
Ostoros	2001	2010	12
Parád	2004	2010	75
Pély	1990	2010	24
Pétervására	2001	2010	12
Poroszló	2010		27
Recsk	2001	2010	21
Répáshuta	2001	2010	5
Rétság	2010		39
Sajóhidvég	2003	2010	6
Sajómercse	2001	2010	28
Sajónémeti	2005	2010	15
Sajóvelezd	2001	2010	1
Sály	2001	2010	12
Sarud	2010		23
Sirok	2001	2010	21
Szajla	2004	2010	19
Szarvaskő	2004	2010	29
Szentdomonkos	2001	2010	9
Szentistván	2001	2010	4
Szihalom	2001	2010	10

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

<i>Település</i>	<i>Felmérés dátuma</i>	<i>Felülvizsgálat időpontja</i>	<i>Értékek száma</i>
Szilaspogony	2001	2010	5
Szilvásvár	2004	2010	69
Szirák	2010		30
Szomolya	2001, 2004	2010	44
Szúcs	2001	2010	9
Tard	2001	2010	3
Tardona	2000	2010	4
Tarnalelesz	2001	2010	8
Tarnaméra	2013		48
Tarnaszentmária	2004	2010	15
Tarnaszentmiklós	1990	2010	23
Tenk	1990, 2013 (kiegészítés)	2010	25
Terpes	2004	2010	7
Tibolddaróc	2001	2010	11
Tiszababolna	2001	2010	4
Tiszanána	2010		22
Tiszavalk	2013		11
Tófalva	2001	2010	5
Újlőrincfalva	2010		14
Vámosgyörk	2016		47
Vanyarc	2010		27
Váraszó	2001	2010	9
Vécs	2012		14
Verpelét	2001	2010	4
Visonta	2014		101
Visznek	2015		51
Zabar	2001	2010	8
Zaránk	2015		39

6.2. Településrendezési eszközök és településrendezési tervek, valamint településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet véleményezése, közreműködés az elkészítésben, adatszolgáltatás

BNPI településrendezési és területrendezési tervekkel kapcsolatos ügyiratainak összesítése:

ügyirat típusa	főszám (db)	alszám (db)	kimenő ügyiratok száma
településrendezési terv, településfejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia, környezeti vizsgálat (előzetes tájékoztatások,	123	759	206

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

adatszolgáltatások, véleményezések, elfogadott tervek áttekintése, ügyirat áttétel)			
területrendezési terv	1	2	1

Településrendezési terv felülvizsgálatával, illetve módosításával érintett települések listája:
(Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megye területéről, összesen 111 település):

Adács, Aldebrő, Andornaktálya, Arló, Balassagyarmat, Bánk, Bátonyterenye, Bekölce, Bélapátfalva, Bercel, Berente, Bodony, Bogács, Borsodgeszt, Buják, Bükkábrány, Bükkszék, Bükkszenterzsébet, Bükkszentkereszt, Csány, Cserépfalu, Csinse, Dédestapolcsány, Ecséd, Eger, Egerszalók, Erdőtelek, Feldebrő, Felsőzsolca, Füzesabony, Gyöngyös, Gyöngyöshalász, Gyöngyösoroszi, Gyöngyöspata, Gyöngyöstarján, Halmajugra, Harsány, Hatvan, Hejce, Hejőkeresztúr, Hejőkürt, Heréd, Hernádkak, Heves, Hort, Kács, Kál, Karácsond, Kazár, Kazincbarcika, Kisköre, Kisnána, Legénd, Lőrinci, Ludányhalász, Ludas, Magyargéc, Maklár, Mályi, Markaz, Mátraderecske, Mátraszőlős, Mátraterenye, Mezőkeresztes, Mezőkövesd, Mezőnagymihály, Mezőnyárad, Mikófalva, Miskolc, Nagycsécs, Nagyfüged, Nagytálya, Nagyvisnyó, Nekézseny, Nógrádszakál, Nyékládháza, Ostoros, Ózd, Palotás, Pásztó, Pétervására, Petőfibánya, Recsk, Répáshuta, Rimóc, Sajóbáony, Sajóecseg, Sajókeresztúr, Sajólád, Sajóőrös, Sajószentpéter, Sajószöged, Salgótarján, Sirok, Szajla, Szakáld, Szécsény, Szentistván, Szilvásvár, Szirmabesenyő, Szomolya, Szurdokpüspöki, Tar, Terpes, Tibolddaróc, Tiszakeszi, Varsány, Vatta, Verpelét, Visonta

Borsod-Abaúj-Zemplén, Heves és Nógrád megye területéről, 2016. évben összesen 111 településről érkeztek a településrendezési tervek felülvizsgálatával, illetve módosításával kapcsolatos megkeresések. Megkeresés tárgya volt egy-egy település esetében, „a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet értelmében előzetes tájékoztatás, adatszolgáltatás kérése, a településrendezési eszközök véleményezése, meghívó egyeztetési tárgyalásra és az elfogadott településrendezési terv megküldése. Előzetes terepbejárásokon, egyeztetéseken is résztvettünk, a megküldött településrendezési tervek tervezett módosításaihoz kapcsolódóan (pl. Hejőkürt, Cserépfalu, Répáshuta, Bükkszentkereszt településeken).

Számos településrendezési eszköz módosítása teljes eljárás helyett egyszerűsített eljárás, illetve tárgyalásos eljárás keretében történt.

A településrendezési eljárással és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság szakmai véleményeinek településrendezési tervekbe történő beépülésével kapcsolatos tapasztalatainkat az alábbiakban összegezzük:

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban: Étv.) 8. § (1) és (2) bekezdései alapján „a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről” szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet (továbbiakban: kormányrendelet) 32. § (1) bekezdése szerint a településrendezési eszközök egyeztetési eljárása teljes, egyszerűsített vagy tárgyalásos lehet. A teljes eljárás előzetes tájékoztatási, véleményezési, végső szakmai véleményezési, elfogadási és hatálybaléptetési szakaszokból áll.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

A kormányrendelet alapján a települési önkormányzatok a településrendezési teljes eljárás keretében beküldik az igazgatóság részére a módosítási, illetve felülvizsgálati szándékot jelző megkereső levelüket előzetes tájékoztatási szakaszra. Igazgatóságunk az előzetes tájékoztatási szakaszban megküldi a települési önkormányzat részére a jogszabályokon alapuló, tervezési területeket érintő követelményeket, a településrendezési eszköz tartalmi követelményeivel kapcsolatos elvárásokat és az adatszolgáltatást.

A kormányrendelet 32. § (6) bekezdése értelmében tárgyalásos eljárás útján történő véleményezés és a 40. § (4) bekezdése szerint összehívott településrendezési egyeztető tárgyalásokon 2016. évben az igazgatóság tájvédelmi referensei táj- és természetvédelmi értékeket, területeket érintő beruházások, tervezett terület-felhasználás váltások esetében részt vettek, szakmai véleményeiket rögzítették. Igazgatóságunk előzetes adatszolgáltatása, előzetes véleménye végül, néhány esetben többszöri egyeztetés, egyeztető tárgyalás után került be a településrendezési tervbe, a településtervezők az egyeztető tárgyaláson elhangzott javaslatainkat, korlátozó előírásainkat figyelembe vették, beépítve azokat a tervdokumentációba.

A véleményezési szakaszt követően a kormányrendelet 43. § (2) bekezdése előírja, hogy a polgármester kötelezettsége a településrendezési terv elfogadása után 15 napon belül a településrendezési tervek megküldése az eljárásban résztvevő államigazgatási szervek részére, illetve az elektronikus úton hitelesített dokumentumok elérésének biztosítása 15 napon belül, értesítve az államigazgatási szervet annak elérési lehetőségéről. A képviselő testület által elfogadott településrendezési eszközöket jelentős arányban megküldték igazgatóságunknak.

Jellemző hiányosság továbbra is, hogy a kisebb települések önkormányzatai nem töltik fel honlapjukra a rendelettel elfogadott helyi építési szabályzatot és szabályozási tervet és a határozattal elfogadott településszerkezeti tervet, továbbá az alátámasztó munkarészeket az Étv. 8. § (4) bekezdésének b) pontjában foglaltak szerint.

A kormányrendelet. 43. § (2) bekezdése értelmében beérkezett településrendezési tervek tartalmazták az igazgatóság által kiadott, jogszabályon alapuló védett területekre vonatkozó előírásokat, övezeti lehatárolásokat, korlátozásokat, védett területeket felsorakoztató helyrajzi számos listákat, az ex lege védett értékek, természeti emlékek és az egyedi tájértékek listáját. A jogi normával nem alátámasztható természet-, táj- és településkép védelmi javaslatainkat, ajánlásainkat az önkormányzatok, tervezők nem minden esetben fogadják szívesen, emiatt ritkán épülnek be a településrendezés eszközeibe.

Jellemzően kis települések esetében, a 2004. előtt készült és máig hatályos településrendezési tervben még nem szerepeltek az ökológiai hálózat és a Natura 2000 területek, ezért a településrendezési tervmódosításoknál ezen övezetek nem kerültek ábrázolásra a településszerkezeti és a szabályozási terveken. Ezeket csak a településrendezési terv módosítása, felülvizsgálata alkalmával lehetett figyelembe vetetni. Több esetben az önkormányzat, valamint a tervezők is értetlenül álltak az előtt a tény előtt, hogy a településrendezési tervet összhangba kell hozni az Országos Területrendezési Tervvel, valamint a megyei területrendezési tervvel. Igazgatóságunk az előzetes adatszolgáltatás keretében ezeket a területeket térképen, vagy a jogszabályra hivatkozva, helyrajzi számos listával megküldte. A településrendezési tervek módosításai azonban jellemzően nem önkormányzati kezdeményezésre, hanem magánbefektetők részéről indulnak, ezért ezeket az övezeteket, területeket a teljes közigazgatási területre a külterületi településszerkezeti és szabályozási tervek nem vezetik át. Ebből adódóan minden egyes módosításnál újból fel kell hívunk a figyelmet az ökológiai hálózat, illetve a Natura 2000 területekből adódó fejlesztési korlátozásokra, esetleg már a terület új tulajdonosának neheztelése ellenére is.

Az országos ökológiai hálózat kijelölésekor nem ingatlan határokhoz igazodott, annak övezetei ezért több esetben a településrendezési tervekben még a tervezők által is nehezen kezelhetők, különösen nagy területű ingatlanoknál, például külterületi mezőgazdasági területeknél az építési terület csak a magterületen, vagy az ökológiai folyosó övezetén kívül jelölhető ki, ami nem minden

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

esetben felel meg a földterület tulajdonosának, fejlesztési szándékának. Az új adatszolgáltatások előtt ezért az ökológiai hálózatot az ingatlanhatároknak megfelelően frissítjük. A változásokat megfelelő időszakonként az eljárásrendnek megfelelően a BNPI Természetmegőrzési Osztályának munkatársa megküldi az FM illetékes osztályának.

A környezeti értékelésekkel kapcsolatos észrevételünk, hogy a munkarész sokszor hiányos volt, nem tért ki valamennyi környezet- és természetvédelmi szempontból jelentős módosítási szándékra.

A biológiai aktivitásérték számítások esetében több alkalommal kértünk kiegészítést (pl. helyrajzi számok, terület nagyságának szerepeltetése), illetve pontosítást a biológiai aktivitás érték kompenzációja érdekében, amelyet a tervezők a jogszabálynak megfelelően javítottak.

Az egyedi tájértékek felmérése még nem készült el minden település közigazgatási területére. Amely település esetében elkészült, abban az esetben a településrendezési terv módosításához is előzetes véleményünkben, táblázatos formában megküldtük a település teljes közigazgatási területére az egyedi tájértékek adatait, azonban ezeket jellemzően csak a helyi építési szabályzat egyik függelékében, illetve a tájvédelmi alátámasztó munkarészben szerepeltették. Kivétel, ha a településrendezési terv felülvizsgálata a teljes közigazgatási területre készült. Jogszabályi előírás hiányában az egyedi tájértékek csak igen ritkán kerültek ábrázolásra a településszerkezeti terveken.

Igazgatóságunk 2016-ban településrendezési eszköz jogszerűtlen tartalma miatt nem kezdeményezte törvényességi felülvizsgálati eljárás lefolytatását.

Területrendezési hatósági eljárási ügyekben „a területrendezési hatósági eljárásokról” szóló 76/2009. (IV. 8.) Korm. rendelet alapján az illetékes megyei kormányhivatal jár el hatóságként. 2016-ban a Bükki Nemzeti Park Igazgatósághoz jogsegélykérelem nem érkezett a kormányhivataltól, lefolytatott eljárásról nem volt tudomásunk.

Településképi arculati kézikönyv és településképi rendelet véleményezési feladataink 2017-ben jelentkeznek, 2016-ban ilyen jellegű feladatunk nem volt.

6.3. Fejlesztési koncepciók és egyéb tervek véleményezése, közreműködés az elkészítésben

Területrendezési tervekkel kapcsolatos szakmai megkeresés 2016. évben Nógrád megye területrendezési terve, előzetes tájkoztatási szakaszban való közreműködés.

6.4. Tájvédelmi jelentőségű beavatkozások

Tájvédelmi vélemények, szakértői tevékenység,

Igazgatóságunk tájvédelmi szakértői tevékenységét elsősorban a beérkező megkeresések kapcsán fejteti ki. A véleményezésre megküldött településrendezési tervek mindegyikét a természetvédelmi megfontolások mellett tájvédelmi szempontból is vizsgáljuk. Ilyen jellegű véleményből 207 db-ot készített igazgatóságunk az elmúlt évben. Egyéb ügyek esetében, melyekhez adott véleményünkben kifejezetten tájvédelmi véleményt is megfogalmaztunk, 19 esetben adtunk, melyek között építési, útpépítési, elektromos szabadvezetékekkel kapcsolatos, vízjogi és bányászati ügyek szerepeltek.

Kifejezetten tájvédelmi szakértő tevékenységre vonatkozó megkeresés 2016. évben igazgatóságunkhoz nem érkezett.

Nem tudtunk részt venni az FM Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztálya által szervezett Tájvédelmi Szakmai Napok rendezvényen (Szödliget, október 12-13.).

Részt vettünk és helyszínt, szakmai terepi programot biztosítottunk az FM Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztálya által szervezett Barlang- és földtani értekezlet rendezvénynek (november 8-10., Orfű).

Tájvédelmi célú beavatkozások

Célzottan tájvédelmi jellegű beavatkozások nem történtek, de KEOP programjainkban végrehajtott, felhagyott bányák, földvárak, kunhalmok természeti állapotának helyreállítását célzó beruházásaink kedvező hatással vannak a védett és Natura 2000 területek tájképi megjelenésére. Az elmúlt évben pályázati támogatással megvalósított, ilyen jellegű beavatkozások nem történtek, de a KEHOP forrás terhére a jövőben tervezettek.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

7. Projektek

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület ¹		Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás Összege 2016 (Ft)	Pályázat 2016. évi teljesítése
				Megnevezése	Kiterjedése (ha)			
Erdei életközösségek védelmét megalapozó többcélú állapotértékelés a magyar Kárpátokban SH / 4 / 13	2012.05.09. - 2016.06.30.	Svájci Alap	Denevér-élőhelyek kialakítása urbán környezetben a panelszigetelésekkel kieső élőhelyek pótlására, állományok felmérése, monitorozása.	Bükki Nemzeti Park	42 269	35 462 430	18 440 735	<p>A panelépületekben élő denevérfajok megszűnő szálláshelyeinek ideiglenes pótlására több ezer denevér befogadására alkalmas mesterséges denevértornyot építettünk és a denevérek telelésére is alkalmas denevérodúkat helyeztünk ki.</p> <p>2016-ban is több épületben a denevérrkolóniák megőrzése érdekében beavatkozásokat végeztünk, svájci támogatású futó pályázatunk során négy épületben javítottuk az ott élő denevérrkolóniák helyzetét. Kisebb épület átalakításokkal tettük kedvezőbbé a jelenlegi élőhelyi adottságokat és az állományok rendszeres felmérését biztosító feltételeket.</p> <p>A denevérfajok és élőhelyeik megfelelő kezelése céljából több szakkönyv beszerzésére került sor.</p> <p>A Dél-, és Nyugat-Bükk erdei élőhelyein számos hangfelvételt készítettünk, ami az ott élő denevérfajokra vonatkozóan új ismeretekkel is szolgált.</p>
A parlagi sas védelme Magyarországon LIFE10 NAT/HU/000019	2012.01.01. - 2016.12.31.	LIFE	Mérgező esetek felderítése, állomány monitorozása, érintettek tájékoztatása.	SPA területek Borsodi-Mezőség, Bükk hegység és peremterületei, Hevesi sík, Kesznyéten, Mátra	36 307 66 328 77 049 6 084 37 331	29 918 700	3 190 680	<p>Felhasznált támogatás: LIFE: 1.582.403,- Ft Önerő: 1.608.680,- Ft</p> <p>Költőhelyek monitorozása a működési területen, gyűrés,</p> <p>1 mérgező eset vizsgálata, ügyintézése, 1 jeladóval felszerelt fióka a működési területen foglalt territóriumot,</p> <p>A projektet sikeresen lezártuk</p>

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület ¹		Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás Összege 2016 (Ft)	Pályázat 2016. évi teljesítése
				Megnevezése	Kiterjedése (ha)			
CONSERVATION OF FALCO VESPERTINUS IN THE CARPATHIAN BASIN LIFE11 NAT/HU/000926	2012.09.01. - 2018.03.31.	LIFE	Kékvércse állomány megőrzése a Kárpát medencében az élőhelyek és fészkelőhelyek fenntartásával és fejlesztésével, az állomány és a veszélyeztető tényezők monitorozásával, gyülekező helyek térképezésével.	Dél-Heves (Hamvajárás)	378	355 980 600	65 852 899	Felhasznált támogatás: LIFE:34.462.732,- Ft VM: 5.193.218,- Ft Önerő: 23.196.949,- Ft Az állomány és kék vércse telepek folyamatos monitoringja, gyűrűzése, Gyülekező helyek térképezése, felmérése, Fatelepitések ápolása, gondozása 2 helyszínen, A hagyományos kihajtási rendezvény lebonyolítása, valamint egy őszi szakmai rendezvény megszervezése Terület kezelés kaszálással, a projekt keretében vásárolt szarvasmarha állománnyal, valamint a szaporulattal Négy évvel ezelőtt 84 egy éves üszövel és 12 tehénnel kezdtük meg az állattartást a Hamvajárás teljes területén, amelynek legeltetéssel hasznosítható része 360 ha. A gulya 2015-ben gyarapodott három tenyészbikával, amelynek eredményeként 2016 tavaszán kilencven szürkamarha borjú született.
„A szalakóta védelme a Kárpát-medencében“ LIFE13 NAT/HU/000081 2014.09.01. - 2020.03.31.	2014.09.01. - 2020.03.31.	LIFE	Szalakóta megőrzése: felmérés, monitoring, fészekodúk kihelyezése, ellenőrzése, gyűrűzés, élőhely-rekonstrukciós tevékenységek (fatelepitések).	SPA területek Borsodi-Mezőség, Hevesi sík, Kesznyéten,	36 307 77 049 6 084	293 902 800	24 803 253	Felhasznált támogatás: LIFE: 10.537.766,- Ft VM: 10.924.300,- Ft Önerő: 3.341.188,- Ft Az állomány és a költőhelyek felmérése, monitoringja, Fiatal madarak gyűrűzése, Új odúk kihelyezése, régi odúk javítása, karbantartása, Élőhely rekonstrukciós beszerzés előkészítése, Az élőhely rekonstrukcióhoz kapcsolódó talaj előkészítési, gyeptelepítési munkák elvégzése, Őszi gazdafórumok szervezése, lebonyolítása, A pályázatban tervezett eszközbeszerzések megvalósultak, 2 madárra került jeladó

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület ¹		Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás Összege 2016 (Ft)	Pályázat 2016. évi teljesítése
				Megnevezése	Kiterjedése (ha)			
„Továbbfejlesztett kommunikáció, együttműködés és kapacitásbővítés a Natura 2000 erdők biodiverzitásának megőrzése érdekében” LIFE13 INF/HU/001163	2014.07.01. - 2018.03.31.	LIFE		Teljes működési terület	892 000	81 254 100	29 252 657	<p>Felhasznált támogatás: LIFE: 4.876.800,- Ft VM: 20.457.891,- Ft Önerő: 3.917.966,- Ft</p> <p>Networking: 3 munkatársunk részt vett Az erdők aktív kezelése védett területeken elnevezésű workshop-on, amelyet Mikolovban rendeztek 2016. augusztus 1-5. között.</p> <p>Külföldi tanulmányút: 2016. november 14-20. között tanulmányutat bonyolítottunk le Németország bajor tartományában. Az útról több publikáció (újságcikk) is megjelent, továbbá egy összefoglaló beszámoló került fel a LIFEinFORESTS hivatalos honlapjára</p> <p>Természetközeli erdőgazdálkodás és szállaló jelölési gyakorlat: Az akció alapját képező fekete-fehér kiadvány (Natura 2000 erdőkben a fahasználatok jelölésének természetvédelmi szempontjai) elkészült 2016. március 31-i határidővel.</p> <p>A bajor tanulmányút tapasztalatai alapján felvettük a kapcsolatot Daniel Kraus-szal, aki egy team tagjaként részt vett a marteloszkóp nevű, erdészeti jelöléseket oktató módszer kialakításában. A német kollégával egyeztettünk arról, hogy 2017 tavaszán tart egy gyakorlatot Magyarországon azzal a céllal, hogy megkezdjük az oktató módszer hazai meghonosítását.</p> <p>Magánerdő-gazdálkodók képzése: három képzést tartottunk három megyében</p> <p>- Zöld Horizont: elkészült a Zöld Horizont LIFEinFORESTS pályázattal foglalkozó száma 2016. október 31-i határidővel, amelynek terjesztését is megkezdjük 2016 év során.</p>

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület ¹		Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás Összege 2016 (Ft)	Pályázat 2016. évi teljesítése
				Megnevezése	Kiterjedése (ha)			
A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével KEHOP-4.2.0-15-2016-00005	2016.09.01. - 2018.12.31.	KEHOP	Természetvédelmi Őrszolgálat hatékonyságának fokozása.	Teljes működési terület	892 000	190 000 000	2 501 600	Pályázat elkészítése, benyújtása, támogatási szerződés aláírása. Tardon az új őrszolgálati iroda területének megvásárlása. Tervezés, közbeszerzések előkészítése, engedélyek megszerzése, tulajdonosi, vagyongazdálkodási hozzájárulások, együttműködési megállapodások beszerzése
Cseppkövek és denevérek - Barlangok megőrzése a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén KEHOP-4.1.0-15-2016-00017	2016.09.01. - 2019.12.31.	KEHOP	25 fokozottan védett, 11 megkülönböztetett jelentőségű és 2 védett barlangban és azok közvetlen környezetében barlangvédelmi védelmi beavatkozások.	Bükk hegységi barlangok	5 795	380 000 000	14 500 000	Pályázat elkészítése, benyújtása, támogatási szerződés aláírása. A barlangokra vonatkozó tervek elkészültek, engedélyezésre kerültek. Az engedélyek jogerősek. A Szeleta járóplatform és a Szalajka ház felújítási és kiállítási terve elkészültek. Közbeszerzések előkészítése, engedélyek megszerzése, tulajdonosi, vagyongazdálkodási hozzájárulások, együttműködési megállapodások erdőgazdálkodói hozzájárulások beszerzése.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület ¹		Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás Összege 2016 (Ft)	Pályázat 2016. évi teljesítése
				Megnevezése	Kiterjedése (ha)			
A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-hevesi Tájégségben KEHOP-4.1.0-15-2016-00029 2016.09.01. - 2019.12.31.	2016.09.01. - 2019.12.31.	KEHOP	500 egyedből álló szürke marha szarvasmarha gulya téli tartásához, a meglévő és beszerzendő gépek, valamint a takarmánykészlet és termények elhelyezésére, valamint az itt dolgozók elhelyezését szolgáló épületegyüttes kialakítása.	Dél-Heves	594	900 000 000	3 200 000	Pályázat elkészítése, benyújtása, támogatási szerződés aláírása. Tervezés, közbeszerzések előkészítése, engedélyek megszerzése, tulajdonosi, vagyongazdálkodási hozzájárulások, együttműködési megállapodások erdőgazdálkodói hozzájárulások beszerzése.
Évmilliók dokumentumai - Földtani alapszervények és feltárások rehabilitációja a Bükk hegységben KEHOP-4.1.0-15-2016-00022	2016.09.01. - 2018.12.31.	KEHOP	Földtani alapszervények és feltárások rehabilitációja 17 egymástól független helyszínen (5 egykori kőbánya, egy kutatóvágat, a többi pedig útbevágás vagy természetes kőzetfeltárás).	Bükk hegység földtani alapszervények és környezete	9285	180 000 000	6 985 000	Pályázat elkészítése, benyújtása, támogatási szerződés aláírása. A tervezési feladatok lezárultak, a szükséges engedélyeket beszereztük, azok jogerőre emelkedtek. Ezek elszámolásra kerültek. A megvalósíthatósági tanulmány véleményezés alatt van. A műszaki ellenőri és tervezői művezetési feladatokra megkötöttük a vállalkozói szerződéseket. A gépjárművek beszerzése megkezdődött.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület ¹		Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás Összege 2016 (Ft)	Pályázat 2016. évi teljesítése
				Megnevezése	Kiterjedése (ha)			
Földvárak és kunhalmok, tájképi és kulturális értékeink – Földvárak és kunhalmok természet és tájvédelmi rehabilitációja a BNPI területén KEHOP-4.1.0-15-2016-00030	2016.09.01. - 2018.12.31.	KEHOP	Földvárak és kunhalmok természet és tájvédelmi rehabilitációja a BNPI működési területén.	BNPI Észak-Magyarország hegyvidéki területei és a hegylábát ölelő alföldi területeken található földvárak és vonzaskörzetük.	498	180 000 000	1 569 315	<p>2016. augusztus 4-én megkötöttük a támogatási szerződést.</p> <p>A belső projekt menedzsment szervezet felállt. 2016.06.14-én megrendeltük a Sajónémeti Várhegy földvár, 0104/5 hrsz. ingatlan értékbecslését. Az értékbecslői anyag 2016.06.20-ra elkészült. Szándéknyilatkozatot kötöttünk a terület tulajdonosával a terület eladásáról. 2016. október 17-én megkötöttük az adásvételi szerződést. A BNPI-t, mint vagyongazdálkodó 2016.10.24-én jegyezte be az Ózdi Járási Hivatal Földhivatali Osztálya.</p> <p>2016. 09.26-án szerződést kötöttünk a megvalósíthatósági tanulmány elkészítésére. Kulturális örökségvédelmi hatástanulmány elkészítésére 2016. június 17-én kötöttünk szerződést az ELTE BTK Régészettudományi Intézetével a Kelemen-széke, Kőkői vár és a Felsőtárkányi Vár-hegy területére. Kulturális örökségvédelmi hatástanulmány elkészítésére 2016. június 17-én kötöttünk szerződést a Herman Ottó Múzeummal a Verebce-bérc/Dédesi vár, Mész-tető, Hódos-tető és a Sajónémeti Vár-hegy területére. Mindkét örökségvédelmi tanulmány elkészült és kifizetésre került.</p> <p>2016. 07.07-én szerződést kötöttünk a közbeszerzési szakértői feladatok ellátására. A LIDAR felméréssel kapcsolatos közbeszerzés folyamatban van. Elkezdődött a projektben tervezett gépjárművek beszerzése.</p>

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület ¹		Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás Összege 2016 (Ft)	Pályázat 2016. évi teljesítése
				Megnevezése	Kiterjedése (ha)			
Fülkés sziklák, kaptárkövek – A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén lévő kaptárkövek megőrzése, bemutatása KEHOP-4.1.0-15-2016-00031	2016.09.01. - 2018.12.31.	KEHOP	21 helyszínen a kaptárkövek természetvédelmi célú bemutatása, a kaptárköveket veszélyeztető növényzet eltávolítása-	Bükkaljai kaptárkövek és környezetük	42	180 000 000	50 800	Pályázat elkészítése, benyújtása, támogatási szerződés aláírása. Közbeszerzések előkészítése, engedélyek megszerzése, tulajdonosi, vagyongazdálkodói hozzájárulások, együttműködési megállapodások erdőgazdálkodói hozzájárulások beszerzése. A kiviteli tervhez kapcsolódó beszerzési eljárások lebonyolítása során az árazott költségvetés aktualizálása, az árazatlan költségvetés elkészítése megtörtént.
Kapu a Mátra kincseihez – Látogató-, oktatási- és kezelőközpont kialakítása Mátrafüreden KEHOP-4.1.0-15-2016-00032	2016.09.01. - 2018.12.31.	KEHOP	A mátrafüredi tájegységiroda átépítése, látogató- és oktatóközpont, valamint kezelőközpont funkciók ellátására.	Mátrai Tájegység	564	300 000 000	600 000	Pályázat elkészítése, benyújtása, támogatási szerződés aláírása. Szerződést kötöttünk a látogató központ engedélyes és kiviteli terveinek, valamint a kiállítás terveinek az elkészítésére. A kiállítási tervek elkészültek. Szerződést kötöttünk a megvalósíthatósági tanulmány készítésére. Szerződést kötöttünk a Natura 2000 bemutatás terv készítésére. A tervek készítése folyamatos.
Kisvízi élőhelyek – Források, forráslápok és a kapcsolódó élőhelyek védelme a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén KEHOP-4.2.0-15-2016-00005	2016.12.01. - 2019.12.31.	KEHOP	A Mátra, a Keleti-Cserhát és az Ipoly-völgy vizes és vízi élőhely-hálózatának fejlesztése, az élőhelyek állapotának javításával, új élőhelyek létrehozásával.	Mátra, a Keleti-Cserhát és Ipoly-völgy vizes és vízi élőhely-hálózata	15 198	190 000 000	0	Pályázat elkészítése, benyújtása. A Támogatási Szerződést december hónapban írtuk alá.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

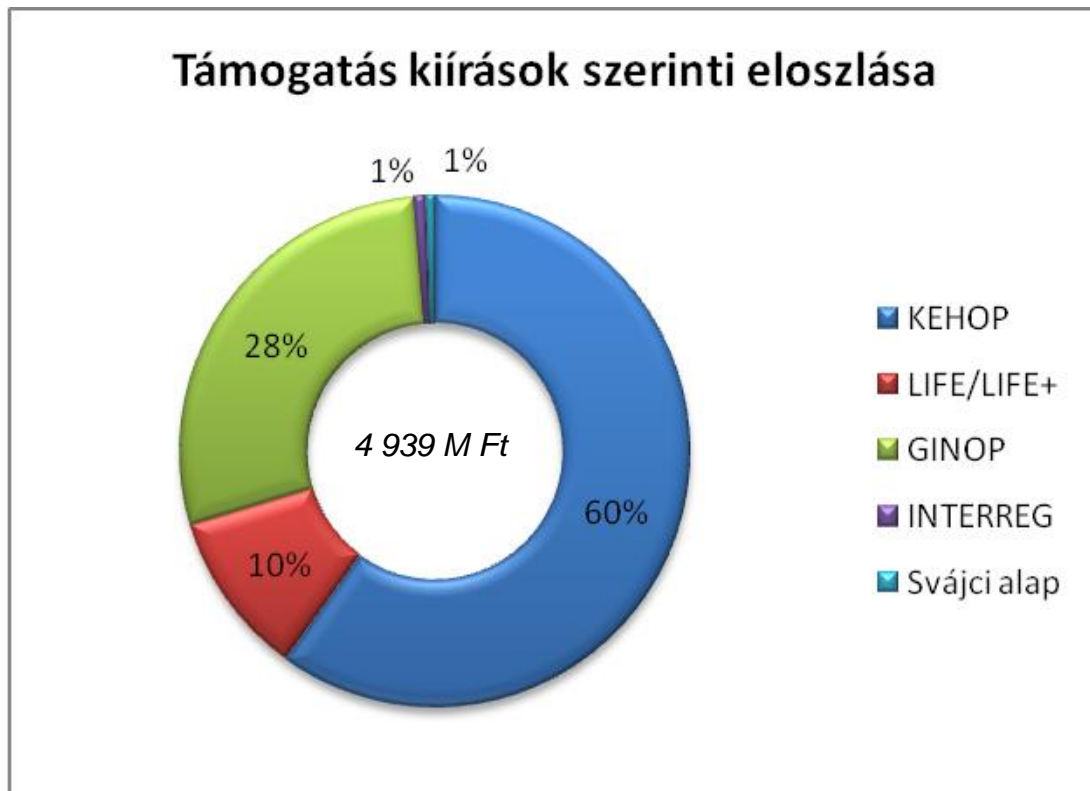
Projekt címe / azonosítója	Időtartama	Forrás megnevezése	Projekt célok, tevékenységek röviden	Célterület ¹		Pályázat költségvetése (Ft)	Támogatás Összege 2016 (Ft)	Pályázat 2016. évi teljesítése
				Megnevezése	Kiterjedése (ha)			
“A tűzok határon átnyúló védelme Közép-Európában” LIFE15 NAT/AT/000834	2016.07.25. - 2023.12.31.	KEHOP	A globálisan veszélyeztetett tűzok (<i>Otis tarda</i>) védelme a faj nemzetközi fajvédelmi tervében, valamint az azzal összhangban lévő, a Közép-európai Tűzokpopulációk Megőrzéséről szóló Egyetértési Memorandumban (MoU) szereplő kiemelt jelentőségű veszélyeztető tényezők mérséklésén keresztül.	Hevesi-sík, Borsodi- mezőség	113 256	111 740 000	0	A Támogatási Szerződést június hónapban írta alá a főkedvezményezett, Igazgatóságunk szeptemberben írta alá a partnerségi megállapodást.
„ECO KARST – Ecosystem services of karst areas – driving force of local sustainable development” INTERREG DTP1-1-159-2.2	2017.01.01. - 2019.06.30.	INTERREG Duna Transznacionális Program	Karszterületek ökoszisztéma-szolgáltatásainak és a helyi közösségek fenntartható fejlődéséhez való hozzájárulásának felmérése és bemutatása.	Bükki Nemzeti Park törzsterület	43 168	44 690 000	0	Pályázat benyújtásra került a következő feladatokra: Karszt területek ökoszisztéma szolgáltatása – a helyi fenntartható fejlődés támogatása A pályázatban nyolc ország (Ausztria, Horvátország, Magyarország, Románia, Szlovénia, Bosznia-Hercegovina, Montenegró, Szerbia), öt védett karsztos területe vesz részt. A kiválasztott területek hasonló jellemzőkkel és problémákkal rendelkeznek (pl. sérülékeny természeti értékek, kontrollálatlan víz- és földhasznosítás, hosszabb távon nem fenntartható turizmus és rekreáció, illegális fakitermelés, szemétkerakás, stb). A partnerségi megállapodást december hónapban írta alá Igazgatóságunk.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016 évben 10 db KEHOP 2 db LIFE 1 db GINOP és 7 db Interreg pályázatot készített el, ebből 2016 évben 12 db pályázatunk kapott pozitív támogatói döntést.

A már futó pályázatainkkal összesítve 2016 évben összesen 4.939 millió forint támogatás felhasználásáról szóló kötelezettségvállalással rendelkezünk. A Támogatás forrásonkénti megbontását a következő diagramm tartalmazza:

Amennyiben az Igazgatóságunk által 2016 évben elkészített összes pályázat pozitív elbírálásban részesül a természetvédelem érdekében felhasználható támogatás eléri a 8.140 millió forintot.

8. Jogi és ügyiratforgalommal kapcsolatos tevékenység

Bükki Nemzeti Park Igazgatóság	ügyek száma
Szakvéleményadás, adatközlés a hatóságok számára	1.403
Jelentési feladatok a Minisztérium számára	503
Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés	21.345
Összesen	23.251

Teljes évi ügyiratforgalmunk a 2015. évihez képest jelentős mértékű (39,7 %-os) növekedést mutat. Ennek oka elsősorban az ügyfelekkel történő levelezés növekedése.

8.1.1. Szakvéleményadás/adatközlés a hatóságok számára

Hatóság megnevezése	Téma	Ügyek száma
OKTF	Másodfokú eljárások, kutatási engedélyek	54
Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztálya	Szakvélemény, adat és tényközlés természetvédelmi ügyben	765
Kormányhivatal erdészeti hatósági jogkörben	Belföldi jogsegély védett természeti és Natura 2000 területek esetén, saját erdővel kapcsolatos ügyek	172
Földügyi hatóságok, kezelő szervek	Vagyonkezelési jelentés	8
MVH, KH Földművelésügyi és Erdőgazd. Főosztály	Szakértői közreműködés	52
Önkormányzatok	Rendezési tervek	199
	Védetté nyilvánítások	13
Rendőrkapitányságok	Megkeresések, felkérések, szakértői	121

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Hatóság megnevezése	Téma	Ügyek száma
	Hatósági bizonyítványok	0
KH Igazságügyi Szolgálat	Közérdekű munkára ítélt foglalkoztatása	0
KH Élelmiszerlánc-biztonsági, Növény- és Talajvédelmi Főosztály	Vadgazdálkodás, juhtenyésztés	17
Nemzeti Közlekedési Hatóság	Út és hídépítési ügyek, nyomvonalas létesítmények	0
KH Műszaki Engedélyezési és Fogyasztóvédelmi Főosztály	Út és hídépítési ügyek, nyomvonalas létesítmények	0
KH Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály		0
KH Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály (nyugdíjügyek)		2
Összesen		1403

2016-ban a hatóságok számára történő szakvéleményadás, adatközlés a 2015. évihez képest 14,9 %-os emelkedést mutat.

Az erdészeti hatóságoktól érkező belföldi jogsegélykérések száma tovább emelkedett, valamint a településrendezési tervekkel kapcsolatos véleménykérő levelek száma is nőtt ebben az évben is. Jelentős emelkedés mutatkozott 2016-ban a Rendőrkapitányságoktól érkező szakértői megkeresések számában. A Kormányhivatal Igazságügyi Szolgálatával igazgatóságunk 2016-ban sem kötött együttműködési megállapodást, így megkeresés nem érkezett.

Az összes KÖTEFE megkeresések száma csökkenő tendenciát mutatott a korábbi években (2005-ben 525, 2006-ban 495, 2007-ben 379). Ugyancsak csökkenést mutatott az összes kiadott szakvélemény száma (2005-ben 872, 2006-ban 609, 2007-ben 464). A csökkenés a működési területünk változásán kívül elsősorban abból adódott, hogy tájvédelmi ügyekben ritkábban kértek tőlünk szakvéleményt a KÖTEFE-k. Jellemzően építési és más célú hasznosítási tájvédelmi szakhatósági ügyekben érkezik még mindig megkeresés.

A 2008-ban azonban a csökkenő tendencia megfordult, mivel a KÖTEFE megkeresések, és a kiadott szakvélemények száma is nőtt. Előbbieké 23 %-al, utóbbiaké 9 %-al.

A 2009-es adatokat megvizsgálva azt állapíthatjuk meg, hogy ez a növekvő tendencia folytatódott, mivel mind a KÖTEFE megkeresések (501 megkeresés), mind a kiadott szakvélemények száma (541 szakvélemény) nőtt. Előbbieké 7,5 %-al, utóbbiaké 6,9 %-al.

2010-ben a KÖTEFE megkeresések száma és az összes kiadott szakvélemények száma ismét jelentős mértékben nőtt az előző évhez képest. Előbbieké 18 %-al, utóbbiaké 21 %-al.

2011-ben az összes KÖTEFE megkeresések száma (608) kis mértékben nőtt, 2,3 %-al, míg az összes kiadott szakvélemények száma (625) kis mértékben csökkent, 5 %-al.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Ez a növekedési tendencia 2012-ben is folytatódott, mivel az összes – KÖTEFE-nek kiadott– szakvélemény, adat- és tényközlés száma nőtt: 778-at adtunk ki, ami 24%-os növekedést jelent.

2013-ban a KÖTEFE megkeresések száma kismértékű (5,6 %-os) csökkenést mutatott: 734 megkeresés érkezett.

2014-ben a KÖTEFE megkeresések száma ismét (8,1 %-os) növekedést mutatott: 794 megkeresés történt.

2015-ben a Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályától érkező megkeresések száma kismértékű (1,5 %-os) csökkenést mutatott: 782 megkeresés érkezett.

2016-ban a Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztályától érkező megkeresések száma a tavalyi évhez hasonló, kismértékű (2,1 %-os) csökkenést mutat: 765 megkeresés érkezett.

Legnagyobb számban a korábbi évekhez hasonlóan továbbra is erdészeti, földügyi, vízjogi, környezetvédelmi engedélyezési, barlangkutatói, vadászati, rendezvények és versenyek engedélyezésével kapcsolatos, védett állat- és növényfajok egyedeit, NATURA 2000 területeket érintő ügyben kerestek meg bennünket a természetvédelmi hatósági jogkörben eljáró Kormányhivatalok vélemény (adat, tény) adása végett. Védett természeti területet érintő ügyben az esetek túlnyomó többségében megkeresett bennünket a hatóság. Pontos adat arról, hogy az összes hatósági ügy hány százalékában kerestett meg a zöldhatóság szakvélemény megadása céljából a Kormányhivatal teljes ügyiratforgalmi statisztikáinak hiányában nem adható.

Szakértői véleményeinket a természetvédelmi hatóságok az esetek túlnyomó többségében figyelembe vették döntéseik során.

A működési területünkön illetékes mindhárom természetvédelmi hatósággal együttműködési megállapodást kötöttünk, melyben részletesen szabályoztuk a feladatok ellátásának módját és a kapcsolattartás részleteit. A Természetvédelmi Őrszolgálat tagjainak helyismerete nélkülözhetetlen mind a természetvédelmi hatósági határozatok előkészítése, mind azok végrehajtásának ellenőrzése során. Az együttműködési megállapodásoknak megfelelően a Kormányhivatalok az esetek nagyobb részében megküldték részünkre a védett természeti területet érintő határozataikat, szakhatósági állásfoglalásaikat. Utóbbi években kizárólag elektronikusan történik mindez. A megkötött és felülvizsgált együttműködési megállapodások megfelelő keretet jelentenek a további munkához, azok maradéktalan betartása garantálhatja a természetvédelmi szakmai szempontok érvényesülését a természetvédelmi hatóságok eljárásaiban.

2016-ban is gondoskodtunk a természetvédelmi hatóság munkájához szükséges adatbázisok aktualizálásáról a TIR-ben.

8.1.2. Jelentési feladatok a Minisztérium számára

Földművelésügyi Minisztérium	Ügyek száma
Földművelésügyi Miniszter	5
Közigazgatási Államtitkár	1
Miniszteri Kabinet, Miniszteri Biztos	0
Környezetügyért, Agrárfejlesztésért és Hungarikumokért Felelős Államtitkár (pályázati engedélyek is)	14
Földvagyon-gazdálkodási Főosztály	48
Ellenőrzési Főosztály	4
Állami Földekért Felelős Államtitkár	10
Projektkoordinációs és IT Biztonságfelügyeleti Főosztály	18
Jogalkotási Főosztály	0
Intézményfelügyeleti és Perképviselési Főosztály	37
Költségvetési Főosztály	122
Környezetfejlesztési Főosztály	0
Parlamenti Államtitkár Titkársága	1
Személyügyi és Igazgatási Főosztály	25
Környezetügyért Felelős Helyettes Államtitkár	78
Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály	104
Természetmegőrzési Főosztály	36
Összesen	503

A Minisztérium részére teljesített jelentési feladatok az előző évhez képest csekély (11,5%-os) növekedést mutatnak (2015. évben 451 volt). Kiemelhető a Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály felé történő adatszolgáltatások számának csekély mértékű növekedése. Jelentős mértékű növekedés, illetve csökkenés egyik Főosztály felé sem mutatkozik. A Költségvetési Főosztály felé teljesített jelentési kötelezettségek kismértékű emelkedése továbbra is honlapon feltöltött adatszolgáltatás benyújtásával magyarázható.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

8.1.3. Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetés

Ügyfelekkel történő levelezés, egyeztetések		19.160
Egyéb egyeztetések	nemzeti park igazgatóságokkal	43
	helyben, szervezeti egységek között	388
	személyzeti ügyekben	336
	pályázatokkal kapcsolatosan	851
	haszonbérleti pályázatokkal kapcsolatosan	430
	földvásárlásokkal kapcsolatosan	91
	közfoglalkoztatással kapcsolatosan	46
	Összesen	

Az ügyfelekkel történő levelezés az előző évhez képest jelentős mértékben nőtt (42,5%-kal).

Emelkedett az elővásárlási jogosultságon alapuló föld adásvételi szerződésekkel kapcsolatos levelezés.

Az előző évekhez képest 2016-ban csökkent a haszonbérleti szerződésekkel kapcsolatos ügyiratok száma. A csökkenés többek között annak tudható be, hogy az Igazgatóság az előző években igyekezett minden bérbe adható területet haszonbérbe adni. A csökkenés másik oka, hogy 2016. évben jelentősen csökkent a haszonbérleti szerződés tartamának meghosszabbítására vonatkozó kérelmek száma (2016-ban 38 db szerződés került meghosszabbításra, ez a szám 2015. évre vonatkozóan meghaladta a 200-at).

Az ügyfelekkel történő levelezés növekedésének további oka, hogy a földtulajdonosok 2016. december 31-ig kérhették az ingatlan-nyilvántartásban zártkertként nyilvántartott ingatlanuk művelési ágának művelés alól kivett területként történő átvezetését, ami rendkívül jelentős ügyiratforgalmat generált.

Évről-évre – így 2016-ban is – jelentős mértékű a Natura 2000 és MTÉT (Magas Természeti Értékű Területek) területeken tervezett kaszálási bejelentések száma.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

8.2. Szabálysértés

Megnevezés	Ügyek száma (db)	Kiszabott bírság összege (e Ft)	Befizetett bírság összege (e Ft)
Szabálysértési eljárás	3	ismeretlen	ismeretlen

Szabálysértési eljárások esetében az új szabálysértési törvény (2012. évi II. törvény, továbbiakban: Sztv.) hatálybalépésével Igazgatóságunk szabálysértési hatósági hatásköre megszűnt, 2013. január 1-jétől a járási hivatalok járnak el szabálysértési hatóságként a természetvédelmi szabálysértések ügyében.

Mindezen alapvető jelentőségű jogszabályváltozás miatt jelen adatszolgáltatást is át kell értelmezni. A fenti táblázatban szereplő adatok a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság által a 2016. év folyamán tett szabálysértési feljelentéseket mutatják. Mindhárom szabálysértés ügyében vagyon elleni cselekmények (Sztv. 177.§) miatt kellett feljelentést tenni.

Természetvédelmi szabálysértés ügyében nem tettünk feljelentést 2016-ban, mivel a szabálysértési bírság – közigazgatási bírság (lentebb részletezett) problematikája eljárásjogi okokból nem teszi lehetővé a szabálysértési eljárás kezdeményezését Igazgatóságunk számára.

8.3. Természetvédelmi bírság

Megnevezés	Ügyek száma (db)	Kiszabott bírság összege (e Ft)	Befizetett bírság összege (e Ft)
Természetvédelmi bírság	16	6437,5	0
Helyszíni bírság	0	0	0

A természetvédelmi bírságok kiszabása 2005-ig tartozott a nemzeti park igazgatóságok hatáskörébe.

A korábban eljáró KÖTEFE-k 2015. április 1-től a Megyei Kormányhivatalok szervezetébe integrálódtak, 2017. január 1-től a megyei kormányhivatalok székhelyén lévő járási hivatal szervezeti egysége hatáskörébe tartozik a természetvédelmi bírság kiszabása.

2016-ban Igazgatóságunk számos esetben élt közérdekű bejelentéssel, ebből a természetvédelmi hatóságok 16 ügyben szabtak ki természetvédelmi bírságot összesen 6.437.500 forint értékben.

Egy Kft-t megközelítőleg 36 ha engedély nélküli lekaszálása miatt 4.625.000 forint természetvédelmi bírság megfizetésére kötelezett a miskolci természetvédelmi hatóság.

Egy másik esetben 11 személyt kötelezett 50-50.000 forint megfizetésére a miskolci főosztály védett területen történt engedély nélküli makkgyűjtés miatt.

A helyszíni bírságot a természetvédelmi örök Igazgatóságunkon az Sztv. 2.§ (4) bekezdése miatt nem szabnak ki. A szabálysértések és a közigazgatási bírságok elhatárolása nem megfelelő, így a természetvédelmi szabálysértés tényállása a gyakorlatban nem alkalmazható. Ezt a problémát megerősítette a Minisztérium az NPTF – 276/2/2014. számú levelében is. Ennek folytán Igazgatóságunk nem javasolta a természetvédelmi öröknek a helyszíni bírság alkalmazását, hiszen a fentieknek megfelelően csak közigazgatási (természetvédelmi) bírság szabható ki. A természetvédelmi bírság magasabb bírságösszegei még a 33/1997. (II. 20.) Korm. rendelet

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

módosítását követően is aránytalanok az elkövetett jogsértésekhez képest. További probléma, hogy a természetvédelmi bírság eljárási szabályai (határidők, másodfokú eljárás, bírósági felülvizsgálat) akár több évre is képesek elhúzni azt az időt, amíg jogerős határozat születik.

Ezzel szemben a helyszíni bírság esetében a döntés azonnal, a helyszínen jogerőre emelkedik, ami a jogalkalmazók munkáját jelentősen segíti, az állampolgárokra nézve is kedvezőbb, és jól elősegíti a további szabálysértések elkövetésének megelőzését. Ezek miatt feltétlenül megoldandónak tartjuk az ügyet.

Az utóbbi években ezen jogalkalmazási problémának a híre elterjedt az állampolgárok között visszavetve az évtizednyi következetes hatósági jogalkalmazást („a természetvédelmi őr úgyszem bűntet, be lehet hajtani”), ezért a területen az utóbbi időben jelentősen megnőtt a gépjárműves forgalom, és a terepmotorok is ismét megjelentek.

8. 4. Büntető ügyek

Megnevezés	Feljelentések száma	Eredményes	Eredménytelen
Természetkárosítás	4	2	2
Egyéb büntető ügyek	30	1	29

Igazgatóságunk 2016-ban összesen 34 büntetőfeljelentést tett, ebből négyet természetkárosítás miatt.

A tavalyi évben négy esetben tettünk természetkárosítás bűncselekménye miatt feljelentést. Egy esetben a Tarna–Lázbérc Tájegységben tűz keletkezett, amely jelentős kárt okozott az ott lévő védett növények állományában, egy esetben egy Miskolc melletti barlangot változtattak meg jogellenesen, jelentős mértékben graffitivel. Egy alkalommal állampolgári bejelentés alapján észleltük, hogy védett árvalányhajat árulnak jelentős mennyiségben az egri piacon, és egy alkalommal pedig erdőgazdálkodói munkálatok (útfelújítás) során okoztak mintegy 23.500.000 forint értékben károsodást védett kételtűekben. Ez utóbbi, valamint a barlangot érintő eljárás jelenleg is folyamatban van. Ezen ügyeket tüntettük fel az eredményes ügyek között.

2015-ben a Természetvédelmi Őrszolgálat értesülése alapján megtartott házkutatás során derült ki, hogy egy mókust, egy hím kékes rétihéját, egy vetési varjút, egy parlagi sast, egy karvalyt, egy héját, egy erdei fülesbaglyot, egy barna réti héját, és egy tojó kékes rétihéját tartott preparátumként birtokban engedély nélkül egy vadász. A vádlottat a Hatvani Járásbíróság 4.B.120/2015/4. szám alatt egy év három hónap – végrehajtásában két évre felfüggesztett – szabadságvesztésre, valamint pénzbüntetésre ítélte. Az Egri Törvényszék másodfokon a vádlottat jogerősen elítélte, az első fokú bíróság ítéletének rendelkező részét annyiban változtatva meg, hogy a pénzmellékbüntetésre vonatkozó részt mellőzte, viszont a vadász foglalkozású vádlottat kettő évre eltiltotta a foglalkozása gyakorlásától.

30 esetben tettünk feljelentést egyéb bűncselekmények miatt. Ebből 28 lopás (26 falopás), kettő pedig rongálás miatt történt. Mindkét esetben – valamint egy szabálysértés esetében is – az Igazgatóság által kihelyezett tábla szenvedett el károsodást. Egy esetben van folyamatban az eljárás még, ezt tüntettük fel az eredményesek között.

8.5. Polgári perek

Megnevezés	Ügyek száma	Nyert	Vesztett	Folyamatban
Polgári perek	30	2	1	27

Egy munkaügyi perben ítéletet hozott a bíróság, mely részleges pernyertességünkkel/pervesztésünkkel zárult, ilyen rovat hiányában az ügyet a veszített kategóriába soroltuk.

Kesznyéteni – Vsz. hatálya alá tartozó – ingatlanokat érintő, kisajátítási határozat felülvizsgálata iránti közigazgatási perben a Kúria a jogalap tekintetében igazgatóságunknak adott igazat, a per folytatódott a volt tulajdonos többletkártalanítási igénye iránt. A per ebben a tekintetben is igazgatóságunk pernyertességével zárult 2016-ban.

Hátrányos megkülönböztetés tilalmának megsértése miatt kártérítés és járulékaik megfizetése iránt indított pert egy személy haszonbérleti pályázattal összefüggésben több, mint negyvennégy millió forint és járulékaik megfizetése iránt. Az eljárás peres egyezség megkötésével zárul a közeljövőben.

Tiszabábolnai ingatlant érintő kisajátítási határozat felülvizsgálata iránt indított pert több tulajdonos és egy földhasználó a Miskolci Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságon. Keresetükben a kártalanítási összeg jelentős (320.000 Ft/hektárról egymillió Ft/hektárra) felemelését kérték a Bíróságtól. A különösen nagy pertárgyértékű (felperesek összes követelése több, mint hetvenmillió forint) eljárás folyamatban van.

Egy magánszemély szerzői jogainak megsértése miatt indított ellenünk kártérítés iránti pert. Keresete szerint szellemi alkotásának jogellenes felhasználásával jutottunk támogatáshoz egy LIFE pályázatban.

Egyéb pereink – a teljesség igénye nélkül – elővásárlási jogunk, illetve egyéb polgári jogi követeléseink érvényesítése iránt, haszonbérleti szerződésekkel összefüggésben, személyiségi jogi igények elbírálása, földhivatali határozatok bírósági felülvizsgálata tárgyában voltak folyamatban.

9. Természetvédelmi őrszolgálat

9.1. Alapadatok

Megnevezés	Felsőfokú végzettségű	Középfokú végzettségű	Összesen
Létszám	32	3	35

Megnevezés	Átlagosan	Minimum	Maximum
Az egy főre eső működési terület (ha)	26 022	3 506	77 366
Az egy főre eső védett természeti terület (ha)	4 443	250	9 416

Bejelentések száma	94
--------------------	----

9.1.1. Személyi feltételek

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Természetvédelmi Őrszolgálatára engedélyezett létszáma egy fővel bővült, feltöltöttsége teljes (35 fő).

Tájégség neve	természetvédelmi őr (fő)
Dél-borsodi Tájégség	5
Dél-hevesi Tájégség	4
Kelet-Bükki Tájégség	5
Mátrai Tájégség	4
Nógrád-Ipoly Tájégség	7
Nyugat-bükki Tájégség	5
Tarna – Lázberc Tájégség	4
Őrszolgálatvezető	1

A közhiteles nyilvántartások (ingatlan-, barlang-, régészeti lelőhelyek-, stb.) rendelkezésre állnak.

9.1.2. Technikai felszereltség

Az őrszolgálat tagjai a feladatellátásukhoz szükséges egyenruházati elemekkel az alapellátás szintjéig rendelkezik. A védőfelszerelések a szabályzatnak megfelelően elhasználódásuk függvényében folyamatosan pótlásra kerülnek.

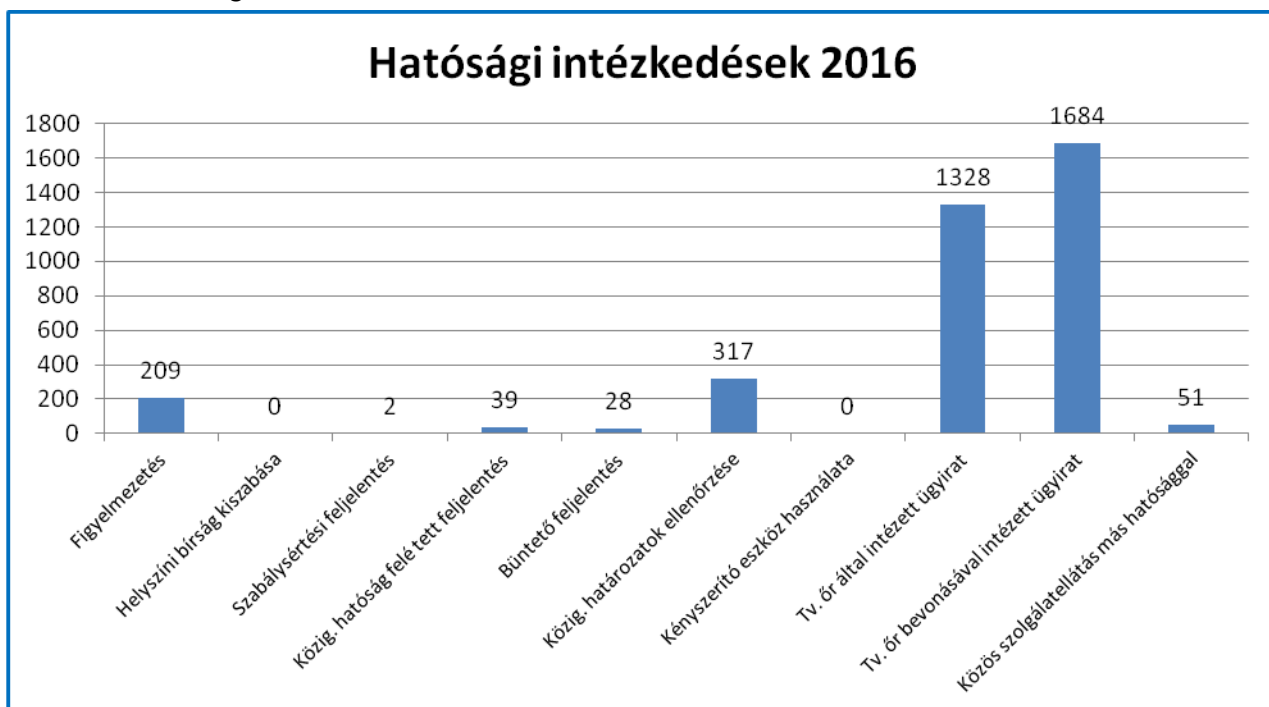
Technikai eszközök tekintetében elmondható, hogy, hogy eszközeink (gépjárművek, fényképezőgépek, megfigyelő eszközök, stb.) száma és állapota a feladatellátást jórészt kielégíti, ám teljessé tétele és az elhasználódás miatt folyamatos cseréjük és fejlesztésük indokolt.

9.1.3. Polgári Természetőrök

A Polgári Természetőr Szolgálat tagjainak aktivitása az előző éveknek megfelelően csekély, némi pozitív elmozdulás mutatkozik. 2016 év végén továbbképzéseket szerveztünk három helyszínen hat alkalommal, amelyeken összesen 178 fő polgári természetőr jelent meg. Jelenleg a polgár természetőr létszám azelőző évivel megegyezően 178 fő.

9.2. Feladatellátás

9.2.1. Hatósági feladatellátás

Védett területek általános őrzése

Az általános területi jelenlét és a természetvédelmi őrszolgálat észlelési hatékonyságának fokozására a tájegységek vezetőinek kezdeményezésére jórészt egyéni szolgálat ellátási módon és a tájegység személyzetének fokozott kommunikációjával került sor. Emellett elrendelt szolgálatokkal, közös feladatellátással erősítjük a területi jelenlétet.

Az egy fős szolgálat ellátásra a 9/2000 KÖM rend. 7§. 2) bek. biztosít lehetőséget. Ennek következtében jármű, ruházat és csomag átvizsgálása, továbbá előállítás és kényszerítő eszköz alkalmazása ugyanezen jogszabály 13.§ 5) bek. alapján nem lehetséges.

A hatósági őrzés-védeleми feladatok ellátása az egyéb természetvédelmi kezelési feladatok végzésével párhuzamosan történik, az utóbbiak dominanciájával.

A technikai sportok, elsősorban terepmotorozás és egyéb közlekedési eszközök-, valamint a sziklamászás továbbra is a legjelentősebb kockázati tényezők. Jelentősen megnövekedett a versenyekkel kapcsolatos (túra-verseny, autóverseny, kerékpáros verseny) ügyintézési és hatósági ellenőrzési feladatok száma és mértéke.

Szankció rendszerünk legnagyobb hiányossága a helyszíni bírság alkalmazási lehetőségének megszűnte, ennek hiányában a csekély súlyú szabálysértések nem szankcionálhatóak a társadalomra, ill. a természeti értékekre való veszélyességüknek arányában.

N2000 területek ellenőrzése

A rendszeresen végzett ellenőrzések ellenére a védett területekhez hasonlóan nem minden esetben elegendő a terepi jelenlét a negatív hatások elkerülése érdekében.

Felmerülő feladatok:

- Gyepgazdálkodás ellenőrzése (bejelentések).
- AKG-ÉTT előírások ellenőrzése.
- Természetvédelmi kezelői szakvélemény szolgáltatás a belföldi jogsegélyszolgálat keretében.

Továbbképzések – gyakorlatok

A kötelező lögyakorlat és a hozzá kapcsolt intézkedéstaktikai képzés sikeresen lezajlott. Az elméleti továbbképzés az Igazgatóság szervezeti egységeinek bevonásával történt.

Határozatok ellenőrzése

- Környezetvédelmi és Természetvédelmi Hatóság által kiadott határozatok ellenőrzése.
- Rendezvények ellenőrzése.
- A BNPI működési területén fokozottan védett madárfajok költőhelyén elrendelt hatósági korlátozások ügyintézése, koordinálása, ellenőrzése.

Erdészeti eljárások előkészítése és ellenőrzése

- Körzeti erdőtervezésben való részvétel
- Erdészeti hatóság által kiadott határozatok ellenőrzése.
- Véghasználatra tervezett erdőrészekben természetvédelmi korlátozások előkészítése.
- Hagyásfa csoport jelölés.
- Üzemtervtől eltérő fahasználatok véleményezése.
- Bejelentett fahasználatok hatósági ellenőrzése a jogszabályban meghatározott, és természetvédelmi célokat is szolgáló előírások betartása kapcsán (helyes jelölés, közelítés, stb.)

Egyéb eljárások

- Vízjogi engedélyezéshez szakvélemények összeállításához információszolgáltatás (záportározó, vízfolyások mederrenevezése, források).
- Belföldi jogsegély megkeresésekhez szakértői vélemények összeállítás.
- Településrendezési tervekhez szakértői vélemények összeállítása.
- Hatósági táblák és jelzések létesítése, karbantartása.
- Régészeti lelőhelyek ellenőrzése.

9.2.2. Együttműködés más hatóságokkal

Az erdővagyon védelme érdekében jogszabályban előírt kötelezettségünknek folyamatosan eleget teszünk, bár a tulajdonosok-kezelők részéről együttműködési szándékot nem tapasztaltunk.

Tagjai vagyunk a megyei rendőrkapitányságok szervezésében működő Közbiztonsági Egyeztető Fórumnak.

A Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságokkal együttműködési megállapodás megkötését követően közös szolgálatellátás az előző évhez hasonlóan történt, ezek súlyponti feladata a vegetációs tüzek megelőzése érdekében az elhanyagolt nem művelt külterületi ingatlanok felderítése és tulajdonosuk beazonosítása. Ennek érdekében térinformatikai adatbázisaink összehangolása megtörtént.

Az MVH által végzett ellenőrzésekben szakértőként közreműködünk.

Ellenőrző tevékenységünknel a védett területekről megvalósuló falopások területén tapasztalható folyamatos növekedés az elkövetések számát illetően. Az őrszolgálat a területileg illetékes rendőrséggel közösen próbálja visszaszorítani ezeket a cselekményeket.

9.2.3. Nem hatósági feladatok ellátása

Pályázatok

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

- Komplex természetvédelmi látogató-tájékoztató rendszer kialakítása a határ menti térségben - HUSK/1101/2.2.1/0344
- Erdei életközösségek védelmét megalapozó többcélú állapotértékelés a magyar Kárpátokban - SH/4/13
- Szalakóta védelme a Kárpát-medencében
- Élet az erdőben - LIFEinFORESTS
- A Parlagi sas védelme Magyarországon - LIFE10 NAT/HU/000019
- A kék vércse védelme a Kárpát-medencében - LIFE11 NAT/HU/000926
- KEHOP 2014-2020

Oktatás-nevelés, közönségszolgálat

- Túravezetések és előadások tartása az erdei iskoláinkban táborozók részére.
- Iskolai rendezvények lebonyolítása.
- A Média terepi szakmai irányítása.
- Információs táblák cseréje, karbantartása.
- Szakdolgozatok készítésénél külső konzulensként szakmai segítségnyújtás.
- Nyári- és szakmai gyakorlaton lévő hallgatók oktatása, képzése.
- Igény szerint főiskolai- és egyetemi terepgyakorlatok vezetése természetvédelmi szempotok alapján.
- Az osmaradvanyok.hu honlap többnyelvű aktualizálása, hírek aktualizálása.
- Téli madáretetéshez etetőanyag és szaktanácsadás nyújtása.
- Marketing tevékenység végzése a természet-megőrzési tudatformálás érdekében.
- Az Ipolytarnóci Ósmaradványok Természetvédelmi Terület üzemeltetése.
- Ifjú Kócsagőr Program helyi lebonyolítása, jelöltek terepi képzése.
- Az Igazgatóság területét érintően, a minisztérium sajtóosztályának eseti engedélyeivel megjelenés a helyi- és országos médiumokban.

Élőhely-kezelési és monitorozási feladatok

- Védett és fokozottan védett fajok élőhely felmérése.
- Inváziós növényfajok elterjedésének felmérése.
- Kihelyezett vércse költőládák és szalakóta odúk ellenőrzése.
- Egyéb kihelyezett odúk és odútelepek (kis énekesek, pelék, stb.) éves ellenőrzése, karbantartása.
- Gerinctelen zoológiai felmérések, terepi felmérések.
- Madártani felmérések, túzok fészkelő helyek felügyelete.
- Natura 2000 jelölőfajok állományának felmérése.
- Nagyragadozó monitorozás (hiúz, farkas, barnamedve).
- Telepes fészkelő fajok költő területeinek ellenőrzése, felmérése.
- Natura 2000 fenntartási tervekkel kapcsolatos terepbejárásokon, fórumokon való közreműködés.
- Erdőlakó denevérek felmérése.
- Szapro-xilofáh rovarok jelenlétének kutatása erdei ökoszisztémákban.
- Békamentés és békaterelők tisztítása, üzemeltetése köz munkások és önkéntesek segítségével.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

- Kételtű fajok jelenlét felmérései és monitorozása több területen.
- Madárgyűrűzési feladatok.
- Kételtű szaporodó helyek létesítése, karbantartása.
- Kis területű élőhelykezelési tevékenységek irányítása az Igazgatóságon.

Területkezelési tevékenység saját vagyonkezelésű területeken

- Haszonbérleti szerződések előkészítése (tömbösítés, természetvédelmi előírások meghatározása).
- Haszonbérleti pályázatok bírálata, bíráló bizottságok irányításában és a bizottságban való részvétel.
- Birtokbaadások terepi feladatainak elvégzése.
- Haszonbérletek átfogó évenként többszöri ellenőrzése, rendszeres információ átadás a TKO felé.
- Saját vagyonkezelésben lévő területek tárgyévi kezelésének tervezése, a kezelések elvégztetése, ellenőrzése, kezelt területek felmérése, elszámolások, jelentések leadása.
- Saját vagyonkezelésben lévő területek kezeléséhez állatállománnyal rendelkező bérlők keresése, terület bemutatás, szerződéskötés előkészítésében való részvétel.
- VSZT-s vásárlások elkészítéséhez információs szolgáltatás.
- Elővásárlási joggal kapcsolatos szakvélemények adása.
- Inváziós növényfajok elterjedésének visszaszorítása.
- SAPS támogatási rendszerrel kapcsolatos terepi feladatok ellátása.
- AKG támogatási rendszerrel kapcsolatos terepi feladatok ellátása.
- Saját gépparkkal végzett területkezelési tevékenységek tervezésében és koordinációjában való részvétel.
- Elszámolások elkészítése a kezelésünkben lévő gépparkkal, az állat-állománnyal kapcsolatosan.
- Komplex pénztárkezelés, feladások, havi kimutatások készítése.
- Saját kezelésben végzett területkezelési tevékenység
  - a kezelési munkák koordinációja, irányítása
  - szántóterületeken a természetvédelmi céloknak megfelelő élőhelyszerkezetet biztosító növénykultúrák kialakítása, fenntartása
  - állatállományunk számára szükséges szemes- és szálastakarmány szükséglet biztosítása
  - gyepterületek legeltetésre alapozott természetvédelmi kezelésének kialakítása fenntartása
- magyar szürke szarvasmarha állomány tartásának, elhelyezésének, gondozásának az állomány bővítésének koordinációja, irányítása.
- a parádi élőhely kezelési központ (állattartó telep) üzemeltetési feladatai. A kárpáti borzderes génmegőrzési feladatainak összehangolása a természetvédelmi kezelési célokkal, illetve a legeltetéssel kezelt terület növelése, a telep fejlesztése.
- Kísérleti természetvédelmi erdőkezelés végrehajtása Garábon.

Ingtatlanok üzemeltetése:

- Ipolytarnóc (teljes)
- Hollókő (rész feladat)
- Baglyaskő (teljes)
- Garábi természetvédelmi kezelési egység (rész feladat)
- Parád állattartó telep (rész feladat)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

- Mátrai TE iroda épülete (teljes)
- Oszla kutatóház (teljes)
- Herman Ottó Emlékpark (teljes)
- Ároktő Tájház (teljes)

Erdészeti szakirányítás

- Erdőművelési munkák szervezésében való részvétel.
- Szaporító anyag beszerzésében való részvétel.
- Ápolási munkák szervezésében és irányításában való részvétel.
- Erdőhasználatok szervezésében és irányításában való részvétel.
- Fatömegfelvétel.
- Munkairányítás.
- Készletek kezelésében, értékesítésében való részvétel.
- Széldőlés és jégtörés felmérése
- Visszahagyandó holt fa és hagyás-facsoportok jelölése
- Szerkezetátalakító munkák megkezdése és irányítása a természetvédelmi célokkal összhangban.

Vadgazdálkodási tevékenység

- Természetvédelmi célú különleges rendeltetésű vadászterület szakmai irányítása
- Vadászati létesítmények engedélyeztetése, létesítése, karbantartása.
- Egyéni és csoportos vadászatok szervezése, irányítása.
- Elejtett vad kezelése és értékesítése.
- Kilövési terv elmaradásának pótlása
- Vadászatok ellenőrzése

Vagyonőrzés

- Saját vagyonkezelésű erdőterületen falopás megakadályozása.
- Eseti jelleggel az Igazgatóság vagyonkezelésében lévő telephelyek, objektumok kiemelt őrzése.

Nemzetközi kapcsolatok

- Szlovák Természetvédelmi Hivatal (SOPSR) regionális szervével való kapcsolattartás, közös terepi feladatokk, kétoldalú látogatások, szakmai együttműködés.

Közmunkaprogram

- Adatszolgáltatás szervezése a központ felé.
- Eszközök szerszámok anyagok szállítása.
- Ellátmány, eszköz- és üzemanyag beszerzés.
- Foglalkoztatottak szállítása.
- Munkaszervezés.

Védett vagy vadonélő állatok jelenlétének kezelése lakott területeken

- Denevér-fajok: városlakó fajokkal kapcsolatos folyamatos mentés, a lakosság számára szemléletformáló tájékoztatás megadása.
- Bagoly-fajokkal kapcsolatos feladatok (kuvik, erdei fülesbagoly), mentés és szemléletformálás.
- Nyest.

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

- Sérült védett és fokozottan védett állatok szállítása.
- Gólya fészektartók és más fajok számára fészekodúk kihelyezésében való közreműködés.
- Vetési varjú telepekkel kapcsolatos egyeztetések, szemléletformálás.

10. Költségvetés és vagyon

10.1. Kiadások (területkezelésre, védett természeti területek, nem védett Natura 2000 területek)

Jogcím	Megnevezés	Teljesítés 2016 év (eFt)	Kormányzati Funkció (COFOG)		
			054010	054020	011320
			Igazgatás	Védett természeti területek és természeti értékek bemutatása, megőrzése és fenntartása	egyéb (közmunka)
Működési kiadások	Személyi juttatás	703 753	21 939	481 562	200 251
	Járulék	164 660	6 049	130 076	28 535
	Dologi	651 694	3 630	624 065	23 999
	Egyéb működési célú kiadások	181			
Felhalmozási kiadások	Beruházások	411 876		408 007	3 869
	Felújítások	10 053		8 456	1 597
	Egyéb felhalmozási célú kiadások (kölcsonök nyújtása)	1 560		1 560	
Kiadások összesen		1 943 777	31 618	1 653 726	258 253

2016-ban a BNP Igazgatóság személyi juttatásait sikerült növelni, illetve pótolni pályázati forrásokból. A többletforrás többlet feladatokat is keletkeztetett. Év végén ruházati költségtérítést adtunk dolgozóinknak. A kormánytisztviselőknek évi bruttó 120,- eFt, a munkatörvénykönyves dolgozóknak évi 96,- eFt, az örök 72,- eFt összegben arányosan a tárgyévben alkalmazott idejük szerint részesültek.

BNP Igazgatóság elemi költségvetésében biztosított dologi kiadások támogatása az alapvető üzemeltetés költségeit fedezte (gépjármű-üzemeltetés, közüzemi díjak, telefonköltség, karbantartási kiadások, központi irányítás költségei).

A különböző szakmai-, és egyéb programok bonyolítása során felmerülő működési kiadásokat pályázati forrásból egészítjük ki.

Dologi kiadásaink teljesítésének csökkenése az elmúlt évekhez viszonyítva jelentős 59,7 %. Ennek oka, hogy 2016-ban az előző évekhez képest a működési költségvetésünkön belül a bevállalt pályázatok működési bevétele jelentősen elmaradt a dologi kiadásainknál. A szakmai feladatokhoz kapcsolódó elvégzendő feladatainkat a szűkös eredeti költségvetésünkből kellett megoldani. Több, korábban elnyert pályázatunk zárt, melyek megvalósításához kapcsolódó kiadások elmaradtak az előző évitől.

Problémát jelentett a meglévő épületeink üzemeltetési, fenntartási kiadási többlete, amit a költségvetési támogatás nem biztosít. Ezek üzemeltetési kiadásainak fedezetét már pályázati

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

forrásból sem lehet biztosítani. Eredetileg a szakmai kiadásokra tervezett, és pályázatból megvalósított összegek biztosítják a szükséges épületüzemeltetéshez kapcsolódó kiadásokat. Az újonnan létre hozott épületek fenntartására is szűkös anyagi forrás rendelkezünk. Az elkövetkezendő években, a használat során jelentkező karbantartások, üzemeltetési kiadások biztosítása nem megoldott hosszabb távon. Közüzemi díjaink 7 %-kal emelkedtek az elmúlt évhez képest.

A bérleti díj kiadásaink összege 10.725,- eFt. Ennek az oka, hogy nem rendelkezünk informatikai eszközök beszerzéséhez engedéllyel, s az informatikai parkunk működését bérelt eszközökkel biztosítottuk, valamint a tájegységi adminisztráció intézéséhez 2 helyen (Pély és Tiszabólna) is iroda hely bérletre kényszerülünk.

Negyedévente kimutatásra kerülnek, elemezzük a gépkocsi állományunk felhasznált fajlagos költségeit gépjárművenként.

2016-ban 181,- eFt-ot fizettünk ki működési célú támogatásokként kimutatott összeget. Ez a Nemzetközi tagdíjra kifizetett összeget jelenti.

2016-ban 2 dolgozónak (a beérkezett igény szerint) támogattuk kérelmüket kedvezményes lakásvásárláshoz, felújításhoz. 1.560,- eFt kölcsönösszeget utaltunk ki munkatársaink részére.

Pályázatok terhére történt kiadások értéke 575.632 eFt.

Ezek a következők:

Svájci alap pályázat keretében történő felhasználás:	16.642,- eFt,
Parlagi sas LIFE pályázathoz kapcsolódó kiadások:	2.696,- eFt,
Kékvércse LIFE pályázathoz kapcsolódó kiadások:	63.844,- eFt,
Kerecsen Life+ pályázati kifizetések:	186,- eFt,
Szalakóta LIFE pályázathoz kapcsolódó kiadások:	20.853,- eFt,
Erdőkommunikációs LIFE pályázathoz kapcsolódó kiadások:	28.155,- eFt,
Tölgyes LIFE pályázathoz kapcsolódó kiadások:	8,- eFt,
KEOP pályázati kifizetések:	17.549,- eFt,
Közmunka program kifizetései:	236.171,- eFt,
Interreg pályázatok kifizetései:	11.083,- eFt,
GINOP pályázatok kifizetései:	31.336,- eFt,
KEHOP pályázatok kifizetései:	91.586,- eFt,
Természetvédelmi kártalanítási keret kifizetései:	54.730,- eFt,
MVH támogatás Natura 2000 területek fenntartási tervtámogatásra	793,- eFt.

2016. év végén kaptuk meg a KEHOP pályázatokhoz kapcsolódó támogatásokhoz az előleget, amely 1.262.458,- eFt. Jogszabályi előírások alapján a nemzetközi pályázatokhoz kapott (KEHOP), fel nem használt előlegeket kötelezettség vállalással terhelt maradálynak kell tekinteni. A kiadásai így 2017. évben fognak teljesülni.

A vagyon hasznosításból befolyt bevételekből az üzemeltetési kiadásainkat és szakmai feladatok ellátását finanszírozzuk, melyekre a költségvetési támogatások és pályázati források nem nyújtanak fedezetet.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Igazgatóságunknál az alábbi kiadások jelentkeztek feladatonként:

	adatok eFt - ban
Állattartásra	69.340,-
Szálláshelyeink kiadásai	8.131,-
Területkezelésre ebből:	
- Erdőkezelésre	54.592,-
- Szántóföldi növénytermesztés	99.501,-
- Gyepgazdálkodás	24.773,-
Erdei iskola működtetésére	12.350,-
Vadgazdálkodásra	312,-
Natura 2000 területekre, monitorozásra	26.642,-
Közhiteles nyilvántartásra	20.414,-
Természetvédelmi programokra	14.992,-
Bemutatóhelyeinkre	71.386,-
Barlangok működtetésére	14.449,-
Kiadványainkra	18.843,-
Őrszolgálat működtetésére	164.771,-
Földterületek vásárlására	173.801,-
Védett értékek megőrzésére	277.898,-
Gépjárművek üzemletetésére	64.097,-

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

10.2. Bevételek

Jogcím	Megnevezés	Teljesítés 2016. év (eFt)	018030	054020	041236
			Támogatási célú finanszírozás	védett természeti területek és természeti értékek bemutatása, megőrzése és fenntartása	(köz- munka)
Bevételek	Működési bevételek	491 794		491 794	
	Felhalmozási bevételek	17		17	
	Működési célú támogatások államháztartáson belülről	533 235		286 946	246 289
	Felhalmozási célú támogatások bevételei államháztartáson belülről	1 664 020		1 663 626	394
	Működési célú átvett pénzeszközök	35 760		35 760	
	Felhalmozási célú átvett pénzeszközök (kölsön nélkül)	3462		3 462	
	Kölcsönök visszatérülése	3051		3051	
Bevétel összesen:		2 731 339		2 484 656	246 683
Maradvány	Előző évi maradvány	233 873	233 873		
Költségvetési támogatás		460 288	460 288		
		117 000	117 000		
Támogatás összesen		577 288	577 288		
Összes bevétel		3 542 500	811 161	2 484 656	246 683

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

A 2016. évben gazdálkodásunk megalapozott, áttekinthető és kiegyensúlyozott volt. 2015- ről 233 873 eFt kötelezettségvállalással terhelt maradványunk keletkezett. A maradvány felhasználása az előírásoknak megfelelően június 30 – ig megtörtént. A bérkompenzációra támogatásunkból 21,- eFt visszafizetési kötelezettségünk keletkezett, melyet határidőben visszafizettünk.

2016. december 31-ig átvett pénzeszközök összege: 2.236.477,- eFt, az alábbi megoszlásban:

MVH terület ellenőrzéshez kötődő szakértői támogatás:	3.960, - eFt,
MVH anyajuh támogatás:	169, - eFt,
MVH szálas fehérje támogatás	4.287,- eFt,
MVH SAPS területalapú támogatás	82.517,- eFt,
MVH zöldítés támogatás	73.666,- eFt,
MVH ártalmatlanítás támogatás	292,- eFt,
MME kékvércse támogatás	22.477,- eFt,
Parádi állattartó telep út	100,- eFt,
Nők 40+bér, járulék tám.	1.483,- eFt,
Közmunka program finanszírozása:	245.200,- eFt,
MME – től parlagi sas LIFE+ – ra	1.213,- eFt,
Kártalanításra:	140.000,- eFt,
Batúz tanya utépítés:	74.000,- eFt,
Szalakóta LIFE támogatás:	10.014,- eFt,
Erdőkommunikációs LIFE támogatás:	2.426,- eFt,
Svájci pályázat	966,- eFt,
KEHOP pályázatok	1.544.880,- eFt,
GINOP pályázat	24.000,- eFt,
Szili-erdő pályázat	2.992,- eFt,
Természetvédelmi kártalanítás	1.835,- eFt.

2016–ban bevételeink összege 3.542.500,- eFt volt, ez az előző évhez képest 415.600,- eFt, azaz 10,51%-os csökkenést mutat. Ebből a pályázatokhoz kapcsolódó átvett pénzeszközök növekedése volt a jelentős. A **létrehozott készlet és áruértékesítés** bevétele jelentősen elmaradt az eredeti tervtől. Ennek oka, hogy az erdő fakitermeléséből az idei évben nem származott annyi bevétel, mint az előző évben. Így a tervezett előirányzatunkat nem tudtuk teljesíteni.

Itt szerepeltetjük az erdő- és vadgazdálkodási tevékenységből származó bevételt is. A többletjeljesítés főleg a mezőgazdasági termékértékesítésből tervezett bevételi többlet, mert Igazgatóságunk évközben bővítette létszámát erdészeti szakszeméllyel, akik fakitermelésből biztosították a foglalkoztatásukkal jelentkező többlet kiadásokat. A kitermelt faanyagot nem tudtuk elszállítani a területről a nagy hó miatt, ezért a tervezett értékesítés megghiúsult. 2017–ben várható ezek bevétele. Egyébként e bevételek teljesen piaci szereplők függvényében jelentkeznek.

Alaptevékenység szolgáltatási bevételei a védett természeti értékek bemutatását tartalmazza.

A módosított tervtől 9,7 %-os elmaradás tapasztalható. Ennek oka:

- csökkent az erdei iskolában, a tanulók által igénybe vett szállás éjszakák száma,
- csökkentek a szakvezetéshez és oktatáshoz kapcsolódó bevételek,

Bérleti díj Az éves földbérleti díjakból és egyéb bérletből összességében 193.348,- eFt bevételünk keletkezett, mely az előző évhez képest további 12 mFt csökkenést eredményezett az új földbérleti szerződésben szereplő földbérleti díjak (1.250 Ft/AK) egységesítése miatt.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

A földhaszonbérletből származó bevételeinknek tárgyévben történő realizálását befolyásolja a fizetési morál.

Területeink jelentős részét - a természetvédelmi követelmények szem előtt tartva -, az erdők kivételével használatba adjuk. Mivel a saját kezelésben maradt védett területek aránya az évek során folyamatosan nőtt, a használat átengedésének csökkenése címén további bevétel kiesés keletkezett.

A földbérletek mellett folyamatosan bérbe adjuk a lillafüredi Szent István barlang „Fekete terme”-t gyógykezelés céljára.

A meglévő épületeinket is megpróbáljuk hasznosítani (terembérletek biztosítása rendezvényekhez).

Meglévő eszközeinket (kerékpár, rendezvény sátor, stb.) is szabad kapacitásunk kihasználása céljából igény szerint bérbe adjuk.

Saját és védjegyes termékek értékesítéséből származó bevételek a következők:

Megnevezés	Összeg (Ft)
Kiadvány	2 910 250
Faanyag	31 231 273
Állat	1 748 041
Mezőgazdasági termék	55 756 220
Vadhús, szalámi	1 265 572
Bizományos (védjegyes)	615 840
Egyéb (selejt eszköz, készlet értékesítés)	34 963
Összesen	93 562 199

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

10.3. Vagyon

Megnevezés		Bruttó érték (eFt)	Értécsökkenés (eFt)	Nettó érték (eFt) 2016 év	Nettó érték (eFt) 2015 év	változás %
Vagyon értékű jogok		32.318	30.876	1.442	1.405	2,63
Szellemi termékek		123.317	115.093	8.224	6.769	21,49
Ingatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	<i>Földterület, telkek</i>	2.110.587	-	2.110.587	1.906.958	10,67
	<i>Épület</i>	1.946.374	271.495	1.674.879	1.097.922	52,54
	<i>Építmény</i>	2.759.882	395.926	2.363.956	2.354.440	0,4
	<i>Vagyonértékű jog</i>	691	23	668	682	-0,02
Gépek, berendezések, felszerelések	<i>Ügyviteli, számítástechnikai</i>	83.455	81.026	2.429	8.063	-69,87
	<i>Egyéb</i>	718.762	553.086	165.676	200.661	-17,43
Járművek		658.669	431.022	227.647	260.519	-12,61
Tenyészállatok		44.400	13.189	31.211	37.848	-17,53
Folyamatban lévő beruházások, felújítások		208.791	-	208.791	828.854	-74,8
Összesen		8.687.246	1.891.736	6.795.510	6.704.121	+1,36

10.3.1. Befektetett eszközök

Aktív pályázati tevékenységeink eredménye, hogy a kezelésünkbe adott vagyonelemek nettó értéke az avulásukat is figyelembe véve folyamatosan gyarapszik. 2016-ban a vagyongyarapodásunk kis mértékű, 91.389,- eFt, 1,36 % volt.

Az építményeink nettó értékének kimagasló %-os változása KEOP pályázatokból beszerzett és aktivált gazdálkodási építményeknek tudható be.

A beruházásainkkal az avulások mértékét próbáljuk szinten tartani, de ezt az épületek és az immateriális javak kivételével nem sikerült elérni 2016 – ban.

Az elmúlt évben az alábbi káresemények történtek az ingatlanjainban:

– 2016. 07. 16 - án viharos erejű szél által kidöntött fák megrongálták a Mátrai Tájvédelmi Körzet Látogatóközpont (3200 Gyöngyös, Parádi út 6.) telephelyünkön található gép,- és fatároló tetejét és több helyen a kerítést is.

A kárszakértő által megállapított javítási költséget az AEGON Magyarország Általános Biztosító Zrt-vel megkötött vagyonbiztosítási szerződés értelmében a biztosító megtérítette.

– 2016. 01. 15-én az Igazgatóság KHC-937 forgalmi rendszámú gépjármű közlekedési lámpaoszlopnak ütközött, melynek következtében a jármű jobb eleje sérült és cserélni kellett a jobb első lámpát, a jobb első sárvédőt és a lökhárítót.

– 2016. 02. 08-án a KEU-007, 2016. 06. 29-én az LCR-425 forgalmi rendszámú járművünk szélvédője-terepi munkavégzés közben-gally nekicsapódás miatt betört, az első szélvédőket cserélni kellett.

– 2016. 03. 03-án történ közlekedési baleset folytán JPR-288 forgalmi rendszámú járművünk eleje összetört. Cserélni kellett a lökhárítót, lámpát, motorháztetőt és a hűtőt.

A gépjárműveinket ért káreseményekkel kapcsolatban a kárszakértő által megállapított javítási költséget az Allianz Biztosító Zrt.-vel megkötött casco biztosítási szerződés értelmében – az önrész levonásával-a biztosító megtérítette.

2016. évben az ingatlanjaink és gépeink (leginkább épületek) felújítására 10.053 eFt-ot költöttünk.

Összességében elmondható, hogy vagyon elemeink értéke folyamatosan növekszik, erőfeszítéseinkkel a pályázatokból sikerült megteremtenünk a gazdálkodásunkhoz szükséges valamennyi gép beszerzését, ezáltal is növelhetjük saját bevételeinket, megvalósíthatjuk hosszú távú céljainkat. Ezáltal az MNV Zrt. – vel kötött vagyongazdálkodási szerződésben vállalt kötelezettségünket is teljesítjük, hogy az értékcsökkenés mértéke minden esetben visszapótlásra kerül.

A Nemzeti Földalapkezelő Szervezet és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság között három vagyonkezelési szerződés került aláírásra. Ezek alapján folyamatban van az illetékes Földhivatalok általi bejegyzése az Igazgatóságunkra vonatkozóan, mint vagyonkezelő.

Minden új vagyonkezelői szerződés megkötéséhez az ingatlanok vonatkozásában beszerezzük a miniszteri egyetértő nyilatkozatokat.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Az állami vagyonnal történő gazdálkodáshoz kapcsolódó kataszteri nyilvántartást a vonatkozó szabályok szerint vezetjük. A beszámolást és az éves jelentést a vonatkozó határidők szerint tervezzük végrehajtani.

A vásárolt 242 hektár terület az alábbi művelési ágak szerint oszlik meg:

–	szántó:	56 ha
–	legelő:	28 ha
–	erdő:	146 ha
–	nádas:	10 ha
–	kivett:	2 ha

Az aláírt szerződésekben rögzített vételárak tárgyi évben kifizetésre kerültek, amelynek összege 204.625.152,- Ft.

A vásárlások a Dél-Hevesi tájegység (50 ha), Tarna-Lázbérci tájegység (18 ha), Dél-Borsodi tájegység (45 ha), Nógrád-Ipoly tájegység (118 ha), Mátrai tájegység (9 ha), a Bükki Nemzeti Park (2 ha) területén valósultak meg.

Az ingatlanügyi hatóság az érintett területekre a Magyar Állam tulajdonjogát bejegyezte 233 ha területre bejegyezte, a vagyongazdálkodói jogunkat viszont csak 131 ha területre lett bejegyezve. 9 ha területre vonatkozóan még nem született ingatlanhatósági határozat.

A vagyongazdálkodás területén az alábbi egyéb vagyon mozgások történtek:

- az érték nélkül átvett földterületeinket felértékeljük a környezetében lévő földek nyilvántartási, beszerzési értékeinek alapul vételével. Ez 2016 – ban 161.312,- eFt – ot jelentett.
- 4.167,- eFt értékben földterületeket (Átány 0255 hrsz, Arló 0122/2 hrsz) vettünk át térítés mentesen. A többi földterület átvétele érték nélkül történt (Tarnaszentmiklós 019/3 hrsz, Kömlő 062/5, Ludányhalászi 03/36, 03/38 hrsz, Gelej 0152/1, 0152/2, Dormánd 074/10 hrsz, Sarud 0416/6 Hrsz, Bükkszenterzsébet 0132/8 Hrsz)
- tenyészállat elhullás volt nettó 858,- eFt értékben,
- selejtezés történt nettó 131 eFt értékben.

Nagy értékű eszközök értékesítésére nem került sor.

10.3.2. Forgóeszközök

Forgóeszközeink értéke 105.445,- eFt. Forgóeszközeinket a készletek adják. Ezek értéke közel 5 mFt – al csökkent az elmúlt évhez képest. Forgóeszközök részét képezik az eladási céllal készített, vásárolt kiadványok, termékek, szakmai anyagok, valamint a mezei leltár során felvett befejezetlen termelés értéke, mely értéke jelentős 34.436,- eFt. Jelenleg 59 mFt – os saját előállítású készletet tartunk nyilván. Ebben találhatóak a növendék állatok is, melyek értéke és darabszáma is növekedett Igazgatósági szinten (4.311,- eFt, 67 db) az elmúlt évben.

10.4. Épületek

Az épület típusa*	Száma (db)	Növekedés 2015-ben (db)
Iroda (Eger, Felsőtárkány, Ipolytarnóc, Mátrafüred, Salgótarján-Baglyaskő, Garáb, Batúz-tanya)	7	1
Szolgálati lakás (Felsőtárkány, Ipolytarnóc, Rejtek, Batúz-tanya)	4	1
Bemutatóhely, kutatóház (Hollókői Tájház, Ároktői Kutató- és Tájház, Rejteki Erdei Iskola és Kutatóház, Oszlai Kutató- és Tájház, Nyugati Kapu Látogatóközpont, Mátrai Tájvédelmi Körzet Látogatóközpont, Keleti Kapu Látogatóközpont, Ipolytarnóci Ósmaradványok Természetvédelmi Terület Látogatóközpont, Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont, Lillafüredi Szent István-barlang, Lillafüredi Anna-barlang, Létrástetői Kutatóház, Millenniumi kilátó, Millenniumi Tanösvény Információs Ház, Szalajka-völgyi Információs Ház, Szili-erdei Kutatóház)	16	1
Tanya (Köles-háti tanya, Tiszavalki gátórház, Holya-tanya, Galkó-tanya, Kenyérváró – tanya)	5	-
Egyéb (Szilvásvárad kerékpárkölcsonzó, Nagy-mezői őrház, Barát-réti őrház)	3	-
Természetvédelmi Területkezelési Központ (Eger, Garáb, Parád, Batúz-tanya)	4	1
Bérelt ingatlanok (Miskolc, Mezőtárkány-Tepélypuszta, Tiszabábolna, Borsodnádásd)	4	-

* A turisztikai létesítmények a 11.1 fejezetben kerülnek részletezésre.

Felújítások, beruházások

2016-ban tervezett és megvalósult felújításaink

adatok eFt-ban

Létesítmény, eszköz megnevezése	Felújítás összege
Kenyérváró-tanya tető felújítás	99
Rejteki Oktató-, és Látogatóközpont fűtésrendszer felújítása	761
Esőbeállók felújítása	1.597
Ipolytarnóci bemutatóhely	1.350
Tiszaújvárosi épület	778
7 db gépjármű felújítása	5.468
Előirányzat teljesítése összesen:	10.053

Az időszakra tervezett felújítási feladatokat teljesítettük. Felújítási maradványunk nincs 2016-ban.

2016. évi eredeti költségvetésünkben 3.500 eFt felújítási keret állt rendelkezésre.

Intézményi beruházási kiadások

A BNP Igazgatóság 2016. évi eredeti intézményi beruházási előirányzata **8.000 eFt**

Év közben azonban többletforrás keletkezett központi költségvetésből, pályázati forrásból, valamint a 2015. évi maradványból.

A BNP Igazgatóság 2016. évi módosított előirányzata	689.129 eFt
Tényleges teljesítés	411.876 eFt

A tervezett kiadás elmaradás 277.253 eFt. Oka, hogy a vállalt feladatból 81.533 eFt maradvány, illetve a tervezett bevétel elmaradás 122.498,- eFt. A maradvány, mint kötelezettséggel terhelt maradvány 2016-ban kerül kifizetésre.

Beruházási kiadásaink értéke 411.876 eFt volt a 2016-os évben, melynek egy része pályázati forrásból valósult meg. Beruházásaink a következők:

- KEHOP pályázati forrásból földet, épületet, gépkocsikat szereztünk be 31.598 eFt-ért.
- A közmunkaprogram keretein belül kiegészítőket és szerszámokat vásároltunk 2.835 eFt-ért.
- Parlagi sas Life pályázat terhére laptop, projektor, mászó felszerelést vásároltunk 864 eFt-ért.
- Erdei életközösségek védelme keretein belül kamerákhoz programot, könyveket vásároltunk, a Tamás-kuti ház tetőcseréje történt meg valamint denevértorony építésére került sor, összesen 7.325 eFt összegben.
- pályázatok előkészítésére
  - GINOP pályázatra 3.605 eFt
  - Interreg pályázatra 8.389 eFt
  - KEHOP pályázatra 2.202 eFt

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

- Batúz-tanyában vastalanító berendezés és kazánház 12.604 eFt
- Közmunkaprogram működését segítően 1.034 eFt
- Kékvércse life pályázatra 892 eFt
- szalakóta life pályázathoz kapcsolódóan szippantókocsi, fényképezőgép beszerzése 3.863 eFt
- erdős life projektre GPS vevő, szoftver, notebook és egyéb eszközök beszerzése 4.295 eFt
- az erdőkommunikációs pályázatot 1.293 eFt önerővel egészítettük ki
- immatériális javak beszerzésére 12.739 eFt
  - 3D-s film, 4D film, világháló portál, szoftver beszerzése
- építmények beruházása 1.428 eFt
  - Batúz-tanya utépítés, madárröpdé
- épületek beruházása 38.577 eFt
  - épület vásárlása 35.000 eFt
- egri irodaház energetikai korszerűsítésére 2.450 eFt,
- Batúz-tanya építés 1.127 eFt földvásárlás, fásítás 172.421 eFt
- gépek, berendezések felszerelések vásárlása 45.238 eFt
- gépjárművek beszerzése keretében 2 db használt tehergépkocsi beszerzése 4.290 eFt
- merino juhok beszerzése 368 eFt,
- kárpáti borzderes bika beszerzés 500,- eFt

A Minisztérium 2015-ben földvásárlásra, kártalanításra jóváhagyott 180 mFt-ot, melyből 140 mFt 2016-ban került finanszírozásra. Ezzel határidőben elszámoltunk. 2016-ban ugyanezen célra 117 mFt került kifizetésre, mely elszámolására 2017-ben kerül sor.

Finanszírozásra került a Kormány a 1401/2016. (VII. 22.) számú határozata alapján Igazgatásunk (Batúz – tanya állattartó telephez) területén szilárd burkolatú út megépítésének költsége. A beruházáshoz 74.000 eFt támogatást kaptunk. Ennek egy része 73.222 eFt, az évvégén kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány, mert az út kivitelezésének közbeszerzési kiírásra nem kerülhetett sor a lassú, hosszadalmas és többkörös egyeztetések miatt.

10.5. Eszközök

Az eszköz megnevezése	Száma (db)	Növekedés a tárgyévben (db)
Mezőgazdasági erőgépek (6 db Carraro, 1 db Super Zetor, 1 db Feng-Shou, 3db Aebi rézsúkasza, 1 db Belorusz traktor, 3 db Deutz Fahr Traktor,)	15	3
Gépjárművek (teher, személy)	57	3
Motorkerékpár	2	0
Kerékpár	45	0
Kamera (videó, autós, vad, kameracsapda)	93	11
Fényképezőgépek (hagyományos, digitális)	112	5
Távcsövek (állványos, kézi)	131	16
Projektor	7	0
Számítógép	78	0
Laptop	55	0
Server	7	0
Telefonok (vezetékes, mobil)	260	62
GPS	92	4
Fegyver	34	1

Gépjárművek, gépek állományának változása

2016 - ban 4 db tehergépkocsi és 4 db személygépkocsibeszerzése történt meg intézményi többletbevételi és pályázati forrásból.

Az év során több káresemény/4 db/ történt gépjárműveinkben. A károk pénzügyi rendezése a Casco biztosítás terhére, valamint az Igazgatóság vonatkozó szabályzatának megfelelő munkavállalói befizetésekkel történt meg.

11. Bemutató, oktatás, társadalmi kapcsolatok

11.1. Ökoturisztikai és környezeti nevelési infrastruktúra

11.1.1. Látogató-, és oktatóközpontok

Ipolytarnóci Ósmaradványok Természetvédelmi Terület Bemutatóhely

A 2007. év végén átadásra került az új látogatóközpont épület, az „Ősfenyő belépő”, amely évi 30-50 ezer fő látogató számára kínál kulturált szolgáltatást.

A beruházás elemei egy többlépcsős térségi turisztikai fejlesztés I. ütemét képezték, amely ütemek végső eredményeként a salgótarjáni és a szécsényi kistérség, valamint a szomszédos Szlovákiában található losonci és nagykürtösi járás területére kiterjedő *geopark-hálózat* épülhet ki.

A Fogadóépület 4D szimulációs vetítőjében a látogatók örömmel élik át az „a múltba vezető időutazást” és a 20 millió évvel ezelőtti vulkáni katasztrófák élményét. Az épületben egy kiállítóter, egy konferenciaterem, egy ajándékbolt, valamint a turisták által önállóan kezelhető információs portál működik. Az átalakított fogadóépület szimbolikus építészeti megoldásaival, újszerű megjelenésével önmagában is egyedi látványosságot kínál az ideérkező turistáknak.

Az Ősfenyő Belépő fogadóépület mellett a Bükkábrányból átmentett 8 millió éves ősfák fölé védőtető készül. Növekvő számú látogatója van az akadálymentesített geológiai tanösvénynek, végpontjában a Tasnádi Kubacska bemutatócsarnok felújított kiállításával, melyben az ősvilági élőhely bemutatását 3D formában lehetővé tévő vizuáltechnikai rendszer működik.

Az Ipolytarnóci Ősvilági Pompeji turisztikai célú fejlesztés II. ütem, (ÉMOP-2007-2.1.1.B) projektből valósult meg a terület jelentős fejlesztése.

A beruházás 2009 végén indult, melynek eredményeként az Ipolytarnóci Ósmaradványok Természetvédelmi Területen további turisztikai szolgáltatások és a terület adottságaira épülő bővülő programkínálat valósult meg, amely a szezonáltság csökkentése mellett a vendégek átlagos helyben tartózkodási idejét is megnövelte.

A fejlesztés eredményeként megvalósult:

- étterem 45 fő kapacitással, teljes felszereléssel, geotermikus fűtés alkalmazásával;
- akadálymentesített közlekedő felületek 1 250 m hosszúságban;
- „miocén erdő” (arborétum) 25.000 m² zöldfelülettel a korábban kialakított vizes élőhelyek körül;
- lombsétány, amely 8-10 méter magasan vezet a fák lombjai között. Két végén egy-egy 15 m magas torony épült fel, amelyek kilátóként is funkcionálnak. A gyermekek számára kis függőhíd, drótkötélpálya és állati lakhely-imitációk is kialakításra kerültek;
- játszótér;
- közműépítés: a terület villamos energia ellátását biztosító, leromlott állapotú és tájképet romboló 20 kV-os légkábel 580 méter hosszon földkábel váltotta fel;
- kiállítás installáció: Az I. ütemben felépült fogadóépület kiállítási tereinek hasznosítása

Felsőtárkány – Nyugati Kapu Látogatóközpont

A főépületben található „Karszt és élővilága” kiállítás diorámákon, terepasztalon és tablón keresztül mutatja be a karsztterületek védett értékeit. Érdekesség az épület pincéjében felépített Istállóskői barlangrekonstrukció. A központi épületben a kiállítás és szakmai tanácskozások, továbbképzések, konferenciák megtartására alkalmas 52 m²-es előadóterem található. A látogatóközpont előterében található recepció-ajándékbolt és a központi kiállítás, valamint a

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

konferenciaterem egy fővel és rögzített nyitva tartással üzemel. Az épületek nappali és éjszakai őrzése, azok folyamatos karbantartása a gondnok feladata.

Salgótarján – Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont

A nógrádi tájegységirodának is helyet adó Természetvédelmi Látogatóközpontot 2011-ben adtuk át, építését a „*Novohrad/Nógrád Geopark Infrastruktúrájának fejlesztése / Rozvoj Infraštruktúry Novohrad-Nógrád geoparku, Salgótarján - Baglyaskő Természetvédelmi Központ létrehozása*” című ETE-HUSK pályázatból finanszíroztuk.

Megvalósult funkciók:

- Látogatóközpont és természetvédelmi kezelői központ bemutatóhellyel Baglyaskőn.
- Iskolák, családok, turisták számára a természetvédelmi, földtani, biológiai ismeretek bővítése.
- A Karancs-Medves Tájvédelmi Körzettel a határon érintkező szlovákiai Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet (Cerova vrchovina CHKO) bemutatása.
- Tájegységiroda

2014-ben a HUSK/1101/2.2.1/0344 támogatás keretében a látogatóközpontozhoz kapcsolódóan a következő fejlesztések valósultak meg:

- közúti útbaigazító tábla (2 db);
- tájékoztató tábla (70 x 100 cm + tartószerkezettel + tartalommal (6 db);
- információs/irányjelző táblák (50x33 cm + oszlop + tartalom (50 db);
- kőszórásos út (850 m hossz + tereprendezés);
- játszótér, komposztáló, hulladékgyűjtő konténer;
- növénytelepítés (50 db konténeres fásszárú cserje);
- Kubinyi Ferenc-szobor,
- Baglyas-kő c. ismeretterjesztő kiadvány (Bábakalács füzetek sorozat).

Rejteki Kutatóház és Oktatóközpont

- A rejteki központ jelenleg 47 fő befogadására alkalmas szálláshely, erdei iskolai, tábori programok színhelye. A miskolci Környezeti Nevelők Egyesülete akkreditált erdei iskolai programja mellett saját erdei iskolai programjainkat is igénybe vehetik a bejelentkező csoportok. Az egész éves kihasználtság biztosítására 2015 augusztusában korszerűsítettük a fűtési rendszert, faelgázosító kazán és radiátorok kerültek beépítésre. A főépületben a vendégek ellátását szolgáló melegítőkonyhát alakítottunk ki.
- A parkban EU-komform fa játszótér kapott helyet.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

11.1.2. Tanösvények, terepi bemutatóhelyek

Név	Helye (település, tájegység)	Hossza	Állomások száma	Egyéb infrastruktúra	Tanösvény jellege, tartalma	Kiadvány
Bélapátfalva – Bél-kő tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Bélapátfalva, Bél-kő környéke	5 km	7	7 tábla, 1 pihenőbútorzat	A tanösvény a Bél-kő környékének kultúrtörténetét, a hegy földtani felépítését, növénytársulásait és a sziklagyepek növény- és állatvilágát bemutató komplex típusú tanösvény.	készült
Bélapátfalva – Gilitka-kápolna	Bükki Nemzeti Park, Bélapátfalva	-	-	1 tábla, 2 esőház, pihenőbútorzat	Tájtörténeti, kultúrtörténeti bemutatóhely	nem készült
Jávorkúti tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Jávorkút környéke	3 km	4	4 tábla	A tanösvény Jávorkút környékének botanikai, zoológiai és földtani értékeit ismerteti.	második kiadás elkészült
Rejteki Erdei Iskola tanösvénye	Bükki Nemzeti Park, Rejteki kutatóház	800 m	5	5 tábla	Természetismereti.	készült
Rejteki – Répáshuta tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Rejteki kutatóház – Répáshuta	9 km	6	4 tábla	Természeti, kultúrtörténeti, őslénytani, és geológiai ismereteket ad át.	készült
Felsőtárkány – Kő-közi tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Felsőtárkány környéke	800 m	5	3 tábla	A Szikla-forrást és a fölötte magasodó mészkősziklát, az alatta húzódó Kő-köz nevű sziklaszorost és a tavat fűzi fel.	készült
Felsőtárkány – Vár-hegyi tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Felsőtárkány környéke	10 km	7	4 tábla	Földtani formációkkal (dolomitbánya, radiolarit-sziklák), a gyertyános tölgyes, szubmontán bükkös, a mészkerülő tölgyes és a hársas törmeléklető-erdő élővilágával, valamint egy késő-bronzkori erődített teleppel, a Kyjatice-kultúra földvárával ismerteti meg.	készült

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Név	Helye (település, tájegység)	Hossza	Állomások száma	Egyéb infrastruktúra	Tanösvény jellege, tartalma	Kiadvány
Felsőtárkány – Barát-réti tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Felsőtárkány környéke	6,5 km	4	2 tábla	A tanösvény a Kő-köz keleti végétől indul, az Oldal-völgy torkolatáig a sárga jelzésű turistaúton vezet, majd áttér a műút túoldalára, s a karthauzi kolostorromtól egy meredek ösvényen közelíti meg a Lök-bérc oldalában előbukkanó sziklavonulatot, a Bujdosó-kőt	készült
Felsőtárkány – Tamás-kúti tanösvény	Bükki Nemzeti Park Lök-völgy	8 km			A tanösvény útvonala a Kis-som forrástól indul, érint két időszakos forrást (Feket-len és Imó) majd továbbhaladva a Lök-völgy irányában a Zsindelybánya-lápán fordulva felhagyott palabányákhoz vezet. Innen rövid átkötéssel a Török-úton vezet vissza a Pázsag-tető felé. A tanösvény a természeti értékek mellett bükki palahasítást és faszénégetést is bemutatja.	nem
Miskolc – Szinva tanösvény	Bükk hegység, Kis-fennsík, Szinva-völgy	4 km	6	4	A tanösvény a Herman Ottó emlékparktól a Szeleta-tetőn át Felsőhámor fölött Lillafüredre vezet, s a Szinva-völgy, a Kis-fennsík és a Garadna-völgy legfontosabb természeti és kultúrtörténeti értékeit mutatja be.	készült
Szarvaskő külterület, Bába-fa	Bükki Nemzeti Park	-	-	1 esőház	Kultúrtörténeti bemutatóhely.	nem
Szarvaskői geológiai tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Szarvaskő környéke	8,8 km		3 tábla	Geológiai tanösvény természetvédelmi kiegészítéssel	készült

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Név	Helye (település, tájegység)	Hossza	Állomások száma	Egyéb infrastruktúra	Tanösvény jellege, tartalma	Kiadvány
Szomolyai kaptárkövek tanösvény	Szomolyai Kaptárkövek Természetvédelmi Terület	4 km	3	3 tábla, pihenőbútorzat	Szomolya központjából nyugati irányba vezet ki a tanösvény, mely az 1960-ban védetté nyilvánított, 4,8 hektár nagyságú Szomolyai Kaptárkövek TT természeti és kultúrtörténeti értékeit mutatja be. A Vén-hegy nyugati lejtőjén, a Kaptár-völgyben helyezkedik el a nyolc nagyobb, fülkés sziklára, kőkúpra tagolódó riolittufa vonulat, mely Magyarország legtöbb fülkével (117 db) rendelkező kaptárkő-csoportja.	készült
Szalajka-völgyi természetvédelmi bemutatóösvény	Bükki Nemzeti Park, Szilvásvárad	4,2 km	10	9 tábla	A Szalajka-völgy földtani, víztani, botanikai és tájképi értékeit mutatja be.	készült
Millenniumi természetismereti és erdészeti bemutató sétaút	Bükki Nemzeti Park, Szilvásvárad	2,5 km	20	18 tábla, 2 esőház, 1 indítóház, 12 pihenőbútorzat	Geológiai, botanikai, víztani, állattani és erdészeti bemutatóösvény.	nem készült
Nagy-mező – Kis-kőháti-zsomboly tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Bükk-fennsík: a Bánya-hegyi volt felső parkolótól indul	3 km	3	3 tábla, 1 pódium paddall, 1 irányjelző oszlop	A tanösvény a Bükk-fennsík felszínalaktani formakincsét és a Nagy-mező fokozottan védett növényvilágát mutatja be.	második kiadás elkészült
Olasz-kapu tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Bükk-fennsík: az Olasz-kapui parkolótól indul	7,2 km	6	7 tábla, 1 irányjelző oszlop	A tanösvényen megfigyelhetők a fennsík felszínalaktani és botanikai értékei, és a tájképi értékei.	második kiadás elkészült
Ördögtorony tanösvény	Bükki Nemzeti Park, Cserépfalu	10 km	20	6 tábla		
Hamvajárási tanösvény	Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet Pély-Ludas tanösvények	6,5 km	3	3 tábla	Környezetismereti (természeti és kulturális) tanösvény	nem
Hanyi-éri tanösvény	Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzet Pély-Ludas tanösvények	7,7 km	9	9 tábla	Környezetismereti (természeti és kulturális) tanösvény	nem
Ludas-fertői tanösvény		7,7 km	5	5 tábla		készült

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Név	Helye (település, tájegység)	Hossza	Állomások száma	Egyéb infrastruktúra	Tanösvény jellege, tartalma	Kiadvány
Berek-erdő tanösvény		3,5 km	5	5 tábla, 1 esőház, 2 pihenőbútorzat, 20 irányjelző oszlop	Természetismereti és tájtörténi tanösvény	készült
Szélkiáltó tanösvény (Csincsementi tanösvény)	Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet	17 km	12	12 tábla, 1 esőház, 3 kilátó	Környezetismereti (természeti és kulturális) tanösvény	nem
Parádfürdő – Ilona-völgyi Geológiai Tanösvény	Mátrai Tájvédelmi Körzet	6,5 km	8	1 tábla	A tanösvény a Keleti-Mátra földtani értékeit és a hajdani ércbányászat emlékeit mutatja be egy 6,5 km hosszú túraútvonalra felfűzve.	készült
Sár-hegyi természetismereti tanösvény	Mátrai Tájvédelmi Körzet	7 km	12	12 tábla	A tanösvény többféle növénytársulást (cseres-tölgyes, melegkedvelő tölgyes, pusztafüves lejtősztyepp, sziklagyep), változatos élőhelyeket és a hajdani tájhasználat nyomait mutatja be.	nem készült
Sámsonházi geológiai tanösvény	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	3 km	5	6 tábla, 1 esőház, 3 pihenőbútorzat	A tanösvény egy szakasza a miocén középső szakaszának földtani formációit (egy sztratovulkáni sorozatot), a környék élővilágát mutatja be, további szakasza a középső-felső miocén földtani és őslénytani képződményeit tárja fel.	nem készült
Kozárdi andezitbánya	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	-	2	2 tábla	Geológia bemutatóhely.	nem készült
Sámsonházi Vár-hegyi kőfejtő	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	-	7	7 tábla	Geológia bemutatóhely.	nem készült
Sámsonházi Buda-hegyi tufabánya és geológiai, botanikai tanösvény	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	3 km	12	12 tábla	Geológia bemutatóhely.	nem készült
Mátraszőlős Függekő tanösvény	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	1,5 km	3	3 tábla 3 pihenőbútorzat	Geológiai bemutatóhely-tanösvény.	nem

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Név	Helye (település, tájegység)	Hossza	Állomások száma	Egyéb infrastruktúra	Tanösvény jellege, tartalma	Kiadvány
Cserhátszentiván régi fürdő melletti kőfejtő geológiai bemutatóhely	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	-	2	2 tábla	Geológiai bemutatóhely	
Cserhátszentiván régi kőfejtő geológiai bemutatóhely	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	-	1	1 tábla	Geológiai bemutatóhely	
Felsőtold – Garáb úti tufabánya	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	-	1	1 tábla	Geológiai bemutatóhely	
Felsőtold – Kecse-hegyi kőfejtő geológiai bemutatóhely	Kelet-cserhádi Tájvédelmi Körzet	-	1	1 tábla	Geológiai bemutatóhely	
Salgótarján – Boszorkány-kő geológiai tanösvény	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	400 m	13	13 tábla	A tanösvény a pliocén-pleisztocén korú 2,4-2,2 millió év között lezajlott) bazaltvulkanizmus jelenségeit mutatja be, a Kis-Salgó (Boszorkány-kő) 571 m magas bazaltkúpját övezi.	nem készült
Salgótarján – Szilvás-kői geológiai tanösvény	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	3,5 km	13	13 tábla	A tanösvény érinti a Gusztáv-táró bejáratát a Bagó-kő kőfejtőjét, a hideg mikroklimájú, szétnyíló hasadékokat (álbarlangokat) és egy oszlopos, pados-lemezes szerkezetű bazaltfeltárást.	nem készült
Somoskő – Magyar-bányai Kőpark	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	150 m	14	14 tábla	A kőparkban a környék (Nógrád) jellegzetes kőzeteit gyűjtötték össze. A nyitótábla áttekinthető térkép segítségével a kiállított kőzeteket és lelőhelyeiket mutatja be.	nem készült
Eresztvényi Kőbányák sétaút	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	2,5 km	4	4 tábla	Az Új-bánya és a Kis-bánya rekultivált területét köti össze a Salgóbányából induló és oda visszatérő tanösvény, melynek táblákkal jelölt megállóhelyei a különböző kifejlődésű lávafolyások és piroklasztikumok (vulkáni törmelék, tufa).	nem készült
Salgótarján, Eresztvényi Új-bánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Geológia bemutatóhely.	nem

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Név	Helye (település, tájegység)	Hossza	Állomások száma	Egyéb infrastruktúra	Tanösvény jellege, tartalma	Kiadvány
Salgótarján, Eresztvényi Régi-bánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Geológia bemutatóhely.	nem
Nagykercegi fás legelő	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Természetvédelmi információs tábla.	nem
Salgótarján, Magyarbánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Geológia bemutatóhely.	nem
Salgótarján, Tehenesi bazaltbánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Geológia bemutatóhely.	nem
Salgótarján, Farkas-kői andezitbánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Geológia bemutatóhely.	nem
Salgótarján, Kercseg-tető alatti homokkőbánya	Karancs-Medves Tájvédelmi Körzet	-	-	1 tábla	Geológia bemutatóhely.	nem
Salgótarján, Baglyas-kő	Baglyaskői Természetvédelmi Terület	-	59	59 tábla, 10 pihenőbútorzat	Geológia bemutatóhely.	nem készült
Hollókői vartúra ösvény és biológiai tanösvény	Hollókői Tájvédelmi Körzet	5,5 km	22	22 tábla, 2 esőház, 4 pihenőbútorzat, 4 irányjelző oszlop	A Vártúra Ösvény az Ófaluban lévő – a tájvédelmi körzet természeti és kulturális értékeit bemutató – Tájházról indul, és a várba visz föl, A Biológiai Tanösvény a Vár-hegyet és az ún. Tülső-mező hagyásfás legelőjét öleli körül.	Elfogyott
Hollókői andezit-telér kőfejtő (régii fürdő mellett)	Hollókői Tájvédelmi Körzet	-			Geológia bemutatóhely.	nem készült
Ipolytarnóc – „Borókás-árok” geológiai tanösvény	Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület	800 m	7	11 tábla, 1 esőház, 7 pihenőbútorzat, 2 irányjelző oszlop	A 24-23 millió évvel ezelőtti üledékes kőzetek feltárását a csarnoképületben a miocén folyópart megkövesedett felszínét, a homokkőpadon páros ujjú patások, ragadozók, ősrorszarvúak, madarak lábnyomait, a védőpince épületében a Kubinyi Ferenc által felfedezett 46 m hosszú kövült ősfenyő mutatja be.	készült

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Név	Helye (település, tájegység)	Hossza	Állomások száma	Egyéb infrastruktúra	Tanösvény jellege, tartalma	Kiadvány
Ipolytarnóc – Kőzetpark	Ipolytarnóci Ősmeradványok Természetvédelmi Terület	700 m	11	25 tábla, 2 pihenőbútorzat	20-24 millió éves földtörténeti utazás. Az út mellett elhelyezett üledékes és vulkanikus kőzetek (andezit, bazalt) reprezentálják a térséget alkotó földtani formációkat.	készült
Ipolytarnóc – biológiai tanösvény	Ipolytarnóci Ősmeradványok Természetvédelmi Terület	6 km	23	30 tábla, 21 pihenőbútorzat, 4 irányjelző oszlop	A hajdani tölgyesek, cseresek maradványait és a kiirtásuk nyomán keletkezett legelők élővilágát mutatja be.	készült
Ipolytarnóc – Kőszikla tanösvény	Ipolytarnóci Ősmeradványok Természetvédelmi Terület	4 km	11	19 tábla, 14 pihenőbútorzat, 4 irányjelző oszlop	A felső parkoló mellől induló és Botos árokig, majd a Fogadóépületig vezető Kőszikla ösvény vízmosások, tanya romok, kőzetkibúváások és felhagyott kőbányák mentén vezet látogatóit.	készült
Ipolytarnóc – Lombkorona sétány	Ipolytarnóci Ősmeradványok Természetvédelmi Terület	150 m	2	2 tábla, 8 pihenőbútorzat		
Öreg-tó természetvédelmi bemutatóhely	Ipoly-völgye SPA, Ludányhalászi	-	4	4 tábla	Természetismereti tanösvény	
Nyárjas-pusztai homokbánya geológiai bemutatóhely	Márkháza pusztai fás legelő TT, Salgótarján	-	3	3 tábla	Geológiai tanösvény	
Páris-patak völgye helyi jelentőségű TT	Nógrádszakál	-	7	6 tábla	Geológiai tanösvény	
Sóshartyáni Hencse-hegy TT	Sóshartyán	-	1	1 tábla	Természetismereti tanösvény	
Sirok	Siroki Nyírjes-tó Természetvédelmi Terület	-		1 tábla	Természetvédelmi információs tábla.	nem
Bükkszenterzsébeti Nagy-kő	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet				Geológiai bemutatóhely-tanösvény.	nem
Gyepes-völgy, Ivánka	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet	-		1 tábla	Természetvédelmi bemutatóhely.	nem
Váraszó, Hosszú-völgy	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet	-		1 tábla	Természetvédelmi információs tábla.	nem
Istenmezeje, Noé szőlője	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet	-		1 tábla	Geológiai bemutatóhely.	nem
Nagy-kői tanösvény	Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet	7,1	5	4 tábla, 1 esőházikó	Környezetismereti (természeti és kulturális) tanösvény	nem

11.1.3. Egyéb bemutatóhelyek

Szalajka-völgyi Információs Ház

A 2015 júliusában megnyitott információs pont, kiállítás és nemzeti parki termékek boltja hiánypótló kezdeményezésünk a Szalajka-völgyben. Az épületben tablós kiállításon mutatjuk be a Szalajka-völgy természeti értékeit és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi tevékenységét. Mellette információs pont és kiadványbolt kapott helyet, ahol térképek, ismertető kiadványok, tanösvény-vezető füzetek és könyvek mellett nemzeti park emblémás ajándékcikkek is kaphatók. A nemzeti parki védjegyes termékek választékában a helyiek mellett megtalálhatók más hazai nemzeti park igazgatóságok termékei is.

Kalapati Info Ház

Szilvásváradon, a Milleniumi tanösvény kezdő pontján található zöld pont, ahol az információs szolgáltatás mellett térképek, ismertető kiadványok, tanösvény-vezető füzetek és könyvek, emblémázott ajándéktárgyak vásárolhatók.

Anna-barlang - Lillafüred

A világítástechnika és az elektromos berendezések felújítása, a barlangi fogadóépület korszerűsítése, a látogatóközönséget is kiszolgáló vizesblokk kialakítása 2012-ben befejeződött. Ennek, valamint a függőkert és a Palota Szálló környezete megújításának köszönhetően a látogatóforgalom 15%-kal növekedett.

Szent István-barlang - Lillafüred

Az elektromos berendezések, a világításkorszerűsítés és a járófelületek felújítása a KEOP pályázati forrásból befejeződtek, ennek köszönhetően a látogatóforgalom 15%-kal növekedett.

Lillafüredi Kisvasút állomás/ Kelet-bükki Tájégségiroda

A *Lillafüredi Állami Erdei Vasút ökoturisztikai fejlesztése* az Új Magyarország Fejlesztési Terv Észak-Magyarországi Operatív Programból nyert pályázati támogatásból valósult meg. A projektben az Észekerdő Zrt. partnereként a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság „*A múlt emlékei a Bükkben*” című kiállítást hozta létre és itt kapott helyet a Kelet-bükki Tájégség irodája is.

A kiállítás 2011 tavaszától a Lillafüredi Állami Erdei Vasút történeti kiállítással együtt ingyenesen látogatható. Üzemeltető az Észekerdő Zrt.

Oszlai Tájház

A Cserépváralja Polgármesteri Hivatallal közösen üzemeltetett kiállítás anyagának múzeumi rekonstrukciója esedékes (a miskolci Herman Ottó Múzeum anyaga), az épület külső felújításra szorul.

Hollókó „Táj és a nép” kiállítás

A kiállítás anyaga továbbra is felújításra szorul, a Világörökség részét képező falumúzeumban a látogatói érdeklődés várható alakulása miatt a kiállított ismertetőket több nyelven kell megjeleníteni.

Ároktői kutatóház és kiállítás

Az épület rossz műszaki állapotban van, lezárásra került, nem látogatható.

Állandó kiállítások

- Felsőtárkányi Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpont „Karszt és élővilága” kiállítás
- Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület, Bemutatóhely
- Hollókői Tájvédelmi Körzet „Táj és a nép” tájház kiállítása
- Lillafüred, „A múlt emlékei a Bükkben” kiállítás
- Oszlai tájház, kiállítás
- Baglyaskő-vár Természetvédelmi Látogatóközpont
- Szalajka-völgyi Információs Ház BNPI kiállítás

Mobil kiállítás

A mobil kiállítási tablók anyaga bemutatja a működési területünkön található védett természeti területeket, az Igazgatóság működését, feladatait. A kiállítás során az érdeklődők képet kaphatnak a természetvédelmi területek földtörténetéről, sokszínű élővilágáról, kultúrtörténeti értékeiről, valamint a Natura 2000 területekről.

A 60 tablóra szerkesztett anyagot úgy állítottuk össze, hogy egyidejűleg több tájegységhez helyezhessünk ki Natura2000 tematikus kiállítást.

14 Roll Up mutatja be a BNPI működési területét, a BNPI bemutatóhelyeit, a Bükki Nemzeti Park természeti és kulturális értékeit, valamint a tájvédelmi köreinket és a Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi területet.

Washingtoni Egyezményről szóló (CITES) tablósorozat

A kiállítás témája a *CITES*, azaz a veszélyeztetett vadon élő növény- és állatfajok nemzetközi kereskedelmét szabályozó egyezmény. A kiállítás négy tablóból áll. A kiállításához előadást is lehet igényelni. A mobil kiállítások anyagát előjegyzés alapján több közintézményben és iskolában is bemutattuk.

Eröss Zsolt expedíciós fotóinak kiállítása:

2013-ban létrehoztuk a „Magaslataink” című, 30 alkotást tartalmazó fotókiállítást Eröss Zsolt saját készítésű expedíciós fotóiból, melyet nagy sikerrel mutattunk be a hazai nemzeti parkok látogatóközpontjaiban, művelődési házakban, és három szlovákiai városban.

11.1.4. Erdei iskolai bázishelyek

Felsőtárkány – Bábakalács Erdei Iskola

Az erdei iskola épületének belső falazatát 2015-ben felújítottuk, a fürdőszobákat bővítettük, korszerűsítettük. Jelenleg 38 fő elszállásolására alkalmas a szállásépület, amely közösségi helyiséggel, a parkban sátorozó hellyel és egy 100 m²-es fedett foglalkoztatóval, valamint külön bejárattal oktatóteremmel és kézműves műhelyjel áll a vendégek és az érdeklődők rendelkezésére.

A fogadóépület előtti tóparti sétányon kialakított kőzetpark (geológiai bemutatóhely) található. A Szikla-forrástól indul egy háromkörös tanösvény-hálózat, mely a környék látnivalóit, valamint a hegység természeti és kultúrtörténeti értékeit mutatja be.

A „BNPI Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpontjában működő erdei iskola élménypedagógiai központú fejlesztése” című KEOP-3.3.0/09-11-2011-0005 projektünk 2014 november végén átadása került. A meglévő melléképület /iroda-garázs/ tetőtéri bővítésével foglalkoztató- és raktárhely került kialakításra. Az oktatóközpontban folyó oktatói-nevelői munkát segítő természetvédelmi játékok és eszközök kerültek beszerzésre, mely élményszerűbbé, érdekesebbé teszik az hozzánk látogató gyermekek környezeti nevelését. Az erdei iskola udvarán madár- és lombkorona megfigyelő került kialakításra, ahonnan könnyedén megfigyelhetővé válnak egyes madárfajok, és a lombkorona élővilága.

11.1.5. Szálláshelyek

Ökoturisztikai szálláshelyek

1. Bábakalács Erdei Iskola

Cím: 3324 Felsőtárkány, Ifjúság u. 34/1.

Férőhelyek száma (fő): **6 szoba, 38 fő**

2. Rejteki Kutatóház és Erdei Iskola

Cím: 3559 Répáshuta, Pf. 5., Tel.: (46)-390-174.

Férőhelyek száma (fő): **4 szoba, 47 fő férőhely**

Nem ökoturisztikai jellegű szálláshelyek, kutatószállások

3. Egri Vendégház

Cím: 3304 Eger, Sánc u. 6.

Férőhelyek száma (fő): **4 szoba, 12 fő férőhely**

4. Ipolytarnóci Kutatóház / /

Cím: 3138 Ipolytarnóc, Pf.1.

Ipolytarnóci Ösmaradványok TT, Ipolytarnóc külterület

Férőhelyek száma (fő): **4 szoba, 12 fő férőhely**

5. Oszlai Vendégház

Cím: Cserépfalu 023/1 HRSZ

Férőhelyek száma (fő): **2 szoba 12 fő részére**

Vállalkozó által üzemeltetett szálláshelyek

6. Hollókői Kutatóház

Cím: Hollókő, Kossuth út 99-100.

Férőhelyek száma (fő): **1 szoba 4 fő részére**

7. Létrástetői Kutatóház /Marcel Loubens Barlangkutató Egyesület működtetésében/

Cím: Miskolc 01061/1 HRSZ

Férőhelyek száma (fő): **3 szoba, 18 fő férőhely**

8. Tamáskúti Túristaház

Cím: 3324 Felsőtárkány, 0128 HRSZ

Férőhelyek száma (fő): **3 szoba, 14 fő**

9. Borostyán Vendégház

Cím: 3559 Répáshuta, 0107 HRSZ

Férőhelyek száma: 7 szoba, 21 fő

11.1.6. Új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítmények

2016-ban új ökoturisztikai és környezeti nevelési létesítményt nem fejlesztettünk.

11.2. Ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

11.2.1. Szakvezetési túrák, speciális túrák

- A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság rendszeres szakvezetést biztosít vendégei részére az Ipolytarnóci Ösmaradványok természetvédelmi területen, a lillafüredi Szent István- és Anna- barlangokban, ahol a szakvezetés része a bemutatóhely szolgáltatásainak.
- Előre meghirdetett túráinkon, terepi bemutató programjainkon kedvezményes díjért, illetve néhány kiemelt Jeles Napon ingyenesen biztosítunk szakvezetést (*április 22. Föld Napja, május 10. Madarak és fák Napja, május 24. Európai Nemzeti Parkok Napja, május 23-június 9. Geparkok Hete, június 5. Környezetvédelmi Világnap, szeptember 26. Tiszta hegyek Napja, szeptember 20-21. Kulturális Örökség Napjai, október 4. Állatok Világnapja.*)
- Téli túráink között kiemelkedő érdeklődés kísérte a Transzbükki átkelést, amelyre már hagyományosan minden évben január végén kerül sor. 2013-tól a program az Eröss Zsolt emléktúra nevet viseli a 2013 májusában a Kancsendzöngán eltűnt hegymászó, örökös védnökünk, Eröss Zsolt tiszteletére. A szakvezetett túra útvonala olyan fokozottan védett területekre is belépést enged, amelyek egyébként a látogatóktól elzárta.
- Barlangi túravezetést és overallos barlanglátogatást is lehet igényelni igazgatóságunknál, a túrákat a szerződés alapján barlangi túravezetői engedéllyel rendelkező vállalkozók vezetik. A barlanglátogatási lehetőséget bővítettük, 2014-től a Felsőtárkány közelében található Esztáz-kői barlang könnyen járható felső szakaszára is viszünk vendégeket.

11.2.2. Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvények

Természetvédelmi programok, jeles napok, tájegységi nyílt napok

A természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos **“Jeles Napokon”** (pl. Víz Világnapja, Föld Napja, Madarak és Fák Napja, Biodiverzitás nap, Barlangok világnapja, Állatok világnapja, , Európai Denevér Éj,) szakmai előadásokkal, több korosztályt megszólító programokkal, játékos vetélkedőkkel hívjuk fel a figyelmet természeti környezetünk megőrzésének fontosságára. A programokban egy részében civil szervezetek is közreműködtek.

Nyári természetvédelmi tábor, napközis tábor

Az évente megrendezésre kerülő tábor során a résztvevő gyerekek előadások, gyakorlati feladatok során sajátíthatják el azt a tudást, melyet terepi bejárások során tapasztalati, érzékszervi tanulással mélyíthetnek tovább.

Kiállítások, kulturális programok

A kiállításokat természetfotósok, képzőművészek munkáiból állítottuk össze. A látogatóközpontban a jeles napok, nyílt napok rendezvényein kézműves foglalkozásokat szerveztünk.

11.2.3. Erdei iskolák, erdei óvodák

- **Bábakalács Erdei Iskola**

A Bábakalács Erdei Iskola szállás szolgáltatásait **2016-ban** összesen **1.168 fő, 2.974** vendégéjszakával vette igénybe.

Az erdei iskola program illetve modulok mellett a látogatóközpont bőséges programválasztékkal várta a látogatókat különböző tematikus napok (növényismereti, terepi ismeretszerzés, orchidea nap, lápok napja, pókász túra, mikroszkopizálás, kézműves foglalkozások, éjszakai túrák, denevérestek, csillagászati megfigyelések) keretén belül, melyeken összesen **3.590 fő** vett részt.

Nyári természetvédelmi napközis táborok, szaktáborok, szakmai- és terepgyakorlatok lebonyolítása mellett a természet- és környezetvédelmi jeles napokhoz kapcsolódó foglalkozásokat, terepi bemutatókat is tartunk. A BNPI központi épületében szakmai tanácskozásokat, civil fórumokat, továbbképzéseket szerveztünk.

- **Rejteki Kutatóház és Oktatóközpont**

A rejteki központ jelenleg több mint negyven fő befogadására alkalmas, erdei iskolai, tábori programok színhelye a Bükki Nemzeti Parkban Répáshuta és Hollóstető között. Felszereltségével, kapcsolódó tanösvényeivel alkalmas iskolai csoportok fogadására, elsősorban terepi környezeti nevelési programok szervezésére. Erdei iskolai szolgáltatást **734 fő 1.605** vendégéjszakával vett igénybe.

11.2.4. Egyéb ökoturisztikai és környezeti nevelési programok, szolgáltatások

A nemzeti park a természeti és kultúrtörténeti értékeiről, valamint a természetvédelmi tevékenységéről tanösvényeken, bemutatóhelyeken, múzeumokban, kiállítóhelyeken ad tájékoztatást.

A természetvédelmi oktatás és a környezeti nevelés céljait szolgáló programok skálája a szakvezetési túráktól az előadásokon át a felnőtt továbbképzésekig terjed.

Kerékpárkölsönző a felsőtárkányi Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpontban

A kölsönző felnőtt- és gyermekkerékpárokkal, biztonsági és egyéb felszerelésekkel (sisak) ellátott. Az ideális helyszín biztosítja a látogatók számára a könnyű megközelíthetőséget, és a kirándulások remek kiindulási célpontját is.

A kerékpárkölsönző (Felsőtárkány, Ifjúság út 34/1. tópart) nyitva tartási rendje: a látogatóközpont mindenkori nyitva tartási rendjéhez igazodva, szerdtől – vasárnapig, naponta 10.00 – zárás előtt fél órával kell visszaérkeztetni a kerékpárokat.

A kerékpárok bérbeadása és az adminisztráció a látogatóközpont recepcióján történik.

Önkéntes tevékenységelőkészítése

Igazgatóságunk természetvédelmi kezelésében védett természeti értékek levő élőhelyek fenntartási feladatai, természeti érték bemutató infrastruktúra karbantartási szükségletei között vannak olyanok, amelyeket csapatépítő jellegű önkéntes munkával is el lehet végezteni. 2015-ben megkezdődött önkéntes szerződésen alapuló közérdekű önkéntes tevékenységek bonyolítása, mely 2016-ban is folytatódott. A közösségi szolgálaton és a szakmai gyakorlati képzéseken való részvétel folyamatos.

Bükkaljai Mustra

2016 június 18-án rendeztük meg a III. Bükkaljai Mustra szakmai találkozó és közönségrendezvényt a természetvédelem és a térségfejlesztés jegyében. Programkínálatában az alábbiak jelentek meg: játszóház-

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

foglalkoztató, népi játékok, kézműveskedés, íjászat, a résztvevő települések kézműveseinek és termelőinek bemutatkozása, kóstolók; nemzeti parki védjegyes termékek, kiállítások, szakvezetéses kaptárkötúra, faluséta szafaribusszal. Hálójáték: feladatmegoldó verseny kicsiknek és nagyoknak a települések standjai között. Versenyek: vaddisznóhús főző verseny és pálinkaverseny a Bükkalja Legjobb Pálinkája címért. A rendezvényen az alábbi művészeti csoportok mutatkoztak be:

Kerecsendi Fagyöngy Vegyes Kórus, Cserépi Hagyományápolók, Harsányi Kék Nefelejcs népdalkör, Babszem Jankó Gyermekszínház, Felsőtárkányi Hagyományörző Néptáncgyűttes, Kökörcsin táncsoport, Kisgyőri Népdalkör, Kökörcsin táncsoport, Tarsoly együttes, Kökörcsin táncsoport, Bogácsi Pávakör, Tündérrózsa néptáncgyűttes, az egerszalóki Tekergő Zenekar, Pityang Noszvajai Hagyományörző Egyesület, Szihalmi Fúvósok, Tobán Hagyományörző Néptáncsoport, Rece hagyományörző Népdalkör, Szomolyai Borbarátok legényegylete.

11.2.5. Kiadványok

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság által az utóbbi években megjelentetett ismeretterjesztő kiadványok (2001–2016)

I. – Monográfiák, albumok, könyvek

1. **A Bükki Nemzeti Park. Hegyek, erdők, emberek.** Eger, 2002. 621 p. (ISBN 963 204 025 2)
2. **A Karancs – Medves és a Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet. Nógrád és Gömör határán.** Eger, 2007. 382 p. (ISBN 978-963-87289-2-0)
3. **A Zempléni Tájvédelmi Körzet. Abaúj és Zemplén határán.** Eger, 2007. 400 p. (ISBN 978-963-9817-01-2) (ANPI felé átadásra került)
4. **Heves megye várai az Őskortól a kuruc korig. Magyarország várainak topográfiaja 2.** Castrum Bene Egyesület – Bükki Nemzeti Park Igazgatóság, Budapest-Eger 2009. 192 p. (ISBN 978-963-88285-0-7)
5. **A Suba-lyuk barlang. Neandervölgyi ősember a Bükkben.** Eger, 2008. 221 p. (ISBN 978-963-9817-09-8)
6. **Tér és idő határán. A Bükki Nemzeti Park.** Eger, 2010. (ISBN 978-963-9817-20-3)
7. **Mátrai Tájvédelmi Körzet. Heves és Nógrád határán.** Eger, 2010. 432 p. (ISBN 978-963-9817-19-7)
8. **Chránená krajinná oblast' Karancs – Medves a Chránená oblast' Cerová vrchovina. Na hranici Novohradu a Gemera.** Eger – Rimavská Sobota, 2010. 388 p. (ISBN 978-963-9817-12-8)
9. **Szecsó Károly: Lénárt János (1896-1971).** Eger, 2013 (ISBN 978-963-9817-28-9)
10. **Kaptárkövek földje. Tájművelés és természetvédelem a Bükkalján.** Eger, 2013. (ISBN 978-963-9817-30-2)
11. **Szifok. Dél-hevesi tanulmányok.** Eger, 2014. 192 p. (ISBN 978-963-9817-41-8)
12. **Apoka. A Heves–Borsodi-dombság és az Upponyi-hegység élővilága.** Eger, 2014. 200 p. (ISBN 978-963-9817-42-5)
13. **Zöld Horizont. Természetvédelem Észak-Magyarországon.** Eger, 2014. 268 p. (ISBN 978-963-9817-39-5)

II. – Módszertani kézikönyvek

1. **Rejtektől Tárkányig. Helyismereti kézikönyv a Hór- és a Barát-völgy környékéről.** Eger, 2003. 40 p. (ISBN 963 204 893 8)
2. **Tanösvények építése. Módszertani útmutató.** Eger, 2007. 100 p. (ISBN 978-963-9817-04-3)

III. –Tanösvény-ismertető füzetek

1. **Felsőtárkányi tanösvények.** Tanösvények a Bükki Nemzeti Parkban – 1. Eger, 2002. 44 p. (ISBN 963 204 894 6)
2. **Rejteki tanösvények.** Tanösvények a Bükki Nemzeti Parkban – 2. Eger, 2002. 40 p. (ISBN 963 204 893 8)
3. **Tanösvény a Bél-kőn.** Tanösvények a Bükki Nemzeti Parkban – 3. Eger, 2003. 56. p. (ISBN 963 212 870 2)
4. **Bükk-fennsíki tanösvények.** Tanösvények a Bükki Nemzeti Parkban – 4. Eger, 2004. 40 p. (ISBN 963 216 368 0)

IV. – „Bábakalács füzetek”

1. **Varázslatos karsztvidék. A természeti és kulturális örökség védelme a Bükki Nemzeti Parkban.** Bábakalács füzetek – 1. Eger, 2007. 40 p. (ISBN 978-963-87289-3-7)
2. **Cseppkövek, denevérek, őseemberek. A bükki barlangok világa.** Bábakalács füzetek – 2. Eger, 2007. 40 p. (ISBN 978-963-87289-4-4)
3. **Ipolytarnóctól a Long-erdőig. Észak-Magyarország védett természeti területei 1. Természetvédelmi területek.** Bábakalács füzetek – 3. Eger, 40 p. (ISBN 978-963-87289-5-1)
4. **Hollókőtől a Bodrogzugig. Észak-Magyarország védett természeti területei 2. Tájvédelmi Körzetek.** Bábakalács füzetek – 4. Eger, 2007. 40 p. (ISBN 978-963-87289-6-8)
5. **Abaúj és Zemplén tájvédelmi körzetei. Észak-Magyarország védett természeti területei 3. Tájvédelmi körzetek.** Bábakalács Füzetek – 5. Eger, 2007. (ISBN 978-963-87289-7-5)
6. **Tájvédelmi körzetek a Tisza mentén. Észak-Magyarország védett természeti területei 4.** Bábakalács füzetek – 6. Eger, 2007. 40 p. (ISBN 978-963-9817-12-9)
7. **Kaptárkövek völgye. Észak-Magyarország védett természeti területei – 5. A Szomolyai Kaptárkövek Természetvédelmi Terület.** Bábakalács füzetek – 7. Eger, 2007. 40 p. (ISBN 978-963-87289-8-2)
8. **„Ex lege” védett értékek. Források, lápok, barlangok, víznyelők, kunhalmok, földvárak.** Bábakalács füzetek – 8. Eger, 2007. 40 p. (ISBN 978-963-87289-9-9)
9. **Sokszínű élővilág. Növénytakarások, állatközösségek, jelölőfajok Észak-Magyarországon.** Bábakalács füzetek – 9. Eger, 2007. 32 p. (ISBN 978-963-87289-3-7)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

10. **Az ördög tornyoktól a patkányomos kövekig. Jeles kövek, regélő helyek a Mátraerdő területén.** Bábakalács füzetek – 10. Eger, 2007. 52 p. (ISBN 978-963-9817-00-5)
11. **A Szalajka-völgy.** Bábakalács füzetek – 10. Eger, 2007. 52 p. (ISBN 978-963-9817-11-1)
12. **The magic karst. Protection of the natural and cultural heritage in the Bükk National Park.** Carline booklets (Bábakalács füzetek) – 12. Eger, 2010. 40 p. (ISBN 978-963-9817-17-3)
13. **From the devils towers to the rocks with horse-shoe tracks. Marked rocks and places of fable in the Mátra Forest.** Carline booklets (Bábakalács füzetek) – 13. Eger, 2010. 52 p. (ISBN 978-963-9817-18-0)
14. **Kirándulások a bazaltvulkánok földjén. Tanösvények és környezetismereti bemutatóhelyek a Karancs–Medves és a Cseres-hegység Tájvédelmi Körzetben.** Bábakalács füzetek – 14. Eger, 2010. 40 p. (ISBN 978-963-9817-23-4)
15. **Tájban élő eredetmondák. Jeles kövek, regélő helyek a Bolhád területén.** Bábakalács füzetek – 15. Eger, 2010. 48 p. (ISBN 978-963-9817-24-1)
16. **Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont.** Bábakalács füzetek – 16. Eger, 2013. 52 p. (ISBN 978-963-9817-26-9)
17. **Hajnáčka a okolí – Ajnácskő és környéke. Chránená krajinná oblasť Cerová vrchovina – Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet.** Bábakalács füzetek – 17. Eger, 2014 – Hajnáčka, 24 p. (ISBN 978-963-9817-33-3)
18. **Dél-Heves természeti és kulturális öröksége.** Bábakalács füzetek – 18. Eger, 2014. 52 p. (ISBN 978-963-9817-38-8)
19. **Zöld mozaik.** A Tarna-Lázbérc természetvédelmi tájegységének élővilága. Bábakalács füzetek – 19. Eger, 2014. 52 p. (ISBN 978-963-9817-43-2)
20. **Natura 2000 erdőterületek kezelése.** Gyakorlati útmutató erdőgazdálkodók és erdészeti szakszemélyzet számára. Bábakalács füzetek – 20. Eger, 2015, 56 p. (ISBN 978-963-9817-67-8)
21. **A Szalajka-völgy.** Bábakalács füzetek – 21. Eger, 2016. 52 p. (ISBN 978-963-9817-71-5)
22. **Tanösvény a Bél-kőn.** A Bél-kő természetvédelmi terület. Eger, 2016. 580 p. (ISBN 978-963-9817-70-8)
- 23.

V. Egyéb kiadványok

1. **Bükki Nemzeti Park. 25 éve a természet szolgálatában.** Eger, 2002. 24 p. (ISBN-szám nincs)
2. **A Mátrai Tájvédelmi Körzet természeti értékei.** Eger, 2002. 2. kiadás (ISBN-szám nincs)
3. **Szent István-barlang.** Eger, 2004. (ISBN-szám nincs)
4. **Anna-barlang.** Eger, 2004 (ISBN-szám nincs)
5. **Természetvédelmi, ökológiai és ökoturisztikai fejlesztési koncepció a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén.** Eger, 2005 (ISBN 963 218 995 7; *angol és szlovák nyelven is megjelent*)
6. **Védett területek és természetvédelmi fejlesztések a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén.** Eger, 2005. 64 p. (ISBN 963 86854 5 X; *angol és szlovák nyelven is megjelent*)
7. **Az Ipolytarnóci ősmaradványok Természetvédelmi Terület és a Hollókői Tájvédelmi Körzet.** Eger, 2005. 40 p. (ISBN 963 86854 2 5)
8. **A Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet és a Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet.** Eger, 2005. 40 p. (ISBN 963 86854 1 7)
9. **A Lázberci Tájvédelmi Körzet és a Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet.** Eger, 2005. 40 p. (ISBN 963 86854 0 9)
10. **A Zempléni Tájvédelmi Körzet és a Tokaj–Bodrozug Tájvédelmi Körzet.** Eger, 2005. 40 p. (ISBN 963 86854 4 1)
11. **A Hevesi Fűves Puszták Tájvédelmi Körzet.** Eger, 2005. 40 p. (ISBN 963 86854 3 3)
12. **Karszt és élővilága. Kiállításvezető.** Eger, 2006. 16. p. (ISBN 963 86854 8 4)
13. **Karst and its living world. Guide to the exhibition.** Eger, 2006. 16 p. (ISBN 963 86854 9 2)
14. **Karst und dessen lebensformen. Ausstellungsführer.** Eger, 2006. 16 p. (ISBN 963 87289 0 6)
15. **Kras a jeho živý svet. Sprievodca výstavou.** Eger, 2006. 16 p. (ISBN 963 87289 1 4)
16. **Kirándulások a bazaltvulkánok földjén. Tanösvények és környezetismereti bemutatóhelyek a Karancs–Medves és a Cseres-hegység Tájvédelmi Körzetben.** Bábakalács füzetek – 14. Eger, 2010. 40 p. (ISBN 978-963-9817-23-4)
17. **Chránená krajinná oblasť Cerová vrchovina. A Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet.** Eger – Rimavská Sobota, 2010. 48 p. (ISBN 978-963-9817-13-5)
18. **Lipovianske pieskovce. A Romhányi Homokkő.** Eger – Rimavská Sobota, 2010. 24 p. (ISBN 978-963-9817-14-2)

VI. – Erdei iskolai foglalkoztató-füzetek

1. **Barangolj velünk! Kalandos természetjárás Telkibányán és környékén.** Eger, 2007. (ISBN 978-963-9817-07-4)
2. **Kalandozás a Karancs és a Medves vidékén.** Eger, 2007. (ISBN 978-963-9817-06-7)
3. **Barangolás Bikk betyárral a Kő-közi tanösvényen.** Eger, 2007 (ISBN 978-963-9817-05-0)
4. **Barangolás a növények birodalmában.** Eger, 2014 (ISBN 978-963-9817-46-3)
5. **Barangolás az állatok birodalmában.** Eger, 2014 (ISBN 978-963-9817-45-6)
6. **Barangolás a kőzetek, ásványok birodalmában.** Eger, 2014 (ISBN 978-963-9817-47-0)

VII. – Periodika (2006-tól évente háromszor-négyszer jelenik meg)

1. **Zöld Horizont** (ISSN 1788-2567; nyilvántartási szám: 2.9/1221-1/)

VIII. – Térképes leporellók, szórólapok (A/2-es méret)

1. **A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területe.** Eger, 2010 (1:190.000) (ISBN 978-963-9817-21-0)
2. **A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság tanösvényei, túraútvonalai, terepi bemutatóhelyei.** Eger, 2010 (1:190.000) (ISBN 978-963-9817-22-7)
3. **A Bükkaljai kőkultúra térképe. Kaptárkövek földje.** Eger, 2014 (1:100.000) (ISBN 978-963-9817-31-9)
4. **Dél-Heves természeti és kulturális értékei.** Eger, 2014 (1:100.000) (ISBN 978-963-9817-40-1)
5. **A Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:40.000) (ISBN 978-963-9817-34-0)
6. **A Kelet-Cserhádi Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:45.000) (ISBN 978-963-9817-37-0)
7. **A Hevesi Fűves Puszták Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:90.000) (ISBN 978-963-9817-32-0)
8. **A Lázberci Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:30.000) (ISBN 978-963-9817-35-0)
9. **A Borsodi-Mezőség Tájvédelmi Körzet térképe.** Eger, 21014 (1:100.000) (ISBN 978-963-9817-36-0)

IX. – Leporellók, szórólapok

1. Bélapátfalva. A Bél-kői tanösvény (2003, 2008)
2. Anna-barlang (2004)
3. Szent István-barlang (2004)
4. Karszt és élővilága. Kiállítás-vezető. Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpont. Felsőtárkány (2006, **2013**)

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóságáról

5. A Bükki Nemzeti Park. Alapítás, fontosabb adatok (2006, **2013**)
6. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság. Feladatkör és működési terület (2006, **2013**)
7. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság. Bemutatóhelyek (2006)
8. A Bükki Nemzeti Park. Bükk-fennsíki tanösvények (2006, **2013**)
9. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság ismeretterjesztő kiadványai (2006)
10. Házirend túrázóknak. A védett természeti területeken való tartózkodás és viselkedés szabályairól (2006, **2013**)
11. A Bükki nemzeti Park igazgatóság. Ismeretterjesztés, oktatás, környezeti nevelés, turizmus (2006)
12. Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont

Természetvédelmi területek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén

13. Ipolytarnóci Ősmaradványok TT, Sóshartyáni Hencse-hegy TT (2006)
14. Gyöngyösi Sár-hegy TT, Siroki Nyírjes-tó TT (2006)
15. Erdőtelki Arborétum TT, Erdőtelki Égerláp TT, Kerecsendi-erdő TT (2006)
16. Kőlyuk-tető TT, Szöllőskei Erdő TT, Szomolyai Kaptárkövek TT (2006)
17. Megyaszói Tátorjános TT, Tállyai Patócs-hegy TT, Erdőbényei Fás Legelő TT, Sóstó-legelő TT (2006)
18. Bodrogszegi Vár-hegy TT, Füzérradványi Kastélypark TT, Megyer-hegyi Tengerszem TT, Long-erdő TT (2006)
19. A Kerecsendi erdő természetvédelmi terület (2013)
20. A Szomolyai kaptárkövek természetvédelmi terület (2013)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Tájvédelmi körzetek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén

21. Hollókői Tájvédelmi Körzet, Kelet-Cserhát Tájvédelmi Körzet (2006)
22. Karancs–Medves Tájvédelmi Körzet (2006)
23. Mátrai Tájvédelmi Körzet, Hevesi Fűves Puszták Tájvédelmi Körzet (2006)
24. Tarnavidéki Tájvédelmi Körzet, Lázberci Tájvédelmi Körzet (2006)
25. Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet, Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet (2006)
26. Zempléni Tájvédelmi Körzet, Tokaj–Bodrozug Tájvédelmi Körzet (2006)
27. A Bükki Nemzeti Park természeti és kultúrtörténeti értékei (2006)

Természetvédelmi tevékenységek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság területén

28. Élőhely-fenntartás, gyepkezelés (2006)
29. Fajmegőrzési programok (2006)
30. Földtani természetvédelem, barlangok kezelése (2006)
31. Vizesélőhely-fejlesztések a Hevesi Fűves Puszták Tájvédelmi Körzetben (2006)
32. Az erdők kezelése (2006)
33. A Natura 2000 hálózat (2006)
34. Nemzeti Ökológiai Hálózat (2006)
35. Ex lege védett természeti értékek (2006)
36. Ex lege védett kultúrtörténeti értékek (kunhalmok és földvárak) (2006)
37. Bükki Nemzeti Park. Karszt és víz (2013)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Térítéses kiadványok

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve	Készlet (pld.) a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság raktárában
1.	Regéci vár füzete	1985.	834
2.	Képeslapok (Millenniumi kilátótorony)	2007.	662
3.	Képeslapok (Ipolytarnóci ősmaradványok tt)	1976., 2002.	1000
4.	Képeslapok (Bükki Nemzeti Park, 4. sz.)	2012.	991
5.	Képeslapok (lillafüredi barlangok)	2004. – 2007.	531
6.	Képeslapok (felsőtárkányi erdei iskola)	2012.	1867
7.	Képeslapok (BNP téli)	2006.	466
8.	Képeslap leporelló (Ipolytarnóc)	2006.	0
9.	Képeslap leporelló (Hollókő)	2006.	333
10.	Matricák (Bükki Nemzeti Park)	2002.	2825
11.	Matricák (Szt. István-barlang)	2005.	1646
12.	Matricák (Szalajka-völgy)	2005.	1062
13.	Bükki Nemzeti Park 25 éves kiadvány, angol)	2003.	15
14.	Mátrai Tájvédelmi Körzet füzet	2007. újrakiadás	484
15.	Hogyan építsünk tanösvényt? (könyv)	1999.	100
16.	A Bükki Nemzeti Park monográfia – Hegyek, erdők, emberek	2002.	71
17.	Rejtektől – Tárkányig tanári kézikönyv	2003.	1
18.	Térképek (BNP kerékpáros térkép, magyar, angol)	2002.	398
19.	Térképek (Bükki Nemzeti Park, Paulus)	2003.	812
20.	Szalajka-völgyi túravezető füzet	2000.	262
21.	Rejteki tanösvények túravezető füzet	2003.	907
22.	Felsőtárkányi tanösvények túravezető füzet	2003.	283
23.	Bél-kő tanösvény leporelló (magyar, angol, német)	2003., 2008.	1829
24.	Bél-kő tanösvény füzet	2003.	1337
25.	Bükk-fennsíki tanösvények füzet	2004.	447
26.	Szt. István-barlang füzet	2004.	971
27.	Anna-barlang füzet	2004.	49
28.	Bükki Nemzeti Park DVD film	2006.	4
29.	“Karszt és élővilága” kiállítás-vezető füzet (magyar, angol, német, szlovák)	2006.	4672

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve	Készlet (pld.) a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság raktárában
30.	Ökoturizmus a védett természeti területeken könyv	2006.	0
31.	Élőhelyek, mohák és gombák I. könyv	2006.	2
32.	Özönnövények I. könyv		12
33.	Özönnövények II. könyv	2006.	37
34.	Kő kövön marad könyv	2007. (újrakiadás)	0
35.	BNP emblémás vászontáska (zöld)	2015.	337
36.	BNP emblémás vászontáska (natúr)	2015.	548
37.	A Karancs-Medves és a Cseres-hg. TK monográfia	2007.	617
38.	A Zempléni TK monográfia	2007.	1140
39.	A Bükk hegység földtana	2007.	0
40.	Cseppkövek, denevérek, ősemberek füzet (Bábakalács 2.)	2007.	1188
41.	Kaptárkövek völgye füzet (Bábakalács 7.)	2007.	777
42.	Varázslatos karsztvidék füzet (Bábakalács 1.)	2007.	489
43.	Hollókötől a Bodrogzugig füzet (Bábakalács 4.)	2007.	1543
44.	Az Ördögtornyoktól a patkónyomos kövekig (Bábakalács 10.)	2007.	1267
45.	Ipolytarnóctól a Long-erdőig (Bábakalács 3.)	2007.	1614
46.	Abaúj és Zemplén tájvédelmi körzetei (Bábakalács 5.)	2007.	1803
47.	Tájvédelmi körzetek a Tisza mentén (Bábakalács 6.)	2007.	1812
48.	„Ex lege” védett értékek (Bábakalács 8.)	2007.	1600
49.	Sokszínű élővilág (Bábakalács 9.)	2007.	1508
50.	Tanösvények tervezése kézikönyv	2007.	1172
51.	Lillafüred képeslap	2008.	0
52.	A Szalajka-völgy füzete (Bábakalács 11.)	2009.	18
53.	Mátra útikönyv	2009.	3
54.	Heves megye várai az őskőkortól a Kuruc korig	2009.	0
55.	Suba-lyuk barlang monográfia	2008.	30
56.	„Színek szárnyán” DVD film	2009.	14
57.	Pál István: „Zöld erdőben lakom” CD lemez	2010.	0

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve	Készlet (pld.) a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság raktárában
58.	Kirándulások a bazaltvulkánok földjén füzet (Bábakalács 14.)	2011.	1094
59.	Tájban élő eredetmondák füzet (Bábakalács 15.)	2011.	1074
60.	The magic karst füzet (Bábakalács 12.)	2011.	699
61.	From the devil's towers to the rocks with horse shoe tracks füzet (Bábakalács 13.)	2011.	756
62.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területe térkép (1:190000)	2011.	1737
63.	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és a Cseres-hegység TK tanösvényei, túraútvonalai, terepi bemutatóhelyei (1:190000)	2011.	1497
64.	Tér és idő határán – A Bükki Nemzeti Park – fotóalbum	2011.	939
65.	Magyarország földtani atlasza orszájáróknak (magyar-angol)	2011.	0
66.	A Mátrai Tájvédelmi Körzet monográfia, – Heves és Nógrád határán	2011.	61
67.	A Karancs-Medves és a Cseres-hegység Tájvédelmi Körzet monográfia, – Nógrád és Gömör határán – (szlovák nyelvű)	2010.	98
68.	Új magyar fűvészkönyv II. kötet	2011.	4
69.	Magyarország Nemzeti parkjai I.	2013.	3
70.	Baglyas-kő vár (Bábakalács 16.)	2013.	0
71.	Gyökerek és lombok VII. kötet	2013.	0
72.	Geologica Hungarica	2013.	54
73.	Lénárt János kötet könyv	2013.	783
74.	Ipolytarnóci Ősmaradványok bemutató füzet	2013.	13
75.	Mesél a múlt.. könyv	2013.	0
76.	Kaptárkövek földje. Tájművelés és természetvédelem a Bükkalján.	2013.	0
77.	Dél-Heves természeti és kulturális öröksége. (Bábakalács 18.)	2014.	262
78.	Zöld mozaik (Bábakalács 19.)	2015.	108
79.	Apoka. A Heves-borsodi-dombság és az Upoonyi-hegység élővilága	2015.	276
80.	Zöld Horizont könyv	2014.	4
81.	Szikfok. Dél-hevesi tanulmányok.	2014.	59
82.	Dr. Nádai Magda Élővizek mindörökre		44

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

No.	A saját áras kiadvány megnevezése	Kiadás éve	Készlet (pld.) a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság raktárában
83.	Felfedezések a föld alatt (könyv) (bizományba átvett)		4
84.	Mátra turistatérkép (Szarvas)		18
85.	Bükk turistatérkép (szarvas)		13
86.	Bükk turistatérkép Cartographia		8
87.	Bükk turistakalúz (Cartographia)		5
88.	Dr. Nádai Magda: Százszorszép I-II.		65
89.	Cserhát térkép (Cartographia)		10
90.	Dr. Nádai Magda: Madárcseresznyéstől könyv		37
91.	Mátra turistatérkép (Cartographia)		9
92.	Láthatatlan erdő foglalkoztató füzet		340
93.	Bél-kői tanösvények könyv + térkép melléklet		1454
94.	Szalajka-völgy füzete Bábakalács 21.		1469
95.	Natura 2000 erdőterületek füzet Bábakalács 20.		54
96.	Natura 2000 erdőkben füzet (fekete-fehér)		233
97.	Ipolytarnóc kutatása könyv		192

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

BNP emblémás termékek, ajándékcikkek

	Megnevezés	Kiadás/beszerezés éve	Készlet (pld.) a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság raktárában
1.	BNP emblémás színes felnőtt póló	2014.	257
2.	BNP emblémás kétoldalú színes gyermek póló	2014.	227
3.	Mókusos színes gyermek póló	2014.	33
4.	BNP emblémás férfi és női galléros póló	2014.	33
5.	BNP emblémás környakú női póló	2014.	64
6.	BNP emblémás hosszú ujjú női póló	2014.	0
7.	BNP emblémás hosszú ujjú férfi póló	2014.	0
8.	Szt. István-barlang kétoldalú színes póló	2014.	0
9.	Ipolytarnóci emblémás galléros póló	2012.	0
10.	BNP állatnyomatos póló (Hiúz)	2015.	0
11.	BNP állatnyomatos póló (Nőszirm)	2015.	121
12.	BNP feliratos bambusz golyóstoll	2014.	557
13.	BNP feliratos Toronto fa golyóstoll	2008.	0
14.	BNP feliratos fa golyóstoll (íves)	2014.	0
15.	BNP feliratos fa golyóstoll	2008.	0
16.	BNP feliratos öko golyóstoll	2014.	0
17.	BNP feliratos fa golyóstoll fém betéttel	2015.	57
18.	Állatfigurás ceruza	2014.	394
19.	Állatos golyóstoll	2015.	291
20.	Kitűző (Bükki Nemzeti Park, Ipolytarnóc), kisméretű	2014.	120
21.	Kitűző (Bükki Nemzeti Park), nagyméretű	2007.	0
22.	BNP fém kitűző	2011.	324
23.	BNP emblémás, tűzzománcos jelvény	1997.	14
24.	Címeres kitűző		63
25.	BNP emblémás Kariban sapka	2014.	0
26.	BNP emblémás vászonkalap	2008.	76
27.	BNP emblémás San Diego sapka	2014.	0
28.	BNP feliratos nyakba akasztható kulcstartós pánt	2014.	237
29.	BNP és Szt. István-bg. feliratos kerámiacsupor	2012.	0
30.	Ipolytarnóci natúr vászontáska	2008.	0
31.	Ipolytarnóci esernyő	2008.	73
32.	BNP emblémás esernyő	2011.	1
33.	BNP üvegnyitós led lámpa	2014.	152
34.	BNP feliratos led lámpa	2014.	242
35.	BNP zöld dinamós lámpa	2012.	0
36.	BNP és ipolytarnóci emblémás nagy hűtőmágnes	2014.	83
37.	BNP és ipolytarnóci emblémás kicsi hűtőmágnes	2014.	215
38.	Kőzet (Ipolytarnóc)	1986.	27
39.	BNP és ipolytarnóci emblémás műanyag iránytű (fehér)	2012.	151
40.	Zöld, karikával ellátott iránytű	2012.	303
41.	BNP emblémás esőkabát	2014.	108
42.	BNP emblémás spirálfüzet	2014.	213

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

	Megnevezés	Kiadás/beszerezés éve	Készlet (pld.) a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság raktárában
43.	Nagy pele matrica	2012.	686
44.	Boldogasszony papucs matrica	2012.	1093
45.	Ürge matrica	2012.	860
46.	Orrszarvúbogár matrica	2012.	1263
47.	Mókus matrica	2012.	436
48.	Füleskuvik matrica	2012.	638
49.	Kerecsensólyom matrica	2012.	827
50.	Északi sárkányfű matrica	2012.	1217
51.	Karcsú sisakvirág matrica	2012.	1260
52.	Hiúz matrica	2012.	435
53.	Hollókői képeslap-leporellő		333
54.	Védett állatos és növényes lap hűtőmágnesek	2014.	212
55.	Barlangos lap hűtőmágnesek	2014.	0
56.	BNP emblémás Polár sapka	2015.	39
57.	BNP emblémás kerámia bögre kanállal	2015.	0
58.	BNP emblémás vizespalack	2015.	7
59.	BNP emblémás műanyag kulacs	2015.	69
60.	BNP emblémás LED-es fejlámpa	2015.	41
61.	BNP emblémás jégkaparó	2015.	46
62.	BNP emblémás kesztyűs jégkaparó	2015.	50
63.	BNP emblémás dominó társasjáték	2015.	37
64.	BNP emblémás zsírkrétakészlet 12db-os	2015.	95
65.	BNP emblémás macis kulcstartó	2015.	242
66.	BNP emblémás fekete iránytű	2015.	142
67.	BNP emblémás lámpa karabinerrel piros (macskaszem)	2015.	48
68.	BNP feliratos lámpa golyóstollal (szürke)	2015.	106
69.	BNP emblémás cipzáras tolltartó (zöld)	2015.	28
70.	BNP emblémás lépésszámláló	2015.	34
71.	BNP emblémás fém kulacs	2015.	48
72.	BNP emblémás frizbi (zöld)	2015.	58
73.	BNP emblémás elsősegély-készlet	2015.	53
74.	BNP emblémás Mikádó társasjáték	2015.	31
75.	BNP emblémás fa jojó	2015.	0
76.	BNP emblémás színes ceruzakészlet 12db-os	2015.	46
77.	BNP feliratos kulcstartó érintővel (zöld)	2015.	128
78.	BNP emblémás nyakba akasztható irattárca	2015.	104
79.	BNP emblémás kerámia bögre	2015.	1
80.	BNP feliratos túlélőkészlet fekete	2015.	32
81.	BNP emblémás férfi galléros póló	2016.	57
82.	Ipolytarnóci medál		5
83.	Színek szárnyán c. videókazetta		2
84.	BNP emblémás hímzett galléros póló (dolgozói)	2016.	76
85.	40 éf. juharfa tollkészlet fadobozban	2017.	31

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

	Megnevezés	Kiadás/beszerezés éve	Készlet (pld.) a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság raktárában
86.	40 éf. testmaszírozó, átlátszó kék	2017.	331
87.	40 éf. műa. dinamós zseblámpa, átlátszó	2017.	38
88.	40 éf. A/5 jegyzetfüzet puha bor. zöld	2017.	15
89.	40 éf. Balmain A/5 jegyzetfüzet, fekete	2017.	25
90.	40 éf. A/6 jegyzetfüzet puha bor. v.kék	2017.	300
91.	40 éf. San Diego sapka, bézs	2017.	312
92.	40 éf. mentolos cukorka, ezüst	2017.	338
93.	40 éf. vízenergiás óra zöld/ezüst	2017.	31
94.	40 éf. piperetükör, fehér	2017.	300
95.	40 éf. neon pánt, sárga	2017.	338
96.	40 éf. műanyag kulacs, zöld	2017.	331
97.	40 éf. mikroszálas sporttörülköző 40*80	2017.	15
98.	40 éf. Passage piperetáska, fekete	2017.	31
99.	40 éf. látcső	2017.	31
100.	40 éf. bicska, 7 funkciós	2017.	31
101.	Szegedi társasági ing		76
102.	Póló kerékpáros őri		13
103.	nadrág (referensi)		3
104.	BNP emblémás póló		3
105.	Jelzőszalag		1500méter
106.	Turista érem (több féle)		50

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Ingyenes terjesztésű kiadványok

No.	A saját kiadvány címe	Kiadás éve
1.	Bükki Nemzeti Park – Természeti és kultúrtörténeti értékek (leporelló sorozat)	2011.
2.	Természetvédelmi tevékenység – Élőhely-fenntartás, gyepkezelés (leporelló sorozat)	2006.
3.	Természetvédelmi tevékenység – Fajvédelmi programok (leporelló sorozat)	2006.
4.	Természetvédelmi tevékenység – Földtani természetvédelem, barlangok kezelése (leporelló sorozat)	2006.
5.	Természetvédelmi tevékenység – Vizesélőhely-fejlesztések a Hevesi Füves Puszták Tájvédelmi Körzetben (leporelló sorozat)	2006.
6.	Természetvédelmi tevékenység – Az erdők kezelése (leporelló sorozat)	2006.
7.	Natura 2000 hálózat a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.
8.	Nemzeti Ökológiai Hálózat a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.
9.	Ex lege védett természeti értékek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.
10.	Ex lege védett kultúrtörténeti értékek – Kunhalmok és földvárak a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (leporelló sorozat)	2006.
11.	Karszt és élővilága kiállításvezető leporelló	2008.
12.	Ilona-völgyi leporelló	2009.
13.	A Bükk-fennsíki tanösvények leporelló	2010.
14.	A felsőtárkányi tanösvények leporelló	2010.
15.	Alapítás, fontosabb adatok leporelló (Bükki Nemzeti Park)	2010.
16.	Karszt és víz leporelló	2010.
17.	Karszt és élővilága kiállításvezető leporelló	2010.
18.	Házirend túrázóknak leporelló	2010.
19.	Működési terület és természetvédelmi kezelés leporelló (Bükki Nemzeti Park Igazgatóság)	2010.
20.	Bükk National Park angol leporelló (The natural and cultural historical values)	2010.
21.	Operational area and the range of duties angol leporelló (Of the Bükk National Park Directorate)	2010.

A kiadványokat, füzeteket, könyveket, egyéb reklámhordozó eszközöket, szóróanyagokat Igazgatóságunk elsősorban nagy forgalmú látogatóhelyein (Felsőtárkány, Ipolytarnóc, Hollókő, Lillafüred, Szilvásvárad), valamint az egri igazgatósági központban teszi elérhetővé.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2003. óta a saját kezelésben lévő kiemelt turisztikai létesítmények elárúsító helyein kívül más közreműködő vállalkozók/bizományosok kezébe is átadta természetismereti és ismeretterjesztő kiadványainak, ajándéktárgyainak árusítását.

Összesen 21 bizománnyal állunk kapcsolatban Magyarország nagyvárosaiban, turisztikai központjaiban, egyetemeken, társintézményekben.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

11.2.6. Látogatóstatisztika

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság bemutatóhelyeinek regisztrált látogatói (2016)					
	Bemutatóhely neve	Fizetős látogatók (fő)	Nem fizetős látogató (fő)	Összesen (fő)	Megjegyzés
1	„Karszt és élővilága” kiállítás (Felsőtárkány)	1.754	1.116	2870	ingyenes: konferencián és a recepción érdeklődő látogatók, ill. egyéb térítésmentes belépések
2	Anna-barlang (Lillafüred)	24.504	0	24.504	Téli időszakban napi egy túra indul.
3	Szt. István-barlang (Lillafüred)	39.469	0	39.469	
4	Múlt emlékei a Bükkben kiállítás (Lillafüred)	0	10.252	10.252	A LÁEV kisvasút lillafüred állomásépületében regisztrált látogatószám, amely a térítésmentesen látogatható kiállítás látogatóit is tartalmazza.
5	Ipolytarnóci ősmaradványok tt „Borókás-árok” geológiai tanösvény	47.795	1.236	49.031	geológiai tanösvény + sétalójegy és 4D mozi; ingyenes létszám: Muzsikál az erdő, Geopark heti és Unió fejlesztési nyílt napok, valamint a védettség 70 éves jubileuma térítés mentes
6	Hollókő - Táj és a nép c. kiállítás	2.670	0	2.670	Vállalkozó üzemelteti.
7	Salgótarján - Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont	0	3.823	3.823	
8	Ároktői tájház	0	0	0	
9	Oszlái tájház (Cserépfalu)	139	0	139	Cserépfalu önk. üzemeltetésében, 05. 1. - 09. 30., szombati napokon nyitva tart.
	Szilvásvárad Millenniumi Kilátó	8.500	400	8.900	
	Regisztrált látogatók összesen:	124.831	16.827	140.658	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság környezeti nevelési és turisztikai szolgáltatásainak regisztrált igénybevevői (2016)					
<i>Bemutatóhely neve</i>		<i>Fizetős látogatók (fő)</i>	<i>Nem fizetős látogató (fő)</i>	<i>Összesen (fő)</i>	<i>Megjegyzés</i>
Szakvezetéses túra, nyílt túra		435	972	1.407	meghirdetett, szervezett túrák
Nyílt nap, jeles nap, saját szervezésű rendezvény		7	4.066	4.073	
Erdei iskolai program		2.012	140	2.152	
Barlangi kalandtúra		778	0	778	könnyű és "extrém", overallos barlangtúrák
Egyéb:	XVI. Bükk-Aggtelek kerékpártúra	68	0	68	vezetett kerékpártúra
Egyéb:	kerékpárkölcsonzás Felsőtárkányban, a Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpontban	42	0	42	2015 nyaratól üzemel
Egyéb:	III. Bükkaljai Mustra	102	260	362	Szomolya
Egyéb:	Geoparkok hete Ipolytarnócon	1.205	30	1.235	

Szálláshelyek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működtetésében (2016)			
Egyéb	Rejteki Erdei Iskola (máj. 1. - okt. 31.)	Nyugati Kapu Erdei iskola Felsőtárkány	Oszlai kulcsosház
Szállóvendégek száma (fő)	734	1.185	139
Vendégéjszakák száma (fő)	2.270	3.008	53

BNPI mobil kiállítási tablóink kihelyezése/bemutatása oktatási intézményekben, rendezvényeken	3
„Magaslataink” - Eröss Zsolt hegymászó fotóiból összeállított vándorkiállítás	3

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

A Bükki Nemzeti Park az Észak-Magyarországi régió kiemelt turisztikai célterülete, ahol a látogatók számára egyre több az olyan turisztikai kínálat, amely a természeti értékek bemutatását célozza meg. A bükki települések is egyre nagyobb hangsúllyal jelenítik meg a nemzeti parkot és annak természeti, kultúrtörténeti értékeit a vonzerők között. A látogatók között a belföldi vendégek jelentős többségben vannak, a természetjárás és az „outdoor” sportrendezvények száma és résztvevőinek száma is folyamatosan emelkedik (esetenként megközelíti az 4.000 főt)

A nemzeti park egész területe a jelzett turistautakon szabadon látogatható, de egyes védett vagy fokozottan védett fajok élőhelyein korlátozásokra lehet számítani. A természetjárás mellett a kerékpáros látogatási formát is ösztönzi a nemzeti park erdei kerékpáros úthálózata.

11.3. Társadalmi kapcsolatok

Az intézmény kommunikációs feladatait a kommunikációs referens végzi az adott szakterület munkatársainak bevonásával. A médiamegjelenések száma ebben az évben is növekedett, hangsúlyosabbá tettük állandó jelenlétünket a sajtóban. Rendezvényeink, túráink, az élőhelykezeléshez vagy egyes fajok védelméhez kapcsolódó programjaink rendszerint nagy sajtóérdeklődéssel járnak, de voltak az év során olyan kampányaink, amelyek nagy média nyilvánosságot váltottak ki (például farkas jelenléte a Bükkben).

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság tevékenységének szélesebb körű bemutatására 2012-ben indítottuk útjára védnöki programunkat, melynek keretében évről évre olyan ismert közéleti személyiségeket, művészeket, sportolókat kérünk fel a Bükki Nemzeti Park védnökének, akik személyiségükkel, hivatásuk kapcsán híven képviselik a természetvédelem ügyét. Az első védnök 2012-ben Szabó Attila, a Csík Zenekar prímása volt, akitől Erőss Zsolt – minden idők legsikeresebb magyar hegymászója, a Mount Everest első magyar meghódítója – vette át a nemzeti park védnöki tisztségét. A következő évben a nemzeti parki termék védjegy széleskörű megismertetése volt célunk Borbás Mária televíziós műsorvezető, gasztroíró felkérésével, aki több műsorában is foglalkozott a BNPI-vel, gasztroturisztikai kínálatunkkal.

2015 őszén szakembereink több éves munkája eredményeként nagy sikerrel számolhattunk be a bükki farkasok megtelepedéséről, dokumentálhattuk szaporodásukat. 2016-ban Horkai Zoltán, a nemzetközi filmipar elismert állatkoordinátora segítségével hívtuk fel a figyelmet a természet önszabályozó képességét megtestesítő nagyragadozókra. Az év folyamán a téma iránt érdeklődők több programunkon is találkozhattak Horkai Zoltánnal és farkasaival.

Környezetvédelmi, turisztikai és nagyobb sportrendezvényeken kiadványokkal, szórólapokkal és kiállítási anyagokkal jelentünk meg, a helyi és az országos sajtóban, a körzeti televízióban és rádióban rendszeresen szerepeltünk. Igazgatóságunk honlapjához kapcsolódóan új szolgáltatást indítottunk: fel lehet iratkozni hírlevélre. A honlapon szereplő híreket képgalériával és rövid video-anyagokkal színesítve jelenítjük meg. Igazgatóságunk jelen van a Facebookon is, ahol 40%-kal nőtt a látogatottságunk.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Megnevezés		Megjelenés/részvétel száma	
		Írott	
Média megjelenés: 876			Kiállítás, vásár: 22
Média	Helyi: 370	Média 672	Helyi 4
	Regionális 205		Regionális 7
	Országos 301		Országos 11
Egyéb / internetes megjelenés		Saját honlapunk, a www.bnpi.hu látogatottsága : 2013-ban: 154.396 2014-ben: 161.383 2015-ben: 189.345 2016-ban: 201.623	
Egyéb / periodika hírlevél		INTERREG III/A projekt részeként megjelenő Zöld Horizont periodika évi 2 szám regionális terjesztéssel	
Elektronikus hírlevél		Feliratkozottak száma: 815 fő, 20%-os növekedés	
Facebook		2013-ban: 2.5e fő 2014-ben: 4e fő, 2015-ben 7e fő, 2016-ban 9e fő közel 40%-os évi növekedés	

11.3.1. Nemzeti Parki Termék Védjegyrendszer működtetése, pályázati eredmények, programok bemutatása

A Nemzeti Parki Termék védjegyet a természetvédelmi oltalom alatt álló területeken működő helyi vállalkozások, gazdálkodók támogatására, eladásra szánt termékeik megbecsültségének növelésére és a piaci lehetőségek bővítésére hozta létre a Vidékfejlesztési Minisztérium 2010-ben. A védjegy a környezettudatosság növelését, a térségi, természetvédelmi, vidékfejlesztési és gazdasági együttműködés erősítését szolgálja. A védjegyrendszer működtetését, megismertetését a magyarországi nemzetipark-igazgatóságok végzik a minisztérium szakmai támogatásával.

Védjegyünkre olyan termékekkel lehet pályázni, amelyek a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén található védett természeti területen (Natura 2000 terület, természetvédelmi terület, tájvédelmi körzet, nemzeti park) való gazdálkodásból származnak és előállításuk a természetvédelem céljaival összhangban történik. Fontos kritérium az is, hogy a pályázó helyi munkaerő és helyi erőforrások felhasználásával gazdálkodják.

A negyedik, kézműves termékekre kiírt pályázati felhívásunkra 5 alkotó jelentkezett, akik a Kaptárkönap keretében megrendezett ünnepélyes átadón vehették át védjegyhasználati szerződésüket. Mára 20 termelő 68 terméke rendelkezik védjeggyel.

11.4. Tervezett fejlesztések (2016)

Szeleta Park Látogatóközpont, „A Bükk Keleti Kapuja” - a Bükki Nemzeti Park Keleti Kapujában látogató- és turisztikai központ kialakítása és a hozzá kapcsolódó tanösvény és terepi bemutatóhely fejlesztése.

A fejlesztés attraktív és ismeretterjesztésre is alkalmas modern infrastruktúrát, turisztikai termékeket és programkínálatot tartalmaz. A **Szeleta Park Látogatóközpont („A Bükk Keleti Kapuja”)** épületében kialakítandó **„A bükki barlangok évezredes titkai – Az ősember természete”** című kiállítása és a hozzá kapcsolódó attrakció-együttes a Bükk hegység természeti és kulturális örökségének sűrítményét (gyűjteményét) nyújtja, ugyanakkor a hegység sajátos és egyedi arculatát adó ősemberbarlangoknak (kialakulásuknak, természeti környezetüknek és régészeti leleteiknek) élményszerű bemutatását szolgálja – a látogatóközpontokra jellemző komplex szolgáltatásokkal. Az „Élmény, természetesen” szlogen ismeretterjesztő szórakozás és szórakoztató ismeretterjesztés hagyományos és interaktív bemutatási elemekkel valósul meg.

Ugyanakkor a Bükki Nemzeti Parkról, mint védett természeti területről, a hegység egészéről, annak egyedi természeti és kulturális látnivalóiról, a gyakorlati természetvédelmi tevékenységekről is tájékoztatást kapnak a látogatók. „A bükki barlangok évezredes titkai – Az ősember természete” c. attrakció öt természeti jelenség köré épített kiállítást, kreatív eszköz-együttest, ötféle garantált programcsoport-kínálatot, valamint egy meglévő kőzetpark terepi bemutatóhellyé fejlesztését, egy periszkópként szolgáló építményt és egy játszóteret foglal magába – a látogatók élményszerzését szolgálva.

Fülkés sziklák, kaptárkövek – A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén lévő kaptárkövek megőrzése, bemutatása

A **KEHOP-4.1.0** - Élőhelyek és fajok természetvédelmi helyzetének javítása, a természetvédelmi kezelés és bemutatás infrastruktúrájának fejlesztése c. felhívásra „*Fülkés sziklák, kaptárkövek – A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén lévő kaptárkövek megőrzése, bemutatása*” címmel adtunk be és nyertünk pályázatot, amely a természeti értékek megóvása mellett a bemutatási feladatokat is segít megoldani. A projekt alábbi feladatait terveztük meg:

- Fülkés sziklák tanulmányozását lehetővé tevő biztonsági, bemutató és oktató-kiszolgáló létesítmények kialakítása.
- A kaptárkövek területén lévő élőhelynek nem megfelelő, nem őshonos vagy agresszíven terjeszkedő fajok egyedeinek eltávolítása.
- A bemutatási infrastruktúra fejlesztéséhez, valamint a bemutatandó NATURA 2000 területekhez és természeti értékekhez kapcsolódó szemléletformálási tevékenységek.
- Adott beruházási elem eredményességének méréséhez közvetlenül kapcsolódó természetvédelmi célú monitorozás eszközeinek beszerzése.
- NATURA 2000 területek bemutatási tervének elkészítése.
- A fejlesztés kidolgozása és megvalósítása a helyi közösségek képviselőinek részvételével történik.

INTERREG V-A Szlovák-Magyar együttműködési program keretében benyújtott pályázatok:

- 1. Határtalan magyar-szlovák csillagos égbolt (Acronym: HUSKY) – Bükki Csillagda.**
Projektünk a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (BNPI) és Hell Miksa Kerületi Obszervatórium és Planetárium (KHAP) fiókintézményeként működő Rimaszombati Obszervatórium együttműködése révén állt össze. A magyar fél új csillagda építését tervezi,

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

mely beruházás a Bükki csillagda elnevezést kapta. A szlovák fél a Rimaszombaton található obszervatórium modernizációját és felújítását tűzte ki célul.

- 2. Élő hagyományok a nemzeti parkokban (Acronym: LIV-TRAD) – Rejteki Üvegcsűr.**
Projektünk a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és a Szlovák Paradicsom Nemzeti Park Igazgatóság (ŠOPSR) együttműködése révén a nemzeti parkok nyújtotta lehetőségekre alapozva a hagyományos tájhasználat, valamint az élő hagyományok bemutatását célozza. Interaktív kiállítási- és bemutatóhelyeket hozunk létre, melyek megismertetik a látogatókkal a táj történetét, a tradicionális tájhasználatot, természeti és kulturális örökségünket. Mindként helyszínen kiállítótereket, foglalkoztató- és előadó termeket, terepi bemutatóhelyeket hozunk létre. A társadalom minden tagja számára lehetővé tesszük, hogy kellő irányítással és felügyelet mellett, (miközben törekszünk értékeink megóvására), megismerjék a természeti értékeinket, az élő és élettelen természeti rendszereket. Elsődleges célcsoportunk a diákság, valamint az ökoturisztikai látogatók.

11.5. Együttműködési megállapodások

Belföldi oktatási intézményekkel megkötött együttműködési megállapodások révén részt veszünk a **szakképzések, szakmai** gyakorlatok, terepgyakorlatok szervezésében, irányításában, **szakdolgozatok és diplomamunkák** témavezetésében. Igazgatóságunk az egyetemek, főiskolák természetvédelmi képzéseihez a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvényben megfogalmazott – a hallgató munkavégzésre vonatkozó – szabályok szerint kapcsolódik, a **2011. évi CCIV. törvény 44 § (3a) bekezdése** szerint munkaszerződés és díjazás nélkül fogad hallgatókat szakmai gyakorlatra. **2016-ben 54** egyetemi, főiskolai hallgató és középiskolás diák vett részt egyéni és csoportos szakmai gyakorlaton, közérdekű önkéntes tevékenységen vagy közösségi szolgálaton a Bükki Nemzeti Park Igazgatóságon, illetve keresett meg bennünket szakdolgozat, diplomamunka elkészítése okán.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

A 2016-ben is élő, a szakmai gyakorlatokat érintő együttműködések, megállapodások	
Három tanulmányi hónapot érintő vadgazda mérnöki gyakorlati képzés	Szent István Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar, Vadvilág Megőrzési Intézet
Természetvédelmi mérnöki Bsc képzés, gyakorlatvezetés	Nyugat-Magyarországi Egyetem, Növénytani és Természetvédelmi Intézet, Erdőmérnöki Kar – Sopron; Szent István Egyetem, Mezőgazdaság- és Környezettudományi Kar – Gödöllő
+	Eszterházi Károly Egyetem – Eger
+	Eötvös Loránd Tudományegyetem, Régészettudományi Intézet – Budapest
+	Eötvös Loránd Tudományegyetem, Természetudományi Intézet – Budapest
+	Miskolci Egyetem, Műszaki Földtudományi Kar
+	Miskolci Egyetem, Bölcsészettudományi Kar
+	Debreceni Egyetem, Természetudományi és Technológiai Kar
+	Corvinus Egyetem, Tájépítészeti Kar – Budapest
+	Kaposvári Egyetem, Állattudományi Kar – Kaposvár
+	Pannon Egyetem, Növénytudományi és Biotechnológia Tanszék – Keszthely
+	Debreceni Egyetem ATC, Mezőgazdaságtudományi Kar, Természetvédelmi, Állattani és Vadgazdálkodási Tanszék – Debrecen
+	Debreceni Egyetem ATC, Műszaki Kar, Környezet- és Vegyészmérnöki Tanszék – Debrecen
+	Károly Róbert Főiskola, Agrár- és Vidékfejlesztési Kar, Környezetgazdálkodási és Agronómiai Tanszék
+	Szent István Egyetem, Környezet- és Tájgazdálkodási Intézet – Gödöllő

Természetjáró szervezetek

Rendszeresen egyeztetünk a Nógrád Megyei Természetjáró Szövetség, a Heves megyei Természetbarát Szövetség és a B-A-Z Megyei Természetjáró Szövetség mellett a Magyarországi Kárpát Egyesület Egri Csoportjával is az éves programokról. Sok szervezett természetjáró egyúttal vizsgázott polgári természetőrként aktív segítője az őrszolgálatunknak.

A Magyar Természetjáró Szövetség és az FM között megkötött stratégiai partnerségi megállapodás alapján a szövetség tagsági kártyájára kedvezményt nyújtunk kiállító helyeinken.

A Heves Megyei Természetbarát Szövetség igazgatóságunkkal egyeztetve közös programokkal és a Bükki Nemzeti Park természetvédelmi értékeit bemutató előadásokkal készíti elő a 2016. évi Természetjáró Országos Találkozót Felsőtárkányban.

Egri Spartacus Tájékoztató Futó Sportegyesülettel aláírt együttműködés keretében működik a Nyugati Kapu Látogatóközpontnál közösen létrehozott állandó tájékoztatói pálya nyereményjátéka, az egyesület gyűjti a teljesítés igazoló lapokat, a pálya eszközeit felügyeli, havonta ellenőrzi a pontok meglétét.

A Kaptárkö Egyesülettel több közös természetismereti programot szerveztünk a jels napokhoz, illetve természetvédelmi kampányokhoz kapcsolódóan. A Hungarikum Bizottság 2016. június 17-én Egyesület felterjesztését elfogadva Hungarikummá nyilvánította a kaptárköveket és a bükkaljai kökultúrát.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

A Bükki Nemzeti Parkban létrehozandó Csillagoségbolt Park az egyesület kezdeményezése, a felterjesztéshez szükséges adatgyűjtést, fényméréseket és a fényszennyezéssel kapcsolatos ismeretterjesztő munkát a BNPI támogatja.

Az Magyar Madártani Egyesülettel rendszeresen szervezünk közös túra- és madarász programokat. Egymás kommunikációs csatornáinak használata elősegíti a közönség hatékonyabb tájékoztatását. Együttműködünk LIFE projektekben, madárodok kihelyezésében, monitoring feladatokban.

Az Magyar Madártani Egyesülettel rendszeresen szervezünk közös túra- és madarász programokat. Egymás kommunikációs csatornáinak használata elősegíti a közönség hatékonyabb tájékoztatását. Együttműködünk LIFE projektekben, madárodok kihelyezésében, monitoring feladatokban.

11.6. Fontosabb események

2016. január 30	V. Transzbükki átkelés és Eröss Zsolt Emléktúra	Nagyvisnyó – Felsőtárkány
2016..március 1-30	Barlangok hónapja – kedvezményes belépés a Szent István- és az Anna- barlangba, Esztáz-kői barlangtúra, extrém, overálos és ősrégészeti barlangtúrák	Felsőtárkány - Lillafüred
2016. március 3-6.	Utazás Kiállítás	Budapest
2016. március 20.	Víz Világnapi túra a Lázberci víztározóhoz	Szomolya
2016. április 22.	Föld Napja – Kézenfogva a természettel	Eger
2016. április 22-23.	Föld Napja – V. Tudományfesztivál	Budapest
2016. április 28.	Kihajtási ünnep (A Kék vércse védelme a Kárpát-medencében LIFE+ program keretében)	Tarnaszentmiklós
2015. május 10.	Madarak és Fák Napja	Felsőtárkány
2014. május 14.	Nemzetközi Természetfilm Fesztivál	Gödöllő
2016.május 9..	Merkúrátvonulás és napmegfigyelés	Eger
2016. május 21.	Bükk-Aggtelek kerékpártúra	Szilvásvárad-Aggtelek
2016. május 22.	Biológiai sokféleség napja	Salgótarján
2016. május 24-június 5.	Geoparkok Hete	Ipolytarnóc
2016. május 28-29.	Magyar Nemzeti Parkok Hete központi nyitórendezvény és kitelepülés	Debrecen
2016. május 28-június 5.	Magyar Nemzeti Parkok Hete rendezvények	
2016. június 18.	Bükkaljai Mustra szakmai találkozó és közönségrendezvény a természetvédelem és a térségfejlesztés jegyében	Szomolya
2016. június 24.	Szentjánosbogár Túra – szentjánosbogarak megfigyelése	Felsőtárkány

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

2016. június 23-26.	Nemzeti parki programok a Kalácsa Fesztiválon	Felsőtárkány
2016. július 4.	Muzsikál az Erdő	Ipolytarnóc
2016. július 25-29.	Túramanó Tábor	Felsőtárkány
2016. augusztus 13.	Hullócsillagok éjszakája – csillagász est és meteormegfigyelés	Felsőtárkány
2016. augusztus 27.	Denevérek Éjszakája	Felsőtárkány
2016. szeptember 11.	Pókász túra	Felsőtárkány
2016. szeptember 14-15.	Igazgatói értekezlet	Répáshuta – borostyán Vendégház
2016. szeptember 18.	Apolló Tyres Családi Nap	Domony-völgy
2016. október 8.	Geotóp Napok- Tarjánka szurdok túra	Domoszló
2016. október 4.	Állatok Világnapja	Felsőtárkány
2016. november 16.	Colleen Bell amerikai nagykövet látogatása	Felsőtárkány- Lillafüred
2016. december 13.	EKE-BNPI együttműködési megállapodás aláírása	Felsőtárkány

12. Közfoglalkoztatás

12. 1. Alapfeladatok, személyi feltételek

Igazgatóságunknál a 2016-ban 2 ütemben történt közfoglalkoztatás. 2016. január-február hónapokban 183 fő volt az átlaglétszám. Ezt követően 2016. március 1-től 2017. február 28-ig kötöttünk hatósági szerződést a Heves Megyei Kormányhivatallal. 2016. március 1-től december 31-ig terjedő időszakban 169 fő volt a közfoglalkoztatotti átlaglétszám.

2016-ban átlagosan 171 fő/hó közfoglalkoztatott bevonása segített a védett természeti területek és természeti értékek megőrzésében, fenntartásában és bemutatásában.

12. 2. Elvégzett feladatok, eredmények

Kelet-bükki tájegység

Tard:

Általános biotikai adatgyűjtés és Natura 2000-es gyepterületek folyamatos monitorozása. Archiv és recens adatok számítógépes rögzítése, adminisztratív feladatok ellátása. Körzeti erdőtervhez kapcsolódó szakmai anyag elkészítése. Cserjeirtás. Úthálózat rekonstrukciója a Tardi Legelő Természetvédelmi Területen és a BNPI vagyonkezelésében lévő sályi (Sály 0274 hrsz.) területeken. Inváziós növényfajok visszaszorítása. Gyümölcsösök rekonstrukciója, ápolása.

Rejteki kutatóbázis:

A rejteki vendégház körüli feladatok megvalósításában igen fontos szerepe van a közfoglalkoztatásnak. Gondnoki feladatok ellátása: közreműködés a vendégfogadásban, adminisztrációban, a vendégház takarítása és a hozzátartozó udvar rendben tartása,

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

gyepongondozás, télen hó eltakarítás, karbantartási és állagmegóvási feladatok. Téli tüzelő előkészítése, fűtés.

Varbó:

Saját vagyonkezelésű területek karbantartása (kaszálás, fakitermelés), műodúk gyártása, mesterséges odúk, műfészkek kihelyezése, karbantartása, biotikai adatfelvétel, védett- és fokozottan védett élőlények előfordulási helyeinek feltérképezése, mesterséges kétéltű-szaporodó helyek karbantartása, biotikai adatfeldolgozás, vándorsólyom fészekőrzés.

Miskolc:

Saját vagyonkezelésű területekkel (épületek, emlékpark, gyepek, erdők) kapcsolatos feladatok, természetvédelmi kezelési feladatok (kisgyőri gyepek), természetvédelmi értékek adatainak gyűjtése, dokumentálása (Natura 2000), természetvédelmi őrzési feladatok a nemzeti park frekventált turisztikai csomópontjain, utak mentén szemétszedés, tanösvényen túravezetés, sorompók hétvégi zárása.

Barlangok üzemeltetése: A lillafüredi Szent István és Anna barlangok a tavaszi és nyári, turisztikai szezonban a közfoglalkoztatás nélkül nem tud eleget tenni a látogatói elvárásoknak. Szükséges megoldandó feladat a folyamatos túravezetés, valamint a barlangok és környezetük tisztán tartása a program kezdetétől a végéig. Kapcsolattartás a vendégekkel, információszolgáltatás, bejelentkezések koordinálása, előjegyzések vezetése. A vendégek és a dolgozók részére kialakított szociális helységek tisztántartása.

Mátrai Tájegység:

A közmunkaprogram jelentős részét a Parádi állattartó telephez kapcsolódó feladatok tették ki. Vagyonvédelmi okokból szükségessé vált a telep körbekerítése mintegy 400 méter hosszúságban. Villanypásztorok telepítése kb. 2 km hosszúságban. A telephelyen végzett munkákon kívül egyéb természetvédelmi értékekben gazdag területeken élőhely-rekonstrukció, cserjeirtás, kaszálás valósult meg.

Mátrai tájegységi iroda és udvar területén gondnoki teendők ellátásában közreműködés.

Nógrádi Természetvédelmi Tájegység területe:

A Nógrádi Tájegység területén lévő turistautak, pihenő- és bemutatóhelyek esetében havonta 1 alkalommal az útvonal gyalogos bejárása és a szórt hulladék kézi gyűjtése és az összegyűjtött hulladék járművel megközelíthető helyre történő bevitele. Salgótarjáni Baglyas-kő Vár Természetvédelmi Látogatóközpont parkosítása: gyeptelepítés, honos fák és cserjék ültetése, közjóléti létesítmények elhelyezése, járófelületek kialakítása. A látogatóközpont területére érkező látogatók, óvodai és iskolai csoportok fogadása, szakvezetése, előadások, foglalkozások megtartása, audiovizuális eszközök kezelése. A látogatóközpont területén a sérült és beteg állatok gondozására létesült repatriáló telep működtetése. A tájegység területén gondot okozó idegenhonos növények irtása (parlagfű, selyemkóró, feketéllő farkasfog, akác). Az igazgatóság saját vagyonkezelésében lévő gyepterületeken az önerdősülési folyamatok megakadályozása érdekében a felverődő cserjefajok kézi eszközökkel történő levágása. A területen lévő tanösvényeken és bemutatóhelyeken elhelyezett táblák, lépcsők, korlátok javítása és a hatósági táblák karbantartása. A garábi gépszín és telephely fenntartási, karbantartási munkáinak elvégzése. Az Etes 0183 hrsz-on lévő láprét fenntartásának keretében a biomassza kézi kaszálása, összegyűjtése, lehordása, a lerakott lakossági hulladék összegyűjtése. A tájegység vizes

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

élőhelyeinek környezetében a szaporodó helyre és szaporodó helyről vándorló - közúti gázolásnak kitett - kétéltűek kézi összegyűjtése, átjutásuk segítése. A tájegység területén védett növény- és állatfajok monitorozása, biotikai adatok felvétele és rögzítése.

Ipolytarnóci Ősmaradványok természetvédelmi terület:

Tanösvények karbantartása, erdőápolás, vizes élőhelyek karbantartása, gyepterület, vadászterület kezelése, hortobágyi racka juh állomány és törzskönyvezett pulik gondozó fenntartása, kivett területek és géppark kezelése, védett természeti értékek speciális, konzerváló kezelése, bemutató létesítmények karbantartása és bemutató kezelése, rendezvények lebonyolításában részvétel, Hollókői Tájvédelmi Körzetben természetvédelmi állagmegóvások. Fontos megjegyezni, hogy a terület üzemeltetése a közfoglalkoztatás nélkül ellehetetlenült volna.

Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet:

Szárnyékerdők ápolása, inváziós gyomok irtása, nyiladékok tisztítása. Botanikai és zoológiai értékek felmérése, fészektérképezés, csapdák ellenőrzése, adatok gyűjtése feldolgozása. Költőládák műfészkek készítése, kihelyezése, karbantartása. Madár- és vadetető építése üzemeltetése, megfigyelőhelyek (magaslesek), karbantartása, nyiladékok kialakítása. Vízkormányzó műtárgyak karbantartása környezetük ápolása, tisztítása sorompók kihelyezése karbantartása, aktuális javítások. Egyéb infrastruktúra karbantartás. A Szili-erdőben az erdészház körül kialakított hagyományos gyümölcsfajtákból álló fajtagyűjtemény és faiskola ápolási, fenntartási munkái. A Batúz-tanya területkezelési központ területén végzett állattartási létesítmények berendezéseinek (karámok, szélfogó falak, etetők, itatók, kutyakennel) építése és karbantartása, állatgondozási feladatok végzése, teleprend fenntartása, tüzelő előkészítés készletezés. Részvétel a BMTK területén folyó természetvédelmi célú vadgazdálkodási tevékenység keretében végzett munkákban.

Nyugat-bükki Tájegység (Felsőtárkány, Szilvásvár, Bükk-fennsík)

Felsőtárkányi Oktató- és Látogatóközpont:

Erdészeti munkák: A BNPI saját vagyongazdálkodásában lévő egyes erdőterületein az ún. száraló üzemmódról történő átállás (Felsőtárkány 172B, 173A,B, Bükkzsérc 62A,B, 59A,C Cserépfalu 67B,C,F erdőrészek 2,7ha-os összesített területén). Idegenhonos akácfafaják erdőterületeken az akác szerkezetátalakítása hazai lombos faállományra. Egykori tisztások, gyepterületek spontán beerdősülésének megakadályozása (Bükkzsérc 0118, 0121/3, Eger 0197, Felsőtárkány 0199/1.). Turizmussal, tájékoztatással kapcsolatos feladatok: Közreműködés a látogatóközpont információadási, recepciós és takarítási feladataiban. Az újratermelő szemét eltávolítása a kiránduló helyekről, turistautakról, tanösvényekről. A rongálásnak kitett információs- és hatósági táblák folyamatos karbantartása, pótlása. Botanikai és faunisztikai adatgyűjtés. Felsőtárkány és Bogács határában béka-terelő és átjáró rendszerek üzemeltetése, karbantartása. Mesterséges fészkelő alkalmatlanságok (műfészkek, költőládák, fészkekodúk) gyártása, ellenőrzése, karbantartása, javítása. Alpesi götte élőhelyek mesterséges kialakítása, karbantartása, vízpótlása.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Szilvásvárad, Bükk-fennsík:

A Nyugat-Bükki Tájegység, 6/1. sz. természetvédelmi örkerületében, a szilvásvárad Kalapati Tanösvényen és a Bükk-fennsíkon 2016-ban 2 fő közfoglalkoztatott dolgozott, segítve a védett természeti területek és természeti értékek megőrzését, fenntartását, és bemutatását.

A közfoglalkoztatottak a szilvásvárad Kalapati Tanösvényen, valamint a Bükk-fennsíkon található tanösvényeken és bemutató helyeken végeztek azok fenntartását biztosító munkálatokat, illetve vettek részt természeti értékek felmérésében és őrzésében. A Kalapati Kilátóban és a Szalajka-völgyi Információs Házban üzemeltetett Információs Pontban a turisták tájékoztatásának ellátásában illetve a BNP Ig. kiadványainak, termékeinek értékesítésében működtek közre.

Dél-Hevesi Tájegység:

Kerecsend Berek-erdő és Lógó-part védett, Natura 2000 erdő és gyepterülethez kötődő munkák: A természetvédelmi erdőkezelés részeként az erdősítési kötelezettség alá eső erdőrészekben, száraló lékekben ültetési, pótlási, ápolási munkákkal járult hozzá a közfoglalkoztatás az erdőkép kialakításához, a csemeték vitalitásának megőrzéséhez. Az erdőrészek között húzódó nyiladékokon, valamint tisztásokon az érzékeny lágyszárú állományok fenntartása miatt cserjeirtások végezése. Inváziós jellegű valamint tájidegen fásszárúak terjedésének megakadályozása miatt ezen fajok egyedeinek kéreghántolása, vegyszeres törzsinjektálása. A tájegység egyéb saját vagyongazdálkodású erdőterületein, fásításokban hasonló erdőművelési, erdőápolási feladatok ellátása.

A tájegység egész területére vonatkozóan a természeti értékek felmérése, ezen adatok digitalizálása. Középfeszültségű vezeték hálózat felmérése, műfészkek ellenőrzése, karbantartása. Oktatási intézményekkel, gazdálkodókkal, önkormányzatokkal való kapcsolattartás, környezeti nevelés fejlesztésében közreműködés. Ezen munkálatokat magasabb iskolai végzettséggel és kellő szakmai hozzáértéssel rendelkező közfoglalkoztatott munkatársak végezték a természetvédelmi őrszolgálat irányítása mellett.

A tarnaszentmiklósi állattartó telepen és környezetében az állattartás mindennapjai során felmerülő munkákban részvétel: karámrendszer kialakítása, fenntartása, etetések, beallítások. A villanypásztor rendszer működtetése, a téli és nyári szálláshelyek karbantartása, takarítása. Vizes élőhely-fejlesztések során kialakított mőtárgyak fenntartása. Fásítások ápolási, pótlási munkálatai, szükség esetén locsolása.

Természetvédelmi őri munka kiegészítéseként a védett területek, kifejezett hangsúllyal a saját vagyongazdálkodású területek őrzése.

Tarna vidék Tájvédelmi körzet:

Saját vagyongazdálkodású területeken vagyongazdálkodási figyelőszolgálat, illegális tevékenységgel kapcsolatos információgyűjtés, a természetvédelmi őrszolgálat munkájának segítése. Biotikai értékek felkutatása, védett növények és állatok élőhelyeinek számbavétele. Az archív és gyűjtött adatok feldolgozása, adatbázisba vitele. Hatósági táblák felújítása, pótlása. Hagyásfa csoportok határainak festéssel történő időtálló véglegesítése. Gyümölcsösök védelme, csemeték kapálása, ápolása, szelektív cserjeirtás. Fészekodúk karbantartása. Állatmentés, sérült madarak ápolása. Özönnövények elleni védekezés, kaszálás, sarlózás, parlagfü irtás. Tanösvény, turistautak, pihenőhelyek ismétlődő hulladékmentesítése. Közönségszolgálati tevékenység segítése.

BNPI központ:

Az Igazgatóság központi épületében történik a közfoglalkoztatási programmal kapcsolatos koordinációs és adminisztrációs munka. Ide futnak be az információk a munkahelyszínekről,

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

itt készítik a különböző jelentéseket és elszámolásokat is. A központi irodában történik az adatok feldolgozása, azok továbbítása az illetékesek felé. 1 fő programvezetőre és 3 fő program adminisztrátorra van szükség a közmunkaprogramhoz kapcsolódó feladatok ellátásához, akik a Humánerőforrás-gazdálkodási csoportban tevékenykednek. Továbbá az alábbi osztályok munkáját segítik a közfoglalkoztatási programban résztvevő kollégák:

Jogi és Igazgatási Osztály, Pénzügyi és Számviteli Osztály, Humánerőforrás-gazdálkodási Csoport, Vagyongazdálkodási Osztály, Természetmegőrzési Osztály, Földtani és Tájvédelmi Osztály, Kommunikációs és Ökoturisztikai Osztály, Területkezelési Osztály.

12. 3. Tapasztalatok

A több éves tapasztalat azt mutatja, hogy a közmunkaprogram szerves részévé vált a nemzeti-park-igazgatóság feladatellátásának, nélküle bizonyos típusú feladatok elvégzése nem valósulhatna meg. Ez egyben kockázati tényezőt is jelent.

12. 4. Javaslatok

Saját állományba kerülés közfoglalkoztatásból: Az 1139/2017. (III. 20.) Kormányhatározat 6. pontja felhívja a belügyminisztert, vizsgálja meg annak lehetőségét, hogy a jelenleg állami intézményeknél közfoglalkoztatásban lévő személyek miként tudnak saját állományba kerülni és ennek mennyi a többletforrás igénye. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság – a foglalkoztatáshoz kapcsolódó többletforrás megléte esetében – nyitott az igazgatóságnál már munkatapasztalattal rendelkező, szervezetbe szocializálódott, eredményesen tevékenykedő közfoglalkoztatottak állományba vételére. Véleményünk szerint a saját állományba kerülés javítaná a munkamorált, ezáltal a teljesítményt is, valamint csökkentené a 12. 3. pontban említett közfoglalkoztatásban rejlő kockázati tényezőt.

13. Kapcsolattartás hazai partnerszervezetekkel

2016-ban folytattuk együttműködésünket a hazai civil szervezetekkel, amelyet a megrendezett fórumok is erősítettek.

Partnereink a természetvédelmi kezelési és kutatási feladatok területén:

- *Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület Bükki -, Nógrádi-, Zempléni-, Tiszavasvári Helyi Csoportjai, a Tűzokvédelmi munkacsoport, MME szakosztályok (például ragadozómadár-fajok aktív védelme az Igazgatóság működési területén, kétéltű hulló felmérések kiemelten alpesi göte felmérés és védelem, szalakótavédelmi program, gyöngybagoly és uhu állományfelmérés és védelem, gyurgyalag monitorozás, bemutatóhelyek létesítése, fenntartása. közös szakmai programok, jeles napok közös szervezése)*
- *Eszterházy Károly Egyetem*
- *Magyarhoni Földtani Társulat*
- *Magyar Földtani és Geofizikai Intézet*
- *Herman Ottó Múzeum*
- *Dobó István Vármúzeum*
- *Gyöngyösi Mátra Múzeum*
- *Castrum Bene Egyesület*
- *Életfa Környezetvédő Szövetség*
- *ELTE BTK Régészettudományi Intézet, Ős- és Koratörténeti Tanszékének*
- *Miskolci Ökológiai Intézet a Fenntartható Fejlődésért Alapítvány*
- *Kaptárkő Természetvédelmi és Kulturális Egyesület*
- *Karancs-Medves Alapítvány*
- *Kék Bolygó Egyesület*
- *Miskolci Egyetem Hidrogeológiai és Mérnökgeológiai Tanszék*
- *Miskolci Egyetem Természetföldrajz-Környezettan Tanszék*
- *Kosbor Természetvédelmi Egyesület*
- *WWF Magyarország*
- *TETT Alapítvány – Ipolytarnóc*
- *Nógrádi Geopark Egyesület*
- *Szeleta Kultúráért Alapítvány*
- *Üröm Természetvédelmi Egyesület*
- *Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány*
- *Nimfea Természetvédelmi Szövetség*
- *Magyar Denevérkutatók Baráti Köre*
- *Macskahere Természetvédelmi Egyesület*
- *Alapítvány a vidrákért*
- *Bükki Emlőstani Kutatócsoport Egyesület*
- *Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ*
- *Országos Természetőr Egyesület*
- *TETT Alapítvány*

14. Belföldi és külföldi együttműködés

Külföldi együttműködéseink

Partnerszervezet	Ország (nemzetközi szervezet esetén székhelye)	Az együttműködés rövid ismertetése
Státna ochrany prirody (SOP SR)	Szlovákia (Beszterce- bánya)	Kölcsönös szakmai segítségnyújtás, határon átnyúló pályázati lehetőségek feltárása, előkészítése.
		A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság és a szlovákiai Latorica CHKO, az eperjesi központ közötti együttműködés a hiúz, farkas, vadmacska populációk felmérése, populációdinamikai folyamatok elemzése érdekében.
		Szakmai anyagok (kiadványok, könyvek) cseréje.
EURÓPA TANÁCS	Franciaország (Strasbourg)	Az Európa Diplomás Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület éves jelentéseinek elküldése, szakértői együttműködés. 50 éves jubileumi megemlékezés előkészítése.
UNESCO – World Heritage	Franciaország (Párizs)	Az Ipolytarnóci Ősmaradványok Természetvédelmi Terület központi magjának „Tarnóci Ősélőhely” néven történt 2004 évi nevezésének elbírálását az UNESCO szakmai testülete további vizsgálatokig elnapolta, a Hollókői Ófalu és tájképi környezete a Hollókői Tájvédelmi Körzet 1977 évi határával megegyezően listán szerepel, jelentési, fenntartási kötelezettségeiben, világörökségi kezelési terv elkészítésében a BNPI aktív szereplő.
EUROPARC	Németország	Bekapcsolódás nemzetközi együttműködési programokba Kárpátok Egyezmény - Kárpáti védett területek szakmai együttműködése. A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság aláírta a csatlakozást a szervezethez. Bekapcsolódtunk a Junior Ranger (Ifjú Kócsagőr) programba
Retezat NP	Románia	Tapasztalat és információ csere természetvédelmi kezelési, valamint a Natura 2000 hálózattal kapcsolatos kérdésekben.
Správa Slovensky Jaskyn	Szlovákia (Liptószent- miklós)	Tapasztalatcsere a idegenforgalmi barlangok üzemeltetése, barlangvédelmi munkáinak megismerésére.
International Ranger Federation		Kapcsolattartás, hírlevelek, a tagsági csatlakozást az Aggteleki és Bükki NPI természetvédelmi őrök dolgozták ki 2006-ban.
Novohrad-Nógrád Geopark nonprofit Kft.	Szlovákia - Magyarország	Határon átnyúló együttműködés a geológiai értékek bemutatásán alapuló ökoturisztikai hálózat működtetésére, részben védett területeken. Európai Geopark Hét tartása Ipolytarnócon.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

A belföldi együttműködő partnerek a térség turizmusban érintett szervezetei és a turisztikai szakmai szervezetek

- *Magyar Természetjáró Szövetség*
- *MATUR Ökoturisztikai Tagozat*
- *B. A. Z. Megyei Természetjáró Szövetség*
- *Heves Megyei Természetjáró Szövetség*
- *Holocén Természetvédelmi Egyesület*
- *Noszvajért Idegenforgalmi Egyesület*
- *Szilvásváradai Túrakerékpáros Egyesület*
- *KEROSZ (Kerékpárosok Országos Szövetsége)*
- *IPOLY UNIÓ Környezetvédelmi és Kulturális Egyesület*
- *Országos Erdészeti Egyesület*
- *Nógrád Megyei Természetbarát Szövetség*
- *Nógrád Turisztikai Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság*
- *Salgótarján Helyi TDM Közhasznú Egyesület*
- *Novohrad-Nógrád Geopark Nonprofit Kft.*
- *Nógrádi Geopark Egyesület*
- *Cserhát Natúrpark Közhasznú Alapítvány*
- *MIDMAR Miskolci Idegenforgalmi Marketing Nonprofit Kft. (mint Miskolc helyi TDM szervezete)*
- *Nógrád Turisztikai Közhasznú Nonprofit Kft.*
- *Salgótarján Helyi TDM Közhasznú Egyesület*
- *Észak-Magyarországi Regionális Marketing Igazgatóság*

15. Ellenőrzés

Belső ellenőrzés

A belső kontrollrendszerrel és a belső ellenőrzésről szóló 370/2011. (XII.31.) Kormányrendelet 15. § (1) bekezdése, valamint az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 70.§ (1) bekezdése értelmében, a belső ellenőrzés kialakításáról, megfelelő működtetéséről és függetlenségének biztosításáról a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság (a továbbiakban: BNPI) igazgatója gondoskodott, illetve a belső ellenőrzés működéséhez szükséges feltételeket biztosította.

Az igazgatóságon a belső ellenőrzési feladatokat, valamint a belső ellenőrzési vezető feladatait 2016 - ban a belső ellenőrzést vállalkozási szerződéssel külső ellenőr végzi. Tevékenységét a BNPI igazgatójának közvetlenül alárendelve végezte.

A belső ellenőr az ellenőrzési tevékenységen kívül tanácsadói feladatokat látott el. Jogállását, feladatait a 2016. 05. 25 - én jóváhagyott Szervezeti és Működési Szabályzat, valamint a 2015. 02. 12 - én jóváhagyott Belső Ellenőrzési Kézikönyv tartalmazza.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

A belső ellenőr az alábbi tárgyú ellenőrzéseket hajtotta végre:

No.	Ellenőrzést elrendelő szervezet	Ellenőrzést végző szervezet/szervezeti egység	Ellenőrzés tárgya/célja/típusa	Fontosabb megállapítások, intézkedések rövid ismertetése
1.	BNPI	Vállalkozási szerződéssel külső ellenőr	A költségvetés tervezésének vizsgálata	A költségvetés elkészítése megfelelt az előírásoknak.
2.	BNPI	Vállalkozási szerződéssel külső ellenőr	A költségvetési beszámoló megalapozottságának vizsgálata	A beszámoló tábláinak egyeztetése a főkönyvi kivonattal, leltárakkal, analitikákkal megfelelő.
3.	BNPI	Vállalkozási szerződéssel külső ellenőr	A belső szabályzatok aktualizálásának ellenőrzése	A szabályzatok aktualizálása a törvényi változásoknak megfelelően megtörtént.
4.	BNPI	Vállalkozási szerződéssel külső ellenőr	A leltározás lebonyolítása, kiértékelése, a hiányok-többletek megállapítása, az analitika és a főkönyv összhangja	A leltárfelvételek analitikái olvashatóság és hiányosság miatt néhány esetben gondot okoztak.
5.	BNPI	Vállalkozási szerződéssel külső ellenőr	Gépjárművek üzemeltetésének vizsgálata	Új rendszer került bevezetésre a nyilvántartásban, ez nagy mértékben elősegítette a gazdaságos és követhető költségelszámolást
6.	BNPI	Vállalkozási szerződéssel külső ellenőr	Humán erőforrás gazdálkodás, munkaügyi feladatok ellátásának vizsgálata	A humán erőforrás gazdálkodás megfelelt az előírásoknak, a munkaügyi analitikák többnyire teljes körűek voltak.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Külső szervek által végzett ellenőrzések:

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
MVH 233/17/2015	Az állami vagyonkezelők által kezelt vagyon megóvása, gyarapítása, szabályoknak megfelelő hasznosítása. 2012-2014	A vagyonkezelés szabályozottságának javítása. A Natura 2000 jogi jelleg bejegyeztetése a tulajdoni lapokra. Az adatszolgáltatás rendjének szabályozása. A vagyonkezelt vagyont érintő felújítási terv határidőben történő elküldése.	Intézkedési terv az ellenőrzés javaslataira.	Javítások, pótlások az intézkedési terv alapján megtörténtek.
MVH 115/4/2016	Átruházott feladatokat ellátó szervezetek szerződéseinek pénzügyi vizsgálata 2015	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Heves Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály 67-9/2016	Az országos közfoglalkoztatási program keretében nyújtott támogatás munkaerő-piaci ellenőrzése (2015. 03. 01. - 2016. 02. 29)	Határozat a többlet támogatás visszafizetésére.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	visszafizetés megtörtént
Heves Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály 875/2016	Az országos közfoglalkoztatási program ellenőrzése a programban dolgozó munkavállalókat érintően (2016. május, június, július)	Határozat a többlet támogatás visszafizetésére.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	visszafizetés megtörtént
Nemzeti Adó- és Vámhivatal Heves Megyei Adó- és	3045493845 vonalkódú 1665 2016.10.01-206.1031 időszakú bizonylat javítása	helyszíni javítás	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	

Jelentés a Bükk Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
Vámigazgatósága Ügyfélkapcsolati Osztály 16-56/2016				
Nemzeti Adó- és Vámhivatal Heves Megyei Adó- és Vámigazgatósága Kiemelt Adóalanyok és Társas vállalkozások Ellenőrzési Osztály 16-45/2016	2016. április 1 – 2016. április 30 közötti időszakban az egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzés	Ellenőrzés során feltárt program hiányosságokról a GriffSoft Informatikai Zrt. tájékoztatása az ellenőrzés során megtörtént	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	Mobil Adat szolgáltatóval kapcsolat felvétel a pénztárgépek adatainak szolgáltatásáról
BAZ Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály 15-7/2016	Tiszabábolna Batúz tanyán 2015. október 21 – én történt Kónya Gergely csikós munkavállaló helyszíni munkaügyi ellenőrzése	Felhívás történt nyilatkozat tételre, illetve iratbemutatásra	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	a kért adatszolgáltatás határidőben megtörtént
Heves Megyei Kormányhivatal Családtámogatási és Társadalombiztosítási Főosztály 15-54/2016	Sipos Józsefné nyugdíjához kapcsolódó okmányok ellenőrzése	HEK-020/577-4/2016 határozatban előírásra került a 2003 és 2004 évre vonatkozó adatbázisban történő javítás.	2003, 2004 évi NYENYI adatszolgáltatás javítása 2016. április 26 - ig	javított adatszolgáltatás megtörtént
Magyar Államkincstár Nógrád Megyei	Az Ipolytarnóci Ősvilági Pompeji turisztikai célú fejlesztése II. ütem ÉMOP-		„Támogatott turisztikai attrakció látogatószáma”-nak egyeztetése szükséges a ZPFJ hiánypótló	teljesítve

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszama	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
Igazgatóság 361/13/2016	2.1.1/B-2f-2009-0002 Után követéses helyszíni ellenőrzés 2010.10.12-2015.10.11		felszólítás szerint Az arányosított bevételekről kimutatás a helyszínen nem teljes körűen állt rendelkezésre, hiánypótlás szükséges Határidő: 2016.12.22.	
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért felelős Helyettes Államtitkárság 1128/3/2016	Bükki barlangok megőrzését, természeti állapotának helyreállítását szolgáló beruházások KEOP-3.1.2/2F/09-2010-0001 Fenntartási helyszíni ellenőrzés 2012.03.29-2017.03.27.	-	-	-
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért felelős Helyettes Államtitkárság 899/5/2016	A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpontjában működő erdei iskola élménypedagógiai központú fejlesztése KEOP-3.3.0/09-11-2011-0005 Fenntartási helyszíni ellenőrzés 2015.02.14-2020.02.13.	-	-	-
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Környezeti és	Vizes élőhelyek rekonstrukciója a BNPI működési területén: Pély-Ludas vizes élőhely	A kommunikációs elemek (D táblák 4 db) a helyszínen csak részben álltak rendelkezésre.	-	Teljesítés folyamatban

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
Energiahatékonysági Operatív Programokért felelős Helyettes Államtitkárság 1087/2/2016	rehabilitáció III. ütem KEOP-3.1.2/2F/09-2010-0015 Fenntartási helyszíni ellenőrzés 2014.05.09-2019.05.08			
Nemzeti Fejlesztési Minisztérium Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért felelős Helyettes Államtitkárság 1088/2/2016	Elektromos szabadvezetékek kiváltása a BNPI működési területén KEOP-3.1.2/2F/09-2010-0018 Fenntartási helyszíni ellenőrzés 2013.12.03-2018.12.02	-	-	-
Nógrád Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály Munkavédelmi Ellenőrzési Osztály 684/2/2016	Munkavédelmi ellenőrzés Ipolytarnócon 2016.07.05.	Két gép használatát felfüggesztették, mivel munkavédelmi szempontból nem feleltek meg.	Az észrevételek javítása haladéktalanul megtörtént.	
Nógrád Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztály Munkavédelmi	Munkavédelmi ellenőrzés 2016.07.20.	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Ellenőrzést végző szerv neve; Ellenőrzés ügyiratszám	Ellenőrzés címe, tárgya, ellenőrzött időszak	Ellenőrzési jelentés javaslatai	Intézkedési terv intézkedések leírása és végrehajtásának határideje	Végrehajtott intézkedések, esetleges elmaradás indoka
Ellenőrzési Osztály 684/7/2016				
Heves Megyei Kormányhivatal Erdészeti Hatóság 6-13/6/2016	Vadkárosítás ellenőrzése.2016.04.27.	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Nógrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 961/6/2016	Tűzvédelmi ellenőrzés 2016.06.21.	Tűzvédelmi Szabályzat kiegészítése. Jelzőtáblák kihelyezése.	Intézkedések megtörténtek.	
Heves Megyei Kormányhivatal Népegészségügy Főosztály 678/2016	Élelmiszerlánc-biztonsági ellenőrzés Felsőtárkány 2016.07.07.	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	
Heves Megyei Kormányhivatal Népegészségügy Főosztály 804/2016	Élelmiszerlánc-biztonsági ellenőrzés Szilvásváradon 2016.08.09.	Megállapítás, javaslat nem történt.	Intézkedési terv készítésére nem volt szükség.	

16. Éves munka legfontosabb összefoglalása, külön részletezve a tervezett pályázatok ütemezését és megvalósítását

Szervezeti szempontból jelentős változás, hogy új Szervezeti és Működési Szabályzatunkat 2016. május 25-én hagyta jóvá a Földművelésügyi Miniszter. Fontos feladat volt a változások átvezetése a belső szabályzatokban és munkaköri leírásokban.

Természetvédelmi feladataink közül jelentős feladat volt a Natura 2000-es területek fenntartási terveinek elkészítése, melyeket részben természetvédelmi kártalanítási keretösszegeből, részben Svájci-Magyar Együttműködési Programból tudtunk finanszírozni. Számos közösségi jelentőségű növény- és állatfaj, valamint élőhely esetében folytattuk kutatási-monitorozás feladatainkat, melyek bejövő adataiból egyértelműen alátámaszthatók a klímaváltozás hatásai egyes fajok visszaszorulása, más fajok állományainak megerősödése terén. Folytattuk fajmegőrzési programjainkat, melyek egy részét uniós forrásból sikerült finanszírozni.

Kiemelt jelentőségű az újonnan faji rangra emelkedett, kizárólag hazánkban, a Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzetben élő magyar szöcskegér (*Sicista trizona*) megőrzése, melynek érdekében élőhelyének enyhe fenntartó legeltetését végeztük el 2016-ban. Elindítottuk a tárgyalásokat a kárpát medencei endemikus fekete bödöncsiga (*Theodoxus praeostianus*) egyetlen hazai élőhelyének megmentése érdekében.

Nagy figyelmet kap az hazánkban újra megtelepedett, fokozottan védett farkas (*Canis lupus*) védelmi programja, melynek része az egyedek folyamatos kameracsapdás megfigyelése is. Ennek révén nyert bizonyítást, hogy a faj eredményesen szaporodik a Bükkben.

Elkészítettük és jóváhagyásra a minisztérium felé megküldtük 10 darab földtani alapszelvény természetvédelmi kezelési tervét. A Hungarikum Bizottság 2016. június 17-ei ülésén a *kaptárkövekkel* és a *bükkaljai kőkultúrával* is bővítette a Hungarikumok Gyűjteményét.

Újra felvettük a kapcsolatot a világ első határon átnyúló geoparkjával, a *Novohrad-Nógrád Geoparkkal*, amelynek eredményeként igazgatóságunk vezető szerepet vállalt a NNG irányításában és annak nemzetközi képviselőjének. Munkánk eredményeként a Novohrad-Nógrád Geopark 2016. tavaszától felkerült az *UNESCO Globális Geopark* listájára is.

2016-ban elkezdődött a *források* védetté nyilvánításának előkészítése.

Az átalakuló társadalmi elvárásokat, változásokat figyelembe vevő új Szervezeti és Működési Szabályzatunk alapján az egykori Közönségszolgálati Osztályból megalakult a Természetismereti Oktatási Osztály valamint a Kommunikációs és Ökoturisztikai Osztály. Ezek megalakulása mindkét esetben létszámbővítéssel is járt a jelentősen bővülő feladatok ellátására tekintettel.

Természetismereti Oktatási tevékenységünkben új programelemeket jelentettünk meg, népszerűek éjszakai csillagász és denevérismereti programjaink. Számos érdeklődőt vonzott a Lázberci Tájvédelmi Körzetben a Biológia Sokféleség Napja programunk.

Kommunikációs és ökoturisztikai tevékenységünk hatékonyságát önálló osztály létrehozásával és a személyi állomány hozzárendelésével biztosítottuk. Szomolyán megrendeztük a III. Bükkaljai Mustrát. Megnyitottuk *Szalajka-völgyi Információs Házunkat*, mely információs pont, kiállítás és nemzeti parki termékek boltja egyben.

Védnöki programunk keretén belül 2016-ban Horkai Zoltán állatkoordinátor volt a nemzeti park Védnöke, az év folyamán több programunkon is találkozhattunk Horkai Zoltánnal és farkasaival.

A 2016-ban egyetemi rangot kapott *Eszterházy Károly Egyetemmel* 2016 decemberében együttműködési megállapodást írtunk alá. Ennek szellemében indítottuk a „*Globalizáció és Természetvédelem*” előadás-sorozatunkat, melyen neves előadók számolnak be a globális környezeti problémák ártalmairól.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Vagyongazdálkodási szempontból a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016 évben átmeneti évet zárt.

Átmeneti, mert a korábbi évek beruházásainak eredményeképpen mennyiségi és minőségi változás állt be mind a vagyongazdálkodás, mind a területkezelés vonalán.

Új irányokat, új feladatok jelentkeztek, melyek minőségi előrelépést jelentettek több területen, mint állattartás, természetvédelmi gyepterület, szántóföldi művelés.

Feladataink jelentősen bővültek, melyek ellátásához új szervezeti struktúra kialakítása vette kezdetét.

A vagyongazdálkodás és a területkezelés egy igazgatóhelyettes irányítása alá került a hatékony erőforrás kihasználás és a folyamatos üzemvitel biztosítása miatt.

Kiemelhető közülük a Borsodi Mezőség Tájvédelmi Körzet területeinek természetvédelmi kezelését, a területek fenntartását biztosító központ, a Batúz-tanya, mely egyben a nemzeti kincse nyilvánított, védett őshonos állatfajta közé sorolt közel 100 db Furioso-North Star lófajta első állami ménesének, 300 db magyar merinóknak, és 45 magyar tarkáknak is otthont ad.

A vagyongazdálkodás kiemelt feladata a több mint 100 gépjármű folyamatos működésének biztosítása.

2016 évben ezt a feladatot sikeresen megoldottuk.

A területkezelési feladatok elvégzésére rendelkezésre álló erőgépek és a munkaeszközök üzemeltetését az igazgatóság elvégezte.

Feladataink ellátásával igyekszünk megfelelni a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság általános feladataihoz köthető aktuális társadalmi elvárásoknak. Erdős és nem erdős területeken folytatott élőhely-rekonstrukciós, élőhelykezelési programjaink, a nem saját vagyongazdálkodásban lévő erdők üzemtervezésében való részvételünk során figyelembe vesszük a klímaváltozás fajokra és élőhelyekre gyakorolt hatását.

2016 – ban jelentős feladat hárult a humán erőforrás csoportra a jóváhagyott SzMSZ – nek megfelelően az új munkaköröknek, vezetői kinevezéseknek a módosítása.

A számviteli, beszámolási és adatszolgáltatási rendszerrel a központi programok szoftverhibái és a hálózati leterheltség miatt folyamatosan problémák merülnek fel, melynek elhárítása jelentős többletfeladatot indukál a gazdasági egységek, szakemberek részéről.

Kiemelt feladat volt az új, induló KEHOP pályázatok miatt az előlegek megérkezéséig az Igazgatóságunk likviditásának, fizetőképességének megőrzése.

Kiemelt feladatunk volt a bekövetkezett jogszabályváltozásokhoz alkalmazkodni: például az idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos új szabályokhoz, vagy a természetvédelmi őri törvény módosításához.

Több peres eljárás végződött igazgatóságunk pernyertességével, ezek között voltak precedensértékűek is, így például Vsz. hatálya alá tartozó ingatlan kisajátításával kapcsolatos ügyben.

A természetvédelmi érdekek és a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság jogi képviseletéről gondoskodtunk büntető-, szabálysértési és természetvédelmi bírság kiszabására irányuló hatósági eljárásokban is.

2016-ban is segítettük a természetvédelmi hatóságok munkáját a nagyszámú belföldi jogsegély megkereséseik teljesítésével, mellyel a természetvédelem érdekeit szolgáltuk.

2016-ban jelentős mértékben emelkedett az ügyiratforgalmunk az előző évhez képest. Fontosnak tartottuk az iratkezelési tevékenység naprakészségének folyamatos biztosítását és hatékonyabbá tételét. Irattár selejteztést hajtottunk végre.

2017-ben is fontos célkitűzés, hogy a folyamatban lévő peres ügyek lehetőség szerinti pernyertességünkkel záruljanak.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

A természetvédelmi hatósági szervezetrendszer átalakulásához, megyei illetékességűvé válásához alkalmazkodnunk kell, és ki kell alakítanunk az együttműködés új kereteit.

Ügyiratforgalmunk növekedése miatt is célunk 2017-ben az iratkezelés hatékonyságának további javítása, naprakészségének megőrzése, valamint az elektronikus dokumentumkezelésre áttéréssel járó előnyök és hátrányok, illetve költségek felmérése.

A nemzetközi pályázatok támogatásával számos természetvédelmi kezelési tevékenységet (élőhely-rekonstrukció, fajmegőrzési, kutatási programok) végeztünk el, melyek jelentős minőségi és mennyiségi előrelépést jelentettek a természetvédelmi kezelési feladatok ellátásában, fenntartásában.

A nemzetközi pályázatainkat a 7. fejezetben külön részleteztük. Általánosságban elmondható, hogy a pályázataink alapvetően a tervezett ütemezés szerint alakultak 2016 évben. A KEHOP pályázatokkal kapcsolatosan kiemelnénk, hogy a tervezettnél több időt vett igénybe az erdészetekkel, erdészeti hatóságokkal való együttműködés, úgy mint vagyonkezelői, erdőbirtokossági és erdészeti hatósági engedélyek hozzájárulások beszerzése. A továbbiakban tervezett ütemezéstől való eltéréseket mutatjuk be pályázatonként:

- Erdei életközösségek védelmét megalapozó többcélú állapotértékelés a magyar Kárpátokban SH / 4 / 13:
A projekt eredetileg tervezett határideje hosszabbításra került a Vezető Partner szervezet kezdeményezésére. A hosszabbítás oka az árfolyamnyereségnek és a gondos gazdálkodásnak köszönhető maradványpénzek felhasználása.
- A szalakóta védelme a Kárpát-medencében LIFE13 NAT/HU/000081:
Jelentős késedelmet szenvedett a projektben tervezett fatelepítési (élőhely-rehabilitációs) projektemünk, ugyanis a közbeszerzési eljárás előkészítése a tervezettnél sokkal több időt vett igénybe.
- A területi jelenlét és természetvédelmi őrzés hatékonyságának javítása a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi őrszolgálatának komplex fejlesztésével KEHOP-4.2.0-15-2016-00005:
A tardi őrszolgálati iroda engedélyes és kiviteli terveinek elkészítése és engedélyeztetése és az eszközbeszerzés közbeszerzési dokumentációjának összeállítása elhúzódott. Az őrszolgálati gépjárműbeszerzés közbeszerzési eljárását sajnos meg kell ismételnünk, így ez a beszerzés is késedelmet szenved. Részben az előzőek hatására a tervezetthez képest csúszik a megvalósíthatósági tanulmány elkészítése is.
- A hosszú távú természetvédelmi területkezelés infrastrukturális feltételeinek megteremtése a Dél-hevesi Tájegységben KEHOP-4.1.0-15-2016-00029:
Az engedélyes terv készítése és annak engedélyeztetése a tervezetthez képest jelentős késedelmet szenvedett, ennek hatására menet közben változtattunk az eredeti elképzeléseinken és a kiviteli terv készítését és az építés további előkészítésével kapcsolatos tevékenységet a kivitelezőre bízánk rá a késedelem kiküszöbölése érdekében. A csúszás következtében a 2016 évre tervezett egyéb kapcsolódó előkészítő tevékenységek is át lettek ütemezve. Ezek a tevékenységek: előzetes régészeti dokumentáció, előzetes próbafeltárás, megvalósíthatósági tanulmány készítés, közbeszerzési dokumentáció összeállítása.
- Évmilliók dokumentumai - Földtani alapszelvények és feltárások rehabilitációja a Bükk hegységben KEHOP-4.1.0-15-2016-00022:
Az előkészítési tevékenységekkel ebben a pályázatban a tervezetthez képest gyorsabban haladtunk, azonban a feltárások rehabilitációjának kivitelezést tevékenységére kiírt közbeszerzési eljárásunkat meg kell ismételnünk, mert a nyertes ajánlattevő a szerződéskötés

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

előtt visszalépett a szerződés teljesítésétől, kapacitáshiányra hivatkozva. Ennek hatására sajnos elvesztettük a kezdeti előnyünket.

- Földvárak és kunhalmok, tájképi és kulturális értékeink – Földvárak és kunhalmok természet és tájvédelmi rehabilitációja a BNPI területén KEHOP-4.1.0-15-2016-00030:
A megvalósíthatósági tanulmány összeállítása és a közbeszerzési dokumentáció előkészítése a tervezettnél később valósul, meg a közbeszerzési törvény módosításának, és az Igazgatóságon belüli tervezések egyeztetések elhúzódásának következtében.
- Fülkés sziklák, kaptárkövek – A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén lévő kaptárkövek megőrzése, bemutatása KEHOP-4.1.0-15-2016-00031:
Az eredetileg három árajánlatos lézerszkennelési tervezés, felmérés (300e Ft) beszerzésünk késedelmet szenvedett, mert közbeszerzési szakértő álláspontja alapján egybeszámítandó a későbbi lézerszkennelési kivitelezési feladatokkal, így szigorúbb, a közbeszerzési törvény hatálya alá tartozó eljárásrendben kellett beszereznünk. További késedelmet szenvedett a részben erre is épülő megvalósíthatósági tanulmány elkészítése, és a további közbeszerzési eljárások dokumentációjának összeállítása.
- Kapu a Mátra kincseihez – Látogató-, oktatási- és kezelőközpont kialakítása Mátrafüreden KEHOP-4.1.0-15-2016-00032:
Jelentős késedelmet szenvedett az engedélyes és kiviteli tervek elkészítése és annak engedélyezése. Ennek következtében késedelmet szenved a kiállítási kiviteli tervek elkészítése, a megvalósíthatósági tanulmány elkészítése, és a további közbeszerzési eljárások dokumentációjának összeállítása. A pályázatban 2016 évre tervezett nyitórendezvény időpontja 2017 év elejére tolódott.

A fent nem nevesített pályázataink a 2016 évre tervezett ütemezés szerint alakultak. A fenti csúszások negatív hatásai a terveink szerint 2017-2018 években kiküszöbölhetők.

17. Fontosabb célkitűzések a következő évre (munkaterv)

Alábbiakban Igazgatóságunk általánosságban megfogalmazható kötelező feladatait (például őrszolgálat ellátása, hatósági, szakértői feladatok végzése, zoológiai-botanikai alapadatgyűjtés, fészekkataszter, vagyongazdálkodási jog megszerzése) nem ismertetjük, csupán a konkrét, a tárgyévre meghatározóan jellemző nagyobb feladatkörökre koncentrálnunk. 2017-ban kiemelt feladatunk a 2014-2020-as programozási ciklus pályázataira való felkészülés, a pályázatok előkészítése és benyújtása.

A 2017 évben a már jelentősen megnövekedett feladatokból adódó vagyongazdálkodási és természetvédelmi területkezelési feladatokat folyamatosan a feladatokhoz igazítva, újra értékelve végezzük. Ennek keretében a saját vagyongazdálkodásban lévő területek tárgyévi kezelésének tervezése, a kezelések elvégzése és elvégeztetése, ellenőrzése, a kezelt területek felmérése, dokumentálása az elkövetkező feladat.

A megnövekedett ingatlan-tömeg üzemeltetése, a saját vagyongazdálkodásban lévő területek kezeléséhez szükséges állatállomány gondozása, létszámának fejlesztése, a természetvédelmi célú erdészeti szakirányítás és a vadgazdálkodási tevékenység folyamatos elvégzése meghatározza az egész éves munkánkat.

Pénzügyi-költségvetési szempontból az Igazgatóság feladatainak bővülése, különös tekintettel a génmentési, génmegőrzési és a génhasznosítási tevékenységekre, jelentős többletfeladatot generál. 2017. év lesz az az időszak, amikor a korábbi években pályázati forrásokból létrehozott kezelési infrastruktúrát (például gépek, állattartó telepek) teljes egészében működtetni, fenntartani kell. A csökkenő, átalakított MVH támogatási rendszer a befejezett pályázat beadásakor a megvalósított beruházások fedezetét biztosította. A jelenlegi pályáztatás során már most érzékelhető, hogy Igazgatóságunknál nem áll rendelkezésre a fenntartáshoz szükséges forrás. A belső takarékoskodás és költségoptimalizálás folyamatos, de már 2017. év elején több esetben volt fizetési probléma, folyamatos a likviditási nehézségünk, rendszeresen a fizetési átütemezések. Ennek állandósulása, begyűrűzése szeptember végével komoly problémát fog jelenteni minden törekvésünk ellenére.

További probléma a vállalt közfoglalkoztatott létszám feltöltése is, mert az eddigi dolgozók a munkaerő piacon helyezkednek el. Ami érthető, de az ő foglalkoztatásuk kiváltásukra nem rendelkezünk többletforrásokkal. Az általuk eddig ellátott feladatok elhagyásra kerülnek.

17.1. Kezelési tervek, fenntartási tervek, védetté nyilvánítás, Natura 2000 területek

2017-ben az alábbi tevékenységek elvégzését tervezzük:

- Bükki Nemzeti Park kezelési tervének jogszabályi kihirdetéséhez szükséges tárcaközi egyeztetéseknél felmerülő korrekciók kezelése, kezelési terv kihirdetésének elindítása.

Natura 2000 fenntartási tervek készítése (275/2004. (X.8.) korm. rendelet) több forrásból történik. Jelenleg 30 terület rendelkezik fenntartási tervvel.

1. 9 területre tervezzük az elkészült Natura 2000 fenntartási tervek véglegesítését: Kisgyőri Halom-vár-Csincse-völgy - Cseh-völgy (HUBN20007), Egerbakta - Bátor környéki erdők (HUBN20012), Sátai Tökés-völgy (HUBN20020), Girincai Nagyerdő (HUBN20029), Tiszakeszi-morotva (HUBN20032), Borsodi Szentkúti Meszes-tető (HUBN20055), Tepke (HUBN20056), Bézma (HUBN20057), Szandai Várhegy (HUBN20059), Kesznyéten. Két terület esetében a megalapozó felméréseket

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

folytatjuk (például élőhelyterképezés): -Mezőség (HUBN20034), Sajó-öböl (HUBN20069).

- 2017-ben a kártalanítási keretösszegeből újabb 6 területre készítettünk Natura 2000 fenntartási terveket.

17.2. Kutatás, alapállapot-felmérés, monitorozás

Kutatás, alapállapot-felmérések:

- A Hejő-főcsatorna tervezett mederrekonstruktív munkálatainak megkezdését megelőzően 2016 őszén több mintavételi szelvényben is előzetes alapállapot felmérést végeztünk. A halfaunát érintő hatások nyomkövetése érdekében a mintavételeket 2017-ben ismételt elvégezzük a korábbi mintavételi helyeken. A beruházás hatásait az elkövetkező három évben is monitorozni tervezzük.
- Az Igazgatóság működési területén található dombvidéki kisvízfolyások halfaunájának megkezdett vizsgálatát továbbra is folytatjuk. Célunk a sebes pisztráng (*Salmo trutta*) jelenléte hatásának vizsgálata az őshonos halállományra a faj előfordulási helyein (Bán-patak, Eger-patak, Garadna-patak, Szinva-patak).
- 2017-ben emellett befejezett vízügyi munkálatok vizsgálatát és monitorozását is tervezzük a „jó gyakorlat” kialakítása érdekében.
- Recens előfordulási adatok hiánya miatt halfauna felmérés szükséges több kisvízfolyáson is (Ágói-patak, Bér-patak, Bujáki-patak, Csitári-patak, Darázsdói-patak, Gyepes-patak, Külső-Mértes-patak, Strázsa-patak, Szarv-ágy-patak)
- A tízlábú rákok (Decapoda) országos felmérésének keretében a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság által vállalt mintegy 100 vízfolyás elektromos halászgépes vizsgálata, együttműködés a Földművelésügyi Minisztérium Természetmegőrzési Főosztályával és a felmérésben részt vevő nemzeti parkok, valamint a NAIK HAKI szakembereivel.
- A működési területen költő fokozottan védett madárfajok, kiemelten a parlagi és békászó sas, kígyászolyv, kerecsen és vándorsólyom, kékvércse, fekete gólya és szalakóta állományfelmérése, költések figyelemmel kísérése. A költési adatok ismeretében gazdálkodói korlátozások elrendelésének kezdeményezése az illetékes Kormányhivatal Környezet- és Természetvédelmi Főosztálynál.
- A BNPI működési területén sas és tűzokszinkron elvégzése.
- Erdei, illetve bokros élőhelyekhez kötődő NATURA 2000 jelölő madárfajok folyamatos állományfelmérése (közép, balkáni és fehérrhátú fakopáncs, fekete harkály, szürke küllő, tövisszűrő gébics, örvös légykapó).
- NATURA 2000 jelölő madárfajok mintaterületes felmérése a BNPI működési területén.
- Telepesen fészkelő madárfajok felmérése.
- Fehérgólya védelmi program folytatása az áramszolgáltatókkal együttműködve.
- Denevérfajok állományainak felmérése.
- Védett lepkefajok állományainak felmérése, a fajok elterjedésének pontosítása.
- Körzeti erdőtervezésekhez védett gerinctelen állatfajok adatainak gyűjtése.
- Fokozottan védett bagolyfajok állományfelmérése, és védelme a BNPI működési területén. Ezek következők: uhu (*Bubo bubo*), urali bagoly (*Strix uralensis*), gyöngybagoly (*Tyto alba*), kuvik (*Athene noctua*).
- Natura 2000 élőhelyek és fajok monitorozása.
  1. Natura 2000-es jelölő fajok állományfelmérése kapcsolódva a Natura 2000 fenntartási tervek készítéséhez (összesen 11 terület)

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

2. A mátrai erdei mintaterületeken (Svájci alapos pályázat) a madártani felmérést 2016-ban is folytatjuk.
- Extenzív művelésű gyümölcsösök feltérképezésének folytatása, a természeti, genetikai, tájökológiai, gazdálkodás- és kultúrtörténeti értékek felmérésének folytatása, egyes gyümölcsösökre hasznosítási programok kidolgozása.
- Erdőrezervátumok kutatása:
- 2017-ben két erdőrezervátumban tervezünk faállományszerkezet-felmérést (ER-55 Csörgő-völgy, ER-57 Hór-völgy).

Földtani és táji értékeink felmérése érdekében az alábbi tevékenységeket tervezzük:

- Közhiteles nyilvántartások készítésének folytatása, az adatbázisok karbantartása.
- A barlangok közhiteles nyilvántartásának keretében a barlangok térképezésének és természeti állapotfelmérésének folytatása, kezelési terveiknek elkészítése.
- Tovább folytatjuk a források közhiteles nyilvántartásának készítését, a források felmérését.
- 10 db forrás természetvédelmi kezelési tervének elkészítése.
- A legújabb kutatási eredményeket is felhasználva el kell végezni a kunhalom- és földvárkataszter felülvizsgálatát: az újonnan felfedezett vagy látókörbe került objektumokkal ki kell egészíteni a nyilvántartást, az indokolatlanul nyilvántartott objektumokat ki kell venni a nyilvántartásból. A felülvizsgálat eredménye alapján javaslatot kell tenni a feltételeknek megfelelő objektumok MePAR rendszerben történő szerepeltetésére..
- 12 db földvár/kunhalom monitorozásának elvégzése.
- 10 db, védett természeti területen lévő és az azokon kívül eső földtani alapszelvény, kiemelkedő jelentőségű földtani érték természetvédelmi kezelési tervének elkészítése.
- Gyakorlati beavatkozások szervezése és lebonyolítása az élettelen természeti értékek megóvása, állapot helyreállítása érdekében (kaptárkövek, geológiai alapszelvények, barlangok stb.)
- A TÉKA program tapasztalatainak felhasználásával folytatni kell az egyedi tájértékek kataszterezését.
- Helyi szerepvállalás vizsgálata az egyedi tájértékek megőrzésében.
- Településképi arculati kézikönyvek készítéséhez és településképvédelmi önkormányzati rendeletekhez adatszolgáltatás adása, a településképi arculati kézikönyvek és településképvédelmi önkormányzati rendeletek véleményezése az igazgatóság működési területén található 384 település mindegyike esetében, a 2016. évi LXXIV. törvényben megállapított 2017. október 1-jei határidőre tekintettel.
- Bükki Geopark megalakításának előkészítése.
- Hatósági, elsősorban környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi megkeresés alapján természetvédelmi és tájvédelmi adatok szolgáltatása, szakvélemények készítése.
- Minisztériumi, megyei és települési önkormányzatok megkeresése alapján az országos, regionális, megyei és települési rendezési tervek, fejlesztési koncepciók véleményezése.
- A jogszabályban rögzített barlangok esetén a vagyongazdálkodási nyilatkozatok kiadása, a túrák szakmai felügyelete.
- Hasznosítási engedéllyel rendelkező, vagyongazdálkodásunkban lévő barlangokban túrák szervezési lehetőségét biztosító szerződések elkészítése, e keretben zajló tevékenységek szakmai felügyelete.
- Vagyongazdálkodásunkban lévő barlangok, barlanglezárások karbantartásának megszervezése.
- Az igazgatóság élettelen természeti értékeinek megőrzésére irányuló és tájvédelmi tevékenységének szakmai találkozók, konferenciák, előadások tartása.

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

- Termelési gyakorlatra jelentkező főiskolai és egyetemi hallgatók programjának szervezése, munkájuk szakmai irányítása.
- Együttműködés a kulturális örökségvédelmi szervezetekkel a földvárak és kunhalmok helyszíni kutatásában.

Monitorozás:

Monitorozási projekt tárgya	Mintavételi helyek megnevezése	A feladatot végző megnevezése
Mohafajok és- közösségek felmérése	Csörgő-völgy erdőrezervátum	Külső szakértő
karsú sisakvirág <i>Aconitum variegatum subsp. gracile</i>	Miskolc: Nagymező, Kismező, Zsérci-Nagy-dél, Vadkert, Kis-Hetemér, Kerek-hegy, Szinvaszurdok, Szinva-völgy, Szilvásvárad: Tarkó, Büszkés-hegy, Kisgyőr: Lófő, Bükkszentkereszt: Bika-rét	Sulyok József, Pozsonyi András (BNPI)
törpemandula <i>Amygdalus nana</i>	Eger-Felnémet: Gazsi-lápa	Pozsonyi András (BNPI)
északi sárkányfű <i>Dracocephalum ruyschiana</i>	Bükk: Nagymező, Kismező	Pozsonyi András (BNPI)
kakasmandikó <i>Erythronium dens-canis</i>	Miskolc: Lyukó-völgy	Sulyok József, Pozsonyi András (BNPI)
kockás liliom <i>Fritillaria meleagris</i>	Bükkszentkereszt: Lófő-tisztás Gyöngyössolymos: Nyerges-tető	Magos Gábor, Pozsonyi András, Urbán László (BNPI)
pókbangó <i>Ophrys sphecodes</i>	Eger: Nagy-Eged, Kis-Eged	Pozsonyi András (BNPI)
fehértájvirág <i>Parnassia palustris</i>	Bükk: Nagymező, Hármasteber, Veres-sár-völgy-eleje	Pozsonyi András (BNPI)
leánykőkörcsin <i>Pulsatilla grandis</i>	Miskolc: Nagymező, Kerecsend: Lógó-part, Pásztó: Görbe-bérc, Ostoros-patak menti erdőpuszta Verpeléti Vár-hegy	Magos Gábor, Pozsonyi András, Urbán László (BNPI)
tarka nyúlfarkfű <i>Sesleria varia</i>	Bükk (Miskolc: Alabástrom-hegy, Angyal-kő, Jávor-hegy, Massai-tető, Ómassai Vörös-kő)	Pozsonyi András (BNPI)
kisfészku aszat <i>Cirsium brachycephalum</i>	BNPI működési területe 3%	BNPI őrszolgálat, Pozsonyi András, Schmotzer András (BNPI)
piros kígyószisz <i>Echium maculatum</i>	BNPI működési területe 3%	BNPI őrszolgálat, Pozsonyi András, Schmotzer András, Sulyok József (BNPI)
kikeleti hóvirág <i>Galanthus nivalis</i>	BNPI működési területe 1%	BNPI őrszolgálat, Kalmár Zsuzsa, Pozsonyi András, Sulyok József (BNPI)
heverő iszapfű <i>Lindernia procumbens</i>	BNPI működési területe 3%	BNPI őrszolgálat, Pozsonyi András, Schmotzer András (BNPI)
leánykőkörcsin <i>Pulsatilla grandis</i>	BNPI működési területe 3%	BNPI őrszolgálat, Pozsonyi András, Schmotzer András, Sulyok József (BNPI)
Janka tarsóka <i>Thlaspi jankae</i>	BNPI működési területe 3%	BNPI őrszolgálat, Pozsonyi András, Schmotzer András, Sulyok József (BNPI)
Növényfajok genetikai vizsgálata: magyarföldi husáng	Bélapátfalva: Bél-kő	Külső szakértő
Nagygomba közösségek felmérése erdőrezervátumokban	Bükk Őserdő ER	Külső szakértő

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Monitorozási projekt tárgya	Mintavételi helyek megnevezése	A feladatot végző megnevezése
Montán bükkös <i>Aconito-Fagetum</i>	Kékes erdőrezervátum, Óserdő erdőrezervátum	Külső szakértő
Szubmontán bükkös <i>Melittio-Fagetum</i>	Csörgő-völgy erdőrezervátum	Külső szakértő
Gyertános-kocsánytalan tölgyes <i>Carici pilosae-Carpinetum</i>	Vár-hegy erdőrezervátum	Külső szakértő
Szőrfűgyep <i>Festuco ovinae-Nardetum</i>	Miskolc: Nagymező	Külső szakértő
Pacsirtafüves szálkaperjérét <i>Polygalo-Brachypodietum pinnati</i>	Szilvásvár: Aszaló-hegy	Külső szakértő
Magyar nyúlfarkfüves mézskösziklagyp <i>Seslerietum heuflerianae-hungaricae</i>	Lillafüred: Fehérkő	Külső szakértő
Nyílt szilikátsziklagyp <i>Minuartio-Festucetum pseudodalmatica</i>	Szarvaskő: Pyrker-szikla	Külső szakértő
Hór-völgy kvadrát T5x5_068 élőhelyterképezése	Hór-völgy	Pozsonyi András (BNPI)
Inváziós növényfajok (bálványfa <i>Ailanthus altissima</i> , gyalogakác <i>Amorpha fruticosa</i> , selyemkóró <i>Asclepias syriaca</i> , aranyvessző fajok <i>Solidago spp.</i>) monitorozása Hór-völgy kvadrátban	Hór-völgy	Pozsonyi András (BNPI)
Közösségi jelentőségű gyepes élőhelyek felmérése extenzív adatlapokkal	Recsk: Milinkó 5130-2008 P2bN, Cserépfalu: Közép-szék 6190-2003 G2, Egerbakta: Róka-lyuk 6210-2010 H4, Répáshuta: Lapos-ágy 6230-2003 E4, Eger: Császár-domb 6240-2036 H5a, Verpelét: Kő-hegy 6240-2006 H3a, Andornaktálya: Szállás-völgy 6510-2007 E1, Cserépfalu: Bogár-hegy 6520-2016 E34,	Külső szakértő
Közösségi jelentőségű erdős élőhelyek felmérése extenzív adatlapokkal	Cserépfalu: Közép-szék 9130-2019 K5, Felsőtárkány: Vár-hegy 9180-2025 LY2, Répáshuta: Pázsag-völgy 9180-2007 LY1, Bükkzsérc: Hosszú-gerinc 91G0-2028 K7b, Bükkzsérc: Kutya-orum 91G0-2012 K2, Bükkzsérc: Makkos-orum 91G0-2013 K2, Felsőtárkány: Répás-völgy 91G0-2005 K2, Felsőtárkány: Tüzköves-orum 91G0-2030 K7b, Felsőtárkány: István-sír 91H0-2005 L1, Felsőtárkány: Nagy-orum 91H0-2011 L1, Felsőtárkány: Berva-oldal 91H0-2039 M1, Eger: Gazsi-lápa 91I0-2006 L2x, Felsőtárkány: Ostoros-völgy 91I0-2011 M2, Felsőtárkány: Vigyorgó-oldal 91I0-2007 L2x, Cserépfalu: Kis-Piliske 91M0-2011 L2a, Felsőtárkány: Tüzköves 91M0-2003 L2a	Külső szakértő
Mészutás források	Bükk-fennsík és a Lök-völgy HUBN20001	Külső szakértő
Erdőrezervátum monitorozás	ER-55 Csörgő-völgy, ER-57 Hór-völgy	Külső szakértő
Faállomány szerkezet, cserjészet, gyepszint, holtfa felmérés	Garáb: Varjú-bérc	Külső szakértő
hegyszitakötő	Bükk hegység, Upponyi hegység, Heves-Borsodi-	Külső szakértő

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Monitorozási projekt tárgya	Mintavételi helyek megnevezése	A feladatot végző megnevezése
	dombság	
Egyenesszárnyú közösségek felmérése	Kisgyőr: Ásottfa-tető	Külső szakértő
Közösségi jelentőségű egyenesszárnyúak felmérése	Kisgyőr: Ásottfa-tető, Eger: Nagy-Eged, Cserépfalu: Derda-kaszáló	Külső szakértő
Gebhardt-vakfutrinka	Bükk hegység	Külső szakértő
Közösségi jelentőségű lepkefajok monitorozása	országos	Korompai Tamás (koordinátor)
Nedves élőhelyeken előforduló közösségi jelentőségű lepkefajok monitorozása	országos	Ilonczai Zoltán (koordinátor)
szürkés hangyaboglárka <i>Maculinea alcon</i>	Gyöngyös: Gyilkos-rét	Külső szakértő
nagy tűzlepke <i>Lycaena dispar</i>	Domaháza: Körte-völgy, Nógrádszakál: Ipoly-völgy	Külső szakértő
díszes tarkalepke <i>Euphydryas maturna</i>	Kerecsend: Kerecsendi-erdő	Külső szakértő
gólyaorr-boglárka <i>Aricia eumedon</i>	Járdánháza: Babos-völgy	Külső szakértő
keleti rablópille	Bükki Nemzeti Park működési terület	Külső szakértő
pannon gyík <i>Ablepharus kitaibelii</i>	Kozárd	Harmos Krisztián (BNPI)
fehérhátú fakopáncs	Heves-Borsodi-dombság	Bartha Csaba (BNPI)
ürge <i>Spermophilus citellus</i>	Maklár: reptér, lőtér, Miskolc: reptér	Papp Viktor Gábor, Pozsonyi András (BNPI)
pelék <i>Gliridae</i>	Kerecsend: Kerecsendi-erdő, Tard: Kutya-hegy, Gelej: Kapocsi-rét, Mezőkövesd: Szilos-tető	Sasvári János (BNPI), külső szakértő
farkas <i>Canis lupus</i> , barnamedve <i>Ursus arctos</i> , hiúz <i>Lynx lynx</i>	Nógrád, Tarnavidék, Mátra, Kelet-Bükk, NY-Bükk	BNPI őrszolgálat, Gombkötő Péter (BNPI)
Védett és közösségi jelentőségű szitakötő fajok	Mátrai Tájegység	Külső szakértő
Védett és közösségi jelentőségű egyenesszárnyúak	Bükk-fennsík és a Lök-völgy HUBN20001, Hór-völgy, Déli-Bükk HUBN20002	Külső szakértő
Vízi makroszkopikus gerinctelenek	országos	Külső szakértő
Védett és közösségi jelentőségű csigafajok	Mátrai Tájegység	Külső szakértő
Futóbogarak	Mátrai Tájegység	Külső szakértő
Xilofág és szaproxilofág rovarok adatgyűjtése	Garáb: Varjú-bérc	Külső szakértő
Ragadozómadarak felmérése	országos	Külső szakértő
Ritka és telepesen költő madárfajok felmérése	Bükki Nemzeti Park működési terület	BNPI őrszolgálat
Madáratlasz térképezés	Bükki Nemzeti Park működési terület	BNPI őrszolgálat
Kisemlősvizsgálat bagolyköpet alapján (gyűjtés, határozás)	Bükkalja, Borsodi Mezőség	Külső szakértő
Épületlakó/barlangban telelő/erdőlakó denevérfajok közösségei	Bánhorváti: kastély, református templom, Bélapátfalva: apátsági templom, Berkenye: katolikus templom, Borsodnádásd: katolikus templom, református templom, Borsodszentgyörgy: katolikus templom, Cserépfalu: tájház, Eger: pince, Szarvaskő: katolikus templom, Felsőtárkány: lakóház, Hevesaranyos: katolikus templom, Miskolc:	Külső szakértő

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

Monitorozási projekt tárgya	Mintavételi helyek megnevezése	A feladatot végző megnevezése
	raktár, Nekézseny: református templom, Diósjenő: evangélikus templom, katolikus templom, Sajómercse: katolikus templom, Sály: lakóház, pince, Sirok: katolikus templom, Átány: templom, Emőd: református templom, katolikus templom, Harsány: református templom, katolikus templom, Bükkaranyos: református templom, katolikus templom, Cserépfalu: katolikus templom, Tard: katolikus templom, Eger: könyvtár, főiskola, katolikus templom, Mezőcsát: református templom, katolikus templom, Négyes: templom, Ároktő: templom, Bükk hegység: Kis-kőhádi-zsomboly, Szent István-barlang, Kőlyuk, Gyurkó-lápai-barlang, Tatárarok, Hillebrand Jenő-barlang, Csörgő-lyuk, Lök-völgyi-barlang, Istállós-kői-barlang, Jáspis-barlang, Antal-táró, István-lápai-barlang, Hajnóczy-barlang, Fekete-barlang	

Fajmegőrzési programokat támogató monitorozás

az alábbi fajok esetében tervezett:

Gerinctelenek: hangyaboglárfka-fajok (*Maculinea* spp.), fóti (zefír) boglárfka (*Plebejus sephirus*), gólyaorrboglárfka (*Aricia eumedon*), bükki szerecsenboglárfka (*Aricia artaxerxes issekutzi*), sztyeplepke (*Catopta thrips*), nagy szikibagoly (*Gortina borelii lunata*), Anker-araszoló (*Erannis ankeraria*), magyar tavaszi-fésűsbagoly (*Dioszeghyana schmidtii*), bükki hegyiaraszoló (*Entephria cyanata gerennae*).

Fajmegőrzési terv előkészítése: magyar tavaszi-fésűsbagoly (*Dioszeghyana schmidtii*).

17.3. Élőhely-kezelés, fenntartás

Jövőre saját kezelésben lévő területek nagyságrendjében jelentős változást nem tervezünk, a kezelt területek szerkezetét tervezzük változtatni. Ennek keretében növelni kívánjuk a legeltetett területek arányát, mely a természetvédelmi értékek fokozott megőrzésének záloga. A legeltetés tervezése során figyelemmel kívánunk lenni a gyepterületek adottságaira, és a legeltetési szerkezetben a kiskérődzők szerepének növelésére mind a haszonbérbeadott, mind a saját kezelésű területek vonatkozásában.

A szántóföldi gazdálkodásunk során a vetésszerkezet módosítását tervezzük. ennek során a természetvédelmi szempontok még hangsúlyosabb megjelenése érdekében a táblaméretek csökkenése, évelő növénykultúrák telepítése, zöldugar és méhlegelő területek létrehozása a fő feladatunk. Mindemellett az abraktakarmány termelése során lépést tartunk a tervezett állatállomány fejlesztésekkel.

Nádgazdálkodási tevékenységben változást nem tervezünk, a jelenlegi, vállalkozóra alapozott kezelés fenntartása indokolt.

17.4. Területi védettségtől független fajmegőrzési beavatkozások

A fokozottan védett madárfajok védelme kiemelt feladat a BNPI működési területén. Ezeknek az élőhelyein 118 revírben kezdeményeztünk korlátozást a fészkelőhelyek megőrzésére és a költségek sikerességének biztosítására. Ezt kiemelten a következő fajokra tervezzük: fekete gólya

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

(*Ciconia nigra*), fehérgólya (*Ciconia ciconia*), parlagi sas (*Aquila heliaca*), békászó sas (*Aquila pomarina*), réti sas (*Haliaetus albicilla*), kígyászölyv (*Circaetus gallicus*), kerecsensólyom (*Falco cherrug*), vándorsólyom (*Falco peregrinus*), kék vércse (*Falco vespertinus*), túzok (*Otis tarda*) uhu (*Bubo bubo*) fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*). A NATURA 200 jelölő madárfajok közül kiemelten foglalkozunk az alábbiakkal: fehérhátú fakopáncs (*Dendrocopos leucotos*), közép fakopáncs (*Dendrocopos medius*), fekete harkály (*Dryocopus martius*), szürke küllő (*Picus canus*), tövisszúró gébics (*Lanius collurio*), uhu (*Bubo bubo*), uráli bagoly (*Strix uralensis*), kuvik (*Athene noctua*), gyöngybagoly (*Tyto alba*). denevér-fajok (*Chiroptera*). Ezeket a munkáinkat LIFE+ projektek is támogatják.

A parlagi sas megőrzését célzó LIFE+ projekt keretében ebben az évben tovább folytatódik a fészkelőpárok, és a mérgezőes területek rendszeres monitorozása, a madarak gyűrűzése.

Madármonitoring keretében az igazgatóság működési területén 35 db 2,5 UTM négyzetben kerülnek felmérésre az adathiányos, fokozottan védett és NATURA 2000 jelölőfajok. Ebben a BNPI őrszolgálat is vesz részt.

Folytatjuk a madárvédelmi eszközök (golyafészek tartó, műfészek telep, szalakóta odú, kékvércse költőláda, vízirigó odú, kuvik odú, kerecen tálca, gyöngybagoly költőláda) kihelyezését, és gyártatását ebben az évben is.

Fokozottan védett ragadozómadarak felmérésének bővítését is tervezzük a még adathiányos területeken: Heves-Borsodi dombság, Észak-Mátra, Tarnavidék.

Számos esetben nem tekinthetünk el az élőhelyek aktuális állapotát befolyásoló tevékenységektől. A BNPI nemzeti parki törzsterületén és a hegyvidéki tájvédelmi körzetek területén folyó erdőgazdálkodás jelenlegi módja jelentős nehézségeket okoz a Natura 2000 jelölőfajok állományainak megóvásában. Hasonló nagyságrendű problémát jelent a vizes élőhelyekhez kötődő fajok megőrzésében a természetvédelmi érdekeket rendszeresen figyelmen kívül hagyó vízrendezési gyakorlat.

Kiemelt programok a madárvédelmi beavatkozásokon túl:

- Növényfajok: boldogasszony papucs (*Cypripedium calceolus*) őrzése, mocsári kardvirág (*Gladiolus palustris*) élőhelyének állapotjavító kezelése
- A veszélyeztetett nappali lepke fajok védelme elsősorban az élőhely-kezelési programokon keresztül valósul meg.
- Hagyományos gyümölcsösök megmentésére irányuló program folytatása: arlóói, kácsi és sályi gyümölcsösök rekonstrukciójának folytatása, gyümölcsös adatbázis létrehozása, fajtaazonosítások szervezése, a szaporítás, oltványok készítésének szervezése, kiültetések előkészítése, a Pannonhalmi Nyilatkozat alapján vállalt, FM által koordinált programban való részvétel, a jelentkezők szakmai segítése, tervezések, ültetések koordinációja.
- Egyes vetési varjú (*Corvus frugilegus*) fészkelőtelepek közelében érezhető feszültség alakult ki a varjak különböző károkat okozó tevékenysége (ürülék, zaj, gazdasági növényültetvények károsítása) miatt. A faj állományainak megőrzése érdekében a fészkelését, költését nem veszélyeztető módszereket javasoltunk az eljárások során.

17.5. Élettelen természeti értékek védelme

Saját forrásból kaptárkövek és földtani alapszelvények természeti állapotának helyreállításának végzése vállalkozók, egyesületek bevonásával.

KEHOP pályázatok szakmai koordinációja földtani, élettelen természeti értékeink megőrzése céljából. Egy barlangokat, egy földtani alapszelvényt és egy földvárkat érintő projektünkkel a

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

földtani értékek megóvását és a földvárak természeti állapotának helyreállítását célzzuk. Az objektumok, beavatozási területek száma barlangok esetében 38 db, földtani alapszelvények, feltárások esetében 17 db, földvárak esetében 7 db.

Interreg pályázat keretében a tervezzük a Hollókői tájház és kiállításának felújítását, az udvaron fedett kültéri foglalkoztató megépítését, a hollókői tanösvényhálózat fejlesztését, az ipolytarnóci Kőzetpark Ösvény megújítását és új őslábnymos homokkő felszín feltárását, feldolgozását, védelmét, bemutatását. Tervezett még 12+1 helyszínnel a Jeles kövek tematikus út kialakítása.

A katarékövek megóvását szolgáló tervezett projektünk célja a földtani, kultúrtörténeti értékek pusztulásának, jelentős károsodásának megelőzése, a jelenleg nem kielégítő állapotok konszolidálása, a helyenkénti életveszélyes állapot megszüntetése. A beavatkozások egyaránt szolgálják a földtani, kultúrtörténeti és élővilágvédelmi értékek megőrzését, az infrastruktúra-elemek kiépítése elősegíti a természeti értékek bemutatását 41 kaptárkőnél. A projekt megvalósítását KEHOP pályázat keretében tervezzük.

17.6. Oktatás, bemutatás, társadalmi kapcsolatok

Felsőtárkány - Nyugati Kapu Oktató- és Látogatóközpont erdei iskola fejlesztés KEOP-pályázathoz kapcsolódó feladataink

A megvalósult projekt részeként az oktatást segítő eszközök beszerzése után következő feladat a bővült lehetőségekhez új foglalkoztatási tervek (modul) készítése. A korosztályos foglalkoztató füzetek elkészítése. Az erdei iskolai foglalkozások kínálatát az óvodás foglalkoztatási programmal tervezzük bővíteni.

Zöld Horizont periodika

Folytatjuk a természeti értékeket, az igazgatóság természetvédelmi tevékenységét és a természetvédelem aktuális programjait bemutató, társadalmi támogatottságát erősítő periodika kiadását az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatósággal együttműködésben.

A honlap fejlesztése

Folytatjuk a www.bnpi.hu honlap szolgáltatásainak bővítését, idegen nyelvű tartalomfejlesztését, arculat frissítését. A honlap szerepét erősíteni kívánjuk a nemzeti park igazgatóság oktatási-, szemléletformálási szolgáltatásainak, illetve a kiadványainak terjesztésében.

Folyamatos feladatként látjuk el az elektronikus kommunikáció részeként elindított havi Hírlevél összeállítását, illetve képgalériák és rövid video híryananyagok elkészítése.

Nemzeti Parki Termék védjegy

Bővíteni kívánjuk a védjegyjogosultak körét, tavasszal újabb pályázati felhívást teszünk közzé. A bírálat és a jogosultak közzététele után folyamatos feladatunk a kapcsolattartás a termelőkkel, a rendezvényeken való részvétel bonyolítása, a védjegyhasználat ellenőrzése, nyilvántartása. Ellátjuk a nemzetiparkitermek.hu honlap gondozását, a nemzetipark-igazgatóságok kapcsolódó anyagainak feltöltését.

Természetvédelmi programok, jeles napok, tájegységi nyílt napok

Folytatjuk a természet- és környezetvédelemmel kapcsolatos *“Jeles Napok”* rendezvénysorozatát. Kapcsolódunk az FM Nemzeti Parki és Tájvédelmi Főosztály által koordinált országos akciókhoz (Barlangok hónapja, Magyar Nemzeti Parkok Hete, Vidékjáró programsorozat, Herman Ottó Emlékév).

A Bükki Nemzeti Park 40 éves évfordulója alkalmából jubileumi ülés kerül megrendezésre Lillafüreden. A jubileum alkalmából ingyenes programsorozat várja az érdeklődőket, látogatókat.

Középiskolás diákok önkéntes munkalehetőségének szervezése

Csoportos felkészítő képzéseket szervezünk, amelyen a természetvédelmi fenntartást segítő tevékenységekre és egyéb környezetvédelmi akciókra tudjuk mozgósítani a fiatalokat.

Nyári természetvédelmi táborok

Napközis és bentlakásos táborok rendezését tervezzük az általános iskola felső tagozatos tanulói részére a nyári szünetben.

Kiállítások, kulturális programok

A Jeles Napokhoz kapcsolódóan, évfordulós eseményekhez, vagy a helyi hagyományok, helyi termékek, nemzeti parki termékek népszerűsítése érdekében (Szent György Napi kihajtás és a Magyar Nemzeti Parkok Hetében sorra kerülő Bükkaljai mustra rendezvény) szervezünk programokat.

Az igazgatóság mobil kiállításai anyagait igény szerint térségi rendezvényekre kölcsönadjuk.

Ipolytarnócon folytatni kívánjuk a hagyományőrző- és kulturális programokat (Palóc piac, Birkagulyás főző verseny) és természetesen a GEOPARK Hét rendezvényeit.

Helyi, regionális és megyei értéktár

Közreműködünk a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Értéktár Bizottság munkájában, valamint a Heves Megyei a Megyei Értéktár Bizottságban, utóbbiban javaslattevési és tanácskozási joggal. Továbbá részt veszünk a Bükkaljai Tájegységi Értéktár Bizottság munkájában.

Csillagoségbolt Park

A Nemzetközi Sötétegbolt Szövetség (IDA) Csillagoségbolt-parkká nyilvánította a Bükki Nemzeti Parkot. A cím kapcsán a jövőben még több csillagászati megfigyeléssel egybekötött szemléletformáló éjszakai szakvezetés, programok lesznek. Logópályázat meghirdetését is tervezzük

XI. Magyar Természetvédelmi Biológiai Konferencia (MTBK) „Sikerek és tanulságok a természetvédelemben” 2017. november 2-5., Eger

A Magyar Biológiai Társaság Környezet- és Természetvédelmi Szakosztálya, az Eszterházy Károly Egyetemen, a Bükki Nemzeti Park Igazgatósággal és az MTA Ökológiai Kutatóközponttal együttműködésben tizenegyedik alkalommal rendezi meg a Magyar Természetvédelmi Biológiai Konferenciát. A konferencia ezúttal a hazai természetvédelmi kutatások és gyakorlat sikereit és tanulságait, a hosszútávú biodiverzitás változásokat és tendenciákat, valamint a természetvédelem hazai és nemzetközi szakpolitikai és társadalmi kapcsolódásait fogja bemutatni.

A Bükki Nemzeti Park Igazgatóság Természetismereti és Oktatási Osztálya a konferenciához kapcsolódó természetfotó kiállítások, valamint a konferencia szakmai terepi programjainak megszervezésében vesz részt.

17.7. Természetvédelmi információs és nyilvántartási rendszerek fenntartása, fejlesztése

- Automatizált központosított szoftvertelepítésre alkalmas szoftvercsomagok megvizsgálása, és ha találunk igényeinknek megfelelő ingyenes megoldást, annak bevezetése.
- Owncloud szerver frissítése (8-as főverzióról 9-esre)
- Feladatok migrálása az új (OKIR-ból kapott) szerverre
- ESET antivírus menedzsment konzol

Jelentés a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság 2016. évi tevékenységéről

- Windows XP, Office 2003 lecserélése minden gépen, amin még az fut
- Windows 2003 biztonsági támogatásának megszűnése miatt a régi IBM szerverről a
- Szkenelt dokumentumok konverziója (kereshető pdf, odt, doc)
- Nyomtatók lecserélése, beszerzése
- NTG kapcsolat kiépítése azokba az irodákba, ahol jelenleg nincs (Tiszabólna, Borsodnádasd, Salgótarján, Garáb) – amennyiben lehetséges, a már meglévő internet kapcsolatok felhasználásával.
- Az NTG kapcsolat bővítése a Sánc utcai irodában.
- A rendelkezésre álló keretek függvényében minél több asztali gép, notebook lecserélése.
- Fájlszerver frissítése (operációs rendszer, Samba szerver szoftver)
- Az OKIR szerverben tervezünk memóriát bővíteni.
- Szeretnénk részt venni OKIR-ral kapcsolatos képzéseken, amennyiben lesz rá lehetőség.

17.8. Az Igazgatóság könyvelési programjának ismertetése

- 2013.II. félévében került bevezetésre a GriffSoft Kft. Forrás SQL integrált számviteli könyvelési programja. A programra történő átállás óta igen nehézkes az adatrögzítés, adatszolgáltatás és egyeztetések végrehajtása. Sajnos 2016-ban sem javult a helyzet. Nemcsak az volt a probléma, hogy a program kezelése igen bonyolult, hanem a kezeléshez szükséges leírások sem egyértelműek illetve a programban több olyan hiányosság is van, mely gondot okoz a mindennapi munkavégzés során. Emiatt jelentős túl munka jelentkezett a munkavégzés során. Ezt tovább nehezítette, hogy a jogszabályi környezet is folyamatosan, több esetben visszamenőlegesen is változott az elmúlt évben.
- Több probléma merül fel a program használata során, melyeket nem minden esetben tudnak rövid időn belül módosítani. A program működése, a lekérdezések bonyolultsága és lassúsága nagymértékben hozzájárul a területen jelentkező többletfeladathoz. Az áttérést megnehezítette a számítástechnikai rendszer, és a számítógépek folyamatos meghibásodása is.
- A GriffSoft Kft. által üzemeltett programhoz kapcsolódó kiadásaink összege is tovább növekedett. Jelenleg közel 4 mFt a kifizetett összeg, mert a rendszerkövetési szerződésünk a központosított közbeszerzésben szereplő árakkal került aktualizálásra. Az üzemeltető által szervezett továbbképzések díjkötelesek és nem elég hatékonyak. Ezért Igazgatóságunk dolgozói ezeken nem vesznek részt, hanem évente napi 1 alkalommal helyszíni tanácsadást kérünk az üzemeltetőtől. Úgy gondoljuk, hogy ez hatékonyságban messze meghaladja a központi szervezést, költségben pedig nem keletkeztet többletet.
- 2016. novemberében kialakításra került a Forrás.NET központosított integrált számviteli könyvelési rendszer feldolgozási programverzió, mely a KOF (kormányzati felhőben történő feldolgozást segíti elő) átállást hivatott megoldani. Ez szintén többlet ráfordítást igényelt az alkalmazottaktól. Továbbképzés, tesztelés, napi használat során jelenleg még nem érezzük ennek előnyeit.
- 2016-ban a MÁK nem büntetett a nem határidőben történő adatszolgáltatás miatt, de ez a területen dolgozó kollégák lelkiismeretes, és többlet időráfordításának tudható be.
- Ezeket figyelembe véve nem lehet felelősség teljesen tervezni, elvégezni a kötelező feladatainkat, illetve az irányító szerv által elvárt jelentési kötelezettségeinknek csak jelentős többletmunkával tudunk határidőben eleget tenni.